

Místní akční plán rozvoje vzdělávání ORP Ostrava II

Strategický plán rozvoje vzdělávání ORP Ostrava do roku 2023

Místní akční plán vzdělávání na území:	Území ORP Ostrava
Předkládá realizační tým projektu:	Místní akční plán rozvoje vzdělávání ORP Ostrava II
Registrační číslo projektu:	CZ.02.3.68/0.0/0.0/17_047/0009132

Analytická část

(Analýza stavu a potřeb aktérů v území, SWOT3 analýza, stanovení/úpravy hlavních problémů k řešení a popis jejich příčin)

Strategický rámec priorit MAP do roku 2023

(Vize, dohoda o prioritách a strategických cílech)

Projednáno a schváleno Řídícím výborem MAP ORP Ostrava II:

Obsah

1	Úvod	3
2	Analytická část	5
2.1	Obecná část analýzy	5
2.1.1	Základní informace o řešeném území	5
2.1.2	Stručný výčet existujících strategických záměrů a dokumentů v území majících souvislost s oblastí vzdělávání	7
2.1.3	Charakteristika školství v řešeném území	8
2.1.4	Popis aktérů v území zapojených do tvorby MAP	38
2.2	Východiska pro strategickou část	40
2.2.1	Dotazníková šetření a SWOT analýzy prioritních oblastí rozvoje	40
2.2.2	Výstupy z tematické zprávy ČŠI „Vzdělávání v mateřských školách v době nouzového stavu“	112
2.2.3	Výstupy tematické zprávy ČŠI „Distanční vzdělávání v základních a středních školách“	113
2.2.4	Výsledky mezinárodního šetření PISA 2018	115
2.2.5	Mezinárodní šetření TALIS 2018	124
3	Zhodnocení technického stavu a stavu vybavenosti ZŠ, rozbor investičních a neinvestičních potřeb ZŠ	129
3.1	Vyhodnocení investičních potřeb z dotazníkového šetření (2017)	129
3.2	Hlavní problémy ve vzdělávání v ORP Ostrava identifikované pracovními skupinami MAP	133
4	Strategický rámec priorit MAP do roku 2023 (Dohoda o prioritách a cílech MAP II)	135
4.1	Priority	135
4.2	Priorita č. 1 Předškolní vzdělávání a péče (dostupnost – kvalita – inkluze)	135
4.2.1	VIZE pro rok 2023	136
4.2.2	Stanovení hlavních problémů k řešení pro aktualizaci strategických cílů a priorit	136
4.2.3	PRIORITNÍ OBLASTI ROZVOJE	136
4.3	Priorita č. 2 Čtenářská gramotnost a rozvoj potenciálu každého žáka	142
4.3.1	Vize	142
4.3.2	Stanovení hlavních problémů k řešení pro aktualizaci strategických cílů a priorit	142
4.3.3	PRIORITNÍ OBLASTI ROZVOJE	142
4.4	Priorita č. 3: Matematická gramotnost a rozvoj potenciálu každého žáka	147
4.4.1	VIZE	147
4.4.2	Stanovení hlavních problémů k řešení pro aktualizaci strategických cílů a priorit	147
4.4.3	PRIORITNÍ OBLASTI ROZVOJE	147
4.5	Priorita č. 4: Inkluzivní vzdělávání a podpora dětí a žáků ohrožených školním neúspěchem (rovné příležitosti ve vzdělávání)	152
4.5.1	VIZE	152
4.5.2	Stanovení hlavních problémů k řešení pro aktualizaci strategických cílů a priorit	152
4.5.3	PRIORITNÍ OBLASTI ROZVOJE	152
4.6	Priorita č. 5: Kariérové poradenství	157
4.6.1	VIZE	157
4.6.2	Stanovení hlavních problémů k řešení pro aktualizaci strategických cílů a priorit	157
4.6.3	PRIORITNÍ OBLASTI ROZVOJE	157
5	Předpoklad a složení investičních potřeb ORP Ostrava	162
6	Představa ideálního vybavení školy (výstup pracovních skupin MAP ORP Ostrava II, 2021)	165
6.1	Základní školy	165
6.2	Mateřské školy	169
7	Přílohy	171
8	Seznam zkratk	172

1 Úvod

Místní akční plán rozvoje vzdělávání ORP Ostrava II (MAP ORP Ostrava II) je prioritně zaměřen na rozvoj kvalitního a inkluzivního vzdělávání dětí a žáků do 15 let. Zahrnuje oblast včasné péče, předškolního a základního vzdělávání, zájmového a neformálního vzdělávání.

Cílem projektu je navázat a dále pokračovat v úspěšném sdílení aktivit v ORP Ostrava, podpořit plánování a intervence naplánované v již vytvořeném akčním plánu. Hlavním cílem je zvýšení kvality vzdělávání v mateřských a základních školách prostřednictvím výměny zkušeností a spolupráce zřizovatelů, škol a dalších aktérů ve vzdělávání včetně organizací neformálního vzdělávání, vysokých škol a neziskového sektoru v ORP Ostrava. Spolupráce je zaměřena zejména na společné projednávání, informování, vzdělávání a z toho vyplývající plánování partnerských aktivit. Cílem projektu je také ukotvení spolupráce v partnerství v rámci ORP Ostrava takovým způsobem, aby se stala nedílnou součástí běžné praxe v rámci rozvoje a podpory vzdělávání a školství. Projekt navazuje na dosažené cíle, výstupy a zkušenosti získané při řešení projektu MAP ORP Ostrava.

Mezi hlavní opatření, které projekt v rámci tvorby místního akčního plánu (MAP) v podmínkách města Ostravy strategicky řeší, je otázka předškolního vzdělávání a péče, čtenářské a matematické gramotnosti v základním vzdělávání, rozvoje potenciálu každého žáka, inkluzivního vzdělávání a podpory dětí a žáků ohrožených školními neúspěchem. Dále se zabývá rozvojem podnikavosti a iniciativy dětí a žáků, rozvojem kompetencí dětí a žáků v polytechnickém vzdělávání, otázkou kariérového poradenství v základních školách, problematikou digitálních a jazykových kompetencí dětí a žáků, rovným přístupem ve vzdělávání a dalšími.

Existence zpracovaného MAP dle metodiky MŠMT je nutnou podmínkou pro využití finančních prostředků z OPVVV a IROP. MAP musí navazovat na KAP (krajský plán rozvoje vzdělávání), jež je zpracován jednotlivými kraji pro střední školství.

Projekt řeší i společnou tvorbu/aktualizaci Strategického plánu rozvoje vzdělávání do roku 2023 ve spolupráci a za účasti všech měst a obcí, dobrovolných svazků obcí, místních akčních skupin, zřizovatelů mateřských a základních škol, mateřských a základních škol, odborné a rodičovské veřejnosti, neziskového sektoru, školských rad, vzdělávacích a kulturních center, speciálních pedagogických center a pedagogicko-psychologických poraden, středisek volného času, základních uměleckých škol a dalších subjektů z oblasti vzdělávání a školství, které vyvíjí svou činnost na území města.

Dle metodiky Postupy MAP II je místní akční plánování a tvorba tohoto strategického dokumentu cyklický proces realizovaný za dobu trvání projektu celkem dvakrát. Dne 17.04.2019 Řídící výbor projektu projednal a schválil Strategický rámec priorit vzdělávání ORP Ostrava (Dohodu o prioritách), na základě kterého pak byly vytvořeny Akční plány na léta 2019 - 2020 a 2021. Dne 28.05.2021 Řídící výbor projektu projednal a schválil znění Strategického plánu rozvoje vzdělávání ORP Ostrava do roku 2023, dokument, který byl v polovině délky trvání projektu doložen Řídícímu orgánu OP VVV – Ministerstvu školství, mládeže a tělovýchovy. Od září 2020 byl zahájen proces aktualizace dokumentu. Dne 02.12.2020 ŘV MAP projednal a schválil SWOT analýzy jednotlivých prioritních oblastí vzdělávání. Následně dne 23.02.2021 projednal a schválil upravené vize prioritních oblastí vzdělávání, vypracované pracovními skupinami a také určil hlavní problémy ve vzdělávání v ORP Ostrava k jejich dalšímu řešení při aktualizaci priorit a strategických cílů. Pracovními skupinami a odborným týmem sestavený Návrh

priorit rozvoje vzdělávání ORP Ostrava do roku 2023 obsahující vize, priority a rozpracované strategické cíle byl projednán a schválen ŘV MAP dne 02.07.2021.

Do procesu strategického plánování a aktualizace tohoto dokumentu vstoupila v roce 2020 celosvětová pandemie koronaviru SARS-CoV-2. Pandemie přinesla českému školství zásadní zjištění, a to nepřipravenost na vzniklou situaci v oblastech metodické i materiální (ICT vybavení, nejednotnost využívaných nástrojů, nedostatečnou digitální gramotnost některých pedagogů), ale i obrovskou vlnu solidarity. Mnozí ředitelé škol v ORP Ostrava ještě dnes prochází velkou zatěžkávací zkouškou svých (nejen) manažerských dovedností. Pandemie ale přinesla českému školství i příležitosti. Příležitostí se stala pro ty, kteří o změnách dosud jen přemýšleli a scházeli jim impuls k jejich realizaci. Příležitostí se stala i pro ty, kteří se o nějaké změny snažili, ale naráželi na různé překážky.

Pandemie zasáhla také do fungování pracovních skupin a řídicího výboru MAP. Jednání uskutečněná od března 2020 probíhala převážně distanční formou, na jejich odbornou kvalitu to však nemělo žádný negativní vliv. Od října 2020 byla realizována postupná aktualizace tohoto strategického dokumentu. Pracovní skupiny na svých jednáních postupně aktualizovaly SWOT analýzy, vize prioritních oblastí vzdělávání, byl aktualizován Návrh priorit rozvoje vzdělávání, rozpracován do dílčích strategických cílů s jejich konkrétními náplněmi a indikátory. Všechny tyto dílčí části byly postupně (per rollam) schvalovány Řídicím výborem MAP ORP Ostrava II.

Strategická část dokumentu na základě těchto skutečností doznala změn zejména s ohledem na pandemii koronaviru a nutnost přizpůsobit se distančnímu nebo hybridnímu způsobu vzdělávání.

Dokument obsahuje dvě hlavní části – analytickou a strategickou. Analytická část poskytuje informace o řešeném území ORP Ostrava, strategických dokumentech majících vliv na tvorbu této strategie, charakteristiku školství v ORP Ostrava, popis aktérů zapojených do tvorby MAP a východiska pro strategickou část – informace z realizovaných šetření MŠMT, SWOT analýzy prioritních oblastí rozvoje a stručné analýzy mezinárodních šetření PISA 2018 a TALIS 2018. Na analytickou část pak navazuje část strategická, která řeší v území definované priority: předškolní vzdělávání a péči, gramotnosti, rovné příležitosti ve vzdělávání a kariérové poradenství. Závěr dokumentu pak obsahuje zhodnocení technického stavu a stavu vybavenosti základních škol v ORP Ostrava, předpoklad a složení investičních potřeb ORP Ostrava a také představu ideálního vybavení školy z pohledu pracovních skupin MAP ORP Ostrava II.

2 Analytická část

2.1 Obecná část analýzy

2.1.1 Základní informace o řešeném území

Správní obvod ORP Ostrava leží na severovýchodním okraji České republiky, v Moravskoslezském kraji.

Správní území obce s rozšířenou působností Ostrava:

- všechny městské obvody města Ostravy: Hošťákovice, Hrabová, Krásné Pole, Lhotka, Mariánské Hory a Hulváky, Martinov, Michálkovice, Moravská Ostrava a Přívoz, Nová Bělá, Nová Ves, Ostrava – Jih, Petřkovice, Plesná, Polanka nad Odrou, Poruba, Proskovice, Pustkovec, Radvanice a Bartovice, Slezská Ostrava, Stará Bělá, Svinov, Třebovice, Vítkovice
- města: Klimkovice, Šenov, Vratimov
- obce: Čavisov, Dolní Lhota, Horní Lhota, Olbramice, Stará Ves nad Ondřejnicí, Václavovice, Velká Polom, Vřesina, Zbyslavice.

Uvedených 12 obcí, kromě statutárního města Ostravy, je tvořeno celkem 14 katastrálními územími. Výměra řešeného území je 331,51 km².

Obrázek 1 Mapa řešeného území

Vytváření podmínek pro rozvoj výchovy a vzdělávání je jednou z významných aktivit obce, kterou jí umožňuje zákon o obcích. Za tímto účelem obec pro poskytování předškolního vzdělávání a plnění povinnosti zajistit podmínky pro předškolní vzdělávání v posledním roce před zahájením povinné školní docházky pro děti s trvalým pobytem na území obce zřizuje svou mateřskou školu, nebo se za určitých smluvních podmínek dohodne s jinou obcí, případně se svazkem obcí. Také pro základní vzdělávání buď zřizuje svoji základní školu, nebo se postará o plnění povinné školní docházky v základní škole zřizované jinou obcí nebo svazkem obcí. Oblast předškolního a základního vzdělávání se tak stává problémem, který nelze řešit pouze na území jedné obce. Jde o oblast, které se musí společně věnovat (např. i s ohledem na dojíždění za prací v celém spádovém regionu) jak malé obce, tak střední a velká

města. Ve všech obcích a městech mimo Ostravu vykonávají zřizovatelské funkce orgány obcí a měst (rada, zastupitelstvo). Odlišná situace je v Ostravě, jako jediném statutárním městě v řešeném území, kde je toto podrobněji upraveno OZV 14/2013, Statut města Ostravy, v platném znění (dále jen „Statut“). Statutem jsou stanoveny pravomoci a kompetence města i jeho městských obvodů při zřizování a rušení škol a školských zařízení jako školských právnických osoby nebo příspěvkových organizací – mateřských škol, základních škol a jim sloužících školských zařízení, základních uměleckých škol, školských zařízení pro zájmové vzdělávání a školských účelových zařízení. Město a městské obvody obecně vytvářejí podmínky pro plnění povinné školní docházky, volnočasové aktivity dětí, mládeže i dospělých a rozvoj tělovýchovy a sportu všech věkových kategorií a rozhodují o přijetí opatření na základě výsledků ČŠI. Městské obvody v samostatné působnosti navrhuji spádové obvody ZŠ a uzavírají smlouvy o zabezpečení odborné praxe studentů vzdělávacích institucí.

Z hlediska zřizovatele rozlišujeme školy a školská zařízení:

1. veřejné (zřizovatel obec, kraj, dobrovolné svazky obcí),
2. státní (zřizovatel MŠMT),
3. církevní (zřizovatel registrovaná církev nebo náboženské společnosti),
4. soukromé (zřizované soukromoprávními osobami).

Tabulka 1 Celkový počet obyvatel ORP Ostrava k 1. 1. daného roku (bez cizinců)

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Čavisov	524	520	510	499	501	495	510	515
Dolní Lhota	1 435	1 454	1 452	1 453	1 477	1 485	1 493	1 492
Horní Lhota	803	790	809	826	839	847	854	858
Klimkovice	4 371	4 364	4 399	4 427	4 422	4 468	4 523	4 495
Olbramice	662	672	666	672	697	714	708	721
Ostrava	295 653	294 200	292 681	291 634	290 450	289 128	285 897	283 320
Stará Ves n. O.	2 734	2 753	2 777	2 787	2 760	2 789	2 849	2 851
Šenov	6 188	6 267	6 314	6 342	6 385	6 400	6 435	6 430
Václavovice	1 930	1 946	1 965	1 990	2 004	1 998	2 046	2 064
Velká Polom	2 036	2 039	2 036	2 056	2 067	2 065	2 074	2 052
Vratimov	7 062	7 151	7 193	7 242	7 253	7 297	7 363	7 360
Vřesina	2 858	2 861	2 896	2 903	2 932	2 951	2 940	2 897
Zbyslavice	618	623	613	633	632	636	629	635
ORP Ostrava	326 874	325 640	324 311	323 464	322 419	321 273	318 321	315 441

V ORP Ostrava se nachází 13 obcí, které lze členit do skupin dle počtu obyvatel:

nad 100 000: Ostrava

5 000 - 9 999: Šenov a Vratimov

2 000 - 4 999: Klimkovice, Stará Ves nad Ondřejnicí, Václavovice, Velká Polom a Vřesina

1 000 - 1 999: Dolní Lhota

0 - 999: Čavisov, Horní Lhota, Olbramice a Zbyslavice

Tabulka 2 Počet dětí podle věku v ORP Ostrava k 31. 12.

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
0 - 2 let	9 882	9 463	9 537	9 617	9 728	9 717	9 827	9834	N/A
3 - 5 let	10 776	10 701	10 085	9 590	9 252	9 384	9 436	9 483	N/A
6 - 15 let	29 151	29 772	30 682	31 325	31 969	32 116	32 273	32 263	N/A

Zdroj: www.czso.cz, vlastní zpracování

Tabulka 3 Vývoj počtu narozených dětí v ORP Ostrava v letech 2010-2020

Rok	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Dětí	3307	3017	2932	2951	2957	3004	3019	2970	3163	3076	2 945

Zdroj: www.czso.cz, vlastní zpracování

2.1.2 Stručný výčet existujících strategických záměrů a dokumentů v území majících souvislost s oblastí vzdělávání

V rámci analýzy existujících strategických záměrů a dokumentů jsme se zaměřili na všechny dostupné klíčové dokumenty na místní úrovni, přičemž souhrn **relevantních priorit, strategických cílů, specifických cílů a opatření pro oblast vzdělávání** je uveden v Příloze č. 1 tohoto dokumentu.

Obrázek 2 Struktura strategických dokumentů

Zdroj: vlastní zpracování

Obrázek 3 **Struktura úrovní strategických dokumentů s jejich výčtem**

Strategie národní

- Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy České republiky na období 2015 – 2020
- Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy České republiky 2019–2023
- Strategie vzdělávací politiky České republiky do roku 2020
- Strategie digitálního vzdělávání do roku 2020
- Strategie vzdělávací politiky do roku 2030+
- Akční plán inkluzivního vzdělávání České republiky 2019 – 2020

Strategie regionální

- Krajský akční plán rozvoje vzdělávání Moravskoslezského kraje
- Strategický rámec hospodářské restrukturalizace Ústeckého, Moravskoslezského a Karlovarského kraje (vytvořeno 2016)
- Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Moravskoslezského kraje 2016
- Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Moravskoslezského kraje 2020
- Strategie rozvoje Moravskoslezského kraje na léta 2009 – 2020
- Regionální akční plán Moravskoslezského kraje

Strategie místní

- Strategie území správního obvodu ORP Ostrava v oblasti předškolní výchovy a základního školství, sociálních služeb, odpadového hospodářství, podpory zaměstnanosti a podnikání a životního prostředí - kvality ovzduší (2015 až 2024)
- ITI ostravské aglomerace
- Strategický plán rozvoje statutárního města Ostravy na léta 2017 – 2023
- Místní plán inkluze v oblasti vzdělávání, statutární město Ostrava, pro období 2019-2022
- Komunitní plán sociálních služeb a souvisejících aktivit ve městě Ostrava na období 2019-2022
- Strategický plán rozvoje obce Olbramice
- Strategický plán rozvoje území MAS Slezská Brána v období 2014+
- Místní integrovaná strategie komunitně vedeného rozvoje území MAS Opavsko pro programové období 2014 – 2020
- Strategie komunitně vedeného místního rozvoje MAS Pobeskydí - Stará Ves nad Ondřejnicí
- Strategie komunitně vedeného místního rozvoje MAS Regionu Poodří v letech 2014-2020
- Strategický rámec priorit MAP do roku 2023

Zdroj: vlastní zpracování

2.1.3 Charakteristika školství v řešeném území

2.1.3.1 Problematika školství v ORP Ostrava

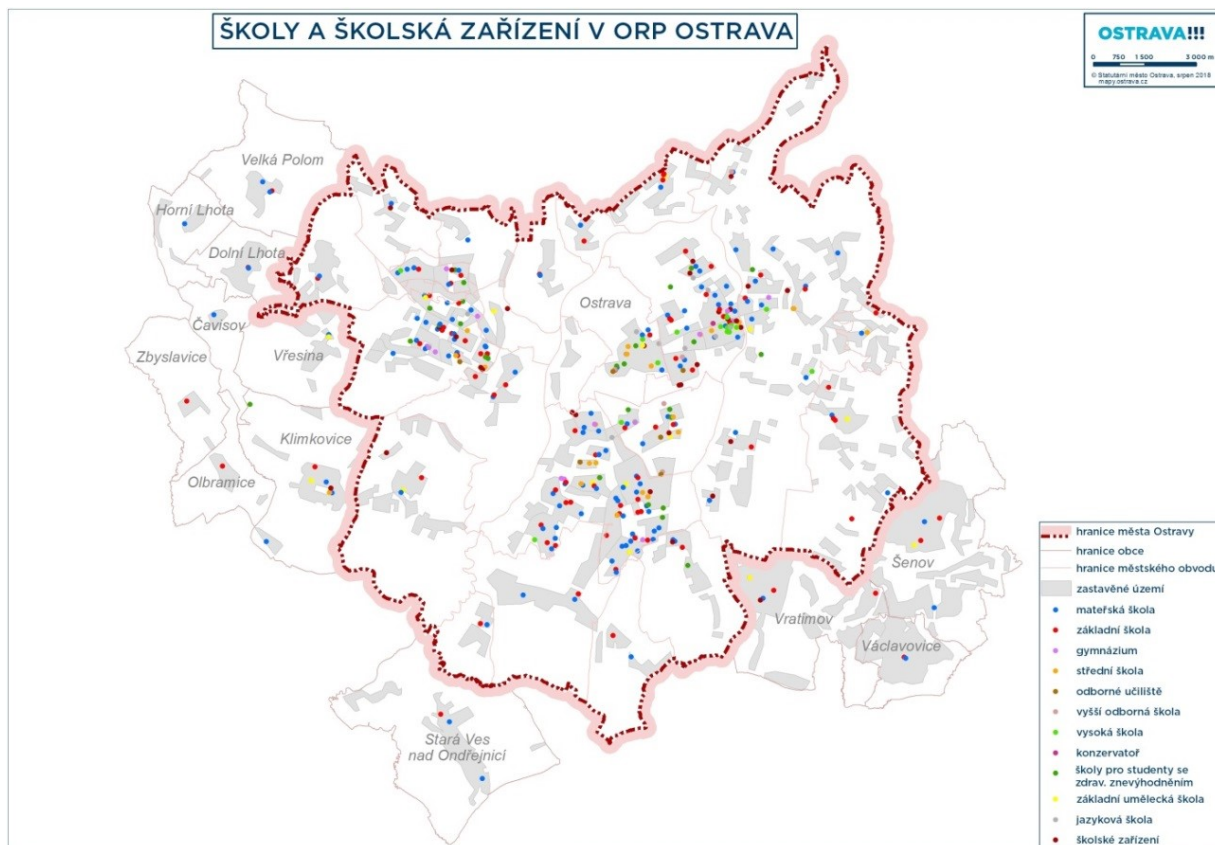
Vytváření podmínek pro rozvoj výchovy a vzdělávání je jednou z významných aktivit obce, kterou jí umožňuje zákon o obcích. Za tím účelem obec pro poskytování předškolního vzdělávání a plnění povinnosti zajistit podmínky pro předškolní vzdělávání v posledním roce před zahájením povinné školní docházky pro děti s trvalým pobytem na území obce zřizuje svou mateřskou školu, nebo se za určitých

smluvních podmínek dohodne s jinou obcí, případně se svazkem obcí. Také pro základní vzdělávání buď zřizuje svoji základní školu, nebo se postará o plnění povinné školní docházky v základní škole zřizované jinou obcí nebo svazkem obcí. Oblast předškolního a základního vzdělávání se tak stává problémem, který nelze řešit pouze na území jedné obce. Jde o oblast, které se musí společně věnovat (např. i s ohledem na dojíždění za prací v celém spádovém regionu) jak malé obce tak střední a velká města.

V ORP Ostrava se nachází 13 obcí. V každé obci mimo Horní Lhotu se nachází minimálně jedna mateřská škola (MŠ). Ze čtyř nejmenších obcí se jen ve dvou nachází základní škola (ZŠ), a to jen 1. stupeň, přičemž ZŠ je sloučená s MŠ. Mezi jiná školská zařízení se řadí střediska volného času (SVČ) a základní umělecké školy (ZUŠ). Víceletá gymnázia, která zajišťují vzdělávání druhého stupně ZŠ, se nacházejí pouze v Ostravě.

Obrázek 4 Rozmístění škol a školských zařízení na území ORP Ostrava

Populační vlny se dlouhodobě promítanou do rozvoje regionálního školství a jednotlivých územních celků. Vzhledem k demografickému vývoji mají zejména nejmenší obce problémy s udržením potřebného počtu dětí ve školách. Je zde tendence posílat děti do lépe vybavených městských škol nebo jde jenom o proces, kdy dítě jede do školy s rodičem do místa jeho pracoviště. Dojíždění se však stává palčivým problémem nejen pro obce, rodiče a děti, ale i pro nejbližší města, která nemají ve svých školách dostatečnou kapacitu. V okolí velkých měst a příměstských oblastech je otázkou k řešení přeplněnost mateřských škol.

Pro kvalitu života obyvatel dané obce a území je důležitou oblastí také kultura a trávení volného času. Možnosti neformálních volnočasových aktivit a vlastní iniciativy obyvatel související s lokálními tradicemi se projevují spíše na venkově než ve velkých městech. Právě škola jako komunitní centrum zde sehrává velmi významnou roli.

Tabulka 4 Definice správního obvodu z pohledu předškolního a základního vzdělání

Skupina obcí s počtem obyvatel	do 199	200 až 499	500 až 999	1 000 až 1 999	2 000 až 4 999	5 000 až 9 999	10 000 až 19 999	20 000 až 49 999	50 000 až 99 999	nad 100 000	celkem
2019/2020											
Počet obcí	0	0	4	1	5	2	0	0	0	1	13
Počet ZŠ – 1. a 2. stupeň			2	0	4	3	0	0	0	80	89
Počet ZŠ – jen 1. stupeň			1	1	2	0	0	0	0	3	8
Počet MŠ			3	1	7	2	0	0	0	87	100
Sloučené organizace (ZŠ+MŠ)			2	0	5	0	0	0	0	26	33

Zdroj: Výkazy MŠMT

Tabulka 5 Počty škol/školských zařízení v jednotlivých obcích ORP Ostrava– dle IZO

Název obce	celkem škol a ŠZ	z toho				
		MŠ	ZŠ	ZUŠ	SVČ	gymnázia
celkem škol	229	100	92	14	6	17
Ostrava	200	87	80	11	5	17
Čavisov	1	1	0	0	0	0
Dolní Lhota	2	1	1	0	0	0
Horní Lhota	0	0	0	0	0	0
Klimkovice	5	2	2	1		0
Olbramice	1	1	1	0	0	0
Stará Ves nad Ondřejnicí	2	2	1	0	0	0
Šenov	3	1	1	1	0	0
Václavovice	1	1	1	0	0	0
Velká Polom	1	1	1	0	0	0
Vratimov	5	1	2	1	1	0
Vřesina	1	1	1	0	0	0
Zbyslavice	1	1	1	0	0	0

Zdroj: Seznam škol a školských zařízení; včetně soukromých, církevních a krajských ZŠ a MŠ., šk. rok 2020/2021, dle IZO

Zřizovateli škol v Ostravě jsou zejména městské obvody, v okolních obcích a městech patřících do území ORP Ostrava pak jednotlivé obce a města. V Ostravě zřizuje alespoň jednu MŠ a/nebo ZŠ 21 městských obvodů, z okolních 3 měst a 9 obcí není zřizovatelem jen obec Horní Lhota, ve které se nachází detašované pracoviště MŠ. Od 01.09.2020 je zřizovatelem i obec Čavisov, která je od uvedeného data zřizovatelem MŠ Čavisov (dříve detašované pracoviště MŠ Dolní Lhota). Dále se v ORP Ostrava nacházejí krajské ZŠ, školy zřízené soukromým subjektem nebo církví. Úplné ZŠ jsou tvořeny všemi ročníky 1. až 9. třídy, neúplná škola má ročníky jen prvního stupně.

Na území statutárního města Ostravy se nachází 90 % škol a školských zařízení z celého ORP. Obec Čavisov je nově od roku 2020 zřizovatelem mateřské školy (dříve se zde nacházelo odloučené

pracoviště MŠ Dolní Lhota). Ve Vratimově se nachází jediné SVČ mimo Ostravu (do 31.12.2020 Dům dětí a mládeže Vratimov, od 01.01.2021 Středisko volného času Vratimov). ZUŠ se kromě Ostravy nachází ve třech dalších největších městech: Klimkovice, Šenov a Vratimov. V Ostravě je 17 gymnázií, z toho 8 soukromých a 1 církevní.

Tabulka 6 Počty škol/školských zařízení v jednotlivých obcích ORP Ostrava– dle RED IZO

Název obce	celkem škol	z toho				
		MŠ	ZŠ	ZUŠ	SVČ	gymnázia
celkem škol	155	51	67	14	6	17
Ostrava	135	46	56	11	5	17
Čavisov	1	1	0	0	0	0
Dolní Lhota	2	1	1	0	0	0
Horní Lhota	0	0	0	0	0	0
Klimkovice	3	1	1	1	0	0
Olbramice	1	0	1	1	0	0
Stará Ves nad Ondřejnicí	1	0	1	0	0	0
Šenov	3	1	1	1	0	0
Václavovice	1	0	1	0	0	0
Velká Polom	1	0	1	0	0	0
Vratimov	5	1	2	1	1	0
Vřesina	1	0	1	0	0	0
Zbyslavice	1	0	1	0	0	0

Zdroj: Výkazy MŠMT, statistické údaje Magistrátu města Ostravy, počty dle právní subjektivity (RED IZO), bez odloučených pracovišť

Soukromé školy se nacházejí pouze v Ostravě. V počtu ZŠ a gymnázií je zahrnuta škola PORG Ostrava, jež má sídlo v Praze.

Tabulka 7 Soukromé školy/školská zařízení

Název obce	celkem ředitelství	z toho				
		MŠ	ZŠ	gymnázia	ZUŠ	SVČ
Ostrava	32	16	12	8	1	0

Zdroj: Výkazy MŠMT, Seznam škol a školských zařízení, 2020/2021

Církví jsou zřízeny 4 školské instituce, nacházející se v Ostravě, z toho 2 MŠ a ZŠ, dále Biskupské gymnázium a Salesiánské středisko volného času Don Bosco.

Tabulka 8 Církevní školy / školská zařízení

Název obce	celkem ředitelství	z toho				
		MŠ	ZŠ	gymnázia	ZUŠ	SVČ
Ostrava	4	2	2	1	0	1

Zdroj: Výkazy MŠMT, Seznam škol a školských zařízení. 2020/2021

Moravskoslezským krajem je ve správním území města Ostravy zřízeno celkem 14 mateřských a základních škol, 8 gymnázií a 10 základních uměleckých škol. Mateřské a základní školy jsou obvykle

zřízeny dle §16, odst. 9 školského zákona, tzn. jedná se o školy pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami nebo školy, které takovéto třídy obsahují.

Tabulka 9 **Krajské školy/školská zařízení**

Název obce	celkem ředitelství	z toho				
		MŠ	ZŠ	gymnázia	ZUŠ	SVČ
ORP Ostrava	29	5	9	8	10	0

Zdroj: Výkazy MŠMT, Seznam škol a školských zařízení, 2020/2021

Tabulka 10 **Pracovníci ve školství, školní rok 2019/2020**

typ školy, zařízení	průměrný přepočtený počet pracovníků		
	celkem	z toho	
		pedagogů	nepedagogů
mateřské školy	881,54	881,54	-
základní školy	1914,71	1914,71	-
základní umělecké školy	36,4	36,4	-
školní družiny a kluby	251,5	251,5	-
SVČ (interní + externí)	71,2	71,2	-
zařízení školního stravování	586,1	-	586,1
celkem	3741,45	3155,35	586,1

Zdroj: Výkazy MŠMT; pouze obecní školy a zařízení, 2019/2020

Tabulka 11 **Pracovníci ve školství, školní rok 2020/2021**

typ školy, zařízení	průměrný přepočtený počet pracovníků		
	celkem	z toho	
		pedagogů	nepedagogů
mateřské školy	924,91	924,91	-
základní školy	1973,82	1973,82	-
základní umělecké školy	38,2	38,2	-
školní družiny a kluby	253,8	253,8	-
SVČ (interní + externí)	79,6	79,6	-
zařízení školního stravování	581,5	-	581,5
celkem	3851,83	3270,33	581,5

Zdroj: Výkazy MŠMT; pouze obecní školy a zařízení, 2020/2021

2.1.3.2 Předškolní vzdělávání

2.1.3.2.1 Zařízení pro péči o děti do 3 let

Po změně právní úpravy v roce 2012 přestaly být jesle zdravotnickým zařízením. Jesle lze v současné době provozovat **v režimu živnosti - "Péče o děti do 3 let věku v denním režimu"** (zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání, v platném znění) nebo **dětské skupiny** (zákon č. 247/2014 Sb., o poskytování služby péče o dítě v dětské skupině a o změně souvisejících zákonů, gesce MPSV). Službou péče o dítě v dětské skupině se rozumí činnost provozovaná poskytovatelem služby péče o dítě v dětské skupině zapsaným do evidence poskytovatelů, spočívající v pravidelné péči o dítě od jednoho roku věku do zahájení povinné školní docházky a umožňující docházku v rozsahu nejméně 6 hodin denně, která je poskytována mimo domácnost dítěte v kolektivu dětí a která je zaměřena na zajištění potřeb dítěte, na výchovu, rozvoj schopností, kulturních a hygienických návyků dítěte.

V Ostravě je v roce 2021 provozováno celkem 37 dětských skupin - zařízení jeselského typu, což představuje nárůst o 8 dětských skupin oproti červenci 2019. Stále platí, že pouze jedna DS je zřízena institucí veřejné správy – Dětská skupina Jesličky v Ostravě – Mariánských Horách (zřizovatelem je městský obvod Mariánské Hory a Hulváky), ostatní zařízení jsou soukromá. Celková kapacita těchto zařízení je 510 míst, což představuje nárůst o 75 míst oproti červenci 2019. Většina dětských skupin je dotována z Operačního programu Zaměstnanost Evropského sociálního fondu. Bližší informace o dětských skupinách dotovaných z tohoto programu lze nalézt [ZDE](#), informace o dětských skupinách v SO ORP Ostrava [ZDE](#).

2.1.3.2.2 Vývoj počtu MŠ v řešeném území

Mateřské školy (MŠ) v ORP Ostrava jsou zřizovány zejména obcemi (v Ostravě městskými obvody), dále také krajem, církví nebo soukromým subjektem. Celkem se v Ostravě ve školním roce 2020/2021 nachází 100 mateřských škol, z nichž 2 nevykazují činnost. V posledních pěti letech klesl počet dětí v mateřských školách z 10 245 ve školním roce 2016/2017 na 9 704 ve školním roce 2020/2021, počet dětí klesá jak v běžných, tak ve speciálních třídách. Počet běžných tříd se ve sledovaném období pohybuje okolo 400 (396 v posledním školním roce), speciálních tříd je v ORP Ostrava 65. Počet krajských a církevních MŠ se ve sledovaném období nemění.

Tabulka 12 Počet MŠ za ORP Ostrava

zřizovatel	počet MŠ	počet dětí celkem	počet běžných tříd	počet dětí v běžných třídách	počet spec. tříd	počet dětí ve spec. třídách
2020/2021						
obec	77	9077	370	8 635	42	442
kraj	5	214	1	26	19	188
církev	2	43	2	39	1	4
soukromník	14*	370	23	345	3	25
celkem	100	9704	396	9045	65	659
2019/2020						
obec	76	9462	366	8967	42	495
kraj	5	230	1	28	19	202
církev	2	43	2	39	1	4
soukromník	15*	380	25	354	3	26
celkem	99	10115	394	9388	65	727

2018/2019						
obec	76	9519	370	9039	42	480
kraj	5	213	1	24	19	189
církev	2	39	2	39	0	0
soukromník	16	403	26	378	3	25
celkem	99	10 174	399	9 480	64	674
2017/2018						
obec	78	9545	369	9065	43	480
kraj	5	217	1	24	19	193
církev	2	40	2	40	0	0
soukromník	16	442	27	418	4	24
celkem	101	10 244	399	9 547	66	697
2016/2017						
obec	78	9550	370	9024	44	526
kraj	5	212	1	10	19	202
církev	2	36	2	36	0	0
soukromník	14	447	28	438	2	9
celkem	99	10 245	401	9508	65	737

**) Z celkového počtu 100 MŠ ve šk. roce 2020/2021 vykazalo činnost 98 subjektů, 2 soukromé MŠ byly mimo provoz. V roce 2019/2020 byla mimo provoz 1, činnost vykazalo 98 MŠ. Zdroj výkazy MŠMT, včetně MŠ při lázních Klimkovice*

MŠ zřizované obcemi navštěvuje 93 % ze všech dětí v ORP Ostrava. O 7 % z celkového počtu dětí navštěvujících MŠ se dělí krajské MŠ, církevní a MŠ zřizované soukromými subjekty, které dohromady tvoří 23 % z celkového počtu MŠ. Krajské MŠ jsou většinou se speciálními třídami a tedy zároveň s nižším počtem dětí na 1 třídu.

Tabulka 13 **MŠ zřizované obcemi**

školní rok	počet MŠ	počet tříd	počet dětí	úv. pedag.	počet dětí na 1 pedag. úvazek	počet dětí na třídu	počet dětí na školu
2020/2021	77	412	9077	830,4	10,93	22,0	117,9
2019/2020	76	408	9462	806,9	11,73	23,2	124,5
2018/2019	76	412	9519	1 079,22	8,82	23,1	125,3
2017/2018	78	412	9545	1 091,00	8,75	23,2	122,4
2016/2017	78	414	9550	1 096,26	8,71	23,1	122,4

Zdroj: Výkazy MŠMT, Seznam škol a školských zařízení

V průběhu let pozvolně klesá počet dětí v MŠ zřizovaných obcemi. Počet dětí na třídu ve sledovaném období vykazuje prakticky konstantní hodnotu, k výraznějšímu poklesu došlo až v posledním školním roce 2020/2021. Z počtu tříd v MŠ zřizovaných obcemi bylo v roce 2016 speciálních tříd 44, tento počet postupně klesal na 42 v letech 2018-2020.

Tabulka 14 MŠ zřizované krajem

školní rok	počet MŠ	samost. MŠ	počet tříd	počet dětí	úv. pedag.	počet dětí na 1 pedag. úvazek	počet dětí na třídu	počet dětí na školu
2020/2021	5	2	20	214	46,40	4,61	10,70	42,8
2019/2020	5	2	20	230	47,21	4,87	11,50	46,0
2018/2019	5	2	20	213	137,41	1,55	10,65	42,6
2017/2018	5	2	20	217	130,07	1,66	10,85	43,4
2016/2017	5	2	20	212	123,55	1,72	10,6	42,4

Zdroj: Výkazy MŠMT, Seznam škol a školských zařízení

MŠ zřizované krajem jsou většinou speciální nebo se speciálními třídami a mají tedy mnohem nižší počet dětí na pedagoga a třídu než školy obecní. V posledních dvou letech došlo ke snížení počtu úvazků pedagogů a tím také ke zvýšení počtu dětí na jeden pedagogický úvazek.

Tabulka 15 Soukromé MŠ

školní rok	počet MŠ	samost. MŠ	počet tříd	počet dětí	úv. pedag.	počet dětí na 1 pedag. úvazek	počet dětí na třídu	počet dětí na školu
2020/2021	16	11	26	370	56,76	6,52	14,23	23,13
2019/2020	16	11	28	380	58,83	6,46	13,57	23,75
2018/2019	16	11	29	403	126,00	3,19	13,90	25,19
2017/2018	16	11	31	442	123,98	3,56	14,25	27,63
2016/2017	14	9	30	447	121,03	3,69	14,90	31,93

Zdroj: Výkazy MŠMT, Seznam škol a školských zařízení

V posledních letech přibývá počet soukromých mateřských škol, včetně tzv. firemních MŠ (někdy v podobě dětských skupin). Počet dětí na pedagoga je o málo větší než u krajských MŠ, pořád však nižší než u obecních MŠ. Soukromé MŠ mají většinou pouze jednu až dvě třídy a kapacita jednotlivých MŠ je tedy velmi nízká.

Tabulka 16 Církevní MŠ

školní rok	počet MŠ	samost. MŠ	počet tříd	počet dětí	úv. pedag.	počet dětí na 1 pedag. úvazek	počet dětí na třídu	počet dětí na školu
2020/2021	2	0	3	43	3,67	11,72	14,3	21,5
2019/2020	2	0	3	43	2,30	18,70	14,3	21,5
2018/2019	2	0	2	39	21,79	1,78	19,5	19,5
2017/2018	2	0	2	40	21,72	1,84	20	20
2016/2017	2	0	2	36	21,20	1,70	18	18

Zdroj: Výkazy MŠMT, Seznam škol a školských zařízení

V ORP Ostrava se nachází pouze dvě církevní MŠ s celkem 3 třídami, přičemž počet dětí na třídu i počet dětí na pedagoga je v průměru druhý nejvyšší za obecními MŠ.

2.1.3.2.3 Vývoj počtu dětí v MŠ

Kapacita mateřských škol (11 647 míst) je vyšší než celkový počet 9 077 dětí v MŠ ve školním roce 2020/2021. Kapacita obecních MŠ je 10 557 míst a je využita z 96 %. Ostatní MŠ (krajské, církevní a soukromé) mají dohromady 1 090 míst, tedy tvoří 9 % z celkové kapacity.

Tabulka 17 Očekávaný vývoj počtu dětí MŠ ve správním obvodu v ORP Ostrava

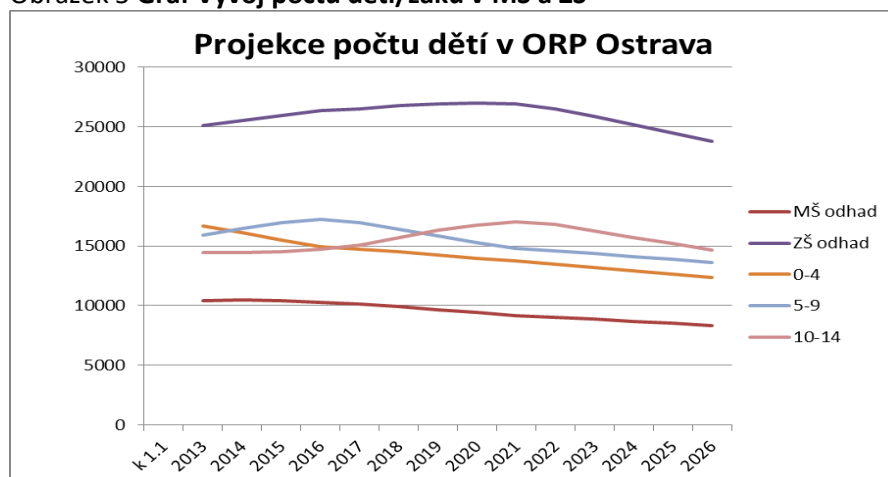
Počet dětí v MŠ ve správním obvodu	Počet	Volná místa (kapacita – počet dětí)	Počet dětí / kapacita v %
Kapacita všech MŠ k 01.09.2020	11 647	2 570	78 %
Počet dětí v MŠ (školní rok 2015/2016)	9 646	1 064	90 %
Počet dětí v MŠ (školní rok 2018/2019)	10 174	1 473	87 %
Počet dětí v MŠ (školní rok 2019/2020)	9462	2 185	81 %
Počet dětí v MŠ (školní rok 2020/2021)	9077	2 570	78 %
Předpoklad počtu dětí ke konci r. 2023	8 650	3 000	74 %

Zdroj: Výkazy MŠMT, Seznam škol a školských zařízení, vlastní výpočet (předpoklad pro r. 2023)

Kapacita mateřských škol v ORP Ostrava čítá k 01.09.2020 11 647 míst. Předpoklad počtu dětí v MŠ vychází z údajů „Projekce obyvatelstva v krajích v pětiletých věkových skupinách“. Předpokládaný vývoj struktury obyvatel v Ostravě kopíruje vývoj struktury obyvatel ČR. Lidí v nejnižších věkových kategoriích bude pomalu ubývat. Území ORP Ostrava disponuje dostatečnými kapacitami mateřských škol. Vznik nových soukromých a firemních školek má v celkovém souhrnu na zvýšení kapacity nepatrný vliv. Vzhledem k demografickému vývoji se předpokládá, při stávající kapacitě mateřských škol v ORP, že se průměrná naplněnost školek sníží z 93 % v roce 2013 na 74 % v roce 2023. V okrajových městských obvodech města Ostravy a okolních obcích/městech však stále může být nedostatečná kapacita způsobena novou výstavbou a přistěhování obyvatel.

Na základě předchozích údajů o předpokládaném počtu dětí a kapacitě v MŠ a ZŠ bylo vytvořeno grafické zpracování vývoje počtu dětí/žáků (prognóza) v pětiletých věkových kategoriích a počtu dětí/žáků v MŠ a ZŠ do roku 2027.

Obrázek 5 Graf Vývoj počtu dětí/žáků v MŠ a ZŠ

2.1.3.2.4 Vývoj počtu pracovníků v MŠ

V průběhu let počet pedagogů v obecních mateřských školách roste, v posledních dvou letech pak výrazně vzrostl také počet těch nekvalifikovaných. V letech 2019-2021 tvoří nekvalifikovaní pedagogové okolo 5 %.

Tabulka 18 Pedagogičtí pracovníci MŠ zřizovaných obcemi

školní rok	přepočtení pedagogové celkem	z toho nekvalifikovaní	% nekvalifikovaných
2020/2021	830,4	38,5	4,64 %
2019/2020	806,9	43,2	5,35 %
2018/2019	782,6	8	1,02 %
2017/2018	780,3	9,6	1,23 %
2016/2017	779,7	20,8	2,60 %

Zdroj: Výkazy MŠMT

Největší procento nekvalifikovaných pedagogů mají církevní mateřské školy. U krajských a soukromých MŠ je naopak počet nekvalifikovaných pedagogů nízký.

Tabulka 19 Pedagogičtí pracovníci (učitelé) MŠ zřizovaných krajem, církví a soukromými subjekty

zřizovatel	přepočtení učitelé celkem	z toho nekvalifikovaní	% nekvalifikovaných
2018/2019			
kraj	33,6	5	13 %
církev	2,5	1,5	37,5 %
soukromník	50,4	4	7,35 %
2019/2020			
kraj	35,4	5,8	14 %
církev	3,3	1,3	28,3 %
soukromník	44,5	6,0	11,9 %
2020/2021			
kraj	35,6	4,0	10,1 %
církev	3,1	2,0	39,2 %
soukromník	45,0	3,0	6,2 %

Zdroj: Výkazy MŠMT, včetně škol při zdravotnickém zařízení (u Základní školy a Mateřské školy, Ostrava-Poruba, Ukrajinská 19, příspěvková organizace, nelze z výkazu zjistit, kolik učitelů připadá na MŠ při zdravotnickém zařízení – dále jen ZZ)

2.1.3.3 Základní vzdělávání

2.1.3.3.1 Vývoj počtu ZŠ v řešeném území

Počet základních škol v ORP Ostrava je ve sledovaném období téměř konstantní. V horizontu posledních 10 let počet ZŠ mírně klesá rušením či slučováním zejména krajských a obecních škol v Ostravě. V průběhu let byly zrušeny např. tyto obecní školy: ZŠ V Zálomu (zrušena v r. 2012), ZŠ Matrosova 14, Ostrava-Hulváky a ZŠ Rostislavova 7, Ostrava-Vítkovice (zrušeny v r. 2010). Proti tomu v roce 2019 byly zřízeny 2 nové ZŠ, z toho jedna pouze formálně – rozdělením stávající ZŠ se dvěma budovami na dvě samostatné ZŠ (původně jen Základní škola Slezská Ostrava, Chrustova 24, příspěvková organizace – nově se vyčlenila Základní škola Slezská Ostrava, Škrobálkova 51, příspěvková organizace). Jedinou reálně nově vzniklou školou je Základní škola Mezi stromy s.r.o.

Z celkového počtu 89 základních škol je 80 % úplných, 75 % obecních, 12 % soukromých a 10 % krajských. Není-li dále uvedeno jinak, jsou statistické údaje uvedeny bez škol MŠMT a PORG, včetně škol při zdravotnických zařízeních. Z důvodu dostatečných kapacit nebudou dle Strategie 2030+ (až na výjimky) zapisovány nové ZŠ.

Tabulka 20 Počet ZŠ za ORP Ostrava

zřizovatel	počet základních škol (RED IZO)		
	celkem	úplné	neúplné
2020/2021			
Obec - ředitelství	67	53	14
kraj – ředitelství (z toho 1 ZŠ při ZZ)	9	9	0
církev - ředitelství	2	2	0
soukromý subjekt - ředitelství	11	7	4
celkem – dle rejstříku bez 2 škol MŠMT	89	71	18
2019/2020			
Obec - ředitelství	67	53	14
kraj – ředitelství	9	9	0
církev - ředitelství	2	2	0
soukromý subjekt - ředitelství	10	7	3
celkem – dle rejstříku bez 2 škol MŠMT	88	71	17
2018/2019			
Obec - ředitelství	66	52	14
kraj – ředitelství (z toho 1 ZŠ při ZZ)	9	9	0
církev - ředitelství	2	2	0
soukromý subjekt - ředitelství	10	7	3
celkem – dle rejstříku bez 2 škol MŠMT	87	70	17
2017/2018			
Obec - ředitelství	66	52	14
kraj – ředitelství (z toho 1 ZŠ při ZZ)	9	9	0
církev - ředitelství	2	2	0
soukromý subjekt - ředitelství	10	7	3

celkem – dle rejstříku bez ZŠ při lázních a 2 škol MŠMT	87	70	17
2016/2017			
Obec - ředitelství	66	52	14
kraj – ředitelství (z toho 1 ZŠ při ZZ)	9	9	0
církev - ředitelství	2	2	0
soukromý subjekt - ředitelství	10	7	2
celkem – dle rejstříku bez ZŠ při lázních a 2 škol MŠMT	86	70	16

Zdroj: Výkazy MŠMT, v počtu škol **není** zahrnuta ZŠ při Dětském domově se školou, Ostrava-Kunčice, Jeseninova 4, dále ZŠ při Diagnostickém ústavu pro mládež, Ostrava – Kunčičky, obě zřizované MŠMT; ani ostravské pracoviště ZŠ PORG, která má sídlo mimo MSK.

Malotřídní základní školy

Za malotřídní je škola/pracoviště považována tehdy, jsou-li v jedné třídě společně vyučováni žáci více ročníků. Malotřídní školy se nacházejí zejména v okrajových městských obvodech Ostravy a okolních obcích. V posledních třech letech došlo k výraznému snížení počtu malotřídních škol v ORP Ostrava.

Tabulka 21 Počet malotřídních ZŠ v jednotlivých obcích ORP Ostrava ve školním roce 2018/2019

Název obce	počet škol malotříd.	z toho					
		jednotřídní	dvoutřídní	trojtřídní	čtyřtřídní	pětítřídní	vícetřídní
celkem škol	17	0	3	3	0	5	3
Ostrava	9	1	1	3		4	
Čavisov	0						
Dolní Lhota	1					1	
Horní Lhota	0						
Klimkovice	0						
Olbramice	1		1				
Stará Ves n. O.	0						
Šenov	1						1
Václavovice	1						1
Velká Polom	1		1				
Vratimov	1			1			
Vřesina	1						1
Zbyslavice	1		1				

* nejsou započteny školy zřízené podle §16 odst. 9 tzv. speciální školy, kde zákon umožňuje slučovat nejen ročníky na 1. stupni, ale také na 2. stupni za zcela jiným účelem, než jaký je sledován při tzv. malotřídním uspořádání, Zdroj: Výkazy MŠMT

Ve školním roce 2018/2019 bylo v ORP Ostrava provozováno celkem 17 malotřídních škol, z toho 9 v Ostravě. Ve školních letech 2019/2020 a 2020/2021 těchto škol výrazně ubylo – bylo provozováno pouze 7 malotřídních ZŠ, z toho 3 v Ostravě, jak ukazuje tab. č. 21.

Tabulka 22 Počet malotřídních ZŠ v jednotlivých obcích ORP Ostrava – školní roky 2019/2020 a 2020/2021

Název obce	počet škol malotříd.	z toho					
		jednotřídní	dvoutřídní	trojtrídní	čtyřtrídní	pětitrídní	vícetrídní
celkem škol	7		2	4	1		
Ostrava	3			2	1		
Čavisov							
Dolní Lhota							
Horní Lhota							
Klimkovice							
Olbramice	1			1			
Stará Ves n. O.							
Šenov							
Václavovice							
Velká Polom	1		1				
Vratimov	1			1			
Vřesina							
Zbyslavice	1		1				

* nejsou započteny školy zřízené podle §16 odst. 9 tzv. speciální školy, kde zákon umožňuje slučovat nejen ročníky na 1. stupni, ale také na 2. stupni za zcela jiným účelem, než jaký je sledován při tzv. malotřídním uspořádání, zdroj: Výkazy MŠMT

ZŠ zřizované krajem jsou obvykle školy zřízené podle § 16 odst. 9 školského zákona, maximální počet žáků ve speciálních třídách je pevně stanoven vyhláškou a je podstatně nižší než ve třídách běžných. V krajských ZŠ roste počet běžných tříd (za posledních 5 let o 4 třídy), roste také počet pedagogických úvazků a počet žáků na jednu krajskou školu.

Tabulka 23 ZŠ zřizované krajem

školní rok	počet ZŠ	samost. ZŠ	počet běžných tříd	počet spec. tříd	počet žáků	úv. pedag. / počet fyz. osob	počet žáků na 1 pedag. úvazek	počet žáků na třídu	počet žáků na školu
2020/2021	8	6	12	114	1 088	290,38/NA	3,75	8,6	136
2019/2020	8	6	10	113	1 073	278,01/NA	3,86	8,7	134
2018/2019	9	6	10	127	1179	166,4/188	7,08	8,6	131
2017/2018	9	6	11	119	1121	159,4/172	7,03	8,6	124,5
2016/2017	9	6	8	114	1067	153,3/181	6,96	8,7	118,5

Zdroj: Výkazy MŠMT

Od školního roku 2020/2021 zahájila činnost soukromá Základní škola mezi stromy s.r.o., čímž došlo k navýšení počtu tříd v soukromých ZŠ a počtu dětí v soukromých ZŠ.

Tabulka 24 **Soukromé ZŠ**

školní rok	počet ZŠ	samost. ZŠ	počet běžných tříd	počet spec. tříd	počet žáků	úv. pedag. / počet fyz. osob	počet žáků na 1 ped. úvazek	počet žáků na třídu	počet žáků na školu
2020/2021	11	6	37	40	795	118,51	6,7	10,32	72,3
2019/2020	10	5	34	40	765	118,42	6,5	10,33	76,5
2018/2019	10	5	34	41	775	93,7/131	8,3	10,47	77,5
2017/2018	10	5	35	40	726	93,1/114	7,8	9,68	72,6
2016/2017	10	5	30	39	680	88,3/118	7,7	9,85	68

Zdroj: Výkazy MŠMT, Seznam škol a školských zařízení

V ORP Ostrava působí dvě církevní základní školy, obě v Ostravě. Počet žáků na pedagoga i na třídu je nižší než u obecních škol. Je to dáno mj. tím, že se jedná o školy zřízené podle §16/9 školského zákona.

V porovnání počtu žáků na školu/třídu u krajských, církevních a soukromých ZŠ jsou vykazované hodnoty nejvyšší u církevních ZŠ, naopak nejnižší počet žáků na třídu vykazují školy krajské - je to dáno tím, že se jedná o školy dle §16/9 školského zákona.

Tabulka 25 **Církevní ZŠ**

školní rok	počet ZŠ	samost. ZŠ	počet běžných tříd	počet speciálních tříd	počet žáků	úv. pedag.	počet žáků na 1 pedag. úvazek	počet žáků na třídu	počet žáků na školu
2020/2021	2	0	14	8	337	47,4	7,1	15,3	168,5
2019/2020	2	0	13	7	321	49,9	6,4	16,05	160,5
2018/2019	2	2	14	7	353	25,9/33	13,6	16,8	176,5
2017/2018	2	2	14	7	352	25,1/36	14,0	16,8	176
2016/2017	2	2	15	7	348	26,7/34	13,0	15,8	174

Zdroj: Výkazy MŠMT, Seznam škol a školských zařízení

Tabulka 26 **Součásti základních škol v jednotlivých obcích ORP Ostrava – stav k 30. 9. 2020**

Název obce	počet ZŠ celkem RED IZO	v nich součástí			
		ZŠ (všechna prac.)	MŠ	ŠD/ ŠK	ŠJ*/ŠV
celkem	67	81	33	78/10	93/42
Ostrava	56	67	25	64/10	84/38
Čavisov	-	-	-	-	-
Dolní Lhota	1	1	-	1/0	-
Horní Lhota	-	-	-	-	-
Klimkovice (včetně ZŠ při ZZ)	1	1	-	1/0	1/-
Olbramice	1	1	1	1/0	1/-
Stará Ves nad Ondřejnicí	1	1	2	1/0	1/1
Šenov	1	2	-	2/0	2/-
Václavovice	1	1	1	2/0	1/-
Velká Polom	1	2	2	1/0	1/3
Vratimov	2	3	-	3/0	-/-
Vřesina	1	1	1	1/0	1/-
Zbyslavice	1	1	1	1/0	1/-

* Zařízení školního stravování může být jídelna, výdejna nebo vývařovna, pokud má škola jídelnu i výdejnu, je počítána jako jedna součást

Zdroj: Seznam škol a školských zařízení, šk. rok 2020/2021, včetně soukromých, církevních a krajských ZŠ, bez škol zřizovaných MŠMT a PORG, jež má sídlo mimo MSK

V ORP Ostrava se nachází celkem 67 ředitelství ZŠ, sdružujících celkem 81 základních škol včetně detašovaných pracovišť. Součástí 33 základních škol je také mateřská škola. V území ORP Ostrava funguje také 78 školních družin a 93 školních jídelen. Lze konstatovat, že téměř každá základní škola (včetně detašovaných pracovišť) má školní družinu a každá základní škola má školní jídelnu nebo školní výdejnu. V území dále jako součást ZŠ funguje také 10 školních klubů, všechny se nachází v Ostravě.

Tabulka 27 **Počty tříd a žáků v ZŠ v jednotlivých obcích ORP Ostrava – školní rok 2020/2021**

Název obce	počet škol (všechna pracoviště)	počet tříd (b.t., s.t., p.t.)	počet žáků (b.t., s.t., p.t.)	průměrný počet žáků na školu	průměrný počet žáků na třídu
celkem	81	1184	24939	307,88	20,90
Ostrava	67	1049	21826	325,76	20,74
Čavisov	-	-	-	-	-
Dolní Lhota	1	5	79		15,80
Horní Lhota	-	-	-	-	-
Klimkovice	1	22	502	502,0	22,81
Olbramice	1	3	47	47,0	15,66
Stará Ves nad Ondřejnicí	1	12	243	243,0	20,25
Šenov	2	31	787	393,5	25,38
Václavovice	1	6	115	115,0	19,16
Velká Polom	2	19	436	218,0	22,94
Vratimov	3	35	749	249,66	21,40
Vřesina	1	6	128	128,0	21,33
Zbyslavice	1	2	27	27,0	13,50

Zdroj: Výkazy MŠMT, šk. rok 2018/2019, pouze ZŠ zřizované obcemi

Z celkového počtu 81 ZŠ zřizovaných obcemi je 14 škol v obcích mimo město Ostravu. V obcích Čavisov a Horní Lhota se nenachází ZŠ. Z celkového počtu žáků jich 87 % navštěvuje školy v Ostravě, což je dáno také dojížděním rodičů za prací do Ostravy a různou vybaveností a specializací základních škol. Nejvyšší průměrný počet žáků ve třídě je v Šenově, nejnižší potom v Olbramicích a Zbyslavicích. V meziročním srovnání došlo oproti školnímu roku 2019/2020 ke:

- snížení počtu žáků celkem (25 075/24 939), snížení průměrného počtu žáků na školu (309,56/307,88), snížení průměrného počtu žáků na třídu (21,23/20,90),
- zvýšení počtu tříd (1 181/1 184), z toho v Ostravě +9 tříd.

Nejvýrazněji se snížení průměrného počtu žáků na třídu projevilo v ZŠ ve Václavovicích (z 21,00 na 19,16), Dolní Lhotě (ze 17,80 na 15,80) a Zbyslavicích (z 15,50 na 13,50). Nejvyšší nárůst průměrného počtu žáků na třídu naopak zaznamenala Vřesina (z 19,28 na 21,33).

Z celkového počtu škol zřizovaných obcemi je 17 % škol pouze s 1. stupněm (tzv. neúplné školy), z toho většinou v obcích mimo Ostravu. Oproti školnímu roku 2018/2019 došlo k nárůstu o jednu neúplnou školu v Ostravě a jednu neúplnou školu v Olbramicích (původně úplné ZŠ se změnilly na neúplné).

Tabulka 28 Počet úplných a neúplných ZŠ v jednotlivých obcích ORP Ostrava

Název obce	počet škol	počet úplných škol	počet neúplných škol
celkem	89	77	12
Ostrava	77	70	7
Čavisov	0	0	0
Dolní Lhota	1	0	1
Horní Lhota	0	0	0
Klimkovice	2	2	0
Olbramice	1	0	1
Stará Ves nad Ondřejnicí	1	1	0
Šenov	1	1	0
Václavovice	1	0	1
Velká Polom	1	1	0
Vratimov	2	2	0
Vřesina	1	0	1
Zbyslavice	1	0	1

Zdroj: Výkazy MŠMT, šk. rok 2020/2021, pouze ZŠ zřizované obcemi, včetně odloučených pracovišť

Pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami je určeno celkem 16 škol (příp. sloučených organizací), ty obsahují 6 mateřských škol. Nejvíce těchto škol je zřizováno krajem.

Tabulka 29 **Přehled škol pro žáky se SVP v ORP Ostrava (školy zřízené dle § 16/9 ŠZ)**

	celkem	z toho zřízené			
		krajem	obcí	církví	soukromé
ředitelství celkem	16	11	0	1	4
MŠ pro děti se zdravotním postižením *)	6	4	0	1	1
MŠ při zdravotnickém zařízení	1	1	0	0	0
ZŠ pro žáky se zdravotním postižením *)	12	7	0	1	4
ZŠ při zdravotnickém zařízení	1	1	0	0	0
přípravný stupeň ZŠ speciální	2	1	0	1	0

Zdroj: Výkazy MŠMT, Seznam škol a školských zařízení, šk. rok 2018/2019, *) ZŠ zřízené krajem jako školy pro žáky se SVP mají také běžné třídy - ZŠ Karasova, ZŠ na Vizině – jsou již tedy dle metodiky MŠMT vykazovány jako školy běžné

2.1.3.3.2 Vývoj počtu dětí v ZŠ

Průměrný počet dětí ve třídě ZŠ se rovná součtu průměrných počtu dětí ve třídě jednotlivých škol a děleno počtem škol. Procenta dle zřizovaných škol jsou počítány z celkového počtu žáků ZŠ.

Základní školy zřizované obcemi navštěvuje ve školním roce 2020/2021 celkem 24 939 žáků, což představuje 91,8 % všech žáků ORP Ostrava. Průměrný počet žáků ve třídách obecních škol je přibližně 21, naproti tomu v krajských školách jen necelých 9. Rozdíl je dán tím, že krajské školy jsou zřizovány pro žáky se SVP, dle § 16/9 ŠZ. Průměrný počet žáků v třídách obecních ZŠ se v posledních 5 letech mírně snižuje (za 5 školních let o 1,3 žáka), v krajských stagnuje, mírně v posledních 3 letech klesá i průměrný počet žáků v třídách církevních a soukromých škol.

Tabulka 30 **Průměrný počet žáků ve třídě v ORP Ostrava**

Zřizovatel	2016/2017	2017/2018	2018/2019	2019/2020	2020/2021
Obec	22,20	22,14	21,91	21,23	20,90
Kraj	8,7	8,6	8,6	8,7	8,6
Církev	15,8	16,8	16,8	16,05	15,3
Soukromé ZŠ	9,85	9,68	10,47	10,33	10,32
Průměr	14,14	14,30	14,45	14,08	13,78

Zdroj: Výkazy MŠMT

2.1.3.3.3 Počty pracovníků v ZŠ v ORP Ostrava

V základních školách v ORP Ostrava ve školním roce 2020/2021 působí cca 2 tisíce pedagogů (při přepočtení na celé úvazky cca 1 690 pracovních pozic na plný úvazek). Jedná se o nárůst přibližně 60 pedagogů oproti školnímu roku 2019/2020 a o téměř 150 více, než ve školním roce 2018/2019. Na prvním stupni pracuje 960 pedagogů, což představuje dvouletý nárůst téměř 40 pedagogů. Na druhém stupni je nárůst ještě markantnější, dvouletý nárůst představuje 117 pedagogů – aktuálně jich na druhých stupních škol vyučuje 1 039.

Tabulka 31 **Pedagogičtí pracovníci ZŠ zřizovaných obcemi**

ORP Ostrava		fyzické osoby	přepočtení na plně zaměstnané
		celkem	celkem
2020/2021			
Celkem pedagogové		2 008	1 687,7
v tom vyučující	na 1. stupni	960	784,4
	na 2. stupni	1 039	894,3
	přípravná třída	9	9
2019/2020			
Celkem pedagogové		1 945	1 649,8
v tom vyučující	na 1. stupni	951	791,4
	na 2. stupni	989	853,4
	přípravná třída	5	5
2018/2019			
celkem učitelé		1859	1585,1
v tom vyučující	na 1. stupni	924	772,8
	na 2. stupni	932	809,3

Zdroj: Výkazy MŠMT

V základních školách působí aktuálně také přes 300 asistentů pedagoga, téměř 30 psychologů a téměř 60 speciálních pedagogů. Zatímco u psychologů a speciálních pedagogů jejich počty ve sledovaném období rostou, u asistentů pedagoga došlo k poklesu ve školním roce 2019/2020.

Tabulka 32 **Ostatní pedagogičtí pracovníci ZŠ zřizovaných obcemi**

ORP Ostrava		fyzické osoby	přepočtení na plně zaměstnané
		celkem	celkem
2020/2021			
asistenti pedagoga		314	230,97
psychologové		29	17,62
speciální pedagogové		58	37,53
2019/2020			
asistenti pedagoga		290	219,33
psychologové		25	15,62
speciální pedagogové		40	29,96
2018/2019			
asistenti pedagoga		344	275,98
psychologové		17	9,62
speciální pedagogové		33	22,72

Zdroj: Výkazy MŠMT

Tabulka 33 Počet škol a žáků na jednoho přepočteného pracovníka v ORP Ostrava

školní rok	počet škol	počet žáků	počet učitelů (přepočtený stav)	počet žáků na jednoho přepočten. pracovníka
2020/2021	89	27 159	2 135	12,72
2019/2020	88	27 234	2 091,1	13,02
2018/2019	87	27 616	1 871,1	14,75
2017/2018	87	27 728	1 855,8	14,94
2016/2017	86	27 517	1 811,7	15,19

Zdroj: Výkazy MŠMT, šk. rok 2018/2019, včetně soukromých, církevních a krajských ZŠ, včetně tříd i škol dle § 16/9 ŠZ, bez škol MŠMT

Tabulka 34 Počet škol a žáků na jednoho přepočteného pracovníka v ORP Ostrava – obecní školy

školní rok	počet ZŠ	počet běžných tříd	počet speciálních tříd	počet žáků	úv. pedagog. / počet fyz. osob	počet žáků na 1 pedag.	počet žáků na třídu	počet žáků na školu
2020/2021	67	1 176	8	24 825	1 678,7/1 999	14,79	20,97	370,52
2019/2020	67	1 165	11	25 011	1 644,8/1 940	15,21	21,27	373,30
2018/2019	66	1 142	13	25 309	1 585,1/1 859	15,97	21,91	383,46
2017/2018	66	1 140	13	25 529	1 578,2/1 838	16,18	22,14	386,80
2016/2017	66	1 134	12	25 422	1 543,4/1 778	16,47	22,20	385,18

Zdroj: Výkazy MŠMT, Seznam škol a školských zařízení

2.1.3.3.4 Docházka do škol a informace týkající se dokončení základního vzdělání

V posledních třech letech roste s ohledem na populační křivku počet žáků ukončujících základní vzdělání, a to v běžných i speciálních třídách. Roste také počet žáků ukončujících povinnou školní docházku (PŠD) v 7. třídě, naopak klesá počet žáků ukončujících PŠD po 8. ročníku ZŠ. Počet žáků, kteří odchází ze ZŠ na SŠ (gymnázium) v 5. nebo 7. třídě se pohybuje ve sledovaných letech každoročně okolo 400. V posledních dvou letech poklesl také počet žáků s dodatečným odkladem PŠD.

Tabulka 35 Počet absolventů ZŠ v ORP Ostrava – všichni zřizovatelé

žáci, kteří ukončili školní docházku		2017/2018		2018/2019		2019/2020	
		běžné třídy	speciální	běžné	speciální	běžné	speciální
v tom	celkem	2 148	126	2 324	147	2 468	158
	v 7. ročníku	36	5	51	3	54	5
	v 8. ročníku	154	13	132	14	123	18
	v 9. ročníku	1 950	80	2 131	103	2 287	108
	v 10. ročníku	0	28	0	27	0	1
	nezař. do ročníku	8	0	7	0	4	0
žáci, kteří přešli do SŠ celkem		394	0	434	2	409	1
v tom	z 5. ročníku	323	0	355	2	340	1
	ze 7. ročníku	71	0	79	0	60	0
žáci 1. r. s dodatečným odkladem PŠD		62	3	48	2	49	1

Zdroj: Výkazy MŠMT, údaje o absolventech jsou vždy za předcházející období

Tabulka 36 Počet absolventů ZŠ v ORP Ostrava – obecní školy

žáci, kteří ukončili školní docházku		2017/2018		2018/2019		2019/2020	
		běžné třídy	spec. třídy	běžné třídy	spec. třídy	běžné třídy	spec. třídy
celkem		2098	1	2253	10	2399	29
	v 7. ročníku	32	0	39	0	42	0
	v 8. ročníku	147	1	120	0	109	0
	v 9. ročníku	1911	0	2085	10	2246	29
	v 10. ročníku	0	0	0	0	0	0
	Nezařazeni do roč.	8	0	7	0	2	0
žáci, kteří přešli do SŠ celkem		384	0	422	0	384	0
v tom	z 5. ročníku	318	0	345	0	325	0
	ze 7. ročníku	67	0	77	0	58	0
žáci 1. r. s dodatečným odkladem PŠD		52	0	42	0	44	0

Zdroj: Výkazy MŠMT, údaje o absolventech jsou vždy za předcházející období

Tabulka 37 Počet absolventů ZŠ v ORP Ostrava - krajské školy

žáci, kteří ukončili školní docházku		2017/2018		2018/2019		2019/2020	
		běžné třídy	speciální	běžné	speciální	běžné	speciální
v tom	celkem	0	95	4	101	13	102
	v 7. ročníku	0	5	4	3	4	5
	v 8. ročníku	0	12	0	14	7	18
	v 9. ročníku	0	56	0	62	0	53
	v 10. ročníku	0	22	0	22	0	25
	nezař. do ročníku	0	0	0	0	2	0
žáci, kteří přešli do SŠ celkem		0	3	0	0	0	0
v tom	z 5. ročníku	0	0	0	0	0	0
	ze 7. ročníku	0	0	0	0	0	0
žáci 1. r. s dodatečným odkladem PŠD		0	3	2	1	4	1

Zdroj: Výkazy MŠMT, údaje o absolventech jsou vždy za předcházející období

Tabulka 38 Počet absolventů ZŠ v ORP Ostrava – církevní školy

žáci, kteří ukončili školní docházku		2017/2018		2018/2019		2019/2020	
		běžné	speciální	běžné	speciální	běžné	speciální
v tom	Celkem	31	1	36	0	25	1
	v 7. ročníku	4	0	8	0	8	0
	v 8. ročníku	7	0	12	0	7	0
	v 9. ročníku	20	0	15	0	10	0
	v 10. ročníku	0	1	0	0	0	1
	nezař. do ročníku	0	0	0	0	0	0
žáci, kteří přešli do SŠ celkem		10	0	0	0	0	0
v tom	z 5. ročníku	0	0	0	0	0	0
	ze 7. ročníku	0	0	0	0	0	0
žáci 1. r. s dodatečným odkladem PŠD		10	0	4	0	1	0

Zdroj: Výkazy MŠMT, údaje o absolventech jsou vždy za předcházející období

Tabulka 39 Počet absolventů ZŠ v ORP Ostrava – soukromé školy

žáci, kteří ukončili školní docházku		2017/2018		2018/2019		2019/2020	
		běžné třídy	speciální	běžné	speciální	běžné	speciální
v tom	celkem	19	29	31	36	31	26
	v 7. ročníku	0	0	0	0	0	0
	v 8. ročníku	0	0	0	0	0	0
	v 9. ročníku	19	24	31	31	31	26
	v 10. ročníku	0	5	0	5	0	0
	nezař. do ročníku	0	0	0	0	0	0
žáci, kteří přešli do SŠ celkem		9	0	14	2	25	1
v tom	z 5. ročníku	5	0	10	2	15	1
	ze 7. ročníku	4	0	2	0	2	0
žáci 1. r. s dodatečným odkladem PŠD		0	0	1	0	0	0

Zdroj: Výkazy MŠMT, šk. rok 2018/2019, údaje o absolventech jsou vždy za předcházející období

2.1.3.4 Financování MŠ a ZŠ

Předškolní a základní vzdělávání je financováno ze státního rozpočtu a z rozpočtů územních samosprávných celků, církví a jiných právnických osob, tzn. zřizovatelů příslušných škol. V regionálním školství jsou **rozlišovány investiční (kapitálové) výdaje a neinvestiční výdaje, které tvoří provozní výdaje a přímé náklady na vzdělávání.**

Mezi **přímé náklady** na vzdělávání patří platy a jejich náhrady, mzdy a jejich náhrady, odvody na zdravotní a sociální pojištění, ostatní náklady vyplývající z pracovněprávních vztahů, výdaje na učební pomůcky, školní potřeby, učebnice a další výdaje související se vzděláváním, jako např. výdaje na vzdělávání pedagogů a na činnosti, které souvisí s rozvojem škol a kvalitou vzdělávání. Přímé náklady na vzdělávání **jsou hrazeny ze státního rozpočtu ČR**, konkrétně z kapitoly MŠMT.

Naproti tomu investice a ostatní neinvestiční výdaje, tzn. **provozní výdaje, hradí z vlastních prostředků zřizovatel školy** (obec, svazek obcí, kraj, MŠMT, církev, soukromoprávní osoba). V případě veřejných zřizovatelů jsou tyto výdaje primárně určeny z příjmů těchto zřizovatelů plynoucích z rozpočtového určení daní, kde jedním z koeficientů, podle kterých se část sdílených daní rozděluje mezi jednotlivé obce, je počet dětí mateřských škol a počet žáků základních škol vzdělávajících se ve škole zřizované danou obcí. V případě státních, církevních a soukromých škol je na provozní výdaje částečně přispíváno z dotace ze státního rozpočtu (z rozpočtu ministerstva školství), částečně jsou hrazeny z jiných zdrojů (úplata za poskytované vzdělávání, dary apod.).

Z údajů Ministerstva financí České republiky vyplývá, že objem finančních prostředků proudících do školství do roku 2019 rostl, v letech 2020 a 2021 se vrátil cca na úroveň roku 2018. V období let 2016-2019 vzrostl objem finančních prostředků poskytnutých ze státního rozpočtu na přímé výdaje ve školství školám a školským zařízením zřízeným obcemi v území ORP Ostrava z 1,58 mld. Kč v roce 2016 na více než 2,3 mld. Kč v roce 2019. Jedná se tak o nárůst o cca jednu čtvrtinu. Více než polovina přímých nákladů poskytovaných ze státního rozpočtu na vzdělávání byla v roce 2020 určena základním školám. Z hlediska nákladovosti na jednotku výkonu u škol a školských zařízení byly nejvyšší náklady na předškolní vzdělávání. Nejvíce prostředků na ostatní neinvestiční náklady (ONIV) na jednotku výkonu bylo vynaložených v základních školách. Jednotkou výkonu je dítě/žák/student/strávník.

Tabulka 40 Finanční prostředky poskytnuté ze státního rozpočtu na přímé výdaje ve školství školám a ŠZ zřízeným obcemi v ORP Ostrava (v tis. Kč)

rok		2016	2017	2018	2019	2020
mzdové prostředky celkem		1 139 884	1 254 468	1 455 363	1 677 086	1 957 156
z toho	platy	1 133 925	1 247 085	1 447 940	1 667 857	1 913 256
	ostatní osobní náklady	5 959	7 383	7 423	9 229	16 518
související odvody a ostatní neinvestiční výdaje		439 100	488 537	557 879	638 579	-*
neinvestiční výdaje celkem		1 578 984	1 743 005	2 013 234	2 315 665	-*

Zdroj: SMO, magistrát, odbor školství a sportu.

* Údaje nejsou dostupné.

Financování regionálního školství od roku 2020

Od roku 2020 byl zaveden nový systém financování přímých nákladů na vzdělávání (normativně nákladový). Reforma financování regionálního školství byla cílená na oblast financování škol a školských zařízení zřízených kraji, obcemi a svazky obcí. Principy financování soukromých a církevních škol zůstaly stejné. Do konce roku 2019 probíhal systém ve dvou fázích – v první fázi MŠMT provedlo rozpis prostředků na přímé výdaje na vzdělávání ve všech druzích škol a ŠZ pomocí republikových normativů na kraje. V druhé fázi krajské úřady stanovily krajské normativy na jednotku výkonu (žáka, studenta) a tyto finanční prostředky převedly školám a ŠZ. Nevýhodou tohoto systému bylo, že nezohledňoval věkové složení pedagogů škol, což znamenalo, že školy s vyšším podílem služebně starších pedagogů nemusely mít dostatek prostředků na motivační složky platu. Školy se také, s ohledem na více finančních prostředků, snažily získat co nejvíce žáků a co nejvíce naplnit jednotlivé třídy, což mohlo vést ke snížení kvality vzdělávání pro jednotlivce.

Dle nového systému v první fázi provádí MŠMT rozpis většiny prostředků na přímé výdaje na vzdělávání již pro každou jednotlivou školu a pedagogy školních družin na kraje. Ve druhé fázi krajský úřad příslušného kraje doplní tento centrální rozpis MŠMT o rozpis finančních prostředků na školské služby prostřednictvím krajských normativů (bez pedagogické práce ve školních družinách).

Normativně nákladový systém poskytuje financování skutečného objemu výuky a reálné výše tarifních platů pedagogů (pro jednotlivé úrovně vzdělávání je právním předpisem stanoven maximální rozsah vzdělávání hrazený ze státního rozpočtu).

Objem poskytnutých prostředků respektuje reálné zařazení pedagogů školy do platových tříd a stupňů. MŠMT dále rozepisuje každé jednotlivé MŠ a ZŠ (a školní družině) normativně stanovené prostředky na ostatní nárokové složky a nenárokové složky platu, a to podle počtu pedagogů.

Významnou složkou rozpisu prostředků z MŠMT je tzv. ONIV – ostatní neinvestiční výdaje (zejména na učebnice, učební pomůcky, DVPP aj. Tento je stanoven pro každou jednotlivou MŠ, ZŠ, SŠ dle počtu dětí/žáků školy. Normativní způsob financování byl zachován pro ZUŠ a VOŠ, rozdíl od roku 2020 spočívá v centrálním stanovování výše normativu MŠMT (již ne jednotlivými krajskými úřady).

Nově je definována rezerva, která bude rozepisována na krajské úřady již z úrovně ministerstva nad rámec normativního rozpisu rozpočtu. Krajské úřady budou přidělenou rezervu využívat přednostně k řešení finančních dopadů podpůrných opatření podle § 16 školského zákona nově přiznaných dětem,

žákům a studentům v průběhu daného kalendářního roku a finančních dopadů případného nárůstu výkonů v novém školním roce, ale i k zohlednění objektivních (normativně nepostižitelných) specifík jednotlivých škol/školských zařízení, a to zejména v oblasti personálního zabezpečení specifických podmínek jejich provozu.

Tabulka 41 **Ukazatele nákladovosti na přímé náklady ve vzdělávání v ORP Ostrava – rok 2020**

Druh školy, školského zařízení	přímé náklady na vzdělávání celkem (v Kč)	z toho náklady na jednotku výkonu (v Kč, normativy soukromých škol pro r. 2020)	
		celkové náklady	ONIV
mateřské školy (celodenní provoz)	470 146 603	60 826	5 399
základní školy (plně organizované)	1 160 214 817	60 218	11 571
školní jídelny	157 989 892	-	-
školní družiny	111 977 599	15 890	47
základní umělecké školy	21 424 032	-	-
SVČ, DDM	33 481 392	1 671	6
školní kluby	1 922 008	14 916	29
celkem použité finanční prostředky	1 957 156 343		

Zdroj: SMO, magistrát, odbor školství a sportu, rok 2020, MŠMT – normativy soukromých škol pro rok 2020

Financování podpůrných opatření poskytovaných dětem a žákům se SVP

Finanční prostředky na realizaci podpůrných opatření (personální – asistent pedagoga, pedagogická intervence aj., věcné – speciální učebnice, učební pomůcky aj.) jsou poskytovány školám a školským zařízením všech zřizovatelů ze státního rozpočtu. Právním předpisem je u každého podpůrného opatření stanovena tzv. normovaná finanční náročnost, tedy paušální vyjádření ceny daného opatření. Podmínkou přidělení je doporučení ŠPZ a informovaný souhlas zákonného zástupce dítěte/žáka.

Financování soukromých a církevních škol

Financování soukromých škol a školských zařízení upravuje zákon o poskytování dotací soukromým školám, předškolním a školským zařízením. Ze SR jsou financovány přímé náklady na vzdělávání, provozní výdaje a rozvojové programy. Církevní školy a školská zařízení jsou financovány přímo MŠMT podle stejných normativů jako školy soukromé. Poskytnutá dotace nezahrnuje finance na údržbu majetku, který není ve vlastnictví státu.

Školská zařízení

Zařízením školního stravování, školským poradenským zařízením, internátům a domovům mládeže apod. je stále uplatňován normativní způsob financování. MŠMT rozděluje prostřednictvím tzv. republikových normativů vyčleněný objem finančních prostředků na jednotlivé krajské úřady. Každý krajský úřad si následně stanoví a zveřejní vlastní soustavu krajských normativů neinvestičních výdajů připadajících na jednotku výkonů (tj. stravovaného, ubytovaného atd.) v jednotlivých druzích a typech školských zařízeních ve své územní působnosti (tzv. krajské normativy). Řídí se vyhláškou MŠMT o krajských normativech.

Územní samosprávný celek dle zákona o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů č. 250/2000 Sb. zřizuje příspěvkové organizace pro takové činnosti ve své působnosti, které jsou zpravidla neziskové a jejichž rozsah, struktura a složitost vyžadují samostatnou právní subjektivitu. Příspěvková organizace sestavuje rozpočet a střednědobý výhled rozpočtu, které schvaluje její zřizovatel. Rozpočet příspěvkové organizace je plán výnosů a nákladů na rozpočtový rok, jímž se řídí financování činnosti příspěvkové organizace. Příspěvková organizace hospodaří s peněžními prostředky získanými vlastní činností a s peněžními prostředky přijatými z rozpočtu svého zřizovatele. Dále hospodaří s prostředky svých fondů, s peněžitými dary od fyzických a právnických osob, včetně peněžních prostředků poskytnutých z Národního fondu a ze zahraničí. Rozpočet zřizovatele zprostředkovává vztah příspěvkové organizace ke státnímu rozpočtu, k rozpočtu Regionální rady regionu soudržnosti a k Národnímu fondu; jde-li o příspěvkovou organizaci zřízenou obcí, též k rozpočtu kraje. Město Ostrava přerozděluje prostřednictvím svého rozpočtu finanční prostředky zaslané KÚ MSK na přímé náklady na vzdělávání městským obvodům, které je dále převádí jimi zřizovaným školám.

Financování MŠ a ZŠ zřizovaných městem Ostrava a jeho městskými obvody

V tabulce 42 jsou zahrnuty ve sloupci „MOB“ výdaje městských obvodů zahrnující městem poskytnutý příspěvek na děti MŠ a žáky ZŠ v rámci rozpočtového určení daní. Sloupec SMO představuje zejména výdaje na programy podpory a dotace poskytované nad rámec těchto programů.

Tabulka 42 **Výdaje (INV+NIV) SMO do vzdělávání**

ROK	SMO	MOB	Celkem
2017	117 326 033,72	491 921 499,01	609 247 532,73
2018	113 075 987,85	535 897 023,89	648 973 011,74
2019	174 562 396,31	617 945 027,83	792 507 424,14
2020	112 451 627,37	629 219 857,45	741 671 484,82

V roce 2012 došlo v rámci určení výše příspěvku zřizovatele na provoz škol k zavedení nového kritéria „počet dětí MŠ a žáků ZŠ navštěvujících školu zřizovanou obcí“ do propočtu podílu obcí na procentní části celostátního hrubého výnosu sdílených daní (RUD). Od roku 2013 se „prostředky plynoucí za dětmi a žáky“ na provoz škol odvozují od celkového objemu sdílených daní pro všechny obce v České republice, resp. od výše koeficientu kritéria počtu dětí a žáků navštěvujících školu zřizovanou obcí. Během let 2013 byla výše tohoto koeficientu 7 %, přičemž byla obcemi kritizována jako nedostačující. Od 1. ledna 2018 byla výše tohoto koeficientu zvýšena na 9 %.

Tabulka 43 **Finanční prostředky poskytnuté obcím v rámci rozpočtového určení daní na 1 žáka**

Rok	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021*
Částka	8 246 Kč	8 806 Kč	9 506 Kč	13 706 Kč	14 462 Kč	13 626 Kč	13 400 Kč

* předpoklad Ministerstva financí ČR, Zdroj: *Webové stránky Ministerstva financí*

Statutární město Ostrava v rámci přerozdělení rozpočtového určení daní na počet dětí MŠ a žáků ZŠ navštěvujících školu zřizovanou obcí poskytlo pro rok 2021 městským obvodům finanční částku ve výši 13 388,- Kč. Celkové finanční prostředky reflektovaly počet dětí a žáků vykazovaný školami k 30.9.2020.

2.1.3.5 Zhodnocení technického stavu a vybavenosti MŠ a ZŠ, rozbor investičních a neinvestičních potřeb MŠ a ZŠ včetně jejich součástí

S výjimkou obce Horní Lhota se nachází školní jídelna nebo školní výdejna v každé obci v ORP Ostrava. Ve školních jídelnách se stravuje cca 27 tisíc dětí a žáků, z toho 23,5 tisíce v Ostravě. Třetinu stravovaných tvoří děti z MŠ, dvě třetiny žáci ZŠ. Kapacity školních jídelen jsou z pohledu celého území využívány z 55 %.

Tabulka 44 Školní jídelny v jednotlivých obcích ORP Ostrava zřizované obcemi

Název obce	počet ŠJ a výdejen	počet stravovaných žáků	z toho v		cílová kapacita kuchyně
			MŠ	ZŠ	
celkem	183	27353	9093	18260	49210
Ostrava	157	23685	8079	15606	43363
Čavisov	1	24	24	0	24
Dolní Lhota	2	123	50	73	283
Horní Lhota	0	0	0	0	-
Klimkovice	5	611	140	471	924
Olbramice	1	75	28	47	90
Stará Ves nad Ondřejnicí	2	320	91	229	693
Šenov	4	847	184	663	954
Václavovice	1	189	79	110	200
Velká Polom	4	485	93	392	853
Vratimov	4	752	230	522	1520
Vřesina	1	191	71	120	226
Zbyslavice	1	51	24	27	80

Zdroj: Výkazy MŠMT, Seznam škol a školských zařízení, šk. rok 2020/2021

Tabulka 45 Pracovníci školních jídelen v ORP Ostrava

Školní jídelny zřizované	pracovníci celkem					
	fyzické osoby			přepočtené osoby		
	2018/19	2019/20	2020/21	2018/19	2019/20	2020/21
krajem	127	159	157	124,2	132,7	128,5
obcemi	708	716	711	578,8	586,1	581,5
církví	4	6	6	1,5	3,3	3,3
soukromé	35	56	53	26,6	33,3	36,1
celkem pracovníků	874	937	927	731,1	755,4	749,4

Zdroj: Výkazy MŠMT, Evidenční počet pracovníků zařízení školního stravování

Ve školních jídelnách zřizovaných krajem, obcemi, církví i soukromým subjektem pracuje celkem 927 osob (749 přepočtených osob). Struktura odpovídá počtu škol jednotlivých zřizovatelů. Srovnání s minulými školními roky ukazuje, že počet pracovníků školních jídelen kolísá, a to jak v absolutních číslech, tak v přepočtených. Nejvíce zaměstnanců (937) působilo ve ŠJ ve šk. roce 2019/2020.

Tabulka 46 Školní družiny a školní kluby za ORP Ostrava

Rok	Zřizovatel	Druh/typ	Počet oddělení	Počet zájmových útvarů	Zapsaní účastníci - Počet	z 1. stupně - počet	z 2. stupně - počet
2018	Církev	Školní družina	4	0	80	75	5
	Církev Celkem		4	0	80	75	5
	Kraj	Školní družina	31	13	348	300	45
		Školní klub	0	3	43	13	30
	Kraj Celkem		31	16	391	313	75
	Obec	Školní družina	310	212	8 390	8 351	24
		Školní klub	0	33	343	156	187
	Obec Celkem		310	245	8 733	8 507	211
	Soukromník	Školní družina	27	98	434	376	58
		Školní klub	0	9	50	2	48
	Soukromník		27	107	484	378	106
2018 Celkem			372	368	9 688	9 273	397
2019	Církev	Školní družina	6	0	85	75	10
	Církev Celkem		6	0	85	75	10
	Kraj	Školní družina	33	0	334	262	58
		Školní klub	0	3	51	31	20
	Kraj Celkem		33	3	385	293	78
	Obec	Školní družina	302	0	8159	8097	18
		Školní klub	0	38	314	146	168
	Obec Celkem		302	38	8473	8243	186
	Soukromník	Školní družina	28	0	444	385	59
		Školní klub	0	7	34	1	33
	Soukromník		28	7	478	386	92
2019 Celkem			369	48	9 421	8 997	366
2020	Církev	Školní družina	6	0	84	75	8
	Církev Celkem		6	0	84	75	8
	Kraj	Školní družina	33	0	330	271	47
		Školní klub	0	3	55	34	21
	Kraj Celkem		33	3	385	305	68
	Obec	Školní družina	303	0	7933	7863	19
		Školní klub	0	37	314	127	187
	Obec Celkem		303	37	8247	7990	206
	Soukromník	Školní družina	31	0	461	407	54
		Školní klub	0	7	38	1	37
	Soukromník		31	7	499	408	91
2020 Celkem			373	47	9215	8778	373

Zdroj: Výkazy MŠMT

Ve sledovaných letech klesal počet zapsaných účastníků ve školních družinách a školních klubech z téměř 9 300 až na cca 8 800, což představuje úbytek cca 500 účastníků za 3 školní roky. V ORP Ostrava je provozováno přibližně 370 oddělení školních družin a 50 školních klubů. Většina účastníků je z prvního stupně ZŠ.

Tabulka 47 Pedagogičtí pracovníci ŠD a ŠK v ORP Ostrava – šk. rok 2018/2019

ŠK a ŠD zřizované	vychovatelé			ostatní pedagogičtí pracovníci		
	interní		externí	interní		externí
	fyzický stav	z toho ženy	fyzický stav	fyzický stav	z toho ženy	fyzický stav
krajem	39	37	0	15	13	0
obcemi	319	311	1	21	15	0
církví	2	2	5	3	3	0
soukromou osobou	33	29	10	3	3	7
celkem	393	379	16	42	34	7

Zdroj: Výkazy MŠMT, šk. rok 2018/2019

Tabulka 48 Pedagogičtí pracovníci ŠD a ŠK v ORP Ostrava – 2019/2020

ŠK a ŠD zřizované	vychovatelé			ostatní pedagogičtí pracovníci		
	interní		externí	interní		externí
	fyzický stav	z toho ženy	fyzický stav	fyzický stav	z toho ženy	fyzický stav
obcemi	317	307	1	0	0	0
krajem	35	32	0	35	31	0
církví	10	9	0	16	16	0
soukromou osobou	31	27	14	6	5	5
celkem						

Zdroj: Výkazy MŠMT, šk. rok 2019/2020

Ve školních družinách a klubech pracovalo ve školním roce 2020/2021 celkem 401 interních vychovatelů (95 % žen), 15 externích vychovatelů a 73 ostatních pedagogických pracovníků (z toho 61 interních, 58 žen).

Tabulka 49 Pedagogičtí pracovníci ŠD a ŠK v ORP Ostrava – 2020/2021

ŠK a ŠD zřizované	vychovatelé			ostatní pedagogičtí pracovníci		
	interní		externí	interní		externí
	fyzický stav	z toho ženy	fyzický stav	fyzický stav	z toho ženy	fyzický stav
krajem	39	36	0	35	33	0
obcemi	319	308	2	4	4	7
církví	10	9	0	14	14	0
soukromou osobou	33	28	13	8	7	5
celkem	401	381	15	61	58	12

Zdroj: Výkazy MŠMT, šk. rok 2020/2021

2.1.3.6 Základní umělecké vzdělávání, jeho dostupnost a rozbor v řešeném území

V Ostravě se nachází celkem 11 ZUŠ, z toho 9 je zřízeno krajem. V širším území ORP Ostrava jsou pak provozovány další tři (Klimkovice, Šenov, Vratimov). Obcí zřizované ZUŠ se nachází jedna v Ostravě a dále po jedné v Šenově a Vratimově. Jediná soukromá ZUŠ (AVE ART Ostrava) se nachází v Ostravě.

Tabulka 50 Počet ZUŠ za ORP Ostrava

Název obce	ZUŠ zřizované		
	krajem	obcemi	jiným zřizovatelem
celkem	10	3	1
Ostrava	9	1	1
Klimkovice	1	0	0
Šenov	0	1	0
Vratimov	0	1	0

Zdroj: Výkazy MŠMT, šk. rok 2020/2021

V obecních ZUŠ v ORP Ostrava působí celkem 57 pracovníků, z toho nejvíce – 27 jich působí v ZUŠ Vratimov.

Tabulka 51 Pedagogičtí pracovníci ZUŠ v ORP Ostrava zřizovaných obcemi

ZUŠ v obcích	pracovníci celkem 2018/2019		pracovníci celkem 2019/2020		pracovníci celkem 2020/2021	
	fyzické osoby	přepočtené osoby	fyzické osoby	přepočtené osoby	fyzické osoby	přepočtené osoby
celkem	52	30	54	36,4	57	38,2
Ostrava	15	10	16	11,6	17	12,1
Šenov	12	6	13	7,7	13	7,9
Vratimov	25	14	25	17,1	27	18,2

Zdroj: Výkazy MŠMT, Evidenční počet učitelů, tj. interní + externí

V krajských ZUŠ působí celkem 341 pracovníků, z toho 329 v Ostravě. Mnoho těchto pracovníků nevykonává svou práci na plný úvazek.

Tabulka 52 Pedagogičtí pracovníci ZUŠ v ORP Ostrava zřizovaných krajem

ZUŠ v obcích	pracovníci celkem 2019/2020		pracovníci celkem 2020/2021	
	fyzické osoby	přepočtené osoby	fyzické osoby	přepočtené osoby
celkem	341	240,2	341	240,2
Ostrava	329	229	329	229
Klimkovice	12	11,2	12	11,2

Zdroj: Výkazy MŠMT, Evidenční počet učitelů, tj. interní + externí, šk. rok 2019/2020

Mezi pracovníky krajských i obecních ZUŠ jsou započtení interní i externí učitelé. Mnozí učitelé v jednotlivých ZUŠ pracují na snížený úvazek.

2.1.3.7 Neformální a zájmové vzdělávání, jeho dostupnost a rozbor v řešeném území

V ORP Ostrava se nachází celkem 6 středisek volného času (SVČ), z toho 5 v Ostravě. Zřízena jsou většinou obcemi. Kromě města Ostravy (celkem 4 SVČ) se nachází 1 SVČ ve Vratimově. Církví zřizované je jedno středisko (Salesiánské středisko volného času Don Bosco v Ostravě).

Tabulka 53 Počet SVČ za ORP Ostrava

Název obce	SVČ zřizované		
	krajem	obcemi	jiným zřizovatelem (církve)
celkem	0	5	1
Ostrava	0	4	1
Vratimov	0	1	0

Zdroj: Výkazy MŠMT, šk. rok 2018/2019, 2019/2020, 2020/2021

Střediska volného času zřizovaná obcemi (5 SVČ) nabízela v posledních třech letech mezi 500 a 600 kroužků – zájmových útvarů, které navštěvovalo ve školních rocích 2018/2019 a 2019/2020 přibližně 5 500 účastníků. Ve školním roce 2020/2021 se počet účastníků snížil na cca 4 400, což je pochopitelné s ohledem na pandemii koronaviru. Převážnou většinu účastníků těchto aktivit tvoří žáci a studenti, děti a ostatní tvoří přibližně jednu čtvrtinu. V posledním sledovaném školním roce se naopak s ohledem na zákaz osobní účasti dětí, žáků, studentů a ostatních zvýšila aktivita středisek na jejich internetových stránkách a sociálních sítích.

Tabulka 54 SVČ zřizované obcemi – zájmové útvary a počet účastníků – školní rok 2018/2019

Název obce	počet zájmových útvarů (kroužků)	počet účastníků			
		žáci, studenti	děti	ostatní	celkem
celkem	520	4040	802	652	5494
Ostrava	418	3322	657	571	4550
Vratimov	102	718	145	81	944

Zdroj: Výkazy MŠMT, šk. rok 2018/2019

Tabulka 55 SVČ zřizované obcemi – zájmové útvary a počet účastníků – školní rok 2019/2020

Název obce	počet zájmových útvarů (kroužků)	počet účastníků			
		žáci, studenti	děti	ostatní	celkem
celkem	562	3911	953	723	5587
Ostrava	460	3262	785	628	4675
Vratimov	102	649	168	95	912

Zdroj: Výkazy MŠMT, šk. rok 2019/2020

Tabulka 56 SVČ zřizované obcemi – zájmové útvary a počet účastníků – školní rok 2020/2021

Název obce	počet zájmových útvarů (kroužků)	počet účastníků			
		žáci, studenti	děti	ostatní	celkem
celkem	526	3080	731	597	4408
Ostrava	449	2674	669	512	3855
Vratimov	77	406	62	85	553

Zdroj: Výkazy MŠMT, šk. rok 2020/2021

V posledních třech letech roste počet pedagogických pracovníků vykonávajících činnost v jednotlivých SVČ. Ve všech střediscích volného času zřizovaných obcemi pracuje ve školním roce 2020/2021 celkem 357 pracovníků, z toho 89 % tvoří externí pracovníci. Poměr pedagogických pracovníků je 3:1 k ostatním pracovníkům.

Tabulka 57 SVČ zřizované obcemi - pedagogičtí pracovníci – školní rok 2018/2019

SVČ v ORP	pedagogičtí pracovníci			
	celkem	interní		externí
		fyzický stav	přepočt. stav	fyzický stav
celkem	357	42	40,1	315
Ostrava	223	37	35,6	186
Vratimov	134	5	4,5	129

Zdroj: Výkazy MŠMT, šk. rok 2018/2019

Tabulka 58 SVČ zřizované obcemi - pedagogičtí pracovníci – školní rok 2019/2020

SVČ v ORP Ostrava	pedagogičtí pracovníci				
	celkem	interní		externí	
		fyzický stav	přepočt. stav	fyzický stav	přepočt. stav
celkem	372	40	39,5	332	31,7
Ostrava	215	36	35,5	179	23,7
Vratimov	157	4	4	153	8

Zdroj: Výkazy MŠMT, šk. rok 2019/2020

Tabulka 59 SVČ zřizované obcemi - pedagogičtí pracovníci – školní rok 2020/2021

SVČ v ORP Ostrava	pedagogičtí pracovníci				
	celkem	interní		externí	
		fyzický stav	přepočt. stav	fyzický stav	přepočt. stav
celkem	397	40	39,5	357	40,1
Ostrava	267	36	35,5	231	34,1
Vratimov	130	4	4	126	6

Zdroj: Výkazy MŠMT, šk. rok 2020/2021

2.1.3.8 Diagnostický ústav a pedagogicko-psychologická poradna

V Ostravě se nachází jeden diagnostický ústav a jedna pedagogicko-psychologická poradna (PPP). Diagnostický ústav je součástí organizace Diagnostický ústav pro mládež, dětský domov se školou, středisko výchovné péče a základní škola, Ostrava – Kunčičky, Škrobálkova 206/16, Ostrava – Kunčičky, jejímž zřizovatelem je MŠMT. Pedagogicko-psychologická poradna, Ostrava-Zábřeh, příspěvková organizace, se nachází v ulici Kpt. Vajdy 2656/1a, Ostrava-Zábřeh a jejím zřizovatelem je Moravskoslezský kraj. Obsahuje také detašované pracoviště v Ostravě-Porubě, v ulici 17. listopadu 1123.

2.1.4 Popis aktérů v území zapojených do tvorby MAP

V území ORP Ostrava působí pět identifikovaných skupin aktérů důležitých pro celý proces tvorby MAP. Jsou jimi:

- a) zřizovatelé škol a dalších vzdělávacích zařízení
- b) školy a další poskytovatelé vzdělávání
- c) partneři projektu
- d) další spolupracující subjekty
- e) členové řídicího výboru
- f) členové pracovních skupin
- g) rodiče, pedagogové, ostatní.

Zřizovatelé škol a dalších vzdělávacích zařízení (včetně soukromých zřizovatelů)

Zřizovatelé škol a zaměstnanci veřejné správy působící v oblasti vzdělávání mají největší odpovědnost za realizaci vzdělávací politiky v dotčeném území. Zástupci zřizovatelů jsou zastoupeni jak v Řídicím výboru, který schvaluje zásadní dokumenty místního akčního plánu a také jeho finální podobu, ale také v pracovních skupinách, které se přímo podílejí na tvorbě MAP. V rámci ORP Ostrava realizují svou činnost tyto zřizovatelé:

- Statutární město Ostrava, 21 městských obvodů statutárního města Ostravy
- Moravskoslezský kraj
- Ministerstvo školství mládeže a tělovýchovy ČR
- Obce: Václavovice, Dolní Lhota, Stará Ves nad Ondřejnicí, Olbramice, Zbyslavice, Vřesina, Velká Polom
- Města: Šenov, Vratimov, Klimkovice
- Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava
- Diakonie Českobratrské církve evangelické
- Biskupství Ostravsko – opavské
- soukromí zřizovatelé mateřských a základních škol: Soukromá základní škola a mateřská škola, s.r.o; Mateřská škola Learn N'Play Academy, s.r.o; Soukromá základní škola speciální pro žáky s více vadami, Ostrava, s.r.o; Mateřská škola PRIGO, s.r.o; Základní škola PRIGO, s.r.o; Tučňáková školka – mateřská škola, s.r.o; INškolka s.r.o; Mateřská škola a základní škola MONTE, Soukromá základní škola, spol.s.r.o; Mateřská škola Zdraví s.r.o; Mateřská škola AGEL s.r.o; Základní škola logopedická s. r. o; Gymnázium, základní škola a mateřská škola Hello, s.r.o; Základní a mateřská škola Monty School; Základní škola, Ostrava- Výškovice, s.r.o; Mrňouskova Mateřská škola; Soukromá mateřská škola Sluníčko Ostrava Poruba, Základní škola Mezi stromy, s.r.o.

Školy a poskytovatelé vzdělávání (mateřské školy, základní školy, speciální školy, organizace zájmového a neformálního vzdělávání)

V území ORP Ostrava se k 28.02.2021 nachází celkem 92 základních škol (včetně speciálních), což představuje nárůst o 2 ZŠ oproti 28.02.2019, 100 mateřských škol (včetně speciálních), nárůst o 1 MŠ, 14 základních uměleckých škol a 6 středisek volného času/domů dětí a mládeže.

Do projektu MAP ORP Ostrava II je ke 28.02.2021 zapojeno celkem 148 základních a mateřských škol (dle RED IZO, 183 dle IZO), z toho 9 základních uměleckých škol, dále 6 středisek volného času a další, níže uvedení partneři projektu.

Partneři projektu – s uzavřeným memorandem o spolupráci

Ostravská univerzita, Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava, Dolní oblast VÍTKOVICE, z.s., RPIC-ViP s.r.o., Knihovna města Ostravy, příspěvková organizace, Moravskoslezský pakt zaměstnanosti, z.s., Tieto Czech, s.r.o., Šachový svaz České republiky, Moravskoslezské inovační centrum Ostrava, a. s., Yourchance o.p.s., Černá louka, s.r.o. města Klimkovice a Šenov, Moravskoslezský kraj a obce Dolní Lhota, Horní Lhota, Olbramice, Velká Polom, Vřesina a Zbyslavice.

Další spolupracující subjekty

Ostrava Expat Centre, Národní pedagogický institut ČR, Odbor (Agentura) pro sociální začleňování, projekt města Ostravy Rozvoj rovného přístupu ke vzdělávání ve městě Ostrava.

Členové řídicího výboru MAP

Řídicí výbor je tvořen 32 členy, jmenovanými Radou města Ostravy. V řídicím výboru je zastoupena široká skupina osob, od rodičů a pedagogů, přes ředitele škol, zástupce zřizovatelů, zástupce obcí, které nezřizují školu, zástupce MAS, krajského úřadu (KAP), Odboru (Agentury) pro sociální začleňování, ITI Ostravské aglomerace, organizací zájmového a neformálního vzdělávání, NIDV, až po zástupce veřejných vysokých škol v ORP Ostrava (Ostravská univerzita a Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava) a Komise rady města Ostravy pro vzdělávání, vědu a výzkum. Členy ŘV jsou také vedoucí pracovních skupin MAP.

Členové pracovních skupin MAP

V rámci projektu je zřízeno 6 pracovních skupin, které jsou tvořeny celkem 62 členy. Zastoupení organizací/institucí je podobné, jako u řídicího výboru, s výjimkou zástupců MAS a měst/obcí. Členy pracovních skupin jsou také zástupci Tieto Czech, s. r. o., Yourchance o.p.s., projektový manažer Prigo Group Member, Odboru (Agentury) pro sociální začleňování, Dolní oblasti VÍTKOVICE, z.s. a další.

Rodiče, pedagogové, ostatní

- rodiče dětí a žáků
- pedagogičtí pracovníci (cca 850 pedagogických pracovníků v rámci předškolního vzdělávání, cca 1 600 ped. pracovníků v rámci základního vzdělávání, dále ped. pracovníci ZUŠ)
- pracovníci a dobrovolní pracovníci organizací působících v oblasti vzdělávání nebo asistenčních služeb a v oblasti neformálního a zájmového vzdělávání dětí a mládeže (pracovníci 6 SVČ/DDM, Knihovny města Ostravy – 27 poboček a další aktéři, např. Svět techniky v Dolní oblasti Vítkovice)
- široká veřejnost – jedná se o odbornou i laickou veřejnost, jedná se o osoby nebo skupiny osob, které nejsou uvedeny výše, např. zaměstnance veřejné správy a zřizovatelů škol působící ve vzdělávání.

2.2 Východiska pro strategickou část

2.2.1 Dotazníková šetření a SWOT analýzy prioritních oblastí rozvoje

Dále uvedené výstupy dotazníkových šetření potřeb škol byly poskytnuty ze strany MŠMT, respondenty byly všechny MŠ a ZŠ v ORP Ostrava. Návratnost vyplněných dotazníků byla ve všech oblastech více než 90 %. Překážky jednotlivých oblastí vyplývají z dat poskytnutých v roce 2016. V roce 2019 byla poskytnuta srovnávací data před/po realizaci projektů zjednodušeného vykazování (šablony I) hrazených z OP VVV. Jedná se vždy o hodnocení samotných škol. Zeleně jsou podbarvena data výrazně nadprůměrná, červeně pak data pod republikovým průměrem. Další relevantní data dosud nejsou dostupná, data poskytnutá MŠMT v listopadu 2020 zahrnovala údaje pouze ze 46 % MŠ a 21 % ZŠ. Po obdržení dat budou tyto využity při příští aktualizaci tohoto dokumentu.

Aktualizace SWOT analýz i aktualizace/stanovení hlavních problémů k řešení pro aktualizaci strategických cílů a priorit MAP ORP Ostrava II proběhly v rámci jednání pracovních skupin a byly schváleny všemi pracovními skupinami v období měsíců října a listopadu roku 2020.

Do aktualizace SWOT analýz i aktualizace/stanovení hlavních problémů k řešení se nejvíce promítly dvě zásadní skutečnosti – změna způsobu financování regionálního školství od 1.1.2020 (PHmax) a pandemie koronaviru SARS-CoV2 způsobující onemocnění COVID-19, v jejíž souvislosti došlo k omezení účasti žáků na prezenčním vzdělávání a nucenému přechodu škol na distanční formu výuky.

Aktualizovaná SWOT analýza a návrhy hlavních témat/problémů k řešení byly schváleny Řídícím výborem MAP ORP Ostrava II dne 02.12.2020.

Součástí kapitoly jsou také výstupy z realizovaného dotazníkového šetření ke zjištění potřeb škol. Otázky do tohoto dotazníku projednávaly pracovní skupiny MAP ORP Ostrava II a styl otázek byl konzultován také s odborníkem na marketing z Magistrátu města Ostravy.

2.2.1.1 Předškolní vzdělávání a péče

2.2.1.1.1 Vyhodnocení dotazníkových šetření MŠMT

Tabulka 60 **Nejvýznamnější překážky v oblasti podpory inkluzivního/společného vzdělávání (2016)**

	Podíl škol, které danou překážku označily za nejvýznamnější ¹⁾		
	v rámci ORP	v rámci kraje	v rámci ČR
1. Nedostatečné finanční zajištění personálních nákladů na práci s heterogenními skupinami dětí (např. asistentů pedagoga, pedagogické i nepedagogické pracovníky)	42,9 % (1.)	33,3 % (2.)	30,1 % (2.)
2. Nedostatečná vzájemná komunikace školy a rodiny (nezvládnutí řešení konfliktů a problémů, nedostatečná schopnost školy obhájit vlastní názory a postupy apod.)	1,1 % (8.)	x (x)	0,9 % (12.)
3. Nedostatečná schopnost učitelů pracovat s heterogenní skupinou	1,1 % (8.)	x (x)	0,4 % (14.)
4. Velký počet dětí ve třídách	33,0 % (2.)	36,2 % (1.)	35,8 % (1.)
5. Na školu je tlačeno ze strany státu na rychlou změnu stávajícího systému	3,3 % (5.)	x (x)	2,8 % (5.)
6. Nezáměr učitelů o zavedení inkluzivního prostředí školy	– (x)	– (x)	0,3 % (15.)
7. Zřizovatel školy nepovažuje téma inkluze za prioritu	– (x)	x (x)	0,6 % (13.)
8. Problematika je nová, nerozumíme jí, nemáme žádné zkušenosti v oblasti inkluze/společného vzdělávání	5,5 % (3.)	5,1 % (4.)	5,0 % (4.)
9. Nedostatek příležitostí ke vzdělávání v oblasti inkluze/společného vzdělávání pro pedagogy	1,1 % (8.)	x (x)	1,1 % (11.)
10. Nedostatečná kampaň/osvěta v oblasti inkluze/společného vzdělávání pro většinovou veřejnost, pro rodiče, pro rodiče dětí se SVP apod.	2,2 % (7.)	x (x)	2,5 % (7.)
11. Nedostatek vzdělávacích materiálů, pomůcek a metodik v oblasti inkluze vč. metodické podpory ze strany MŠMT	– (x)	x (x)	2,0 % (8.)
12. Nedostatek finančních prostředků pro realizaci mimoškolního vzdělávání pro znevýhodněné děti (např. výstavy, exkurze, kroužky apod.)	3,3 % (5.)	2,9 % (5.)	2,7 % (6.)
13. Technická nemožnost bezbariérových úprav školy	4,4 % (4.)	11,9 % (3.)	12,9 % (3.)
14. Jiné	1,1 % (8.)	x (x)	1,5 % (9.)
15. Žádné	1,1 % (8.)	x (x)	1,4 % (10.)

Tabulka 61 Srovnání výstupů šetření potřeb MŠ v oblasti podpory inkluzivního/společného vzdělávání před a po realizaci projektů zjednodušeného vykazování
(Šablony I – OP VVV)

Inkluzivní/společné vzdělávání (aktuální šetření data k 10. 10. 2019, červeně jsou podbarveny hodnoty pod průměrnou hodnotou v ČR)	Průměrné hodnocení aktuálního stavu ¹⁾							
	v rámci ORP				v rámci kraje		v rámci ČR	
	Šablony I úvodní šetření	aktuální šetření	rozdíl v hodnocení (aktuální šetření oproti úvodnímu)	% změny v hodnocení (aktuální šetření oproti úvodnímu)	Šablony I úvodní šetření	aktuální šetření	Šablony I úvodní šetření	aktuální šetření
1. Škola dokáže přijmout ke vzdělávání všechny děti bez rozdílu (včetně dětí s odlišným kulturním prostředím, sociálním znevýhodněním, cizince, děti se SVP apod.)	2,57	3,00	0,43	16,7 %	2,52	2,96	2,48	2,87
2. Škola je bezbariérová (jedná se o bezbariérovost jak vnější, tj. zpřístupnění školy, tak i vnitřní, tj. přizpůsobení a vybavení tříd a dalších prostorů školy)	1,67	1,91	0,24	14,4 %	1,56	1,81	1,65	1,89
3. Škola umí komunikovat s dětmi, rodiči i pedagogy, vnímá jejich potřeby a systematicky rozvíjí školní kulturu, bezpečné a otevřené klima školy	3,14	3,28	0,14	4,5 %	3,18	3,29	3,12	3,27
4. Škola umožňuje pedagogům navázat vztahy s místními a regionálními školami různých úrovní (společné diskuze, sdílení dobré praxe, akce pro jiné školy nebo s jinými školami apod.)	2,41	2,80	0,39	16,2 %	2,52	2,83	2,46	2,79
5. Vedení školy vytváří podmínky pro realizaci inkluzivních principů ve vzdělávání na škole (zajišťování odborné, materiální a finanční podpory, DVPP, vzájemného učení pedagogických pracovníků; pravidelná metodická setkání členů pedagogického sboru aj.)	2,59	2,90	0,31	12,0 %	2,65	2,96	2,57	2,87

6. Škola upravuje organizaci a průběh vzdělávání v souladu s potřebami dětí se speciálními vzdělávacími potřebami	2,47	2,88	0,41	16,6 %	2,41	2,83	2,38	2,76
7. Škola má vytvořený systém podpory pro děti se SVP (je vybavena kompenzačními/speciálními pomůckami, využívá služeb asistenta pedagoga atd.)	2,10	2,61	0,51	24,3 %	1,95	2,53	1,88	2,46
8. Pedagogové umí využívat speciální i kompenzační pomůcky	2,13	2,56	0,43	20,2 %	2,06	2,51	1,96	2,44
9. Škola podporuje bezproblémový přechod všech dětí bez rozdílu na základní školy	2,99	3,33	0,34	11,4 %	3,17	3,35	3,15	3,31
10. Pedagogové spolupracují při naplňování vzdělávacích potřeb dětí (např. společnými poradami týkajícími se vzdělávání těchto dětí apod.)	2,88	3,17	0,29	10,1 %	2,96	3,17	2,94	3,13
11. Pedagogové školy jsou schopni vhodně přizpůsobit obsah vzdělávání, upravit formy a metody vzdělávání a nastavit různé úrovně obtížnosti v souladu se specifiky a potřebami dětí tak, aby bylo dosaženo a využito maximálních možností vzdělávaného dítěte	2,80	3,03	0,23	8,2 %	2,78	3,01	2,75	2,99
12. Pedagogové umí spolupracovat ve výuce s dalšími pedagogickými (asistent pedagoga, další pedagog) i nepedagogickými pracovníky (tlumočník do českého znakového jazyka, osobní asistent)	2,16	2,76	0,60	27,8 %	2,14	2,67	2,19	2,71
13. Škola zajišťuje dětem se speciálními vzdělávacími potřebami účast na aktivitách nad rámec školní práce, které směřují k rozvoji dovedností, schopností a postojů dítěte	2,11	2,49	0,38	18,0 %	1,93	2,33	1,84	2,23
14. Učitelé realizují pedagogickou diagnostiku dětí, vyhodnocují její výsledky a v souladu s nimi volí formy a metody výuky, resp. kroky další péče o děti	2,94	3,15	0,21	7,1 %	2,95	3,09	2,89	3,04
15. Škola poskytuje výuku českého jazyka pro cizince	1,29	1,38	0,09	7,0 %	1,17	1,27	1,26	1,43
16. Pedagogové využívají v komunikaci s dítětem popisnou slovní zpětnou vazbu, vytvářejí prostor k sebehodnocení dítěte a k rozvoji jeho motivace ke vzdělávání	2,87	3,08	0,21	7,3 %	2,86	3,04	2,83	2,99

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MAP ORP Ostrava II
Reg. číslo projektu: CZ.02.3.68/0.0/0.0/17_047/0009132

17. Škola klade důraz nejen na budování vlastního úspěchu dítěte, ale i na odbourávání bariér mezi lidmi, vede k sounáležitosti s ostatními dětmi a dalšími lidmi apod.	3,02	3,25	0,23	7,6 %	3,06	3,17	3,02	3,15
18. Učitelé vnímají tvořivým způsobem rozdíly mezi dětmi jako zdroj zkušeností a příležitost k vlastnímu seberozvoji	2,83	3,06	0,23	8,1 %	2,92	3,07	2,90	3,06
19. Škola učí všechny děti uvědomovat si práva a povinnosti (vina, trest, spravedlnost, Úmluva o právech dítěte apod.)	3,07	3,19	0,12	3,9 %	3,12	3,23	3,08	3,21

Pozn.:

¹⁾ Průměrné hodnocení aktuálního stavu v rámci ORP/kraje/republiky vychází z hodnocení aktuálního stavu jednotlivých MŠ v době šetření na následující škále:

1. Vůbec nebo téměř se neuplatňuje (tzn. stadium prvotních úvah, jak stav řešit)
2. Rozvíjející se oblast (tzn. promyšlené části, počáteční realizace)
3. Realizovaná oblast (tzn. funkční části systému realizovány na základní úrovni, je prostor na zlepšení)
4. Ideální stav (tzn. funkční systém, vytvořené podmínky, zodpovědnost, pravidelnost, aktualizace na vnitřní i vnější podněty)

Tabulka 62 Využívání školních a školských odborných služeb nebo služeb jiného subjektu podílejícího se na vzdělávání školami a hodnocení kvality spolupráce

(aktuální šetření data k 10. 10. 2019, červeně jsou podbarveny hodnoty pod průměrnou hodnotou v ČR)	Využití spolupráce ¹⁾								Kvalita spolupráce ^{2) 3)}		
	v rámci ORP				v rámci kraje		v rámci ČR		v rámci ORP	v rámci kraje	v rámci ČR
	Šablony I úvodní šetření	aktuální šetření	rozdíl v podílu škol v procentních bodech (aktuální šetření oproti úvodnímu)	% změny v podílu škol (aktuální šetření oproti úvodnímu)	Šablony I úvodní šetření	aktuální šetření	Šablony I úvodní šetření	aktuální šetření	aktuální šetření	aktuální šetření	aktuální šetření
1. Speciálně pedagogické centrum	72,2 %	76,4 %	4,2	5,8 %	70,9 %	79,3 %	62,9 %	70,5 %	1,66	1,42	1,44
2. Středisko výchovné péče	4,4 %	3,4 %	-1,0	-23,5 %	5,1 %	7,4 %	4,5 %	5,6 %	2,00	1,59	1,64
3. Pedagogicko-psychologická poradna	95,6 %	93,3 %	-2,3	-2,4 %	96,9 %	96,8 %	96,1 %	96,8 %	1,69	1,59	1,55
4. Nestátní neziskové organizace	35,6 %	37,1 %	1,5	4,3 %	24,7 %	29,2 %	19,9 %	24,6 %	1,67	1,60	1,53
5. Orgán sociálně právní ochrany dětí	56,7 %	70,8 %	14,1	24,9 %	49,6 %	58,4 %	41,7 %	51,2 %	1,75	1,64	1,67
6. Žádné z uvedených	0,0 %	2,2 %	2,2	X	1,3 %	1,4 %	2,1 %	1,7 %			

Pozn.: 1) Podíl škol využívajících uvedené služby v rámci ORP/kraje/republiky, 2) Informace byly zjišťovány až v aktuálním šetření, 3) Průměrné hodnocení kvality spolupráce v rámci ORP/kraje/republiky vychází z hodnocení jednotlivých MŠ na následující škále: 1. Velmi dobrá, 2. Spíše dobrá, 3. Spíše špatná, 4. Velmi špatná

Tabulka 63 **Personální zajištění**

(aktuální šetření data k 10. 10. 2019, červeně jsou podbarveny hodnoty pod průměrnou hodnotou v ČR)	Počet osob							
	v rámci ORP				v rámci kraje		v rámci ČR	
	Šablony I úvodní šetření	aktuální šetření	rozdíl v počtu osob (aktuální šetření oproti úvodnímu)	% změny v počtu osob (aktuální šetření oproti úvodnímu)	Šablony I úvodní šetření	aktuální šetření	Šablony I úvodní šetření	aktuální šetření
1. Počet pedagogických pracovníků v MŠ plně kompetentních pro vzdělávání heterogenních skupin dětí (vč. dětí se speciálními vzdělávacími potřebami)	268	578	310	115,7 %	1101	2325	11110	21426
2. Počet pedagogických pracovníků v MŠ ochotných začít využívat nové metody/postupy při vzdělávání heterogenních skupin dětí (vč. dětí se speciálními vzdělávacími potřebami)	439	675	236	53,8 %	1697	2723	15387	23749
3. Počet fyzických osob působících v MŠ na pozici Učitel mateřské školy (dle §6 zákona č. 563/2004 Sb.) - data za aktuální školní rok	N/A	827	N/A	N/A	N/A	3213	N/A	26375
4. Počet fyzických osob působících v MŠ na pozici Učitel mateřské školy (dle §6 zákona č. 563/2004 Sb.), kteří jsou maximálně dva roky po dokončení studia - data za aktuální školní rok	N/A	161	N/A	N/A	N/A	621	N/A	5711

Tabulka 64 **Nejvýznamnější překážky v oblasti rozvoje čtenářské pregramotnosti (2016)**

	Podíl škol, které danou překážku označily za nejvýznamnější ¹⁾					
	v rámci ORP		v rámci kraje		v rámci ČR	
1. Nedostatek stabilní finanční podpory pro rozvoj příslušné pregramotnosti (nedostatečné materiálně technické zázemí, chybějící finance na inovace a výměnu pomůcek k rozvoji pregramotností, nedostatečný počet pomůcek apod.)	x	(1.)	45,2 %	(1.)	36,8 %	(1.)
2. Nedostatečná kvalita didaktických materiálů (pracovní listy, úlohy, rébusy apod.)	x	(x)	x	(x)	1,4 %	(15.)
3. Nedostatek interaktivních metod a pomůcek pro rozvoj pregramotnosti	x	(x)	13,0 %	(2.)	14,2 %	(2.)
4. Nedostatečné uplatňování metod a forem vzdělávání ve vztahu k heterogenním skupinám dětí	x	(x)	3,1 %	(8.)	2,1 %	(13.)
5. Nedostatečné uplatňování individuálního přístupu k dětem	x	(x)	3,4 %	(6.)	4,7 %	(6.)
6. Nedostupnost informačních a komunikačních technologií pro rozvoj příslušné gramotnosti	x	(x)	2,7 %	(11.)	3,8 %	(9.)
7. Nedostatek příležitostí ke vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti příslušné pregramotnosti	x	(x)	3,1 %	(8.)	5,2 %	(4.)
8. Nedostatečný rozvoj mentoringu a dalších kolegiálních forem podpory na škole ve vztahu k příslušným gramotnostem (malá kreativita, stereotyp vyučujících, nízká sebmotivace apod.)	x	(x)	2,9 %	(10.)	3,0 %	(10.)
9. Nepravidelnost aktivit v oblasti rozvoje příslušné pregramotnosti	–	(x)	x	(x)	1,6 %	(14.)
10. Nedostatečný tlak na implementaci rozvoje příslušné pregramotnosti na úrovni školy	x	(x)	x	(x)	0,3 %	(18.)
11. Nedostatečný tlak na implementaci rozvoje příslušné pregramotnosti na národní úrovni	x	(x)	x	(x)	0,8 %	(16.)
12. Nedostatek možností pro sdílení dobré praxe	x	(x)	4,5 %	(5.)	4,6 %	(8.)
13. Nezáměr ze strany rodičů	x	(x)	5,1 %	(4.)	6,4 %	(3.)
14. Nedostatečná podpora ze strany zřizovatele	x	(x)	x	(x)	0,5 %	(17.)
15. Absence pozice samostatného pracovníka nebo pracovníků pro rozvoj příslušné pregramotnosti	x	(x)	5,8 %	(3.)	4,7 %	(7.)
16. Nízká úroveň kooperace školy s dalšími aktéry k rozvoji pregramotnosti (projekty se školami, s obcemi, science centry, neziskovými organizacemi apod.)	x	(x)	x	(x)	2,7 %	(11.)
17. Jiný, pro školu důležitý prvek	x	(x)	x	(x)	2,4 %	(12.)
18. Žádné	x	(x)	3,4 %	(6.)	4,9 %	(5.)

Tabulka 65 Čtenářská pregramotnost

(aktuální šetření data k 10. 10. 2019, červeně jsou podbarveny hodnoty pod průměrnou hodnotou v ČR)	Průměrné hodnocení aktuálního stavu ¹⁾							
	v rámci ORP				v rámci kraje		v rámci ČR	
	Šablony I úvodní šetření	aktuální šetření	rozdíl v hodnocení (aktuální šetření oproti úvodnímu)	% změny v hodnocení	Šablony I úvodní šetření	aktuální šetření	Šablony I úvodní šetření	aktuální šetření
1. Škola podporuje rozvoj čtenářské pregramotnosti a řečových aktivit v rámci školních vzdělávacích programů (má stanoveny konkrétní cíle)	2,87	3,13	0,26	9,1 %	2,94	3,16	2,89	3,12
2. Učitelé MŠ rozvíjejí své znalosti v oblasti čtenářské pregramotnosti a využívají je ve výchově	2,78	3,07	0,29	10,4 %	2,82	3,09	2,75	3,04
3. Učitelé využívají poznatků v praxi a sdílejí dobrou praxi v oblasti rozvoje čtenářské pregramotnosti mezi sebou i s učiteli z jiných škol	2,29	2,67	0,38	16,6 %	2,43	2,75	2,37	2,73
4. Ve škole existuje a/nebo je využívána knihovna (školní, místní)	2,98	3,15	0,17	5,7 %	2,93	3,11	2,84	3,06
5. Ve škole jsou realizovány akce pro děti na podporu čtenářské pregramotnosti a zvýšení motivace ke čtenářství	2,88	3,18	0,30	10,4 %	2,92	3,16	2,88	3,10
6. Škola informuje a spolupracuje v oblasti rozvoje čtenářské pregramotnosti s rodiči	2,57	2,80	0,23	8,9 %	2,44	2,73	2,33	2,67
7. Ve škole existuje čtenářsky podnětné prostředí	2,94	3,21	0,27	9,2 %	2,90	3,11	2,85	3,09
8. Škola disponuje dostatečným technickým a materiálním zabezpečením v oblasti čtenářské pregramotnosti	2,54	2,96	0,42	16,5 %	2,57	2,83	2,56	2,83
9. Ve škole jsou využívány interaktivní metody a pomůcky v oblasti rozvoje čtenářské pregramotnosti	2,19	2,63	0,44	20,1 %	2,10	2,47	2,01	2,45
10. Škola pravidelně nakupuje aktuální beletrii a další literaturu, multimédia pro rozvoj čtenářské pregramotnosti	2,59	2,95	0,36	13,9 %	2,68	2,94	2,72	2,97

Pozn.: Škála hodnocení: 1. Vůbec nebo téměř se neuplatňuje, 2. Rozvíjející se oblast, 3. Realizovaná oblast, 4. Ideální stav

Tabulka 66 **Nejvýznamnější překážky v oblasti rozvoje matematické pregramotnosti (2016)**

	Podíl škol, které danou překážku označily za nejvýznamnější ¹⁾					
	v rámci ORP		v rámci kraje		v rámci ČR	
1. Nedostatek stabilní finanční podpory pro rozvoj příslušné pregramotnosti (nedostatečné materiálně technické zázemí, chybějící finance na inovace a výměnu pomůcek k rozvoji pregramotností, nedostatečný počet pomůcek apod.)		(1.)	42,5 %	(1.)	35,7 %	(1.)
2. Nedostatečná kvalita didaktických materiálů (pracovní listy, úlohy, rébusy apod.)	–	(x)	x	(x)	1,6 %	(15.)
3. Nedostatek interaktivních metod a pomůcek pro rozvoj pregramotnosti		(x)	15,9 %	(2.)	16,2 %	(2.)
4. Nedostatečné uplatňování metod a forem vzdělávání ve vztahu k heterogenním skupinám dětí		(x)	2,7 %	(11.)	1,9 %	(14.)
5. Nedostatečné uplatňování individuálního přístupu k dětem		(x)	3,4 %	(6.)	4,6 %	(5.)
6. Nedostupnost informačních a komunikačních technologií pro rozvoj příslušné gramotnosti		(x)	3,4 %	(6.)	4,1 %	(9.)
7. Nedostatek příležitostí ke vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti příslušné pregramotnosti		(x)	3,6 %	(5.)	6,0 %	(3.)
8. Nedostatečný rozvoj mentoringu a dalších kolegiálních forem podpory na škole ve vztahu k příslušným gramotnostem (malá kreativita, stereotyp vyučujících, nízká sebmotivace apod.)		(x)	3,1 %	(10.)	3,1 %	(10.)
9. Nepravidelnost aktivit v oblasti rozvoje příslušné pregramotnosti		(x)	x	(x)	2,1 %	(13.)
10. Nedostatečný tlak na implementaci rozvoje příslušné pregramotnosti na úrovni školy		(x)	–	(x)	0,2 %	(18.)
11. Nedostatečný tlak na implementaci rozvoje příslušné pregramotnosti na národní úrovni		(x)	x	(x)	0,7 %	(16.)
12. Nedostatek možností pro sdílení dobré praxe		(x)	4,5 %	(4.)	4,2 %	(8.)
13. Nezáměr ze strany rodičů		(x)	3,4 %	(6.)	4,6 %	(5.)
14. Nedostatečná podpora ze strany zřizovatele		(x)	x	(x)	0,5 %	(17.)
15. Absence pozice samostatného pracovníka nebo pracovníků pro rozvoj příslušné pregramotnosti		(x)	6,0 %	(3.)	5,0 %	(4.)

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MAP ORP Ostrava II

Reg. číslo projektu: CZ.02.3.68/0.0/0.0/17_047/0009132

16. Nízká úroveň kooperace školy s dalšími aktéry k rozvoji pregramotnosti (projekty se školami, s obcemi, science centry, neziskovými organizacemi apod.)	(x)	x	(x)	3,0 %	(11.)
17. Jiný, pro školu důležitý prvek	(x)	x	(x)	2,5 %	(12.)
18. Žádné	(x)	3,4 %	(6.)	4,2 %	(7.)

Tabulka 67 Matematická pregramotnost

(aktuální šetření data k 10. 10. 2019, červeně jsou podbarveny hodnoty pod průměrnou hodnotou v ČR)	Průměrné hodnocení aktuálního stavu ¹⁾							
	v rámci ORP				v rámci kraje		v rámci ČR	
	Šablony I úvodní šetření	aktuální šetření	rozdíl v hodnocení (aktuální šetření oproti úvodnímu)	% změny v hodnocení (aktuální šetření oproti úvodnímu)	Šablony I úvodní šetření	aktuální šetření	Šablony I úvodní šetření	aktuální šetření
1. Škola podporuje rozvoj matematické pregramotnosti v rámci školních vzdělávacích programů	2,84	3,04	0,20	7,0 %	2,86	3,08	2,83	3,04
2. Učitelé MŠ rozvíjejí své znalosti v oblasti matematické pregramotnosti a využívají je ve výchově	2,72	2,99	0,27	9,9 %	2,71	3,00	2,65	2,94
3. Učitelé MŠ využívají poznatky v praxi a sdílejí dobrou praxi v oblasti rozvoje matematické pregramotnosti mezi sebou i s učiteli z jiných škol	2,36	2,78	0,42	17,8 %	2,39	2,73	2,33	2,67
4. Škola systematicky rozvíjí matematické myšlení	2,57	2,87	0,30	11,7 %	2,49	2,83	2,45	2,72
5. Škola podporuje individuální práci s dětmi s mimořádným zájmem o počítání nebo logiku	2,45	2,79	0,34	13,9 %	2,46	2,76	2,43	2,71
6. Škola informuje a spolupracuje v oblasti rozvoje matematické pregramotnosti s rodiči	2,29	2,68	0,39	17,0 %	2,30	2,64	2,28	2,59
7. Škola disponuje dostatečným technickým a materiálním zabezpečením pro rozvoj matematické pregramotnosti	2,34	2,74	0,40	17,1 %	2,36	2,69	2,34	2,66
8. Ve škole jsou využívány interaktivní metody a pomůcky v oblasti rozvoje matematické pregramotnosti	2,16	2,57	0,41	19,0 %	2,05	2,44	2,00	2,43
9. Škola pravidelně nakupuje aktuální literaturu, multimedia pro rozvoj matematické pregramotnosti	2,23	2,61	0,38	17,0 %	2,27	2,60	2,28	2,61

Pozn. škála hodnocení: 1. Vůbec nebo téměř se neuplatňuje, 2. Rozvíjející se oblast, 3. Realizovaná oblast, 4. Ideální stav

Tabulka 68 Nejvýznamnější překážky v oblasti podpory polytechnického vzdělávání (2016)

	Podíl škol, které danou překážku označily za nejvýznamnější ¹⁾					
	v rámci ORP		v rámci kraje		v rámci ČR	
1. Nevhodné či žádné vybavení pomůckami pro rozvoj polytechnického vzdělávání (vybavení tříd, heren, hřišť, keramických dílen apod.)	13,2 %	(2.)	14,3 %	(2.)	14,1 %	(2.)
2. Nedostatečná podpora dětí se zájmem o polytechnické vzdělávání jejich rodiči	–	(x)	2,9 %	(8.)	4,5 %	(7.)
3. Malý zájem pedagogů o podporu polytechnického vzdělávání nebo strach o bezpečnost dětí	2,2 %	(7.)	3,8 %	(6.)	6,0 %	(5.)
4. Absence pozice samostatného pracovníka nebo pracovníků pro rozvoj polytechnického vzdělávání	9,9 %	(3.)	11,9 %	(3.)	13,5 %	(3.)
5. Nedostatek financí na podporu polytechnického vzdělávání	60,4 %	(1.)	51,0 %	(1.)	43,8 %	(1.)
6. Nedostatek příležitostí k dalšímu vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti polytechniky	3,3 %	(6.)	6,7 %	(4.)	8,9 %	(4.)
7. Jiné	6,6 %	(4.)	5,6 %	(5.)	4,4 %	(8.)
11. Žádné	4,4 %	(5.)	3,8 %	(6.)	4,8 %	(6.)

Tabulka 69 Nejvýznamnější překážky v oblasti podpory digitálních kompetencí pedagogických pracovníků (2016)

	Podíl škol, které danou překážku označily za nejvýznamnější ¹⁾					
	v rámci ORP		v rámci kraje		v rámci ČR	
1. Nevhodné / zastaralé ICT vybavení	4,4 %	(4.)	8,9 %	(2.)	9,5 %	(4.)
2. Nedostatek příležitostí k dalšímu vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti digitálních kompetencí	5,5 %	(3.)	7,6 %	(4.)	12,3 %	(2.)
3. Nedostatek financí na pořízení moderního ICT vybavení (včetně údržby stávající techniky)	74,7 %	(1.)	70,0 %	(1.)	63,3 %	(1.)
4. Jiné	3,3 %	(5.)	4,9 %	(5.)	5,2 %	(5.)
5. Žádné	12,1 %	(2.)	8,5 %	(3.)	9,7 %	(3.)

Tabulka 70 **Polytechnické vzdělávání**

(aktuální šetření data k 10. 10. 2019)	Průměrné hodnocení aktuálního stavu ¹⁾							
	v rámci ORP				v rámci kraje		v rámci ČR	
	Šablony I úvodní šetření	aktuální šetření	rozdíl v hodnocení)	% změny v hodnocení	Šablony I úvodní šetření	aktuální šetření	Šablony I úvodní šetření	aktuální šetření
1. Technické, přírodovědné a environmentální vzdělávání je na naší škole realizováno v souladu s RVP PV	2,88	3,02	0,14	4,9 %	2,87	3,05	2,84	3,01
2. Ve škole existuje osoba zodpovědná za rozvoj polytechnického vzdělávání, schopná poradit, doporučovat dětem nebo učitelům	1,67	2,11	0,44	26,3 %	1,72	2,08	1,68	2,04
3. Učitelé MŠ rozvíjejí své znalosti v oblasti polytechnického vzdělávání a využívají je ve výchově	2,75	2,88	0,13	4,7 %	2,59	2,77	2,48	2,67
4. Učitelé MŠ využívají poznatky v praxi a sdílejí dobrou praxi v oblasti rozvoje polytechnického vzdělávání mezi sebou i s učiteli z jiných škol	2,36	2,70	0,34	14,4 %	2,33	2,63	2,25	2,53
5. Škola disponuje vzdělávacími materiály pro vzdělávání polytechnického charakteru	2,34	2,60	0,26	11,1 %	2,32	2,62	2,27	2,54
6. Škola aktivně spolupracuje s jinými MŠ a ZŠ v oblasti polytechniky	1,64	2,09	0,45	27,4 %	1,68	2,09	1,59	1,96
7. Škola podporuje samostatnou práci dětí v oblasti polytechnického vzdělávání	2,64	2,89	0,25	9,5 %	2,62	2,85	2,53	2,77
8. Škola podporuje individuální práci s dětmi s mimořádným zájmem o polytechniku	2,33	2,53	0,20	8,6 %	2,30	2,53	2,23	2,49
9. Škola informuje a spolupracuje v oblasti polytechnického vzdělávání s rodiči	2,54	2,80	0,26	10,2 %	2,44	2,70	2,39	2,61
10. Škola disponuje dostatečným technickým a materiálním zabezpečením pro rozvíjení prostorového a logického myšlení a manuálních dovedností	2,26	2,56	0,30	13,3 %	2,31	2,57	2,30	2,56
11. Škola využívá informační a komunikační technologie v oblasti rozvoje polytechnického vzdělávání	2,12	2,45	0,33	15,6 %	2,07	2,34	2,01	2,27

Tabulka 71 Digitální kompetence pedagogických pracovníků

(aktuální šetření data k 10. 10. 2019, červeně jsou podbarveny hodnoty pod průměrnou hodnotou v ČR)	Průměrné hodnocení aktuálního stavu ¹⁾							
	v rámci ORP				v rámci kraje		v rámci ČR	
	Šablony I úvodní šetření	aktuální šetření	rozdíl v hodnocení (aktuální šetření oproti úvodnímu)	% změny v hodnocení (aktuální šetření oproti úvodnímu)	Šablony I úvodní šetření	aktuální šetření	Šablony I úvodní šetření	aktuální šetření
1. Pedagogové mají základní znalosti práce s počítačem a využívají je pro sebevzdělávání a přípravu na vzdělávání dětí (práce s operačním systémem, aplikacemi, soubory, tvorba textových dokumentů apod.)	2,86	3,02	0,16	5,6 %	2,89	3,07	2,83	3,03
2. Pedagogové mají základní znalosti práce s internetem a využívají je pro sebevzdělávání a přípravu na vzdělávání dětí (vyhledávání, stahování, tisk podkladů pro práci s dětmi, znalost bezpečného chování na internetu apod.)	2,97	3,16	0,19	6,4 %	3,00	3,20	2,94	3,16

Pozn.: škála hodnocení: 1. Vůbec nebo téměř se neuplatňuje, 2. Rozvíjející se oblast, 3. Realizovaná oblast, 4. Ideální stav

2.2.1.1.2 Aktualizovaná SWOT analýza oblasti předškolního vzdělávání a péče

1) Materiální podmínky vzdělávání

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
- na většině území dostatečné kapacity a dostupnost MŠ - široká nabídka škol (vznik firemních a soukromých MŠ, různé vzdělávací programy) - školy a třídy pro děti se SVP, které vykazují velmi kvalitní práci - investice do škol ze strany zřizovatelů - spádovost dětí na celé území Ostravy - vzdělávání jako priorita pro strategický rozvoj města Ostravy – dotační programy, ozdravné programy - možnost zapojení se do rozličných projektů - kvalitní prezentace škol – webové stránky....	<u>INFRASTRUKTURA ŠKOL – nepodmíněná navýšením kapacity</u> - chybí bezbariérové vstupy do škol - nevyhovující stávající prostory (inkluze, technické a jazykové vzdělávání, gramotnosti...) - kapacita MŠ - v MŠ chybí odborné učebny či koutky - chybí sportoviště (hřiště, tělocvičny) - nutná úprava venkovních prostor (zahrady, venkovní učebny) - nevyhovující zázemí pro pedagogy - chybí prostory a vybavení pro duševní hygienu dětí (sauna, relax. místnosti) <u>VYBAVENÍ ŠKOL</u> - nedostatečné materiální podmínky pro vzdělávání dětí mladších 3 let - nízká úroveň IT vybavení v MŠ
PŘÍLEŽITOSTI	OHROŽENÍ
- možnost čerpání finančních prostředků z evropských fondů, SMO, zřizovatelů... i pro MŠ - investice do infrastruktury MŠ bez podmínky zvyšování kapacity - vybudování odborných učeben, kabinetů, odpočinkových zón, tělocvičen, leháren, víceúčelové využívání rozšiřovaných prostor MŠ	- rozdílná úroveň materiálních podmínek jednotlivých MŠ - normativ je stále vázán na počet dětí u zaměstnanců školních jídelen - finance na provoz škol stále na počet dětí ne na třídy (snížení při vzdělávání dětí s PO) - požadavky na prodloužení pracovní doby MŠ – silný dopad na psychiku dětí, nepřekrývání učitelek = snížení úrovně vzdělávání

2) Lidské zdroje

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
- kvalifikovaní pedagogové v MŠ, zvyšující se počet vysokoškolsky vzdělaných pedagogů v MŠ - schopnost pedagogů být zároveň pedagog, organizátor, manažer... (realizace projektů atd.) - podílení se nepedagogických zaměstnanců školy na činnostech (pomoc při akcích, soutěžích apod.) - umění získávat finanční prostředky z různých zdrojů - ochota se stále vzdělávat - diagnostické dovednosti učitelek MŠ (velký počet učitelek s vysokoškolským speciálně pedagogickým vzděláním)	- neexistující pozice speciální pedagog v MŠ (učitelky se speciálně pedagogickým vzděláním pracují jako třídní učitelky) - neexistující standardní pozice sociální pedagog v MŠ (pouze ze šablon) - nízká praktická připravenost nově (po studiu) nastupujících pedagogů - demotivující finanční ohodnocení učitelek MŠ a s tím souvisí nízká prestiž ve společnosti v porovnání s ostatními učiteli ZŠ, SŠ - málo příležitostí a financí ke vzdělávání učitelek (chybí finance v ONIV, nutnost zajištění provozu MŠ) - omezené možnosti čerpání samostudia z organizačních důvodů (MŠ otevřeny téměř po celý rok)
PŘÍLEŽITOSTI	OHROŽENÍ
- navýšení počtu pedagogů ve třídách, pomocných pedagogů, asistentů pedagogů, - standardně zavedení pozice speciální pedagog, psycholog, sociální pedagog do personální kapacity školy - vzdělávání pedagogů (speciální pedagogika, nadané děti ...) - spolupráce se SŠ s pedagogickým zaměřením, OU (praxe studentů více individuálního charakteru na MŠ – na nichž je zaměstnanec pověřený vedením těchto praxí a zajišťující odbornost těchto praxí) - zahraniční stáže v rámci předávání dobré praxe - finanční ohodnocení učitelek, které si zvýší vzdělání a propojí tak praxi s novými poznatky - komunikace mezi školami – MAP, přenos dobré praxe. společné projekty spolupráce s DOV - vytváření komunikačních platforem mezi všemi složkami ovlivňujícími úroveň vzdělávání a chod škol	- stále se zvyšující požadavky na práci ředitelů i učitelů (co do rozsahu i odbornosti), ale nedochází k navyšování počtu zaměstnanců škol (čeká se, jak dlouho to tito vydrží) - zatížení vedení MŠ administrací (šablony, granty, projekty... pro zlepšení materiálních podmínek školy, tabulky, dotazníky ...) místo vedení MŠ - z důvodu nevyhovujícího finančního ohodnocení malý zájem o práci pedagoga, - odchod mladých pedagogů po krátké praxi z povolání - obsáhlá, stále rostoucí administrativa - ohrožení syndromem vyhoření, psychická vyčerpanost, zdravotní obtíže u kvalitních pedagogů - malé pravomoci pedagogů, nepevná pozice pedagogů (zřizovatel, kraj i MŠMT dá vždy za pravdu zákonným zástupcům a nepodpoří ředitele a učitele – politická nekorektnost), odchod kvalitních ředitelů a učitelů - odliv vzdělaných lidí z regionu

• stabilní pozice administrativního pracovníka školy pro snížení administrativní zátěže ředitelky školy (z PHmax není možno hradit zejména v malých MŠ)	• stále se měnící legislativní podmínky nabourávají plynulý chod škol • pomocný personál (chůvy, školní asistenti, sociální asistenti...) – NE ZE ŠABLON
---	---

3) Podmínky pro inkluzi a integraci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
• velká flexibilita a kreativita pedagogů • různorodost zájmového vzdělávání • neformální vzdělávání, které SVČ poskytují • již nyní jsou zařízení, která úspěšně vzdělávají děti se SVP a vykazují velmi dobré výsledky práce • existence SPC pro jednotlivá zdravotní postižení	• nepřipravenost škol na inkluzi – nedostatečné vzdělání pedagogů ve speciální pedagogice a práci s dětmi se SVP, nedostačující prostory, vybavení speciálními pomůckami, kompenzačními pomůckami.... • nedostatečná kapacita PPP a SPC – dlouhé čekací lhůty, formální odborné zprávy z vyšetření a podpůrná doporučení • administrativní zátěž bez další odborné podpory • chybějící speciální pedagogové na školách • školy nemají bezbariérové přístupy • neexistence centra odborné krizové intervence v oblasti vzdělávání (předškolní aj.) • nepropojení školního a sociálního prostředí
PŘÍLEŽITOSTI	OHROŽENÍ
• výzvy pro získání financí na - speciální pomůcky, výměnné stáže, vytvoření bezbariérových vstupů, vzdělávání pedagogů a ředitelů v oblasti speciální pedagogiky, inkluze, nadání, technického vzdělávání...) • zřízení mobiliáře kompenzačních pomůcek pro školy a školská zařízení • rozšíření spolupráce s PPP a SPC, včasný monitoring • zvýšení kompetencí pro učitelky MŠ s magisterským speciálně pedagogickým vzděláním – diagnostika, podklady pro podpůrná opatření ... (jejich finanční ohodnocení za tuto odbornou práci nad rámec běžné mzdy) - specialista krizové intervence • učení se jeden od druhého – příklady dobré praxe, stáže pro ředitele, pedagogy	• předsudky a neinformovanost společnosti vedoucí k negativním postojům vůči inkluzi • špatné podmínky pro inkluzi – chybí odborníci přímo v pedagogickém sboru • distanční vzdělávání pro děti předškolního věku a děti se SVP

4) Průběh a výsledky vzdělávání

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
- pestrá nabídka vzdělávání – každá MŠ se profiluje jinak, má vlastní ŠVP - do vzdělávací práce jsou zařazovány moderní trendy, nové metody a přístupy - zájmové vzdělávání, které následně může vést k výběru povolání - zájmové vzdělávání, které umožňuje vyrovnat případnou neúspěšnost ve formálním vzdělávání - v zájm. vzd. se vyskytuje šikana velmi zřídka - neobvyklé a zajímavé metody práce - poskytování neformálního vzdělávání	- možnosti úpravy režimu pro děti vyžadující speciální vzdělání (neklid, odpočinkové aktivity, relaxace, spec. ped. intervence...) - nedostatek terap. pomoci pro děti se SVP - chybí krizová intervence na MŠ - zájmové vzdělávání je poskytováno za poplatek - některé děti jsou z něj vyloučeny - vysoké požadavky na odbornost učitelky (zajištění širokého spektra vzdělávací nabídky, široké věkové spektrum dětí, široké spektrum dětí se SVP, které MŠ jako první identifikují)
PŘÍLEŽITOSTI	OHROŽENÍ
- individuální přístup k dětem – vyžadující větší počet pedagogických pracovníků - týmová práce ve všech oblastech vzdělávání - navýšení personální kapacity škol - standardizace pozic - speciální pedagog, logoped, psycholog, sociální pedagog do v běžném provozu škol - finanční podpora projektů v rámci prevence rizikového chování pro MŠ	- bez zajištěných potřebných podmínek dochází k narušování běžného vzdělávání intaktních dětí - pokud dítě není včas diagnostikováno a neposkytuje se mu včasná krizová intervence – zásah do celého vzdělávacího systému MŠ - obsáhlá administrativa - neutěšená ekonomická, hodnotová a morální situace ve společnosti

5) Spolupráce školy a rodiny

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
- možnosti škol ovlivnit názory a hodnoty rodin a potažmo i široké veřejnosti - zájm. aktivity pro děti i rodiče a prarodiče - individuální přístup a konzultace s rodiči - školy a školská zařízení jsou komunitní mi centry pro život v obci - MŠ mají plán spolupráce s rodinou	- malá informovanost rodin s intakt. dětmi - rodiče dětí s postižením požadují zpravidla náročnější přístup – nejsou v MŠ kompetentní pracovníci - rozdílné představy o možnostech spolupráce školy s rodiči - omezené možnosti budov MŠ pro vzájemné setkávání učitelek a rodičů
PŘÍLEŽITOSTI	OHROŽENÍ
- organizování akcí, které umožní potřebnou osvětu v rámci potřeb dětí, inkluzivního vzdělávání, společenských hodnot ... - akce na základě potřeb rodičů	- střet s překážkou, kterou není MŠ schopna vyřešit bez odborných pracovníků - nedostatek času rodičů - odkládání dětí do zájmových útvarů (hlídání za relativně nízkou finanční částku) - nezájem rodičů o aktivity školy, komunikaci

6) Ostatní faktory

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
	• nefunkční systémové pojetí, nedostatek vhodných podpůrných programů • slučování MŠ a ZŠ • MŠ sloučeny do větších subjektů – odloučená pracoviště • chybí podpora škol ze strany KÚ, zřizovatelů • platové tarify – uč. MŠ 8 -9 platová třída, na ZŠ od 12. platové třídy
PŘÍLEŽITOSTI	OHROŽENÍ
• užší propojení MŠ s OU – praxe studentů, komunikace o potřebách v přípravě studentů • projekty širokého záběru v rámci městských obvodů, města OV, spolupracujících měst, mezinárodní • prezentace profese a její významnosti mezi laickou i odbornou veřejností • pracovní skupina předškolního vzdělávání a péče v rámci MAP	• vyhoření pedagogů – pozdní odchod do důchodu • nerespektování duševní hygieny dětí (dětí po 12 měsíců až 10 a více hod v zařízení, velký počet dětí ve třídách - odhlížení od alarmujícího duševního i zdravotního stavu JIŽ předškolních dětí

2.2.1.1.3 Vyhodnocení dotazníkového šetření – popis potřeb škol v oblasti předškolního vzdělávání (březen 2021)

V rámci zjišťování potřeb škol v ORP Ostrava byly osloveny všechny mateřské školy zapojené do MAP. Každá škola zvolila analytika zodpovědného za zpracování dotazníku – nejčastěji se jednalo o ředitele/ředitelky nebo jejich zástupce. Dotazník vyplnilo 66 mateřských škol z celkem 79 MŠ (případně ZŠ tam, kde je MŠ součástí ZŠ), které se do šetření zapojily a z celkem 100 MŠ, které se nacházejí v ORP Ostrava. U mateřských škol, které zahrnují více detašovaných pracovišť byl volen 1 analytik za celé ředitelství.

Čtenářská pregramotnost

Všechny mateřské školy deklarují podporu rozvoje čtenářské pregramotnosti. Stejně jako u ZŠ, v otevřené otázce každá uvedla alespoň jednu aktivitu v této oblasti. Nejčastěji se jednalo o návštěvy knihoven, divadel či projektů, dostupnost knih a časopisů ve třídách, práce s písmeny, knihami a obrazovým materiálem, dílny, hry, exkurze, čtení před spaním. Zajímavými aktivitami, kterými MŠ podporují čtenářskou pregramotnost jsou práce na interaktivní tabuli, interaktivní program sluchové pexeso, logopedický koutek – zrcadlo, hry, pomůcky, čtení seniory, návštěva MŠ ilustrátorem aj.

Dostatečným technickým a materiálním zabezpečením v oblasti čtenářské pregramotnosti disponuje 74 % mateřských škol, z toho 27 % jednoznačně ANO a 47 % SPÍŠE ANO.

Spolupráce s rodiči funguje v naprosté většině MŠ (92 %). Rodiče si mohou půjčovat knihy z knihovny v MŠ, nebo naopak knihu darovat, předčítají dětem, účastní se dílen a projektů, společně navštěvují

knihovny. Tato pozitivní situace má určitě souvislost s tím, že v 86 % mateřských škol jsou realizovány mimovýukové akce pro děti na podporu čtenářské pregramotnosti a zvýšení motivace (projektové dny, autorská čtení, výstavy knih...)

Učitelé v MŠ by přivítali podpůrné materiály typu literatury (45 MŠ, 68 %), ICT programů (44 MŠ, 67 %) nebo dodatečných pomůcek (44 škol - 67 %), dále například placené registrace na webových stránkách (9 škol), audio pohádky, klokanův kufr, interaktivní tabule, kvalitní ICT vybavení, návštěvu ilustrátora nebo spisovatele a zapůjčení dětských knih a časopisů.

Dobře v mateřských školách funguje spolupráce s rodinami i základními školami, organizace speciálních akcí (besídky, slavnosti, projekty, čtení), společné recitace, půjčování knih domů, práce s knihou i Albi tužkou nebo návštěvy knihoven a divadel.

Zlepšit by se mateřské školy chtěly v navýšení množství zakoupené literatury, ICT licencí, případně založení knihovny, lepší vybavenosti pomůckami - interaktivní tabule atp., proškolení pedagogů, projekty, spolupráci s logopedem, audio pohádkami, klokanovými kufry. Školy by také rády nakoupily ICT vybavení (pro pedagogy i pro děti) a uvítaly by také možnost zapůjčit si dětské knihy, dětské časopisy nebo některé pomůcky, které jsou využívány pouze krátkodobě.

Ke zlepšení od posledního výzkumu (2019) došlo podle odpovědí respondentů na 88 % mateřských škol.

Matematická pregramotnost

V oblasti matematické pregramotnosti 56 % mateřských škol nespolupracuje s jinými školami nebo pracovišti. Na rozvoj nadaných dětí ve vlastní škole se zaměřuje 58 % organizací. Na podporu těchto činností existují pravidelné kroužky nebo mimoškolní aktivity ve dvou třetinách zúčastněných mateřských škol. Jedná se o kroužky zaměřené na logiku, šachy, deskové hry nebo objevování.

Dostatečným technický a materiálním zabezpečením pro rozvoj matematické pregramotnosti disponuje 77 % mateřských škol, a aktuální literaturu, případně multimédia nakupuje 64 %.

Učitelé si zvyšují kompetence a zkušenosti zejména prostřednictvím školení (89 %), dalšího studia (56 %), meziškolní spolupráce (32 %), mentoringu (14 %) a účasti na konferencích (12 %).

Alternativní metody výuky v této oblasti využívá 68 % škol. Jedná se na prvním místě o Montessori prvky ve výuce (77 %) a na druhém o Hejného matematiku (56 %).

Mateřské školy se cítí úspěšné zejména díky zařazení Montessori a Hejného prvků, absolvování inspirativních seminářů v průběhu dvou uplynulých let, zapojení do projektů a přípravě předškoláků na vstup do ZŠ.

Dále rozvíjet by se mateřské školy chtěly prostřednictvím větší spolupráce s rodiči, rozšiřováním kompetencí pedagogů prostřednictvím DVPP, systematickým budování plánu rozvoje matematické pregramotnosti a podporou materiálního dovybavení. K tomu jí může pomoci podpora zejména v oblasti financování, ať už pomůcek nebo vzdělávání.

Polytechnické vzdělávání v MŠ

Dostatek vzdělávacích materiálů, pomůcek, případně dílnu pro vzdělávání polytechnického směru má k dispozici 80 % mateřských škol. Pokud jde o spolupráci s jinými organizacemi, nejčastěji analytici zmiňují Svět techniky v Dolní oblasti Vítkovice. Spolupráce s jinými školami je minimální (27 % případů).

Pro navázání spolupráce s rodiči nejčastěji slouží projektové dny a výstavy prací, případně kroužky. Největší zásluhu si mateřské školky připisují v oblasti propojování polytechnického vzdělávání s každodenním životem a budoucím povoláním (98 %).

Programy pro zážitkové učení využívá 64 % mateřských škol a individuální práci s nadanými či motivovanými dětmi podporuje 85 % organizací. Z tohoto důvodu by mateřské školy přivítaly také další školení pedagogů v oblasti polytechniky (97 %).

2.2.1.1.4 Potřeby mateřských škol – první volba

Mateřské školy byly z kraje dotazníku osloveny k uvedení tématu, které je nejvíce tíží, tedy tzv. první volby, co by chtěla škola vylepšit, kdyby měla dostatek financí/podmínky. Jak ukazuje následující tabulka, mateřské školy by nejvíce stály o zkvalitnění polytechnického vzdělávání, gramotností, ale také školních zahrad, rozšíření kapacit, vzdělávání a dostatku asistentů pedagoga.

Tabulka 72 **Prioritní potřeby škol**

Vybavení, rekonstrukce	Gramotnosti, oblasti vzdělávání
Zahrada v přírodním stylu - "EKOŠKOLA" Rozšíření MŠ Bezbariérový přístup Konečně nové školní hřiště Dokončení stavby – zvýšení kapacity + vytvoření podmínek pro děti se SVP Bezpečné prožitkové prostředí Vybudování prostoru, dílny vhodné pro polytechnické činnosti a tvorbu keramiky Školní zahrada, interaktivní vybavení Materiálně-technické vybavení, obnova morálně zastaralých zařízení Venkovní výukové zázemí Rekonstrukce budovy a zahrady MŠ Zakoupení interaktivních programů pro děti. Vybavení a práce s IT Digitalizace	Polytechnické vzdělávání – 8x Předčtenářská gramotnost – 2x Digitální gramotnost – 2x Matematická pregramotnost – 3x Hejného metoda EVVO – 3x Alternativní vzdělávání se zaměřením na EVVO Vyhledávání, podpora, rozvoj nadání – 3x Angličtina Rozvoj kritického myšlení u dětí Rozvoj logiky a strategického myšlení
Lidské zdroje	Rozvoj, rozšíření, zkvalitnění vzdělávání
celoživotní učení potřeba logopeda a speciálního pedagoga Zvýšit kompetenci pedagogů ve využívání ICT při vzdělávání dětí i vlastní práci Dostatek asistentů pedagoga Zastupitelnost v MŠ	podpora v oblasti digitálních technologií Montessori pedagogika – II Inkluze/ Rovné příležitosti ve vzdělávání - II Všestranný (osobnostní) rozvoj dětské osobnosti (v pohodovém a podnětném prostředí) - III

Posílení personálních kapacit, větší spolupráce s odborníky v jednotlivých oblastech gramotností	Zkvalitnění diagnostiky dětí a na to navazující diferenciaci vzdělávání dle potřeb a možností každého dítěte.
Semináře pro speciální pedagogy, např. bazální stimulace	Rozvoj komunikačních schopností
Více finančně dostupného DVPP	Kvalitní výuka a inovace výchovně vzdělávacích procesů včetně uplatnění nových forem a metod výuky ve vztahu k učebnímu procesu
	snížení počtu dětí na třídách
	Evaluace a autoevaluace vzdělávacího procesu a školy
Ostatní	
Výchovně vzdělávací proces vést tak, aby úspěšnost dětí pro vstup do ZŠ byla co nejlepší	
Vzdělávání cizinců	
Spokojenost ze strany dětí, jejich rodičů a zaměstnanců školy.	
Zapojení MŠ do projektů	
Spolupráce s rodinou	
Spokojené děti a rodiče	
Osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví a také vytváření životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu	

2.2.1.2 Čtenářská gramotnost a rozvoj potenciálu každého žáka

2.2.1.2.1 Vyhodnocení dotazníkových šetření MŠMT

Tabulka 73 Nejvýznamnější překážky v oblasti rozvoje čtenářské gramotnosti (2016)

	Podíl škol, které danou překážku označily za nejvýznamnější ¹⁾		
	v rámci ORP	v rámci kraje	v rámci ČR
1. Nedostatek stabilní finanční podpory pro rozvoj příslušné gramotnosti (k personálnímu zajištění pedagogického dozoru koutků, volně otevřených učeben, k možnému půlení hodin, k inovaci a výměně učebních pomůcek k rozvoji gramotností, k zajištění dostatečného počtu těchto pomůcek apod.)	52,9 % (1.)	52,5 % (1.)	49,9 % (1.)
2. Nedostatečné materiálně technické podmínky pro rozvoj v příslušné oblasti gramotnosti mimo školu	1,2 % (8.)	4,0 % (5.)	3,4 % (7.)
3. Nízká časová dotace pro rozvoj příslušné gramotnosti mimo výuku	2,4 % (6.)	7,3 % (3.)	5,0 % (3.)
4. Chybějící nebo nedostatečný srovnávací nástroj úrovně gramotnosti pro žáky daného věku nebo ročníku	4,7 % (3.)	4,9 % (4.)	3,9 % (4.)
5. Nedostatečná kvalita didaktických materiálů výuky (pracovní listy, úlohy, rébusy apod.)	1,2 % (8.)	0,9 % (14.)	0,9 % (15.)

6. Nedostatečné sdílení elektronických nebo jiných didaktických materiálů ze strany školy směrem k žákům	1,2 % (8.)	0,5 % (15.)	0,4 % (20.)
7. Nedostatek interaktivních metod a pomůcek pro rozvoj gramotnosti	2,4 % (6.)	1,2 % (11.)	1,7 % (10.)
8. Nedostatečné uplatňování metod a forem výuky ve vztahu k heterogenním skupinám žáků	1,2 % (8.)	1,2 % (11.)	1,3 % (12.)
9. Nedostatečné uplatňování ind. přístupu k žákům	1,2 % (8.)	0,5 % (15.)	0,6 % (19.)
10. Nedostupnost informačních a komunikačních technologií pro rozvoj příslušné gramotnosti	– (x)	0,5 % (15.)	0,8 % (16.)
11. Nedostatek příležitostí pro další vzdělávání vyučujících v oblasti rozvoje gramotnosti	1,2 % (8.)	0,5 % (15.)	1,0 % (14.)
12. Nedostatečný rozvoj mentoringu na škole ve vztahu k příslušným gramotnostem (malá kreativita, stereotyp vyučujících, nízká sebmotivace apod.)	1,2 % (8.)	2,1 % (9.)	2,2 % (9.)
13. Nepravidelnost aktivit (výukových i mimovýuk.) v oblasti rozvoje příslušné gramotnosti	4,7 % (3.)	1,4 % (10.)	1,1 % (13.)
14. Nedostatečný tlak na implementaci rozvoje příslušné gramotnosti na úrovni školy	– (x)	– (x)	0,2 % (22.)
15. Nedostatečný tlak na implementaci rozvoje příslušné gramotnosti na národní úrovni	1,2 % (8.)	0,5 % (15.)	0,7 % (18.)
16. Nedostatek možností pro sdílení dobré praxe	– (x)	1,2 % (11.)	1,6 % (11.)
17. Nezáměr ze strany žáků a rodičů	18,8 % (2.)	12,4 % (2.)	14,1 % (2.)
18. Nedostatečná podpora ze strany zřizovatele	– (x)	– (x)	0,2 % (21.)
19. Absence pozice samostatného pracovníka nebo pracovníků pro rozvoj příslušné gramotnosti	– (x)	2,8 % (6.)	3,7 % (5.)
20. Nízká úroveň kooperace školy s dalšími aktéry k rozvoji gramotnosti (projekty se školami, s obcemi, science centry, neziskovými organizacemi apod.)	– (x)	0,5 % (15.)	0,8 % (16.)
21. Jiný pro školu důležitý prvek	3,5 % (5.)	2,8 % (6.)	2,7 % (8.)
22. Žádné	1,2 % (8.)	2,6 % (8.)	3,7 % (6.)

Tabulka 74 **Nejvýznamnější překážky v oblasti rozvoje jazykové gramotnosti (2016)**

	Podíl škol, které danou překážku označily za nejvýznamnější ¹⁾					
	v rámci ORP		v rámci kraje		v rámci ČR	
1. Nedostatek stabilní finanční podpory pro rozvoj příslušné gramotnosti (k personálnímu zajištění pedagogického dozoru koutků, volně otevřených učeben, k možnému půlení hodin, k inovaci a výměně učebních pomůcek k rozvoji gramotnosti, k zajištění dostatečného počtu těchto pomůcek apod.)	58,8 %	(1.)	54,6 %	(1.)	49,5 %	(1.)
2. Nedostatečné materiálně technické podmínky pro rozvoj v příslušné oblasti gramotnosti mimo školu (exkurze, výstavy, tematické programy apod.)	–	(x)	5,6 %	(3.)	4,2 %	(5.)
3. Nízká časová dotace pro rozvoj příslušné gramotnosti mimo výuku	1,2 %	(10.)	4,0 %	(5.)	4,3 %	(4.)
4. Chybějící nebo nedostatečný srovnávací nástroj úrovně gramotnosti pro žáky daného věku nebo ročníku	4,7 %	(3.)	3,7 %	(6.)	3,5 %	(7.)
5. Nedostatečná kvalita didaktických materiálů výuky	–	(x)	0,2 %	(18.)	0,7 %	(17.)
6. Nedostatečné sdílení elektronických nebo jiných didaktických materiálů ze strany školy směrem k žákům	–	(x)	–	(x)	0,6 %	(19.)
7. Nedostatek interaktivních metod a pomůcek pro rozvoj gramotnosti	–	(x)	0,2 %	(18.)	1,5 %	(12.)
8. Nedostatečné uplatňování metod a forem výuky ve vztahu k heterogenním skupinám žáků	2,4 %	(6.)	0,9 %	(15.)	1,3 %	(14.)
9. Nedostatečné uplatňování individuálního přístupu k žákům	2,4 %	(6.)	0,9 %	(15.)	0,7 %	(17.)
10. Nedostupnost informačních a komunikačních technologií pro rozvoj příslušné gramotnosti	–	(x)	1,2 %	(13.)	1,1 %	(15.)
11. Nedostatek příležitostí pro další vzdělávání vyučujících v oblasti rozvoje gramotnosti	1,2 %	(10.)	1,6 %	(10.)	1,6 %	(11.)
12. Nedostatečný rozvoj mentoringu na škole ve vztahu k příslušným gramotnostem (malá kreativita, stereotyp vyučujících, nízká sebestimace apod.)	2,4 %	(6.)	1,9 %	(9.)	2,1 %	(9.)
13. Nepravidelnost aktivit (výukových i mimovýukových) v oblasti rozvoje příslušné gramotnosti	2,4 %	(6.)	1,4 %	(11.)	1,0 %	(16.)
14. Nedostatečný tlak na implementaci rozvoje příslušné gramotnosti na úrovni školy	–	(x)	–	(x)	0,3 %	(22.)
15. Nedostatečný tlak na implementaci rozvoje příslušné gramotnosti na národní úrovni	1,2 %	(10.)	0,5 %	(17.)	0,5 %	(20.)
16. Nedostatek možností pro sdílení dobré praxe	–	(x)	1,2 %	(13.)	1,8 %	(10.)
17. Nezáměr ze strany žáků a rodičů	14,1 %	(2.)	9,6 %	(2.)	10,7 %	(2.)
18. Nedostatečná podpora ze strany zřizovatele	–	(x)	–	(x)	0,3 %	(21.)
19. Absence pozice samostatného pracovníka nebo pracovníků pro rozvoj příslušné gramotnosti	3,5 %	(5.)	4,9 %	(4.)	6,2 %	(3.)
20. Nízká úroveň kooperace školy s dalšími aktéry k rozvoji gramotnosti (projekty se školami, s obcemi, science centry, neziskovými organizacemi apod.)	–	(x)	1,4 %	(11.)	1,4 %	(13.)

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MAP ORP Ostrava II
Reg. číslo projektu: CZ.02.3.68/0.0/0.0/17_047/0009132

21. Jiný pro školu důležitý prvek	4,7 %	(3.)	3,7 %	(6.)	3,6 %	(6.)
22. Žádné	1,2 %	(10 .)	2,3 %	(8.)	3,2 %	(8.)

Tabulka 75 Srovnání výstupů šetření potřeb ZŠ v oblasti rozvoje čtenářské gramotnosti před/po realizaci projektů zjednodušeného vykazování (Šablony I)

(aktuální šetření data k 10. 10. 2019, červeně jsou podbarveny hodnoty pod průměrnou hodnotou v ČR)	Průměrné hodnocení aktuálního stavu ¹⁾							
	v rámci ORP				v rámci kraje		v rámci ČR	
	Šablony I úvodní šetření	aktuální šetření	rozdí v hodnocení (aktuální šetření oproti úvodnímu)	% změny v hodnocení (aktuální šetření oproti úvodnímu)	Šablony I úvodní šetření	aktuální šetření	Šablony I úvodní šetření	aktuální šetření
1. Škola podporuje rozvoj čtenářské gramotnosti v rámci školních vzdělávacích programů (má stanoveny konkrétní cíle)	2,87	3,07	0,20	6,9 %	2,96	3,12	2,88	3,06
2. Učitelé 1. i 2. stupně rozvíjejí své znalosti v oblasti čtenářské gramotnosti a využívají je ve výuce (kurzy dalšího vzdělávání, studium literatury aj.)	2,88	3,04	0,16	5,4 %	2,88	3,07	2,76	3,01
3. Učitelé 1. i 2. stupně využívají poznatků v praxi a sdílejí dobrou praxi v oblasti rozvoje čtenářské gramotnosti mezi sebou i s učiteli z jiných škol	2,34	2,65	0,31	13,4 %	2,44	2,73	2,38	2,68
4. Škola podporuje základní znalosti a dovednosti, základní práce s textem (od prostého porozumění textu k vyhledávání titulů v knihovně podle potřeb žáků)	2,94	3,08	0,14	4,7 %	2,93	3,10	2,92	3,08
5. Škola podporuje vyšší stupeň komplexního čtenářství (od chápání kontextu, vyvozování a formulace závěrů z textu, porovnávání zdrojů apod.)	2,53	2,75	0,22	8,5 %	2,55	2,79	2,52	2,76
6. Škola podporuje individuální práci s žáky s mimořádným zájmem o literaturu, tvůrčí psaní atp.	2,27	2,54	0,27	12,0 %	2,23	2,52	2,18	2,48
7. Ve škole existuje a/nebo je využívána knihovna (školní, místní) přístupná podle potřeb a možností žáků	2,80	3,07	0,27	9,6 %	2,87	3,11	2,83	3,06
8. Ve škole se realizují čtenářské kroužky / pravidelné dílny čtení / jiné pravidelné mimoškolní aktivity na podporu a rozvoj čtenářské gramotnosti	2,12	2,61	0,49	23,3 %	2,17	2,71	2,02	2,55

9. Ve škole jsou realizovány mimovýukové akce pro žáky na podporu čtenářské gramotnosti a zvýšení motivace (např. projektové dny, realizace autorských čtení, výstavy knih ...)	2,28	2,60	0,32	14,1 %	2,30	2,61	2,19	2,54
10. Škola informuje a spolupracuje v oblasti rozvoje čtenářství s rodiči (prezentace služeb školní / obecní knihovny, existence čtenářských kroužků, aktivit v oblasti čtení, čtenářského klubu – např. projektové dny, dny otevřených dveří, vánoční trhy apod.)	2,34	2,61	0,27	11,7 %	2,28	2,61	2,19	2,53
11. Ve škole existuje čtenářsky podnětné prostředí (čtenářské koutky, nástěnky, prostor s informacemi z oblasti čtenářské gramotnosti apod.)	2,21	2,63	0,42	19,0 %	2,32	2,69	2,28	2,64
12. Škola disponuje dostatečným technickým a materiálním zabezpečením v oblasti čtenářské gramotnosti např. pro vystavování prací žáků (včetně audiovizuální techniky)	2,45	2,73	0,28	11,3 %	2,44	2,70	2,33	2,60
13. Ve škole jsou využívána interaktivní média, informační a komunikační technologie v oblasti rozvoje čtenářské gramotnosti	2,69	2,89	0,20	7,6 %	2,70	2,87	2,62	2,80
14. Škola pravidelně nakupuje aktuální beletrii a další literaturu, multimédia pro rozvoj čtenářské gramotnosti na 1. i 2. stupni ZŠ	2,51	2,92	0,41	16,3 %	2,61	2,95	2,53	2,82

Pozn.: Škála: 1. Vůbec nebo téměř se neuplatňuje, 2. Rozvíjející se oblast, 3. Realizovaná oblast, 4. Ideální stav

Tabulka 76 Srovnání výstupů šetření potřeb ZŠ v oblasti rozvoje jazykové gramotnosti před/po realizaci projektů zjednodušeného vykazování (Šablony I)

(aktuální šetření data k 10. 10. 2019, červeně jsou podbarveny hodnoty pod průměrnou hodnotou v ČR)	Průměrné hodnocení aktuálního stavu ¹⁾							
	v rámci ORP				v rámci kraje		v rámci ČR	
	Šablony I úvodní šetření	aktuální šetření	rozdíl v hodnocení (aktuální šetření oproti úvodnímu)	% změny v hodnocení (aktuální šetření oproti úvodnímu)	Šablony I úvodní šetření	aktuální šetření	Šablony I úvodní šetření	aktuální šetření
1. Škola podporuje rozvoj jazykové gramotnosti v rámci školních vzdělávacích plánů (má stanoveny konkrétní cíle)	2,95	3,14	0,19	6,3 %	2,95	3,09	2,87	3,02
2. Učitelé 1. i 2. stupně, učitelé jazyků i ostatních předmětů rozvíjejí své znalosti v oblasti jazykových znalostí a využívají je ve výuce (kurzy dalšího vzdělávání, studium literatury aj.)	2,73	2,93	0,20	7,2 %	2,76	2,95	2,70	2,89
3. Učitelé 1. i 2. stupně využívají poznatky v praxi a sdílejí dobrou praxi v oblasti jazykové gramotnosti mezi sebou i s učiteli z jiných škol	2,52	2,69	0,17	6,6 %	2,43	2,64	2,34	2,59
4. Rozvoj jazykové gramotnosti je obsahem výuky řady předmětů (např. uplatňování rozšiřujících autentických cizojazyčných materiálů – textů, nahrávek apod.)	2,20	2,50	0,30	13,8 %	2,10	2,37	2,03	2,32
5. Škola u žáků rozvíjí chápání života v jiných kulturách a zprostředkovává jim ho (např. prostřednictvím filmů, fotografií, zahraničních pobytů apod.)	2,72	2,85	0,13	4,7 %	2,67	2,78	2,60	2,79
6. Škola podporuje jazykovou rozmanitost formou nabídky cizích jazyků	2,45	2,69	0,24	9,6 %	2,32	2,53	2,24	2,46

7. Škola vytváří dostatek příležitostí k rozvoji jazykové gramotnosti (eTwinning, výměnné pobyty apod.)	1,85	2,02	0,17	9,3 %	1,79	1,96	1,75	1,95
8. Ve škole se využívá knihovna (školní / místní) obsahující cizojazyčnou literaturu přístupná podle potřeb žáků	1,79	2,07	0,28	15,6 %	1,63	1,90	1,58	1,89
9. Ve škole jsou využívány učebnice, cizojazyčná literatura, multimédia a další materiály pro rozvoj jazykové gramotnosti	2,65	2,92	0,27	10,1 %	2,61	2,77	2,53	2,70
10. Ve škole existují pravidelné jazykové kroužky /doučování/ mimoškolní aktivity	2,30	2,54	0,24	10,3 %	2,21	2,52	2,22	2,49
11. Ve škole jsou realizovány akce pro žáky na podporu jazykové gramotnosti (např. interaktivní výstavy knih apod.)	1,73	1,99	0,26	14,9 %	1,66	1,97	1,57	1,85
12. Škola informuje a spolupracuje v oblasti jazykové gramotnosti s rodiči (představení cizích jazyků, knihovny, kroužků, aktivit spojených s jazykovou gramotností např. projektové dny, dny otevřených dveří, vánoční trhy apod.)	2,07	2,42	0,35	16,9 %	2,01	2,28	1,91	2,17
13. Ve škole existuje jazykově podnětné prostředí (koutky, nástěnky apod.)	2,33	2,61	0,28	12,2 %	2,31	2,53	2,24	2,48
14. Škola disponuje dostatečným technickým a materiálním zabezpečením pro výuku cizích jazyků	2,63	2,88	0,25	9,6 %	2,68	2,86	2,53	2,71
15. Ve škole jsou využívána interaktivní média, informační a komunikační technologie v oblasti rozvoje jazykové gramotnosti	2,81	3,00	0,19	6,6 %	2,85	2,99	2,74	2,86
16. Škola pravidelně nakupuje aktuální učebnice, cizojazyčnou literaturu, multimédia pro rozvoj jazykové gramotnosti	2,66	2,93	0,27	10,0 %	2,69	2,88	2,60	2,78
17. Škola spolupracuje s rodilým mluvčím	1,70	2,01	0,31	18,4 %	1,54	1,75	1,49	1,71

Pozn.: škála hodnocení: 1. Vůbec nebo téměř se neuplatňuje, 2. Rozvíjející se oblast, 3. Realizovaná oblast, 4. Ideální stav

2.2.1.2.2 Aktualizovaná SWOT analýza oblasti rozvoje čtenářské gramotnosti a rozvoje potenciálu každého žáka

1) Materiální podmínky vzdělávání

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
• Materiální vybavení, učebny • Pestrá nabídka učebnic na trhu • nabídka dotačních programů • opora ve veřejných knihovnách • ICT technika • Nabídka SVČ, DDM – prostor, vybavení • mentorské a lidské kapacity části učitelů a ředitelů • příklady dobré praxe a sdílení zkušeností • dostatečná hodinová dotace CJ • krajská vize a program YES, I DO • dostupnost mezinárodní komunikace • dostupnost mobilních zařízení	• nevyužívání moderních učebnic, které jsou k dispozici-finančně náročné • školní knihovny-finančně a personálně, prostorově náročný provoz, vč. udržitelnosti • opora ve veřejných knihovnách • školní knihovna není vždy jednou z priorit vedení škol • nedostatečné využívání knihovního fondu, zastaralý knihovní fond, nevyužití ve výuce ze strany pedagogů, nevhodná literatura • nedostatečné mater. tech. podmínky pro rozvoj ČG mimo školu (exkurze...) • zastarávající ICT technika při výuce - nutná obnova, smysluplné využívání ICT ve třídách a v rámci volnočasových aktivit • chybí vize využití digitálních technologií, národní plán CJ • stagnace kurikul škol a ŠVP • zastaralá nabídka DVPP – neobsahuje principy, modely, směry • chybí sebereflexe učitelů ve výuce • chybí dostupnost nástrojů pro měření výsledků • zastaralé učebny, odborné učebny • vysoké počty žáků ve třídách, kapacita školy • speciální technické a materiální vybavení pro práci i s handicapovanými dětmi Předchozí návrhy lze shrnout – je nutné se zaměřit • na zabezpečení kvalitních učebnic a výukových materiálů; • na doplnění knižního fondu školních knihoven; • na vytvoření nebo další vybavení specializovaných učeben pro výuku čtení a literární výchovy;

	• na získání prostředků pro zřízení pozice školního knihovníka s kompetencí připravovat a realizovat knihovnické lekce, besedy a přednášky o literární tvorbě a osobnostech české i světové literatury; • na pojetí školní knihovny jako vzdělávacího, informačního centra, získání knih k absenčním výpůjčkám, zabezpečení internetového připojení, možnost využití knihovny i mimo dobu školní výuky apod. • na tvorbu podmínek pro spolupráci školní a veřejné knihovny.
PŘÍLEŽITOSTI	OHROŽENÍ
• zjednodušení evidence knižního fondu pro knihovníky • rekonstrukce stávajících školních knihoven, vybudování nových s dostatečnou prostorovou kapacitou /i studovna/ • vybudování čtenářských koutků, nástěnek, jiných prostor... • využití dotačních programů • aktualizace fondu a technického vybavení školní knihovny • větší podpora ze strany zřizovatele • široká nabídka literatury různého žánru pro všechny věkové skupiny • digitální hnízda ve třídách • nákup interaktivních učebnic a knih • bezpečné připojení internetu • digitální výukové zdroje • mezinárodní mobility učitelů a ředitelů • digitální obsah a nástroje pro DVPP • poradenství a mentoring • mimoškolní aktivity v CJ • vývoj výukových materiálů s atraktivním obsahem • zapojení zaměstnavatelů • využití nových výukových materiálů • rozšíření stávajících kvalitních materiálů mezi učitele Za nosné považuji informace o mentorských kapacitách pedagogů – vidím jako vhodné zaměřit se	• nedostatek financí • nezájem zřizovatele, vedení školy, učitelů, žáků • neschopnost /nechuť/ nezkušenost/získat finance z dotačních programů OP VVV, IROP aj. • nekonceptnost a nahodilost aktivit státu vůči učitelům a žákům • nízké požadavky státu a pokračující absence sledování a vyhodnocování naplňování cílů • nezájem učitelů o vlastní rozvoj a vzdělání • nezájem ředitelů o CJ, nemají strategii • přeceňování výsledků testování 15. a 18. letých • neochota učitelů měnit obsah a cíl výuky

• na tvorbu školních center pro výměnu zkušeností, příkladů dobré praxe, např. vybraná škola jako centrum pro danou lokalitu; • na zřízení center, která budou plnit roli poradenských center pro pedagogy, žáky a rodiče; • tvorba výukových materiálů (za honorář) v tištěné, a zvláště elektronické podobě; • centra jako prostor pro sebereflexi pedagogů, vytváření nástrojů pro ověřování dosažených výsledků vzdělávání; • kontakt s odborníky na ČG, semináře; • podpora spolupráce školy a rodiny, informace pro rodiče o ČG a významu jejího posilování pro další studium žáků a celoživotní vzdělávání; • spolupráce mezi školami – stáže pedagogů, následky v hodinách kolegů • dostupná data z dotazníkového šetření realizovaného pracovní skupinou • automatizovaný knihovnický systém (software sloužící školní knihovně) • získání zkušeností s využitím nových online technologií	
---	--

2) Lidské zdroje

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
• pestrá nabídka v oblasti výuky cizích jazyků – školení pedagogů • využití kreativních pedagogů v centrech dobré praxe ... • ochota pedagogů vzdělávat se	• zažitě stereotypy • nechuť na sobě pracovat • nechuť pedagogů přizpůsobit výuku jinému prostředí, než je třída • nedostatečně praktická příprava budoucích učitelů • nedostatek odborníků v oblasti ČMG na SVČ, DDM (asistenti, logopedi, spec. pedagogové, psychologové), veřejných knihovnách • absence DVVP pro ostatní učitele matematiky • pestrá nabídka v oblasti výuky cizích jazyků –školení pedagogů –nedostatek financí, časová náročnost

	• nepříznivý vývoj školství směrem k pedagogům • slabé povědomí pedagogů o nových trendech a vývoji • nedostatek kvalifikovaných pedagogů pro výuku cizích jazyků • obsazenost míst na školách ze strany méně aprobovaných vyučujících cizích jazyků • ve školní knihovně nepracuje knihovník, knihovna není odborně vedena
PŘÍLEŽITOSTI	OHROŽENÍ
• kvalifikovaní pracovníci (knihovník, pedagogické vzdělávání pro knihovníky obecně (kurzy, semináře aj.) • DVPP • spolupráce s kolegy v oboru, s odborníky • příprava budoucích učitelů – seznámení se se všemi formami a metodami výuky • motivace a podpora tvůrčích učitelů k tvorbě a sdílení materiálů pro výuku • motivace učitelů se dále vzdělávat • využívání rodilých mluvčích ve výuce a jejich podpora z dotačních titulů • spolupráce s fakultami VŠ, workshopy, podpora nadaných a talentovaných dětí, oborová soustředění i v rámci zájmového vzdělávání - financování • budování znalostních kapacit, spolupráce s VŠ, financování dlouhodobějších stáží studentů • využití dotačních programů • semináře pro rodiče a děti (zvláště v prvních ročnících školní docházky) o čtení, ukázky, jak s dětmi číst, jak rozvíjet rozhovor o přečteném, dál pracovat s textem • možné zapojení školního knihovníka v hodinách literární výchovy • zřízení dotačních titulů pro podporu školních knihovníků • zřízení dotačního programu na odměňování učitelů, mentorů podílejících se na přípravě budoucích učitelů (studentů VŠ)	• syndrom „vyhoření“ • nadměrná zátěž (vysoké počty žáků ve třídách, přebujelá administrativa, zhoršené chování žáků i rodičů, časté změny ze strany MŠMT) • nedostatečné ocenění práce • nízká flexibilita k přizpůsobení se změnám a situacím • stres • pozornost pedagoga zaměřená na jiné než pedagogické činnosti • nízká schopnost zvládání nevhodných projevů žáků • nechuť ke spolupráci (pedagog – rodič nebo rodič – pedagog) • nechuť přizpůsobovat se změnám • nechuť sebevzdělávání u některých pedagogů • nechuť pracovat moderními formami a metodami výuky • stárnutí pedagogického sboru • odkládání kariérního řádu • neochota sdílet vlastní nápady a materiály do výuky

3) Podmínky pro inkluzi a integraci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
- schopnost pedagogů přizpůsobit se novinkám a změnám - pedagogové dokáží integrovat žáky - školy již dlouhodobě žáky integrují	- kvalitně vybavené odborné učebny - nedostatek pomůcek - nedostatek kvalifikovaných pracovníků a asistentů - nedostatečný individuální přístup vyučujícího - ne všichni pedagogové jsou vzděláni v oblasti práce s žáky se SVP - školy nejsou bezbariérové - chybí úplná školní poradenská pracoviště - nepřipravené podmínky ze strany MŠMT pro inkluzi
PŘÍLEŽITOSTI	OHROŽENÍ
- motivace integrovaných žáků spolužáky k lepším studijním výsledkům - práce s nadanými a talentovanými žáky - biblioterapie - DVPP - dlouhodobější stáže, příklady dobré praxe na školách vč. Zahraničních, financování, práce s dětmi - diskuse a spolupráce s odborníky - dobré pilotní ověření projektu - Identifikace nadaných a talentovaných žáků a práce s nimi - koordinátor pro nadané	- pocit méněcennosti integrovaných žáků před ostatními spolužáky - obtížné motivování dobrých žáků k práci a snadný příklon k průměrnosti - zúžení možností aktivit celé třídy - ne všechny žáky lze úspěšně integrovat - zákonným zástupcům je přisuzována pravomoc vyjádřit se k integraci svého dítěte i v případě, kdy integrace je problematická a ohrožuje vzdělávání dalších žáků třídy

4) Průběh a výsledky vzdělávání

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
- využívání moderní vyučovacího forem a metod (myšlenkové mapy, kritické myšlení aj.) - spolupráce s veřejnými knihovnami (besedy, knihovnické lekce aj.) - velká nabídka možností celoživotního vzdělávání - spolupráce školní a veřejné knihovny	- nízká motivace žáků k tomu, aby využívali při vyhledávání informací více typů informačních zdrojů, než jen internet - nedostatek metodiky ke gramotnostem - nedostatek pracovních listů nedostatečné zařazování čtenářských dílen do výuky ze strany pedagogů - málo praktických DVPP - klesající úroveň porozumění čtenému textu, neschopnost dětí se soustředit, dlouhý text je odradí – vliv na úspěšnost v ostatních oborech

	- malá slovní zásoba dětí - Slabá vnitřní motivace žáků - malé propojení mezi předměty - chybí srovnání žáků a zjištění stavu výsledků vzdělávání v jednotlivých oblastech - nezbývá dostatečný čas na vlastní výuku
PŘÍLEŽITOSTI	OHROŽENÍ
- Vytvoření odborné sekce školních knihovníků na úrovni města – výměna zkušeností, metodické vedení aj. - přirozené využívání naučených dovedností v běžném životě (čtení v domovech pro seniory, v nemocnicích aj.) - podpora ČG v rámci volnočasových aktivit - výuka přímo ve školních knihovnách - přístup žáků do školní knihovny nejen ve výuce, ale i během přestávek - výměnné pobyty pedagogických pracovníků – příklady dobré praxe - pobytové výjezdy žáků tematicky zaměřených - zapojení žáků do chodu školní knihovny - zapojení žáků do literárních, divadelních, recitačních aj soutěží - podpora ČG v rámci ŠVP (stanovení konkrétních cílů) - změna priorit v cizojazyčné výuce, důraz na komunikaci	- přetechnizovaný svět dětí - malý zájem o četbu ze strany dětí - časté změny výukových priorit (čt. gram., jazykové vzděl., ICT znalosti, inkluze – tříštění pozornosti, únava pedagogů) - nekonceptnost řízení resortu - klesající úroveň vědomostí žáků - malý zájem rodičů o školní výsledky - na střední školy jsou přijímáni i žáci, kteří mají neodpovídající výsledky a školu nedokončí - vzdělání není prioritou

5) Spolupráce školy a rodiny

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
- spolupráce s rodiči v rámci projektů, akcí podporujících gramotnosti - sponzoring	- Rodiče neznají cíle vzdělávání v jednotlivých ročnících a předmětech - Přenechávání zodpovědnosti za výchovu a vzdělávání na škole - neochota mnoha rodičů podílet se na životě školy
PŘÍLEŽITOSTI	OHROŽENÍ
- zapojení rodinných příslušníků do akcí na podporu gramotnosti (společné čtení i v cizím jazyce aj.) - poradenství pro rodiče ve všech oblastech	- malá podpora rodiny v oblastech gramotnosti - malá návštěvnost veřejných institucí (vzor rodičů)

6) ostatní faktory

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
• velký výběr literatury vč. cizojazyčné pro všechny věkové skupin	• chybějící závazná legislativa k provozování školních knihoven a funkce knihovníka • opomenutí 2. cizího jazyka
PŘÍLEŽITOSTI	OHROŽENÍ
• připravenost na čerpání financí z OP v příštím programovém období • zlepšení postoje veřejnosti ke školám • Spolupráce MŠMT s ostatními ministerstvy v oblasti vzdělávání • Finanční podpora jazykového vzdělávání, výjezdy do zahraničí, nejen do anglicky mluvících zemí – žáci • Kvalitní zpětná vazba mezi všemi subjekty • Podpora veřejných knihoven jako dostupných míst celoživotního vzdělávání a získávání -upevňování gramotnost	• časté změny legislativy v oblasti školství (omezení možnosti dlouhodobého plánování) • malá faktická podpora čtenářství ze strany MŠMT • malá nebo žádná podpora zřizovatele • nekompetentní zásahy zřizovatele do chodu školy bez jakékoliv vize, komplikovaná (ne)komunikace, zdržování vyhlášení výsledků dotačních programů • podléhání tlaku neziskových organizací a neodborných občanských sdružení na změny ve směřování školství

2.2.1.2.3 Vyhodnocení dotazníkového šetření – popis potřeb škol v oblasti čtenářské gramotnosti (březen 2021)

Všechny základní školy deklarují podporu rozvoje čtenářské gramotnosti. V otevřené otázce každá uvedla alespoň jednu aktivitu v této oblasti. Nejčastěji se jednalo o čtenářské dílny a kluby, školní knihovnu a čtenářské koutky, tvůrčí psaní, čtenářské deníky, projekty, soutěže, návštěvy knihoven, školní časopisy či dramatické kroužky.

Méně jednoznačný je důraz na čtení tzv. technických textů, kterému se věnuje pouze 48 % základních škol.

Pokud se na škole vyskytnou žáci s mimořádným talentem či zájmem o literaturu a psaní, dokáží jim nabídnout podporu na 79 % základních škol. Tato podpora má nejčastěji formu individuální spolupráce, vystavování prací, přihlašování do soutěží, nebo speciálních kroužků, které se věnují například tvorbě školního časopisu, výjimečně i publikaci vlastní knihy.

92 % škol má k dispozici vlastní knihovnu, která je přístupná podle potřeb a možností žáků. 52 % škol by k tomu uvítala metodickou podporu školního knihovníka.

Dostatečným technickým a materiálním zabezpečením v oblasti čtenářské gramotnosti disponuje 78 % škol, zde je ale důležité rozčlenění odpovědí na jednoznačné ANO (18 %), a SPÍŠE ANO (60 %), které naznačuje, že prostor k dodatečnému dovybavení rozhodně existuje. Například čtečky knih používá při práci s žáky pouhých 10 % škol.

Aktuální beletrii a literaturu vůbec nenakupuje 4,5 % škol. 19 % ji nakupuje nepravidelně, 73 % dle možností rozpočtu a pouze zbylá 3 % (dvě školy) v pevně daných intervalech.

Pokud jde o spolupráci s rodiči, byla navázána v 55 % škol. Rodiče například dětem předčítají v hodinách českého jazyka, rodiče spolupracují v rámci dnů otevřených dveří, podporují tvůrčí talenty, chodí s dětmi do knihoven, učitelé jim doporučují vhodnou literaturu, účast na speciálních akcích, jako je „Noc s Andersenem“. V 74 % základních škol jsou realizovány mimovýukové akce pro žáky na podporu čtenářské gramotnosti a zvýšení motivace.

Na přímou otázku, jaké podpůrné materiály pro výuku čtenářské gramotnosti by školy uvítaly byla nejčastější odpovědí žádost o ICT programy (66 %), literaturu (58 %), nebo pomůcky (52 %).

Základní školy ve 42 % využívají k výuce cizích jazyků rodilé mluvčí. Nejčastějším důvodem jejich nevyužití je nedostatek financí (25 %) nebo kvalifikovaných učitelů (rodilých mluvčích).

Co na školách aktuálně funguje dobře, jsou různé literární projekty a soutěže, spolupráce s rodiči (tam kde probíhá), kroužky a školní časopisy, vlastní knihovny či společné návštěvy veřejných knihoven.

Zlepšit by se, podle vlastních slov, školy mohly v rozšíření knižních titulů, které je podmíněno pravidelnými dotacemi na nákup knih, v nákupu ICT programů, a techniky, jako jsou například čtečky, v práci s nadanými dětmi atp. V tomto bodě je důležité poznamenat, že každá škola má svou individuální potřebu a kvantifikace dat nepřináší takovou hodnotu, jako individuální komunikace s jednotlivými analytiky.

V přímé otázce na zhodnocení pokroku v této oblasti od posledního průzkumu v roce 2019 jsou mezi odpověďmi často odkazy na aktuální situaci způsobenou pandemií a online výukou. Nadpoloviční většina škol nicméně progres zaregistrovala a týká se např. vyšší motivace žáků i rodičů, systémových opatření, projektů a zejména nákupu knih do knihovny.

Digitální a mediální gramotnost

Po roce pandemie má 91 % základních škol dostatek vybavení pro realizaci online výuky. Většina škol (91 %) se také sjednotila na jednom nástroji-software, který používají pro online výuku.

Ve většině škol 84 % je digitální/mediální gramotnost zakotvena ve ŠVP, případně je zařazena do některého z vyučovacích předmětů.

Když se ale zeptáme, je-li osvěta žáků v oblasti kybernetické bezpečnosti dostatečná, převažují sice kladné odpovědi, nicméně bezvýhradný souhlas ANO zaznívá v 40 % odpovědí, zatímco zbytek tvoří podmíněné SPÍŠE ANO (57 %).

78 % základních škol v oblasti digitální a mediální gramotnosti s nikým nespolupracuje! Pokud jde o podporu, kterou by školy přivítaly, nejčastěji zaznívá školení a vzdělávání pedagogů, ještě lepší vybavení, finanční zdroje, zlepšení konektivity či přednášky specialistů přímo ve škole.

2.2.1.3 Matematická gramotnost a rozvoj potenciálu každého žáka

2.2.1.3.1 Vyhodnocení dotazníkového šetření MŠMT

Tabulka 77 Nejvýznamnější překážky v oblasti rozvoje matematické gramotnosti (2016)

	Podíl škol, které danou překážku označily za nejvýznamnější ¹⁾		
	v rámci ORP	v rámci kraje	v rámci ČR
1. Nedostatek stabilní finanční podpory pro rozvoj příslušné gramotnosti (k personálnímu zajištění pedagogického dozoru koutků, volně otevřených učeben, k možnému půlení hodin, k inovaci a výměně učebních pomůcek k rozvoji gramotností, k zajištění dostatečného počtu těchto pomůcek apod.)	48,2 % (1.)	48,7 % (1.)	44,4 % (1.)
2. Nedostatečné materiálně technické podmínky pro rozvoj v příslušné oblasti gramotnosti mimo školu	– (x)	3,3 % (5.)	4,2 % (4.)
3. Nízká časová dotace pro rozvoj příslušné gramotnosti mimo výuku	2,4 % (6.)	6,3 % (3.)	5,3 % (3.)
4. Chybějící nebo nedostatečný srovnávací nástroj úrovně gramotnosti pro žáky daného věku nebo ročníku	2,4 % (6.)	3,3 % (5.)	3,9 % (6.)
5. Nedostatečná kvalita didaktických materiálů výuky (pracovní listy, úlohy, rébusy apod.)	– (x)	0,9 % (15.)	1,2 % (16.)
6. Nedostatečné sdílení elektronických nebo jiných didaktických materiálů ze strany školy směrem k žákům	2,4 % (6.)	0,7 % (18.)	0,6 % (20.)
7. Nedostatek interaktivních metod a pomůcek pro rozvoj gramotnosti	1,2 % (11.)	1,6 % (11.)	2,2 % (10.)
8. Nedostatečné uplatňování metod a forem výuky ve vztahu k heterogenním skupinám žáků	1,2 % (11.)	1,6 % (11.)	1,7 % (12.)
9. Nedostatečné uplatňování individuálního přístupu k žákům	1,2 % (11.)	1,2 % (14.)	0,9 % (18.)
10. Nedostupnost informačních a komunikačních technologií pro rozvoj příslušné gramotnosti	1,2 % (11.)	1,4 % (13.)	1,3 % (15.)
11. Nedostatek příležitostí pro další vzdělávání vyučujících v oblasti rozvoje gramotnosti	– (x)	0,9 % (15.)	1,6 % (13.)
12. Nedostatečný rozvoj mentoringu na škole ve vztahu k příslušným gramotnostem (malá kreativita, stereotyp vyučujících, nízká sebmotivace apod.)	4,7 % (3.)	2,3 % (9.)	2,8 % (8.)
13. Nepravidelnost aktivit (výukových i mimovýukových) v oblasti rozvoje příslušné gramotnosti	2,4 % (6.)	2,1 % (10.)	1,4 % (14.)
14. Nedostatečný tlak na implementaci rozvoje příslušné gramotnosti na úrovni školy	– (x)	– (x)	0,2 % (22.)
15. Nedostatečný tlak na implementaci rozvoje příslušné gramotnosti na národní úrovni	1,2 % (11.)	0,9 % (15.)	0,9 % (19.)
16. Nedostatek možností pro sdílení dobré praxe	2,4 % (6.)	0,7 % (18.)	2,0 % (11.)
17. Nezájem ze strany žáků a rodičů	21,2 % (2.)	12,9 % (2.)	13,6 % (2.)
18. Nedostatečná podpora ze strany zřizovatele	– (x)	– (x)	0,3 % (21.)
19. Absence pozice samostatného pracovníka nebo pracovníků pro rozvoj příslušné gramotnosti	1,2 % (11.)	4,2 % (4.)	4,2 % (4.)

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MAP ORP Ostrava II

Reg. číslo projektu: CZ.02.3.68/0.0/0.0/17_047/0009132

20. Nízká úroveň kooperace školy s dalšími aktéry k rozvoji gramotnosti (projekty se školami, s obcemi, science centry, neziskovými organizacemi apod.)	– (x)	0,7 % (18.)	1,1 % (17.)
21. Jiný pro školu důležitý prvek	3,5 % (4.)	2,8 % (8.)	2,7 % (9.)
22. Žádné	3,5 % (4.)	3,3 % (5.)	3,5 % (7.)

Tabulka 78 Srovnání výstupů šetření potřeb ZŠ v oblasti rozvoje matematické gramotnosti před/po realizaci projektů zjednodušeného vykazování (Šablony I)

(aktuální šetření data k 10. 10. 2019, červeně jsou podbarveny hodnoty pod průměrnou hodnotou v ČR)	Průměrné hodnocení aktuálního stavu							
	v rámci ORP				v rámci kraje		v rámci ČR	
	Šablony I úv. šetření	aktuální šetření	Rozdíl v hodnocení	% změny v hodnocení	Šablony I úv. šetření	aktuální šetření	Šablony I úv. šetření	aktuální šetření
1. Škola podporuje rozvoj matematické gramotnosti v rámci školních vzdělávacích programů (má stanoveny konkrétní cíle)	2,92	3,07	0,15	5,2 %	2,90	3,06	2,81	2,98
2. Učitelé 1. i 2. stupně rozvíjejí své znalosti v oblasti MG a využívají je ve výuce (kurzy dalšího vzdělávání, studium literatury aj.)	2,66	2,90	0,24	8,9 %	2,75	2,98	2,65	2,91
3. Učitelé 1. i 2. stupně využívají poznatky v praxi a sdílejí dobrou praxi v oblasti matematické gramotnosti mezi sebou i s učiteli z jiných škol	2,45	2,68	0,23	9,2 %	2,39	2,66	2,33	2,63
4. Ve škole je podporováno matematické myšlení u žáků	2,70	2,88	0,18	6,8 %	2,76	2,94	2,75	2,91
5. Škola podporuje indiv. práci s žáky s mimoř. zájmem o matematiku	2,19	2,48	0,29	13,4 %	2,36	2,61	2,30	2,57
6. Ve škole existují pravidelné kroužky / doučování/ mimoškolní aktivity v oblasti matematické gramotnosti (kroužek zábavné logiky apod.)	2,00	2,58	0,58	29,0 %	1,92	2,54	1,82	2,46
7. Ve škole jsou realizovány mimovýukové akce pro žáky na podporu matematické gramotnosti a zvýšení motivace (projektové dny apod.)	1,81	2,10	0,29	15,8 %	1,78	2,12	1,75	2,11
8. Škola informuje a spolupracuje v oblasti matematické gramotnosti s rodiči (představení kroužků, aktivit a profesí spojených s rozvojem MG např. projektové dny, dny otevřených dveří apod.)	1,87	2,12	0,25	13,2 %	1,81	2,16	1,73	2,10
9. Škola disponuje dostatečným technickým a materiálním zabezpečením pro rozvoj matematické gramotnosti	2,47	2,70	0,23	9,5 %	2,48	2,73	2,40	2,66
10. Ve škole jsou využívána interakt. média, ICT v oblasti rozvoje MG	2,71	2,85	0,14	5,2 %	2,79	2,92	2,69	2,83
11. Škola pravidelně nakupuje aktuální literaturu, multimédia pro rozvoj matematické gramotnosti na 1. i 2. stupni ZŠ	2,45	2,73	0,28	11,3 %	2,43	2,72	2,35	2,60

Pozn.: škála hodnocení: 1. Vůbec nebo téměř se neuplatňuje, 2. Rozvíjející se oblast, 3. Realizovaná oblast, 4. Ideální stav

2.2.1.3.2 Aktualizovaná SWOT analýza oblasti rozvoje matematické gramotnosti a rozvoje potenciálu každého žáka

1) Materiální podmínky vzdělávání

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
široká nabídka učebnic, pomůcek, stavebnic, deskových a jiných her, elektronických materiálů a aplikací pro rozvoj matematické gramotnosti na trhu včetně potřeb pro distanční výuku	- finanční náročnost nabídky učebnic, pomůcek, stavebnic, deskových a jiných her, elektronických materiálů a aplikací pro rozvoj matematické gramotnosti na trhu - finanční náročnost a nedostatek technických a materiálních pomůcek pro pedagogy a žáky potřebných pro distanční výuku - nedostatek metodiky a výukových materiálů k matematické gramotnosti pro předškolní vzdělávání prezenční i distanční - nedostatek metodiky a výukových materiálů k matematické gramotnosti pro distanční výuku základních škol - stejná řada učebnic v dalším vydání je jiná než v prvním vydání (umělý tlak nakladatelství na nákup - záměrně jiné řazení kapitol a cvičení) - nutnost pravidelné obnovy ICT techniky (PC, NB, kopírky, SW) - nízké využívání nových technologií ve výuce a volnočasu
PŘÍLEŽITOSTI	OHROŽENÍ
- neformální (virtuální) platformy pro školy a pedagogy ke sdílení zkušeností, tipů nebo případné odborné podpory - využívání dotačních titulů pro nákup a obnovu učebnic, pomůcek, stavebnic, deskových a jiných her, elektronických materiálů a aplikací pro rozvoj matematické gramotnosti, DVPP a vybavení učeben - vytvoření vlastního modulu programu se zaměřením na podporu matematické gramotnosti mimo již existujících (hry, aplikace apod.) - vybudování polytechnických a vědeckých center, odborných pracovišť a učeben, digitálních a odborných „hnízd“ v učebnách - využívání moderních vyučovacích forem a metod (kritické myšlení aj.)	- neochota a nemožnost škol financovat nutné materiální podmínky pro rozvoj matematické gramotnosti - nepřítomnost bezpečného a vysokorychlostního připojení k internetu na školách nebo v rodinách dětí při distanční výuce

- využití ICT školy žáky během přestávek a po vyučování - možnost spolupráce s SVČ a DDM v oblasti využití prostor a vybavení	
--	--

2) Lidské zdroje

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
dovednost žáků vyhledávat online informace z jakýchkoli zdrojů	- nepříznivý vývoj školství směrem k pedagogům, nízká prestiž povolání pedagoga, časté legislativní změny - nedostatečné povědomí pedagogů o nových trendech a vývoji v oblasti využívání moderních vzdělávacích metod a technologií k výuce - nedostatečná sebereflexe pedagogů ve výuce - zažitá stereotypy některých pedagogů, nechuť pracovat a přizpůsobovat výuku - menší nabídka DVPP v oblasti matematiky včetně seminářů matematiky zaměřených na online výuku.
PŘÍLEŽITOSTI	OHROŽENÍ
- rozšíření zkušeností a dovedností s distanční a online výukou u pedagogů i žáků (práce v aplikacích, elektronické materiály, DVPP apod.) - rozšíření a využívání mentorské a lidské kapacity části pedagogů a ředitelů (mentoring vůči kolegům i začínajícím pedagogům, kvalitní vedoucí pedagog) - rozšíření počtu pedagogů, kteří se chtějí vzdělávat, předávat zkušenosti a dovednosti, využívat portfolia a mentoring - rozvoj poradenství a mentoringu, center pro výměnu zkušeností na škole, ve městě, kraji a republice - prostředí podporující příklady dobré praxe a sdílení zkušeností pedagogů. - sdílení příkladů dobré praxe na společné platformě. - spolupráce mezi školami – stáže pedagogů, náslechy v hodinách kolegů, video návštěvy včetně analýzy - spolupráce pedagogů s odborníky, tandemová výuka (pedagog – odborník).	- ohrožení syndromem vyhoření pedagogů – nechuť opouštět stereotypy, nechuť pracovat na sebevzdělávání, neochota realizovat výuku mimo třídu nebo v jiném prostředí, nadměrná zátěž pedagogů (vysoké počty žáků ve třídách, přebujelá administrativa, zhoršené chování žáků) - nezájem pedagogů o vlastní rozvoj a vzdělávání - nízká flexibilita, neochota sdílet vlastní metody a materiály do výuky, sdílet vzájemné návštěvy v hodinách, používat video nahrávky (pedagogů, kolegů i žáků) pro analýzu výuky, včetně distanční výuky - neochota pedagogů měnit obsah a cíl výuky, využívat moderní technologie a metody výuky - neschopnost/neochota pedagoga pracovat individuálně a kvalitně se žáky se SVP (včetně žáků nadprůměrných a talentovaných) - nízká schopnost pedagoga zvládat nevhodné projevy žáků

• motivace a podpora tvůrčích pedagogů k tvorbě a sdílení inovativních výukových materiálů (za honorář) v tištěné a převážně elektronické podobě, včetně materiálů pro on-line výuku • využívání sebevzdělávání pedagogů online metodami – MOOC, technologie AV/VR • motivace pedagogů k dalšímu vzdělávání s využitím DVPP a digitálních nástrojů v oblasti matematické gramotnosti • kvalitní DVPP, nejen v oblasti obsahu a metod, ale např. hodnocení, spolupráce s rodiči apod • schopnost pedagogů přizpůsobit se novinkám a změnám, a to i v oblasti vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, včetně práce s nadanými a talentovanými • schopnost pedagoga individualizovat, dávat formativní zpětnou vazbu, individuální srovnávání u jednotlivého dítěte a jeho posun během vzdělávání • ochota školy a pedagoga preferovat v odůvodněných případech formativní slovní hodnocení namísto standardní klasifikace • spolupráce se zahraničními školami • mezinárodní mobility pedagogů a ředitelů	• hodnocení výsledků žáka ze strany pedagoga nekorespondující se skutečnými dovednostmi žáka • nadměrné zadávání domácích úkolů (při aktivní práci žáka po dobu školního vyučování) • nerespektující přístup pedagoga k žákům. • neochota ke spolupráci mezi pedagogem a rodiči (oboustranná) • nechť pedagoga přizpůsobovat se změnám. • neschopnost/neochota pedagoga pracovat se studenty VŠ na odborné praxi. • neschopnost/neochota být mentorem kolegovi nebo začínajícímu pedagogovi. • stárnutí pedagogického sboru. • nedostatečné ocenění pedagogické práce (finanční, společenské). • slabá vnitřní motivace žáků • nezájem ze strany žáků o vzdělávání, nepodnětné prostředí v rodinách
--	---

3) Podmínky pro inkluzi a integraci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a práci a nadanými a talentovanými dětmi

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
	• někdy špatná spolupráce a komunikace mezi vyučujícími a asistentem pedagoga - nevyužití potenciálu této možnosti včetně vhodného nastavení pracovních právních vztahů
PŘÍLEŽITOSTI	OHROŽENÍ
• kvalitní spolupráce a komunikace mezi vyučujícími a asistenty pedagoga - zlepšení podmínek pro vzdělávání žáků ve třídě, příležitost pro vyřešení problémových situací ve třídě • podpora a motivace nadaných a talentovaných dětí i v rámci školy a zájmového vzdělávání (oborová soustředění, workshopy, soutěže aj.)	• obtížná motivace některých žáků při distanční výuce, především těch ze znevýhodněného sociálního prostředí nebo bez podpory a zájmů rodičů • správné nastavení přístupu k žákům se SVP během distanční výuky • obtížné motivování nadaných, talentovaných a dobrých žáků k práci a snadný příklon k průměrnosti ve třídě s žáky se speciálními

- podpora kroužků a volnočasových aktivit, zájmového a neformálního vzdělávání - možnost využití alternativních metod výuky matematiky	vzdělávacími potřebami, zúžení možností aktivit celé třídy
---	--

4) Průběh a výsledky vzdělávání

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
široká dostupnost aktuálních výsledků výzkumu v oblasti pedagogiky, psychologie a didaktiky matematiky s aplikací do výuky MŠ a ZŠ	- stagnace kurikul škol a RVP - slabá vnitřní motivace žáků při distanční výuce a rozvíjení gramotností, zejména u žáků z nepodnětného prostředí - vysoké počty žáků ve třídách - nízká časová dotace matematiky - malá podpora logiky a myšlení se ve výuce - přenášení zodpovědnosti za výchovu a vzdělávání z rodiny na školu - nedostatečná praktická příprava budoucích pedagogů - nízká podpora praxe studentů – budoucích učitelů MŠ a ZŠ ze strany státu a VŠ (formování pedagoga v praxi, možnost získání kvalitních nových pedagogů) - malé propojení matematických znalostí mezi vyučovanými předměty - minimální společenská prestiž matematiky - malá propojenost školy s praxí (u učitelů i žáků) a se životem. - vysoký počet žáků ve třídách ve společném vzdělávání, který se projevuje i při distanční výuce, kdy je velmi obtížné uplatňovat individuální přístup a rozvíjet nadané a talentované žáky - nesystematická příprava žáků, která vede jen k povrchním znalostem
PŘÍLEŽITOSTI	OHROŽENÍ
- dělení hodin matematiky při vyšším počtu žáků ve třídě - zařazení „dvojhodinových“ bloků do výuky matematiky se zaměřením na projektové vyučování apod. - stanovení minimální počet bodů potřebných k úspěšnému složení přijímací zkoušky na střední školy s maturitou	- nekonceptnost a nahodilost aktivit státu vůči učitelům a žákům - podléhání tlaku neziskových organizací a neodborných občanských sdružení na změny ve směřování školství - vzdělávání není prioritou státu, rodičů a žáků. - změny financování škol (nejistota financování škol při nových změnách) - přebujelý obsah RVP

• poukazování na využití matematiky v praxi a využívat více mezipředmětové vztahy pro rozvoj matematické gramotnosti • změna priorit ve výuce, důraz na logické myšlení a pěstování dobrého vztahu k matematice	• časté změny výukových priorit (čtenářská gramotnost, jazykové vzdělávání, ICT) • odkládání kariérního řádu • přijímání žáků na střední školy, kteří mají neodpovídající výsledky a školu nedokončí. • snaha udělat ze všech žáků, bez ohledu na schopnosti, maturanty a vysokoškoláky • nedostatečně vybudována znalost základních početních úkonů. • nedostatečné logické uvažování žáků • nízká časová dotace pro rozvoj matematické gramotnosti mimo výuku • nárůst výchovných problémů, nedostatek prostoru na řešení problematiky • klesající úroveň vzdělávání • neoblíbenost matematiky mezi žáky • tematická roztržitost, při níž nejdou uplatňovat mezipředmětové vztahy (např. téma rovnice v matematice je probráno až po výuce rovnic v chemii)
--	---

5) Spolupráce školy a rodiny

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
• zvýšený vhléd do obsahu a formy výuky, který rodiče získávají při distanční výuce dětí	
PŘÍLEŽITOSTI	OHROŽENÍ
• spolupráce s rodiči v rámci projektů a akcí podporujících gramotnosti během prezenční i distanční výuky • zájem rodičů o kvalitní a individuální rozvoj a možnosti matematické gramotnosti • zájem rodičů o rozvoj matematické gramotnosti od MŠ • škola otevřená rodičům, zejména ve výuce, při objasňování cílů a metod výuky (zveřejnění tematických plánů, domácích úkolů apod.) • využití distanční výuky k rozšíření možností spolupráce rodičů, žáků a školy • podpora a motivace dětí a rodičů společně v rámci školy i zájm. vzdělávání (workshopy, soutěže, mimoškolní aktivity aj.)	• neochota rodičů podílet se na životě školy a nezájem rodičů o školní výsledky svých dětí (slabý vzor rodičů), při prezenční i distanční výuce • malý zájem rodičů navštěvovat se svými dětmi veřejné vzdělávací instituce • nezájem ze strany rodičů o vzdělávání, nepodnětné prostředí v rodinách • kolize hodnot reprezentovaných školou s hodnotami vyznávanými rodinou včetně preferovaných výchovných a vzdělávacích stylů

6) Ostatní faktory

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
• spolupráce s pedagogicko-psychologickou poradnou a dalšími poradenskými zařízeními (zejména dobrá komunikace a znalost aktuální metodiky).	
PŘÍLEŽITOSTI	OHROŽENÍ
• efektivní využívání evropských fondů a ostatních externích zdrojů, včetně dotačních titulů města • spolupráce MŠ, ZŠ, SŠ, VŠ a školských zařízení při přechodu mezi jednotlivými stupni vzdělávání • spolupráce s různými zainteresovanými stranami (zřizovatel, zájmové a neziskové organizace aj.) • zájem technických firem o zapojení do vzdělávacího procesu na všech úrovních vzdělávání • zapojení firem v regionu do společné a koncepční podpory matematické gramotnosti a podpora propojení teorie s praxí • navázání spolupráce škol s firmami, využití potenciálu v regionu • vytvoření propojeného systému škol všech stupňů s institucemi, neziskovými organizacemi a firmami zaměřenými na podporu matematické gramotnosti, zajistit know-how, financování a propagaci	• odliv kapacit z regionu • nedostatečná propagace a publicita matematiky

2.2.1.3.3 Vyhodnocení dotazníkového šetření – popis potřeb škol v oblasti matematické gramotnosti (březen 2021)

Více než dvě třetiny základních škol podle vlastního vyjádření nespolupracují nebo neví o spolupráci s jinými školami a institucemi. Samy se však na rozvoji nadaných žáků v oblasti matematické gramotnosti podílejí v 75 % případů. Ještě více škol (79 %) podporuje individuální práci s žáky s mimořádným zájmem o matematiku.

Pokud jde o spolupráci s rodiči, nejčastější formou podpory jsou individuální hodiny navíc, konzultace s učiteli matematiky, úlohy pro rozvoj logického myšlení, kroužky, kluby, šachy, zapojení do soutěží či olympiád.

Pokud jde o kroužky nebo mimoškolní činnosti, objevily se aktivity typu klubů zábavné logiky a logických her, kroužek matematiky, klub objevitelů, klub deskových her, informatiky a robotiky,

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MAP ORP Ostrava II

Reg. číslo projektu: CZ.02.3.68/0.0/0.0/17_047/0009132

stavebnice, šachy, sudoku, kroužky Hejného matematiky. Nejčastěji zmiňovaným pojmem v této oblasti byla „logika“.

Většina škol (81 %) disponuje dostatečným technickým a materiálním zabezpečením pro rozvoj matematické gramotnosti, ačkoli převaha odpovědí byla SPÍŠE ANO (66 %), což znamená, že souhlas nebyl bezvýhradný (pouze u 15 % škol).

Literaturu a multimédia pravidelně nakupuje 55 % škol (7,5 % ANO, 48 % SPÍŠE ANO) a nejčastější formou rozvoje pedagogů jsou školení (88 %), konference (40 %), další studium (39 %), meziškolní spolupráce (22 %) či mentoring (13 %).

Alternativní metody výuky pro zlepšení matematické gramotnosti využívá 55 % škol. Jedná se zejména o Hejného metodu (54 %), systém ABAKU (37 %) a Montessori prvky ve výuce (27 %).

Plošné testování pro zjištění úrovně matematické gramotnosti podporuje 72 % základních škol. Spokojenost s úrovní matematické gramotnosti žáků existuje na 54 % základních škol. Toto číslo může být ovlivněno distanční výukou, kterou se však na většině škol podařilo zorganizovat v dostatečné kvalitě. 72 % škol má pocit, že jejich žáci dokázali rozvíjet svou matematickou gramotnost i během distanční výuky. Hodnocení vlastních pedagogů, jak se s online výukou vyrovnali, je nicméně vyšší 92,5 % kladných hodnocení.

Školy jsou úspěšné zejména v různých soutěžích - Abaku, Klokán, Menza, Pythagoriáda, olympiády, ale také u přijímacích zkoušek, využití výukových programů v distanční výuce atp. Pandemie nicméně tuto oblast výrazně ochromila.

Pomoc by školy přivítaly zejména v oblastech DVPP, nákupu pomůcek a technického vybavení (pracovní sešity, Montessori...), spolupráce se SŠ a VŠ, navýšení hodin matematiky.

2.2.1.4 Inkluzivní vzdělávání a podpora dětí a žáků ohrožených školním neúspěchem (Rovné příležitosti ve vzdělávání)

2.2.1.4.1 Vyhodnocení dotazníkových šetření MŠMT

Tabulka 79 **Nejvýznamnější překážky v oblasti podpory inkluzivního/společného vzdělávání (2016)**

	Podíl škol, které danou překážku označily za nejvýznamnější ¹⁾		
	v rámci ORP	v rámci kraje	v rámci ČR
1. Nedostatečné finanční zajištění personálních nákladů na práci s heterogenními skupinami žáků (např. asistentů pedagoga, pedagogické i nepedagogické pracovníky)	63,5 % (1.)	57,4 % (1.)	51,1 % (1.)
2. Nedostatečná vzájemná komunikace školy a rodiny (nezvládnutí řešení konfliktů a problémů, nedostatečná schopnost školy obhájit vlastní názory a postupy apod.)	2,4 % (5.)	x (x)	1,3 % (10.)
3. Nedostatečná schopnost učitelů pracovat s heterogenní skupinou	2,4 % (5.)	x (x)	0,8 % (11.)
4. Velký počet žáků ve třídách	8,2 % (2.)	5,6 % (4.)	7,0 % (4.)
5. Na školu je tlačeno ze strany státu na rychlou změnu stávajícího systému	8,2 % (2.)	7,7 % (3.)	10,9 % (2.)
6. Nezáměr učitelů o zavedení inkluzivního prostředí školy (nezáměr o změnu metod, forem a stylu práce)	1,2 % (9.)	x (x)	0,7 % (13.)
7. Nedostatečné zvládnutí formativního hodnocení heterogenní třídy (problémy s nastavením a udržením systému hodnocení žáků apod.)	– (x)	– (x)	0,4 % (15.)
8. Zřizovatel školy nepovažuje téma inkluze za prioritu	– (x)	x (x)	0,4 % (15.)
9. Problematika je nová, nerozumíme jí, nemáme žádné zkušenosti v oblasti inkluze/společného vzdělávání	2,4 % (5.)	3,5 % (6.)	4,1 % (5.)
10. Nedostatek příležitostí ke vzdělávání v oblasti inkluze/společného vzdělávání pro pedagogy	– (x)	x (x)	0,8 % (12.)
11. Nedostatečná kampaň/osvěta v oblasti inkluze/společného vzdělávání pro většinovou veřejnost, pro rodiče, pro rodiče žáků se speciálními vzdělávacími potřebami apod.	2,4 % (5.)	x (x)	3,2 % (7.)
12. Nedostatek vzdělávacích materiálů, pomůcek a metodik v oblasti inkluze vč. metodické podpory ze strany MŠMT	– (x)	x (x)	1,9 % (9.)
13. Nedostatek finančních prostředků pro realizaci mimoškolního vzdělávání pro znevýhodněné žáky (např. výstavy, exkurze, kroužky apod.)	1,2 % (9.)	3,7 % (5.)	3,7 % (6.)
14. Technická nemožnost bezbariérových úprav školy	7,1 % (4.)	10,3 % (2.)	9,9 % (3.)
15. Jiné	1,2 % (9.)	2,6 % (7.)	3,1 % (8.)
16. Žádné	– (x)	x (x)	0,6 % (14.)

Tabulka 80 Srovnání výstupů šetření potřeb ZŠ v oblasti podpory inkluzivního/společného vzdělávání před/po realizaci projektů zjednodušeného vykazování

(aktuální šetření data k 10. 10. 2019, červeně jsou podbarveny hodnoty pod průměrnou hodnotou v rámci ČR)	Průměrné hodnocení aktuálního stavu ¹⁾							
	v rámci ORP				v rámci kraje		v rámci ČR	
	Šablony I úvodní šetření	aktuální šetření	rozdíl v hodnocení (aktuální šetření oproti úvodnímu)	% změny v hodnocení (aktuální šetření oproti úvodnímu)	Šablony I úvodní šetření	aktuální šetření	Šablony I úvodní šetření	aktuální šetření
1. Škola dokáže přijmout ke vzdělávání všechny žáky bez rozdílu (včetně žáků s odlišným kulturním prostředím, sociálním znevýhodněním, cizince, žáky se (SVP) apod.)	2,60	3,04	0,44	16,9 %	2,60	3,00	2,57	2,96
2. Škola je bezbariérová (jedná se o bezbariérovost jak vnější, tj. zpřístupnění školy, tak i vnitřní, tj. přizpůsobení a vybavení učeben a dalších prostorů školy)	1,61	1,97	0,36	22,1 %	1,60	2,02	1,54	1,87
3. Škola umí komunikovat s žáky, rodiči i pedagogy, vnímá jejich potřeby a systematicky rozvíjí školní kulturu, bezpečné a otevřené klima školy	3,07	3,23	0,16	5,3 %	3,09	3,24	3,04	3,17
4. Škola umožňuje pedagogům navázat vztahy s místními a regionálními školami různých úrovní (společné diskuze, sdílení dobré praxe, akce pro jiné školy nebo s jinými školami apod.)	2,32	2,66	0,34	14,7 %	2,54	2,85	2,43	2,73
5. Vedení školy vytváří podmínky pro realizaci inkluzivních principů ve vzdělávání na škole (zajišťování odborné, materiální a finanční podpory, dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků; pravidelná metodická setkání členů pedagogického sboru aj.)	2,59	3,04	0,45	17,5 %	2,71	3,06	2,62	2,99
6. Škola upravuje organizaci a průběh vyučování v souladu s potřebami žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (např. poskytuje skupinovou výuku pro nadané žáky, skupiny mohou být tvořeny žáky z různých ročníků, doučování apod.)	2,52	2,82	0,30	11,9 %	2,47	2,87	2,43	2,80

7. Škola má vytvořený systém podpory pro žáky se SVP (je vybavena kompenzačními/speciál. pomůckami, využívá služeb asistenta pedagoga atd.)	2,91	3,20	0,29	10,1 %	2,74	3,11	2,63	3,00
8. Pedagogové umí využívat speciální učebnice, pomůcky i kompenzační pomůcky	2,67	2,88	0,21	8,0 %	2,54	2,87	2,47	2,80
9. Škola umí připravit všechny žáky na bezproblémový přechod na další stupeň vzdělávání	3,01	3,09	0,08	2,5 %	3,02	3,15	2,96	3,08
10. Vyučující spolupracují při naplňování vzdělávacích potřeb žáků (např. společnými poradami týkajícími se vzdělávání žáků apod.)	3,00	3,14	0,14	4,7 %	3,09	3,23	3,04	3,18
11. Pedagogové školy jsou schopni vhodně přizpůsobit obsah vzdělávání, upravit formy a metody vzdělávání a nastavit různé úrovně obtížnosti v souladu se specifiky a potřebami žáků tak, aby bylo dosaženo a využito maximálních možností vzdělávaného žáka (např. učivo určené nadaným žákům je rozšiřováno a prohlubováno v souladu s jejich předpoklady, tvorba žákovských portfolií apod.)	2,77	3,01	0,24	8,5 %	2,72	2,98	2,67	2,90
12. Pedagogové umí spolupracovat ve výuce s dalšími pedagogickými (asistent pedagoga, další pedagog) i nepedagogickými pracovníky (tlumočník do českého znakového jazyka, osobní asistent)	2,45	2,91	0,46	18,6 %	2,48	2,88	2,47	2,88
13. Škola zajišťuje žákům se speciálními vzdělávacími potřebami účast na aktivitách nad rámec školní práce, které směřují k rozvoji dovedností, schopností a postojů žáka	2,39	2,70	0,31	13,1 %	2,39	2,74	2,28	2,63
14. Vyučující realizují pedagogickou diagnostiku žáků, vyhodnocují její výsledky a v souladu s nimi volí formy a metody výuky, resp. kroky další péče o žáky	2,64	2,86	0,22	8,3 %	2,68	2,91	2,59	2,82
15. Škola poskytuje výuku českého jazyka pro cizince	1,20	1,34	0,14	11,7 %	1,16	1,29	1,28	1,46
16. Pedagogové využívají v komunikaci se žákem popisnou slovní zpětnou vazbu, vytvářejí prostor k sebehodnocení žáka a k rozvoji jeho motivace ke vzdělávání	2,71	2,86	0,15	5,7 %	2,68	2,84	2,67	2,83

17. Škola klade důraz nejen na budování vlastního úspěchu žáka, ale i na odbourávání bariér mezi lidmi, vede k sounáležitosti se spolužáky a dalšími lidmi apod.	2,88	3,03	0,15	5,2 %	2,98	3,08	2,92	3,05
18. Učitelé vnímají tvořivým způsobem rozdíly mezi žáky jako zdroj zkušeností a příležitost k vlastnímu seberozvoji	2,63	2,92	0,29	11,2 %	2,73	2,92	2,70	2,87
19. Škola učí všechny žáky uvědomovat si práva a povinnosti (vina, trest, spravedlnost, Úmluva o právech dítěte apod.)	3,09	3,19	0,10	3,1 %	3,08	3,17	3,06	3,15

Pozn.: škála hodnocení: 1. Vůbec nebo téměř se neuplatňuje, 2. Rozvíjející se oblast, 3. Realizovaná oblast, 4. Ideální stav

Tabulka 81 Využívání školních/školských odborných služeb nebo služeb jiného subjektu podílejícího se na vzdělávání školami a hodnocení kvality spolupráce

aktuální šetření data k 10. 10. 2019, červeně jsou podbarveny hodnoty pod průměrnou hodnotou v rámci ČR)	Využití spolupráce ¹⁾								Kvalita spolupráce ^{2) 3)}		
	v rámci ORP				v rámci kraje		v rámci ČR		v rámci ORP	v rámci kraje	v rámci ČR
	Šablony I úvodní šetření	aktuální šetření	rozdíl v podílu škol v % bodech	% změny v podílu škol	Šablony I úvodní šetření	aktuální šetření	Šablony I úvodní šetření	aktuální šetření	aktuální šetření	aktuální šetření	aktuální šetření
1. Speciálně pedagogické centrum	93,3 %	94,6 %	1,3	1,4 %	91,2 %	92,7 %	83,2 %	87,4 %	1,51	1,42	1,48
2. Středisko výchovné péče	45,3 %	43,2 %	-2,1	-4,7 %	44,4 %	41,8 %	42,5 %	44,7 %	1,75	1,77	1,68
3. Pedagogicko-psychologická poradna	97,3 %	100,0 %	2,7	2,7 %	99,0 %	99,7 %	98,5 %	99,2 %	1,26	1,49	1,52
4. Neúplné školní poradenské pracoviště	45,3 %	48,6 %	3,3	7,2 %	43,6 %	48,6 %	39,5 %	46,5 %	1,25	1,33	1,39
5. Úplné školní poradenské pracoviště	21,3 %	36,5 %	15,2	71,1 %	15,5 %	21,5 %	12,3 %	18,3 %	1,22	1,25	1,34
6. Nestátní neziskové organizace	69,3 %	73,0 %	3,7	5,3 %	51,6 %	57,0 %	43,9 %	48,6 %	1,67	1,64	1,71
7. Orgán sociálně právní ochrany dětí	86,7 %	86,5 %	-0,2	-0,2 %	81,5 %	85,3 %	76,6 %	81,5 %	1,80	1,75	1,77
8. Žádné z uvedených	0,0 %	0,0 %	0,0	X	0,0 %	0,0 %	0,6 %	0,3 %			

Pozn.: 1) Podíl škol využívajících uvedené služby v rámci ORP/kraje/republiky, 2) Informace byly zjišťovány až v aktuálním šetření, 3) Průměrné hodnocení kvality spolupráce v rámci ORP/kraje/republiky vychází z hodnocení jednotlivých MŠ na následující škále: 1. Velmi dobrá, 2. Spíše dobrá, 3. Spíše špatná, 4. Velmi špatná

Tabulka 82 **Personální zajištění**

(aktuální šetření data k 10. 10. 2019)	Počet osob							
	v rámci ORP				v rámci kraje		v rámci ČR	
	Šablony I úvodní šetření	aktuální šetření	rozdíl v počtu osob (aktuální šetření oproti úvodnímu)	% změny v počtu osob (aktuální šetření oproti úvodnímu)	Šablony I úvodní šetření	aktuální šetření	Šablony I úvodní šetření	aktuální šetření
1. Počet pedagogických pracovníků v ZŠ plně kompetentních pro vzdělávání heterogenních skupin žáků (vč. žáků se speciálními vzdělávacími potřebami)	636	948	312	49,1 %	2865	4531	22662	37782
2. Počet pedagogických pracovníků v ZŠ ochotných začít využívat nové metody/postupy při vzdělávání heterogenních skupin žáků (vč. žáků se speciálními vzdělávacími potřebami)	977	1190	213	21,8 %	4142	5524	33285	45887
3. Počet fyzických osob působících v ZŠ na pozici Učitel (dle zákona č. 563/2004 Sb.) - data za aktuální školní rok	N/A	1701	N/A	N/A	N/A	7094	N/A	59182
4. Počet fyzických osob působících v ZŠ na pozici Učitel (dle zákona č. 563/2004 Sb.), kteří jsou maximálně dva roky po dokončení studia - data za aktuální školní rok	N/A	193	N/A	N/A	N/A	963	N/A	9547
5. Počet žáků se SVP, kteří opakovali 1. třídu - data za aktuální školní rok	N/A	29	N/A	N/A	N/A	83	N/A	518

Pozn.: N/A Informace byly zjišťovány až v aktuálním šetření

2.2.1.4.2 Aktualizovaná SWOT analýza oblasti rovných příležitostí a inkluzivního vzdělávání (Rovné příležitosti ve vzdělávání)

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
• existující zkušenosti s integrací žáků zdravotně postižených, tělesně postižených žáků, dětí z nepodnětného prostředí, dětí se SPU (už na I. st) • existující zkušenost s prací asistenta pedagoga a školního asistenta na I. i II. stupni ZŠ • provázanost výuky v ročnících • systém hodnocení a sebehodnocení • kompetentnost vedení školy • zvyšující se počet škol s bezbariérovým přístupem k učebnám • vybavení škol moderními výukovými pomůckami a speciálními vzdělávacími pomůckami • využívání interních elektronických systémů ke sdílení informací – klasifikace, plán práce apod. • pozitivní zkušenosti s jednáním učitel-žák-zákonný zástupce • fungování školských rad, sdružení rodičů a přátel školy • spolupráce se zřizovatelem • spolupráce s PPP, SPC • spolupráce s neziskovými organizacemi a spolky na území města • mimoškolní činnost – velké množství kroužků (zejména na I. stupně) • úspěšné zapojení do soutěží a projektů (lokální, mezinárodní) • metodická podpora školních poradenských pracovišť ze strany města Ostravy (v rámci projektu Rozvoj rovného přístupu ke vzdělávání ve městě Ostrava III, působí na MMO Metodik ŠPP - pro školní psychology, speciální pedagogy a sociální pedagogy a rovněž Metodik školních asistentů a asistentů pedagoga. Metodická podpora je také zajištěna koordinátorem inkluze) • existence Místního plánu inkluze na období 2019-2022	• vysoké nároky na pedagogy při práci s dětmi a žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, nedostatek kvalifikovaných pedagogů v oblasti speciálního školství • nedostatečná míra koordinace práce s žáky se SVP v rámci školy i širšího území • nedostatečná finanční podpora pozic asistentů pedagoga ze státního rozpočtu, • velké množství povinných vzdělávacích akcí pro pedagogy, které musí absolvovat v případě jejich zapojení do projektů • zvyšující se průměrný věk pedagogických sborů (velký počet pedagogů důchodového věku a nutnost obměny) • velká koncentrace dětí ze sociálně znevýhodněného prostředí v některých třídách • občasná nejednotnost a nedůslednost v přístupu k žákům, kteří narušují výuku a neplní své povinnosti • zastaralé a nefunkční vnitřní vybavení některých škol • často chybí vnitřní i venkovní prostory pro odpočinek a relaxaci vč. vybavení a pomůcek • chybějící zázemí pro školní poradenský tým v některých školách • nevyhovující další prostory v některých školách (jídlna, družina) • nezájem části rodičů o vzdělávání svých dětí a aktivity na území školy, nedostatečná komunikace se školou • v některých případech špatná spolupráce s OSPOD • nesystémové financování školních poradenských pracovišť • nedostatečná podpora učitelů při řešení závažných výchovných problémů (Policie ČR, OSPOD) • vysoká administrativní náročnost při zpracování a realizaci projektů • Přetíženost škol vysokou administrativou ze strany státu

• velký potenciál navrhovaných aktivit ze strany a potřeb města • dobré vztahy – fungující partnerství vybraných NNO a škol a města • ochota řešit široké spektrum témat - potřeba řešit problematiku rovných příležitostí na území města • dlouhodobé zkušenosti magistrátu/města s řešením projektů EU – v minulosti a současnosti realizované projekty na podporu selhávajících dětí a žáků • dostatečné kapacity škol • přítomnost odborníků z Ostravské univerzity v Ostravě – Pedagogické fakulty • angažovanost a podpora škol ze strany neziskových organizací v řešení rovných příležitostí • dobré zázemí a ochota aktérů řešit potřeby ve školství a vzdělávání • podpora inkluzivního vzdělávání ze strany města Ostravy (efektivní využití vyhlášených dotačních programů z Operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání) • aktivní přístup města ke zvýšení kvality vzdělávání zejména u dětí se speciálními vzdělávacími potřebami, nadaných a dětí ze socioekonomicky znevýhodněného a kulturně odlišného prostředí. • snaha města o zvyšování kompetencí pedagogických a nepedagogických pracovníků v oblasti vzdělávání. • fungování strategické partnerské sítě v oblasti inkluzivního přístupu a vzdělávání dětí a žáků ze sociálně znevýhodněného prostředí. • řízené a koordinované sociální začleňování a řešení koncepčního přístupu ve vzdělávání. • zajištění šíření, přenosu příkladů dobré praxe v rámci města • monitoring a evaluace strategického plánování v inkluzivním vzdělávání.	• nedostatečná předškolní příprava dětí ze sociálně znevýhodněného prostředí, nedostatečná podpora žáků a rodičů základních škol ze sociálně vyloučeného prostředí • nedostatek kapacit vyučujících pro individuální přístup a práci s ohroženými žáky • školy jsou problémem rovných příležitostí na území Ostravy zatížené zcela nerovnoměrně • problém sociálního vyloučení je více koncentrovaný v některých obvodech, a i v těchto obvodech se soustřeďuje pouze do několika mateřských nebo základních škol. • nedostatečná spolupráce rodiny, školy a NNO • relativně málo času na setkávání členů pracovních skupin • malé zapojení neziskových organizací do projektů OP VVV z důvodu obav z velké administrace • rozdíly v přístupu k SVL jednotlivých městských obvodů a obcí (různé pohledy místních samospráv na řešení problematiky rovných příležitostí) • opuštění školní docházky po ukončení základní školy • segregované MŠ a ZŠ (spádovost ze SVL) • záškoláctví, neomluvená absence, velké množství omluvených hodin • nedostatečné kapacity předškolních klubů • nedostatečné zapojení rodičů do práce předškolních klubů • část předškoláků zůstává zcela bez přípravy na ZŠ • rezervy ve spolupráci a v komunikaci mezi pedagogy škol a pracovníky neziskových organizací
PŘÍLEŽITOSTI	OHROŽENÍ
• vznik školních poradenských pracovišť, jejich etablování v životě školy a další rozvoj (např. aktivity pro nadané žáky) • rozšíření ŠPZ (PPP, SPC)	• aprobovanost absolventů pedagogických fakult – chybí některé obory

• DVPP v oblasti rovných příležitosti • aplikace nových metod a forem výuky (tandemové učení – párování, Blended learning, CLIL, Hejného matematika) • rozvoj osobnostně sociální výchovy • práce s nadanými žáky • individuální hodnocení schopností a dovedností všech skupin žáků bez jakýchkoli předsudků a stereotypů • práce s třídními kolektivy – třídnické hodiny - klima třídy – klima školy, vč. supervizí • dělení tříd na výuku hlavních předmětů či jazyků • vytvoření přípravných tříd v ZŠ • zajištění dohledu nad žáky v době přestávek /ne pedagogy/ • podpora pozice školního asistenta • další zvyšování kvality technického vybavení škol, včetně ICT (dostupnost výukových programů) • zvyšování počtu škol s bezbariérovým přístupem k učebnám • úpravy venkovních prostor, hřišť a relax. zón • vybavení pomůckami vč. relaxačních a kompenzačních • vyšší intenzita komunikace pedagogů s rodiči a jejich zapojení do života školy (vč. dobrovolnictví) • poradny pro rodiče/osvětové programy pro rodiče/ • větší kompetence/nástroje pro omezení nadměrné absence žáků • zapojení školy do komunitního života v obci/lokalitě • užší spolupráce škol v území (např. stáže pedagogů na různých typech škol) • další rozvoj spolupráce s VŠ v přípravě budoucích absolventů – pedagogů (dlouhodobé stáže) • rozvoj spolupráce s NNO, s OSPOD, Policií ČR apod. • spolupráce s ÚP – zajištění rekvalifikací	• změny ve financování škol – nejistota ve financování odborných pozic ŠPP hrazených z projektů • odchod kvalitních pedagogických pracovníků kvůli neúměrně rostoucí zátěži, riziko stresu a vyhoření • problematické zajištění personálních pozic z důvodu jejich nesystematického financování • udržitelnost nových pozic, které nejsou kmenovými zaměstnanci (školní psycholog, školní speciální pedagog, sociální pedagog, školní asistent) • zvyšování administrativní zátěže, vyšší nároky na vedení škol • zvyšující se počet žáků ze sociálně slabého prostředí • ovlivnění celé třídy problémovým žákem - změna klimatu ve třídě, nárůst výchovných problémů • nebezpečí poklesu celkové úrovně vzdělání – odchod talentovaných žáků • nízká motivace žáků k učení • rychlé zastarávání vybavení a pomůcek a jejich nákladná udržitelnost • nízká úroveň spolupráce s rodičem – nízké rodičovské kompetence, přenášení odpovědnosti na školu • poloha školy v blízkosti sociálně vyloučených lokalit • vysoká míra migrace obyvatel • nárůst počtu cizinců ve školách, kteří často neumí dobře komunikovat v češtině • vznik soukromých škol • nízká informovanost o reformách, nepřehledné legislativní prostředí, časté změny • nepochopení rovných příležitostí ze strany veřejnosti • negativní postoj některých pedagogů k inkluzi • mnoho aktérů s různorodými názory • nepodaří se vytvořit propojenou spolupracující síť • nezdaří se motivovat rodiče a děti ke vzdělávání • předčasné odchody žáků ze vzdělávacího systému
---	---

• posilování motivace žáků k učení – exkurze, besedy, výměnné pobyty žáků, soutěže, tematické soustředění, atd. • možnost participovat na projektech (rozvoj školy, kapacit, výměna zkušeností, mezinárodní spolupráce) • možnosti zajištění externího financování (šablony, ad.) • podpora rozvoje vzdělávání selhávajících žáků ze strany vedení statutárního města Ostravy a vybraných obvodů – projekty města • široké zapojení aktérů do spolupráce (školy, odbory magistrátu i obvody) • operační program Jan Ámos Komenský (programové období 2021 – 2027) • rozvoj předškolních klubů • úplné ŠPP - speciální pedagog, psychology, výchovný poradce, metodik prevence, koordinátor inkluze, metodik AP a školních asistentů, příp. sociální pedagog, logoped (zefektivnění možná i zjednodušení práce pedagogických pracovníků – dohled nad žáky, jednání s rodiči, řešení absence a podobně) • projekty IROP včetně technického vybavení škol • vytvoření pozice kariérový poradce • práce s nadanými žáky, spolupráce s organizacemi podporujícími rozvoj nadání • čerpání poznatků a výstupů z projektů a aktivit realizovaných školami a školskými zařízeními (sdílení dobré praxe)	• nedostatek finančních prostředků na realizaci aktivit • slabá vazba vzdělávání na uplatnění na trhu práce • mnohem náročnější práce – větší riziko stresu a vyhoření • nedostatečné používání již získaných pomůcek. • ukončení dotačních titulů – kde vzít finanční prostředky na pokračování nastartovaných aktivit a projektů? • nedostatečná práce s nadanými žáky, kteří na 2. stupni odcházejí na gymnázia • distanční výuka • rostoucí záškoláctví včetně skrytého záškoláctví (omlouvání absence rodiči) • syndrom vyhoření u pedagogických pracovníků
--	--

2.2.1.4.3 Vyhodnocení dotazníkového šetření – popis potřeb škol v oblasti inkluze a rovných příležitostí (MŠ i ZŠ, březen 2021)

Mezi nejčastější aktivity, které školy dětem nabízejí patří zájmové kroužky, doučování, lyžařský výcvik, školní kluby, škola v přírodě, případně ozdravné pobyty. Mateřské školy se ve větší míře věnují plaveckému výcviku.

Zpoplatnění kroužků je podobné na obou typech škol (MŠ - 27 %, ZŠ - 22 %), rozdíl je však v úlevách pro děti ze znevýhodněného prostředí. V mateřských školách mají úlevu ve 29 % případů, na základních školách v 72% případů.

Bezbariérová, alespoň částečně je pouze polovina mateřských školek. U základních škol se jedná o 58 % budov.

Školy poskytují podporu i žákům bez přiznaných zákonných podpůrných opatření, pokud je tato potřeba identifikována např. ředitelem nebo pedagogickým pracovníkem školy. U ZŠ je tomu tak v 84 % případů, u MŠ v 77 %.

Sledované mateřské školy jsou na tom mnohem hůř z hlediska kapacit školy. V posledních třech letech jich muselo 59 % odmítat žáky z důvodu plné kapacity, zatímco na základních školách se jednalo pouze o 21 % škol.

Nadaným a talentovaným dětem věnuje zvýšenou péči 80 % mateřských a 82 % základních škol. Koordinátor nadání se častěji vyskytuje na základních školách (34 %) než v MŠ (17 %).

Spolupráce mezi pedagogy a asistenty pedagoga je lépe hodnocena v mateřských školách, kde se oznámkovali jedničkou v 80 % případů (ZŠ 52 %), a to přestože pravidelné setkávání pedagogů a asistentů je zajištěno podobným způsobem v 90 % škol.

Aktivity na podporu integrace dětí ze sociálně slabého prostředí jsou častěji realizovány na ZŠ (60 %) než na MŠ (52 %).

Pokud jde o hladký přechod z MŠ na ZŠ, nepatrně více jsou zainteresovány mateřské školy (96 %) než ZŠ (90 %).

Tabulka 83 **Průměrný počet omluvené absence na jednoho žáka**

	1. stupeň (37 škol)	2. stupeň (35 škol)
2017/2018	74	103
2018/2019	68	100
2019/2020	48	73

Tabulka 84 **Průměrný počet neomluvené absence na jednoho žáka**

	1. stupeň (37 škol)	2. stupeň (35 škol)
2017/2018	1	4
2018/2019	1	6
2019/2020	4	1

Tabulka 85 **Podíl odchodů žáků ze ZŠ (z 5. a 7. třídy) na víceletá gymnázia**

2017/2018	12,5%
2018/2019	10,4%
2019/2020	12,6%

*24 škol, které vyplnily dotazník a ze kterých žáci pravidelně odcházejí na víceletá gymnázia

Tabulka 86 **Podíly žáků ZŠ skládajících standardizované přijímací zkoušky**

2017/2018	74,9%
2018/2019	72,2%
2019/2020	73,1%

*35 škol, které vyplnily dotazník a ve kterých žáci pravidelně skládají přijímací zkoušky

Tabulka 87 Úspěšnost žáků ve standardizovaných přijímacích zkouškách

2017/2018	94,2%
2018/2019	94,7%
2019/2020	93,3%

*38 škol, které vyplnily dotazník a ve kterých žáci pravidelně skládají přijímací zkoušky

Tabulka 88 Podíl žáků, kteří předčasně ukončili základní vzdělávání

2017/2018	5,9%
2018/2019	5,2%
2019/2020	5,8%

*50 škol - podíl žáků, kteří předčasně ukončili základní vzdělávání v důsledku ukončení povinné školní docházky, z vycházejících žáků. Počítáno ze zahajovacího výkazu M3: součet řádků 104+105/ řádek 101

Tabulka 89 Průměrná cena volnočasových aktivit za školní rok / jednoho žáka

2017/2018	727 Kč
2018/2019	723 Kč
2019/2020	691 Kč

*28 škol, které vyplnily dotazník a ve kterých jsou volnočasové aktivity (kroužky, kluby) zpoplatněny

Tabulka 90 Nákladovost vzdělávání

	1. ročník	2.-5. ročník	II. stupeň
2017/2018	1 418 Kč	2 281 Kč	2 686 Kč
2018/2019	1 526 Kč	2 376 Kč	2 786 Kč
2019/2020	1 518 Kč	2 208 Kč	2 615 Kč

*37 škol, které vyplnily dotazník - sledovány jsou nutné investice ze strany zákonných zástupců při vstupu do 1. ročníku a v průběhu dalšího vzdělávání, tj. například poskytování finančního příspěvku na výuku cizích jazyků, učebnice, akce pořádané školou atd.

Tabulka 91 Monitoruje škola počty žáků, kteří se nestravují ve školní jídelně?

2017/2018	44%
2018/2019	48%
2019/2020	50%

*Podíl odpovědí ANO z 52 škol, které vyplnily tuto otázku v dotazníku

Tabulka 92 Zajišťujete financování stravování pro žáky, kteří na obědy nechodí z ekonomických důvodů?

2017/2018	53%
2018/2019	59%
2019/2020	57%

*Podíl odpovědí ANO z 51 škol, které vyplnily tuto otázku v dotazníku

Tabulka 93 Počty výchovných opatření v základní škole dle charakteru

	napomenutí	důtka TU	důtka ŘŠ
2017/2018	21%	14%	9%
2018/2019	20%	13%	8%
2019/2020	11%	7%	3%

*36 škol, které řádně vyplnily dotazník - souhrnné číslo za rok

2.2.1.5 Kariérové poradenství

2.2.1.5.1 Vyhodnocení dotazníkových šetření MŠMT

Tabulka 94 Nejvýznamnější překážky v oblasti podpory kompetencí k podnikavosti, iniciativě a kreativitě (2016)

	Podíl škol, které danou překážku označily za nejvýznamnější ¹⁾		
	v rámci ORP	v rámci kraje	v rámci ČR
1. Malý zájem pedagogů o podporu podnikavosti, iniciativy a kreativity	5,9 % (5.)	3,5 % (8.)	3,4 % (9.)
2. Malý zájem zaměstnavatelů a podnikatelů o spolupráci se školami	4,7 % (6.)	7,5 % (5.)	9,2 % (3.)
3. Malý zájem žáků o témata, cvičení, projekty rozvíjející kompetence k podnikavosti, iniciativě a kreativitě	15,3 % (2.)	8,7 % (3.)	9,5 % (2.)
4. Management školy nepovažuje téma za prioritu	2,4 % (8.)	x (x)	1,8 % (11.)
5. Zřizovatel školy nepovažuje téma za prioritu	– (x)	x (x)	0,3 % (12.)
6. Nedostatek příležitostí ke vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti podnikavosti, iniciativy a kreativity	3,5 % (7.)	4,4 % (6.)	6,3 % (6.)
7. Nedostatek výukových materiálů, pomůcek a metodik v oblasti podnikavosti, iniciativy a kreativity	9,4 % (4.)	9,6 % (2.)	8,3 % (4.)
8. Nedostatečná dostupnost informačních a komunikačních technologií pro výuku v oblasti podnikavosti, iniciativy a kreativity	1,2 % (9.)	x (x)	2,1 % (10.)
9. Nedostatečné kompetence pedagogických pracovníků k rozvoji podnikavosti, iniciativy a kreativity u žáků	14,1 % (3.)	8,7 % (3.)	7,1 % (5.)
10. Nedostatek finančních prostředků pro realizaci vzdělávání mimo vlastní výuku	42,4 % (1.)	48,5 % (1.)	44,8 % (1.)
11. Jiné	1,2 % (9.)	3,0 % (9.)	3,4 % (8.)
12. Žádné	– (x)	3,7 % (7.)	3,9 % (7.)

Tabulka 95 **Nejvýznamnější překážky v oblasti podpory polytechnického vzdělávání (2016)**

	Podíl škol, které danou překážku označily za nejvýznamnější ¹⁾					
	v rámci ORP		v rámci kraje		v rámci ČR	
1. Nedostatečné/neodpovídající prostory	22,4 %	(2.)	28,8 %	(2.)	29,5 %	(1.)
2. Nevhodné či žádné vybavení laboratoří, odborných učeben, dílen apod.	15,3 %	(4.)	16,2 %	(3.)	18,1 %	(3.)
3. Nedostatečná dostupnost informačních a komunikačních technologií pro výuku v oblasti polytechnického vzdělávání	–	(x)	0,9 %	(11.)	1,0 %	(10.)
4. Malý zájem o polytechnické vzdělávání ze strany žáků a rodičů	16,5 %	(3.)	9,6 %	(4.)	9,0 %	(4.)
5. Pedagogičtí pracovníci školy neumí vzbudit zájem žáků v oblasti polytechniky	2,4 %	(6.)	1,6 %	(9.)	0,9 %	(11.)
6. Pedagogičtí pracovníci nemají aktuální znalosti a dovednosti v polytechnické oblasti	2,4 %	(6.)	1,9 %	(7.)	2,3 %	(8.)
7. Nedostatek financí na úhradu vedení volitelných předmětů a kroužků	29,4 %	(1.)	29,3 %	(1.)	25,4 %	(2.)
8. Učitelé polytechnických předmětů nejsou jazykově vybaveni pro výuku v CLILL	1,2 %	(9.)	2,8 %	(6.)	3,3 %	(6.)
9. Absence pozice samostatného pracovníka nebo pracovníků pro rozvoj polytechniky	7,1 %	(5.)	5,9 %	(5.)	5,9 %	(5.)
10. Jiné	2,4 %	(6.)	1,9 %	(7.)	2,7 %	(7.)
11. Žádné	1,2 %	(9.)	1,2 %	(10.)	1,9 %	(9.)

Tabulka 96 Srovnání výstupů šetření potřeb ZŠ v oblasti podpory kompetencí k podnikavosti, iniciativě a kreativitě před/po realizaci Šablon I

aktuální šetření data k 10. 10. 2019, červeně jsou podbarveny hodnoty pod průměrnou hodnotou v rámci ČR)	Průměrné hodnocení aktuálního stavu ¹⁾							
	v rámci ORP				v rámci kraje		v rámci ČR	
	Šablony I úvodní šetření	aktuální šetření	rozdíl v hodnocení	% změny v hodnocení	Šablony I úvodní šetření	aktuální šetření	Šablony I úvodní šetření	aktuální šetření
1. Škola podporuje klíčové kompetence k rozvoji kreativity podle RVP ZV	2,76	3,04	0,28	10,3 %	2,82	2,98	2,76	2,93
2. Učitelé rozvíjejí své znalosti v oblasti podpory kreativity a využívají je ve výchově (kurzy dalšího vzdělávání, studium literatury aj.)	2,65	2,85	0,20	7,5 %	2,67	2,88	2,63	2,83
3. Učitelé využívají poznatků v praxi a sdílejí dobrou praxi v oblasti rozvoje iniciativy a kreativity mezi sebou i s učiteli z jiných škol	2,36	2,52	0,16	6,8 %	2,35	2,62	2,32	2,58
4. Škola systematicky učí prvkům iniciativy a kreativity, prostředím i přístup pedagogů podporuje fantazii a iniciativu dětí	2,69	2,85	0,16	6,1 %	2,69	2,88	2,63	2,83
5. Škola učí žáky myslet kriticky, vnímat problémy ve svém okolí a nacházet inovativní řešení, nést rizika i plánovat a řídit projekty s cílem dosáhnout určitých cílů (např. projektové dny; při výuce jsou zařazeny úlohy s vícevariantním i neexistujícím řešením atp.)	2,58	2,75	0,17	6,5 %	2,60	2,78	2,57	2,76
6. Žáci se aktivně podílejí na činnostech fiktivních firem či akcích Junior Achievement nebo v obdobných dalších (např. Podnikavá škola), a/nebo se aktivně podílejí na přípravě a realizaci projektů školy	1,52	1,70	0,18	11,6 %	1,49	1,68	1,53	1,73
7. Škola organizuje konzultace, debaty a exkurze na podporu podnikavosti, iniciativy pro žáky i učitele	1,67	1,98	0,31	18,3 %	1,62	1,94	1,60	1,91
8. Škola rozvíjí finanční gramotnost žáků (učí je znát hodnotu peněz, pracovat s úsporami, spravovat záležitosti, znát rizika)	2,71	2,86	0,15	5,6 %	2,72	2,90	2,73	2,89
9. Ve škole existuje prostor pro pravidelné sdílení zkušeností (dílny nápadů aj.)	1,81	2,11	0,30	16,3 %	1,85	2,12	1,76	2,04
10. Ve škole je v rámci vzdělávacího procesu nastaveno bezpečné prostředí pro rozvoj kreativity, iniciativy a názorů žáků	2,80	2,98	0,18	6,3%	2,81	2,96	2,77	2,94

Pozn.: Škála hodnocení: 1. Vůbec nebo téměř se neuplatňuje, 2. Rozvíjející se oblast, 3. Realizovaná oblast, 4. Ideální stav

Tabulka 97 Srovnání výstupů šetření potřeb ZŠ v oblasti podpory polytechnického vzdělávání před/po realizaci projektů zjednodušeného vykazování (Šablony I)

aktuální šetření data k 10. 10. 2019, červeně jsou podbarveny hodnoty pod průměrnou hodnotou v rámci ČR)	Průměrné hodnocení aktuálního stavu ¹⁾							
	v rámci ORP				v rámci kraje		v rámci ČR	
	Šablony I úvodní šetření	aktuální šetření	rozdíl v hodnocení	% změny v hodnocení	Šablony I úvodní šetření	aktuální šetření	Šablony I úvodní šetření	aktuální šetření
1. Technické vzdělávání je na naší škole realizováno v souladu s RVP ZV	2,93	3,06	0,13	4,4 %	2,89	3,04	2,79	2,95
2. Přírodovědné a environmentální vzdělávání je na naší škole realizováno v souladu s RVP ZV	3,02	3,20	0,18	5,8 %	3,07	3,20	2,98	3,11
3. Příslušní učitelé rozvíjejí své znalosti v oblasti polytechnického vzdělávání a využívají je ve výuce (kurzy dalšího vzdělávání, studium literatury aj.)	2,58	2,79	0,21	8,1 %	2,58	2,76	2,51	2,69
4. Učitelé 1. i 2. stupně využívají poznatky v praxi a sdílejí dobrou praxi v oblasti rozvoje polytechnického vzdělávání mezi sebou i s učiteli z jiných škol	2,28	2,49	0,21	9,3 %	2,24	2,46	2,16	2,39
5. Škola má zpracovány plány výuky polytechnických předmětů (matematiky, předmětů přírodovědného a technického směru, vzdělávací oblasti Člověk a svět práce), které jsou vzájemně obsahově i časově provázány	2,91	3,00	0,09	3,2 %	2,80	2,93	2,70	2,82
6. Škola podporuje zájem žáků o oblast polytechniky propojením znalostí s každodenním životem a budoucí profesí	2,77	2,94	0,17	6,2 %	2,68	2,87	2,62	2,78
7. Škola disponuje vzdělávacími materiály pro vzdělávání polytech. charakteru	2,47	2,68	0,21	8,7 %	2,37	2,60	2,28	2,48
8. Součástí výuky polytechnických předmětů jsou laboratorní cvičení, pokusy, různé projekty apod. podporující praktickou stránku polytechnického vzdělávání a rozvíjející manuální zručnost žáků	2,59	2,79	0,20	7,6 %	2,49	2,71	2,37	2,59
9. Škola spolupracuje se SŠ, VŠ, výzkumnými pracovišti technického zaměření	1,81	2,18	0,37	20,2 %	1,69	2,01	1,66	1,91
10. Na škole probíhá výuka vybraných témat polytechnických předmětů v cizích jazycích – metoda CLIL	1,23	1,56	0,33	26,6 %	1,17	1,35	1,14	1,27
11. Škola podporuje samostatnou práci žáků v oblasti polytechnického vzdělávání	2,33	2,54	0,21	9,2 %	2,32	2,54	2,24	2,47

12. Škola podporuje individuální práci s žáky s mimořádným zájmem o polytechniku	1,99	2,29	0,30	15,2 %	1,98	2,22	1,91	2,17
13. Ve škole existují kroužky / pravidelné dílny / jiné pravidelné mimoškolní aktivity na podporu a rozvoj polytechnického vzdělávání	2,09	2,23	0,14	6,5 %	1,96	2,16	1,89	2,17
14. Na škole se realizují mimovýukové akce pro žáky na podporu polytechnického vzdělávání a zvýšení motivace žáků (např. projektové dny, realizace exkurzí, diskuse s osobnostmi apod.)	2,45	2,60	0,15	6,0 %	2,38	2,53	2,24	2,48
15. Škola aktivně podporuje předškolní polytechnickou výchovu (např. spolupráce s MŠ)	1,80	2,10	0,30	16,5 %	1,97	2,16	1,85	2,04
16. Škola spolupracuje s místními firmami/podnikateli	1,38	1,74	0,36	25,7 %	1,68	1,94	1,65	1,94
17. Škola informuje o oblasti polytechnického vzdělávání rodiče (publicita akcí, kroužků, aktivit – projektové dny, dny otevřených dveří apod.)	2,38	2,55	0,17	7,0 %	2,33	2,49	2,20	2,41
18. Ve škole existuje podnětné prostředí / prostor s informacemi z oblasti polytechnického vzdělávání pro žáky i učitele (fyzické či virtuální místo s možností doporučovat, sdílet, ukládat či vystavovat informace, výrobky, výsledky projektů...)	2,23	2,40	0,17	7,5 %	2,18	2,38	2,07	2,28
19. Škola disponuje dostatečným technickým a materiálním zabezpečením na podporu a rozvoj polytechnického vzdělávání (např. učebny pro výuku chemie, fyziky, přírodopisu ad.)	2,48	2,61	0,13	5,4 %	2,22	2,44	2,03	2,25
20. Škola využívá informační a komunikační technologie v oblasti rozvoje polytechnického vzdělávání	2,67	2,79	0,12	4,3 %	2,55	2,70	2,42	2,58

Pozn.: Škála hodnocení: 1. Vůbec nebo téměř se neuplatňuje, 2. Rozvíjející se oblast, 3. Realizovaná oblast, 4. Ideální stav

Tabulka 98 Srovnání výstupů šetření potřeb ZŠ v oblasti podpory kariérového poradenství před/po realizaci projektů zjednodušeného vykazování (Šablony I)

(aktuální šetření data k 10. 10. 2019)	Průměrné hodnocení aktuálního stavu ¹⁾							
	v rámci ORP				v rámci kraje		v rámci ČR	
	Šablony I úvodní šetření	aktuální šetření	rozdíl v hodnocení	% změny v hodnocení	Šablony I úvodní šetření	aktuální šetření	Šablony I úvodní šetření	aktuální šetření
1. Na naší škole je zaveden systém kariérového poradenství, do něhož jsou zapojeni pedagogičtí pracovníci školy, i externí odborníci	N/A	2,43	N/A	N/A	N/A	2,29	N/A	2,22
2. Kariérové poradenství je zařazeno v ŠVP	N/A	2,38	N/A	N/A	N/A	2,24	N/A	2,20
3. Výuka je zaměřena i na směřování žáků k cílené volbě profese.	N/A	2,48	N/A	N/A	N/A	2,37	N/A	2,35
4. Kariérové poradenství poskytujeme žákům v celém průběhu školní docházky	N/A	2,27	N/A	N/A	N/A	2,15	N/A	2,17
5. Kariérové poradenství na naší škole poskytujeme zejména žákům vyšších ročníků	N/A	2,87	N/A	N/A	N/A	2,63	N/A	2,61
6. Kariérové poradenství na naší škole je koordinováno jedním pracovníkem, který má pro tuto činnost vytvořeny podmínky	N/A	2,65	N/A	N/A	N/A	2,51	N/A	2,41
7. Kariérové poradenství probíhá v rámci průřezových témat a rozvoje osobnosti žáků	N/A	2,50	N/A	N/A	N/A	2,38	N/A	2,38
8. Součástí kariérového poradenství na naší škole je také spolupráce s rodiči	N/A	2,56	N/A	N/A	N/A	2,51	N/A	2,45
9. Nabízíme individuální kariérové poradenství všem žákům včetně žáků se SVP či ze sociálně znevýhodněného prostředí	N/A	2,70	N/A	N/A	N/A	2,52	N/A	2,50
10. Individuální kariérové poradenství nabízíme pouze žákům se speciálními vzdělávacími potřebami či žákům ze sociálně znevýhodněného prostředí	N/A	1,64	N/A	N/A	N/A	1,59	N/A	1,67

Pozn.: škála hodnocení: 1. Vůbec nebo téměř se neuplatňuje, 2. Rozvíjející se oblast, 3. Realizovaná oblast, 4. Ideální stav

N/A – informace byly zjišťovány až v aktuálním šetření

2.2.1.5.2 Aktualizovaná SWOT analýza oblasti kariérového poradenství

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
• existence základní struktury výchovného poradenství na školách • povědomí o důležitosti kariérového poradenství ze strany zřizovatelů, zaměstnavatelů, MS paktu zaměstnanosti, politiků, členů pracovní skupiny • zřízení pozice KP na části škol v rámci projektu SMO • systematický rozvoj KP pod záštitou MS PAKTu • finanční podpora KP ze strany SMO • komunikační platformy v rámci SMO pro podporu vzdělávání (např. Talentova, MAP apod.) • Diagnostické a sebeevaluační nástroje pro další zaměření žáka a digitální programy pro orientaci na trhu práce (Salmondo, Regio Advisor, Můj život po škole a další vznikající) • burza škol = žák, učeň, středoškolák • veletrh kariéra, Řemeslo má zlaté dno, odborné a řemeslné soutěže apod. • IPS úřadu práce (atlas středních škol) • testování ČŠI, SCIO v 9. třídě • neformální vzdělávání ve Světě techniky • aktivity jiných organizací - VŠ, DDM aj. • možnosti doplňování vzdělání prostřednictvím profesních kvalifikací • definovaná soustava národních kvalifikací • polytechnická a vědecká centra, rozvoj polytechniky, robotiky, digitální technologie • vybudování odborných pracovišť a učeben, zkvalitnění a vybudování infrastruktury pro vzdělávání a mimoškolní zájmovou činnost včetně sociálního zázemí a úprav pro bezbariérový přístup • nákup polytechnických stavebnic, učebních pomůcek • podpora kraje a SMO (OKAP, dotační program SMO Školství, program na podporu technického vzdělávání a talentmanagement)	• není zákonem definována role a náplň práce kariérového poradce na školách, kumulovaná funkce kariérového poradce (nejčastěji s výchovným poradcem), není řešeno systémově • nedostatečná úroveň spolupráce se zaměstnavateli, nedostatek informací o požadavcích trhu práce • Nízké povědomí a podceňování o důležitosti KP ze strany některých škol • nízká úroveň kompetencí kariérových poradců • nedostatečná úroveň spolupráce KP se zaměstnavateli/nedostatek informací o požadavcích na trhu práce • nedostatečná podpora technických oborů (i přes poměrné zlepšení) • systematické finanční zabezpečení kariérových poradců • nízká úroveň spolupráce s rodinou v oblasti výběru budoucího povolání • nastavení RVP - nejednotnost tematických okruhů v rámci vzdělávání na různých školách, nízká hodinová dotace pro VO Člověk a svět práce danou kurikulárními dokumenty (<i>sedm z osmi tematických okruhů této vzdělávací oblasti je de facto volitelných a školy je vůbec nemusí realizovat. V podstatě z těchto sedmi tematických okruhů jim stačí vybrat si jeden</i>) • systémová neprovázanost systému vzdělávání MŠ – ZŠ - SŠ • narušená kontinuita základního a speciálního středního školství • způsob přijímání dětí na SŠ • nedostatečné jazykové kompetence pedagogů a žáků - především komunikační a praktické dovednosti • nedostatečné kompetence učitelů v oblasti podnikání a finanční gramotnosti • neexistence pracovních návyků u žáků, nízká úroveň zodpovědnosti

	• malá pružnost na změny na trhu práce • nedostatečná podpora technických oborů • předčasný odchod dětí ze základních škol (ukončení základního vzdělávání dříve než ukončením IX. ročníku) • nízká kapacita škol (menší počet kmenových učeben na úkor odborných učeben, přístavby atd.) – problém nejen malých obcí • odchod dětí na víceletá gymnázia • finanční možnosti škol, pro realizaci mimoškolních forem výuky – dopravní dostupnost apod.
PŘÍLEŽITOSTI	OHROŽENÍ
• snížení množství práce výchovného poradce působením KP na škole • přenos příkladů dobré praxe ze strany škol, kde KP již fungují, zvyšování povědomí o KP • možnost práce KP i v rámci distanční výuky (nezájem ze strany žáků, rodičů z důvodu preferencí „důležitějších“ předmětů) • definování, financování a vzdělávání pozice kariérového poradce (pracovní a materiální podmínky), možnost oddělení pozice KP • rozvoj spolupráce všech aktérů působících v oblasti KP – PS, MS Pakt, město, zřizovatelé, školy aj. • zvyšování kompetencí pedagogů, KP, vedoucích pracovníků k problematice trhu práce (<i>pracovní poměr, soukromé podnikání atd.</i>), v rámci DVPP, výměna zkušeností a dobré praxe, předávání informací • zaměření kariérového poradenství na dlouhodobé plánování profesní dráhy (již od 1. stupně ZŠ) • posílení role a kompetencí (třídního) i běžného učitele • rozšíření a zkvalitnění vzdělávací oblasti Člověk a svět práce, včetně materiálních podmínek • spolupráce kariérových poradců na školách s profesionálními kariérovými poradci na trhu práce • využití nástrojů pro testování nadání, pracovní zaměření osobnosti, uplatnění v budoucí kariéře	• dopad pandemie na veřejné rozpočty – úsporná opatření a možný negativní dopad na financování vzdělávání a tím i na oblast kariérového poradenství a akce s KP spojené • klesající úroveň výsledků vzdělávání • nárůst výchovných problémů, nedostatek prostoru na řešení problematiky, nárůst počtu žáků ze sociálně znevýhodněného prostředí • odtržení práce kariérového poradce od reality a tendencí trhu • změny financování škol • nesystémová podpora ze strany MŠMT • nízká prestiž manuální práce, společenská prestiž řemeslných povolání • dynamika trhu práce - nestabilita, dynamické změny, ustupuje význam klasického zaměstnaneckého vztahu, roste časová nepravidelnost práce (zkrácené úvazky, DPP, DPČ, Schwarz systém) a zejména dramaticky roste mobilita mezi profesemi. • finanční náročnost vhodných učebních pomůcek • rostoucí nedostatek pedagogických odborných pracovníků (věková struktura, nezájem o profesi apod.)

• vytvoření informačních materiálů o možnostech studia • spolupráce rodičů, třídních učitelů a kariérových poradců • odborná pracoviště a odborné učebny, dostupnost učebních pomůcek a učebnic (vč. zahraničních) • podpora zřizovatele v oblastech síťování mezi školami (setkávání, spolupráce, workshopy, soutěže) • větší provázanost v rámci vzdělávacího systému a trhu práce: MŠ - ZŠ - SŠ - VŠ – zaměstnavatelé • posílení zapojení regionálních zaměstnavatelů do systému vzdělávání, exkurze u zaměstnavatelů, zájem a aktivity zaměstnavatelů propagovat své obory, besedy s úspěšnými lidmi, představení profese rodičů • prohloubení spolupráce se sociálními partnery (ÚP aj.) • zkvalitnění informací o místním trhu práce a budoucí poptávce po profesích a jejich dostupnost • podpora klíčových kompetencí přenositelných mezi sektory ekonomiky • podpora výuky k podnikání na ZŠ (vzdělávání učitelů a metodické pomůcky, tvorba her, podpora badatelských projektů) • příležitosti ověřit si technickou a manuální zručnost žáků a studentů, vzdělávání učitelů v této oblasti, zajištění pomůcek (např. řemeslné inkubátory, minitrhy SŠ, OŠ přímo na ZŠ, řemeslo má zlaté dno) • podpora nových metod a forem výuky cizích jazyků, včetně využití zahraničních rodilých mluvčích, podpora bilingvní výuky, výměnných pobytů • spolupráce se zahraničními školami a organizacemi, sdílení zkušeností a dobré praxe • příležitosti uplatnění v nových technologických oblastech – např. 3D tisk • podpora kroužků a volnočasových aktivit, podpora zájmového a neformálního	
---	--

vzdělávání (DDM, SVČ, ŠD, knihovny, Svět techniky apod.) • využití existujících nástrojů dobré praxe (stavebnice polytechnické, motivační programy do škol) • podpora zvyšování kapacit škol • PR o kvalitních stránkách českého školství u nás i v zahraničí • efektivní využívání evropských fondů a ostatních externích zdrojů • rozvoj hodnot – motivace k pracovním návykům a vedení ke kariévnímu úspěchu • činnost nově vzniklého MSPAKT	
--	--

2.2.1.5.3 Vyhodnocení dotazníkového šetření – popis potřeb škol v oblasti kariérového poradenství a polytechnického vzdělávání (březen 2021)

Kariérový poradce (36 %) a výchovný poradce (60 %) jsou osoby, které se ve školách nejčastěji věnují kariérovému poradenství. Naprostá většina škol deklaruje, že je jejich výuka zaměřena na směřování žáků k cílené volbě povolání (91 %).

Osoby pověřené kariérovým poradenstvím, ať už se jedná o kariérového či výchovného poradce, mají podle analytiků dostatek materiální i personální podpory pro tuto činnost (93 %). Stejně tak existuje čas a prostor pro práci se zákonným zástupcem při výběru volby povolání žáka (97 %).

Pokud jde o návrhy, jaké další formy spolupráce by bylo vhodné realizovat, zaznívaly nápady jako: individuální setkání a konzultace, častější informativní schůzky pro rodiče, besedy s odborníky, workshopy.

Základní školy poskytují žákům kariérové poradenství nejčastěji od 8. třídy (34 %), ale hned na druhém místě jsou 5. třídy (30 %). Školy nejčastěji spolupracují s Úřadem práce, Moravskoslezským paktem zaměstnanosti, z. s., VŠB-TUO, středními školami, ale i zaměstnavateli v regionu.

Co se týče problémů, se kterými se školy nejčastěji potýkají, je to časový rámec (pedagogové se poradenství věnují navíc ke svému plnému úvazku, spoustu času spolkně administrativa atp.), nezáměr rodičů, současná epidemiologická situace, nebo nesmyslné představy žáků o dalším vzdělávání a jejich nereálné sebehodnocení.

Pozn.: v oblasti kariérového poradenství přineslo dotazníkové šetření ke zjištění potřeb škol rozpor v uváděných skutečnostech. Na jednu stranu analytici uvedli, že osoby pověřené kariérovým poradenstvím mají dostatek času i prostor na práci se zákonnými zástupci žáků, na druhé straně uvedli jako problém časový rámec. Tento rozpor může být dán tím, že cca 35 ZŠ má kariérového poradce s částečným úvazkem nebo uzavřenou DPP, zatímco ve zbylých školách vykonává funkci kariérového poradce pedagog při svém plném úvazku.

Školy by uvítaly podporu v oblasti financování pozic kariérových poradců, větší nabídku exkurzí a možnost exkurzí, finance na realizaci exkurzí, finance na častější návštěvy Světa techniky Ostrava, finance na nákup speciálních pomůcek nebo besedy se zaměstnanci. Dále by školy uvítaly zvýšení časové dotace pro práci výchovného/kariérového poradce, pokračování dotačního programu města Ostravy nebo širší nabídku oborů pro žáky se SVP.

Polytechnické vzdělávání

Základním předpokladem pro realizaci kvalitního polytechnického vzdělávání je kvalitní vybavení dílen a dostatek vzdělávacích materiálů. 51 % základních škol takové vybavení podle vlastních slov nemá. Pokud ano, pocházejí finance především z dotací (27 %) a až sekundárně od zřizovatele (24 %). Sponzoři se zapojují jen minimálně (3 %).

Spolupráce se středními a vysokými školami, případně dalšími výzkumnými pracovišti probíhá pouze na 46 % škol, s jinými ZŠ nebo MŠ spolupracuje 28 % škol. Situace je podobná i pokud jde o spolupráci s rodiči, kde jsou nejčastěji zmiňovány výstavy prací, projektové dny či kroužky.

Školy se alespoň snaží rozvíjet polytechnické vzdělání propojováním znalostí s každodenním životem a budoucím povoláním (91 %).

Výuku dílen má ve školách nejčastěji aprobovaný pedagog (43 %), případně neaprobovaný pedagog se zájmem o tuto oblast (34 %). Externího, případně sdíleného odborníka pro výuku dílen by přivítalo 46 % škol, ačkoli překážkou může být nedostatek finančních prostředků pro jeho zajištění na 67 % škol.

Programy pro zážitkové učení jako jsou Malá technická univerzita nebo Zlepši si techniku využívá 61 % škol a soutěží v oblasti polytechniky se účastní 45 % z nich.

66 % základních škol podporuje individuální práci s žáky, kteří mají mimořádný zájem o polytechniku. 72 % škol využívá v této oblasti ICT.

Další školení pedagogů by přivítala naprostá většina 90 % škol.

2.2.1.5.4 Základní školy – první volba

Také dotazník pro základní školy obsahoval před otázkami ke konkrétním tématům a gramotnostem otázku na první volbu – pokud by škola mohla zlepšit jednu věc, co by to bylo? U základních škol je tabulka rozdělena na dvě části – investiční a neinvestiční potřeby škol.

Tabulka 99 Investiční potřeby škol (první volba)

Kapacity škol	Odborné učebny
Přístavba budovy – 2x Prostorové rozšíření budovy	Nové odborné učebny – 3x Rekonstrukce odborných učeben Dovybavení odborných učeben
Vybavení škol	ICT, konektivita, software
Dovybavení pro polytechnickou výuku a rozvoj polytechniky – 6x Robotika Materiálně technické vybavení, obnova morálně zastaralých zařízení Školní hřiště s atletickým oválem	ICT, konektivita – 9x Programy pro online výuku
Estetizace, modernizace, zateplení	
Modernizace prostředí školy; Rekonstrukce školy, zateplení	

Tabulka 100 Neinvestiční potřeby škol (první volba)

Talent, nadání, rozvoj potenciálu žáků	Pedagogové, ŠPP, zaměstnanci školy
Rozvoj, podpora nadání/talentu – 4x Nalézání a využívání potenciálu žáků Prostor pro výchovně vzdělávací činnost Cílená individuální podpora žáků Rozvoj potenciálu Propojení vzdělávání se skutečným životem	Zvyšování kvalifikace, dovedností pedagogů Školská legislativa, právní pomoc, vzdělávání učitelů v oblasti školské legislativy Psycholog školy Nalézání a využívání potenciálu pedagogů Podmínky pro zaměstnance školy Posílení ŠPP
Cizí jazyky, kompetence	Čtenářská a matematická gramotnost
Digitální gramotnost, kompetence – 4x Výuka cizích jazyků – 2x CLIL Komunikační kompetence Finance na rodilé mluvčí Rozvoj logiky, kreativity a řešení problémů Mediální gramotnost Nové metody výuky	Vést žáky k využívání ICT, podporovat zavádění ICT a jeho využívání ve všech předmětech – 4x Rozvoj matematické gramotnosti Rozvoj IT gramotnosti žáků i učitelů Čtenářská gramotnost – 2x Čtenářství Rozvoj knihovny
Ostatní	
Zastavení poklesu počtu žáků	

Porovnání vědomostí a dovedností žáků s žáky jiné ZŠ stejného zaměření
Poskytovat kvalitní vzdělání zábavnou formou ke spokojenosti žáků a jejich rodičů a vyvářet vhodné
Montessori pedagogika – 2x
Snížení administrativní zátěže škol, stabilizace školství
Environmentální vzdělávání
Sport

2.2.1.6 SWOT analýza – financování

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
• připravenost projektových fichí • spolupráce jednotlivých skupin • rychlá reakce na možné nové výzvy • spolufinancování zřizovatelem • zkušenost ředitelů s čerpáním dotací (dle zřizovatele) • dotace města • možnost poradenství odborných pracovníků MMO v oblasti využívání finančních zdrojů z operačních programů a jiných finančních zdrojů • zkušenosti zřizovatelů s čerpáním dotací • realizace a koordinace velkých projektů SMO (MAP, Rovné příležitosti...) •	• přílišná závislost na externích zdrojích • aktuálně vyhlášené dotační tituly v mnoha případech nekorrespondují s aktuálními potřebami a prioritami vzdělávacích institucí • ukončené dotační programy (zejména investiční) • problematika participace škol • špatná časová souvislost s operačními programy • administrativní zátěž (zejména pro ředitele a ekonomky) • nekomplexnost financování • nemožnost finančního ohodnocení práce ŘŠ (zásady zřizovatele) - zásady některých zřizovatelů nedovolují si ředitelům proplácet mzdy z projektů. V malých školách nemá ředitel možnost delegovat úkoly spojené s projekty na jiné pracovníky, vykonává je jen sám. • podíl zřizovatelů na spolufinancování • ve většině projektů absence možnosti čerpání osobních nákladů na zajištění odborníků a odměny pro realizátory • nedostatek odborníků pro plynulé zajištění realizace projektů • podmínky poskytovatelů dotací (např. omezení dvě žádosti na IČO) • snížení alokací na dotační tituly a příspěvky z důvodu koronaviru
PŘÍLEŽITOSTI	OHROŽENÍ
• vybavování škol novou technikou z ONIV • využití externích zdrojů financování (např. národní zdroje, obecní a krajské dotační	• nevyhlášení nových dotačních programů • dodání finančně nákladných povinných příloh k projektové žádosti (např. projektová dokumentace ke stavbě)

zdroje, nadační fondy, dotace EU, EHP Norsko, DZS, Erasmus apod...) • koordinace žádostí se SMO • realizace seminářů na téma fundraising pro ředitele škol a školských zařízení • výměny zkušeností z oblasti čerpání a získávání finančních zdrojů mezi řediteli školských organizací • vytvoření veřejné sítě odborných učeben realizovaných z dotací a projektů v rámci Ostravy (spolupráce se SVČ, DDM) • možnost využití externích dotačních agentur a dotačního poradenství	• podmíněnost vydání souladu jedné výzvy pro účast ve výzvě druhé (viz RESTART, ITI – MŠMT OP VVV) • nedostatečná kvalita zpracování projektových záměrů žadatelů • neochota zřizovatelů k uvolnění veřejných financí • malá motivace ředitelů k čerpání • nezajištěnost finančních prostředků po skončení projektu na jeho pokračování (osobní náklady, náklady na materiál aj.) • přetíženost pedagogických pracovníků a s tím spojená neochota realizace projektů • nutné úspory z důvodu COVID – 19 • v některých dotačních titulech příliš mnoho kvalitních projektů, které nekoresponduje s finanční alokací dotačního titulu
--	---

2.2.2 Výstupy z tematické zprávy ČŠI „Vzdělávání v mateřských školách v době nouzového stavu“

V termínu od 28. dubna do 5. května 2020 realizovala ČŠI tematické šetření v podobě inspekčního elektronického zjišťování k problematice fungování MŠ v období od 11. března 2020 do 30. dubna 2020 (první nouzový stav v ČR). Z výstupu tohoto šetření, tematické zprávy „Vzdělávání v mateřských školách v době nouzového stavu“ pochází dále uvedené informace. Do šetření bylo zapojeno 5 248 mateřských škol, z toho 456 z Moravskoslezského kraje.

S ohledem na mimořádnou situaci v ČR, spojenou s vládními opatřeními, zůstalo více než 1 měsíc uzavřeno 95 % MŠ. V mateřských školách s nižším počtem dětí bylo jejich uzavření většinou důsledkem skutečnosti, že rodiče své děti přestali do MŠ posílat. U větších MŠ pak uzavření nejčastěji inicioval zřizovatel. V době realizace šetření, tedy na přelomu dubna a května 2020, byla většina MŠ, které uzavřely provoz na období delší než měsíc, rozhodnuta znovu otevřít v druhé polovině měsíce května. Necelá čtvrtina ředitelů však v té době ještě rozhodnuta nebyla a své rozhodnutí spojovala s vývojem situace v následujícím období. Pedagogové v 9 z 10 mateřských škol, které byly uzavřeny, pravidelně vytvářeli pro děti, resp. jejich rodiče, nabídku vzdělávacích aktivit. Neposkytování pravidelné nabídky rozvojových aktivit ředitelé škol zdůvodňovali zejména nízkým zájmem ze strany rodičů, technickými obtížemi při využívání digitální techniky nebo nedostatečnými digitálními kompetencemi pedagogů. Pravidelně zasílaly nabídku rozvojových aktivit 3/4 mateřských škol, většinou s týdenní periodicitou, i když řada škol vytvářela aktivity na každý den, případně je rozesílala vícekrát týdně.

Relativně velmi početná (24 %) je skupina MŠ, jejichž ředitelé uvedli, že současné vybavení digitální technikou pro ně znamená zásadní překážku pro on-line vzdělávání. Hlavním a převládajícím důvodem je tedy nedostatečné vybavení digitální technikou, především kvalitnějšími PC nebo notebooky (více

než 4/5 těchto MŠ), případně absence nebo nízká kvalita internetového připojení. Jen velmi malá skupina (7 %) z těchto MŠ pak jako příčinu uvedla také nedostatečné digitální kompetence pedagogů.

Pozitivním zjištěním je, že i přes minimální podporu některé MŠ úspěšně přistoupily k pokročilejším formám využívání digitální techniky, než je pouze zasílání e-mailů nebo zveřejňování informací na webových stránkách školy.

Téměř všechny mateřské školy udržovaly dle vyjádření jejich ředitelů nějaký kontakt s rodiči, přičemž školy, které poskytovaly pravidelnou nabídku rozvojových aktivit, byly s rodiči v kontaktu častěji a intenzivněji. Pro kontakt s rodiči MŠ využívaly zejména své webové stránky, e-maily a telefon, případně sociální sítě. Zásadním zjištěním jsou rozdíly v komunikaci MŠ s nižším a vyšším počtem dětí. Přestože počet dětí v jedné třídě se lišit nemusí, ukazuje se, že MŠ s nižším celkovým počtem dětí častěji využívají osobnější komunikaci. Více než polovině MŠ se z jejich pohledu vzdělávání na dálku daří. Částečnou nespokojenost uvedl jen zlomek MŠ. Nejvyšší míru spokojenosti s tím, jak je škola dle názoru jejího ředitele ve vzdělávání úspěšná, vykazují menší MŠ s počtem do 30 dětí, kde je také nejméně časté, že by škola neměla zpětnou informaci o úspěšnosti vzdělávání z pohledu rodičů. Ředitelé některých MŠ současně vyjadřovali přesvědčení, že centrální instituce na segment předškolního vzdělávání zapoměly a že mateřským školám nebyly poskytovány ani dostatečné informace, ani elementární metodická podpora.

2.2.3 Výstupy tematické zprávy ČŠI „Distanční vzdělávání v základních a středních školách“

V březnu 2021, rok po prvním uzavření škol pro prezenční výuku žáků z důvodu pandemie koronaviru SARS-CoV-2, vydala ČŠI Tematickou zprávu „Distanční vzdělávání v základních a středních školách“, ze které pochází následující informace.

Se začátkem školního roku 2020/2021, mimo jiné v důsledku existence řady metodických dokumentů a námětů pro řešení této problematiky a také v důsledku uzákonění povinnosti účastnit se distančního vzdělávání, se předpokládalo, že v dalším období distančního vzdělávání dojde k významnému snížení počtu žáků, s nimiž se školám na jaře 2020 nedařilo vstoupit do žádného kontaktu, a tito žáci tak ve 2. pololetí školního roku 2019/2020 zůstali zcela mimo vzdělávání. Ředitelé škol při tematickém šetření ČŠI v dubnu 2020 odhadovali, že takových žáků tehdy mohlo být zhruba 10 000. Počet žáků, kteří se neúčastnili nebo neúčastní on-line distanční výuky kvůli technickým obtížím, ale spolupracují se školou a škola jim vzdělávací podklady a úkoly zprostředkovává jinými cestami, se z odhadovaných 250 000 na jaře 2020 v důsledku řady intervencí realizovaných na konci školního roku 2019/2020 a také ve školním roce 2020/2021 skutečně snížil, a to zhruba na pětinu. Kromě žáků, kteří se on-line distanční výuky nemohou účastnit z technických důvodů, však stále existuje i skupina žáků, kteří se on-line distanční výuky účastní nepravidelně nebo nepracují dostatečně, zejména z důvodu problémů v rodinách, zpravidla spojených s nízkou motivací ke vzdělávání či s nízkou podporou ze strany rodiny. Většinou jde o starší žáky, jejichž vzdělávání je náročné i při prezenční výuce. Ze zjištění ČŠI ovšem jednoznačně plyne, že tam, kde školy hledají cesty, jak žáky s respektem k jejich velmi různým podmínkám vzdělávat, se to v mnoha případech i přes nepříznivé socioekonomické zázemí těchto žáků nakonec podaří, byť třeba ne v plné míře. Pro zapojování žáků do on-line distanční výuky je jednou

z klíčových osobností ve škole třídní učitel, zvláště pak na druhém stupni ZŠ. Z tohoto důvodu je pozitivním zjištěním zvýšení zapojení třídních učitelů do distančního vzdělávání, zejména na druhém stupni ZŠ. Efektivita výuky v tak náročném období, jako je dlouhotrvající distanční vzdělávání, je silně svázána s mírou pedagogického vedení učitelů i celého pedagogického procesu ze strany ředitele školy.

Oproti období na jaře 2020, kdy dle zjištění České školní inspekce zhruba třetina ředitelů škol rozhodně svou koordinační a řídicí roli v oblasti poskytování distančního vzdělávání neplnila úspěšně, se situace ve školním roce 2020/2021 výrazněji zlepšila a ČŠI ve svých dosavadních zjištěních identifikovala méně než desetinu ředitelů škol, kterým se nedaří přiměřeně zvládat efektivní organizaci a realizaci distanční výuky tak, aby byla pro žáky přínosná. Průběžné sledování distanční výuky v uplynulém roce potvrzuje vysokou náročnost distančního vzdělávání pro všechny žáky s tím, že v případě žáků se SVP je jejich distanční výuka ještě náročnější. Do on-line synchronní výuky nejsou dle ČŠI zapojováni všichni žáci se SVP, pozitivním zjištěním je vysoká míra využívání individuálních konzultací nebo asistentů pedagoga pro podporu těchto žáků při jejich distančním vzdělávání. Většina škol ve školním roce 2020/2021 věnovala úvodní týdny prezenčního vzdělávání v září a začátkem října přípravě žáků i učitelů na přechod do on-line distanční výuky pro případ, že by v tomto školním roce opět nastala.

Díky finanční intervenci ze strany státu se podařilo významně zlepšit technické zázemí škol a jejich vybavení digitální technikou. Prakticky po většinu školního roku 2020/2021 bylo vzdělávání realizováno v distančním režimu, což významně přispělo i k rozvoji digitálních kompetencí učitelů. Vzhledem k tomu, že téměř všechny školy realizovaly on-line distanční výuku, je výrazné zvýšení digitálních kompetencí jedním z velmi pozitivních dopadů jinak komplikované pandemické situace. Spolu s délkou trvání distanční výuky se zvyšoval i podíl škol, které přistoupily ke změnám ve vzdělávacím obsahu a učivo ukotvené ve svých školních vzdělávacích programech s ohledem na možnosti distančního vzdělávání vhodně redukovaly.

Oproti předpokladům z počátku školního roku 2020/2021 se na konci jeho prvního pololetí o více než čtvrtinu zvýšil podíl pedagogů, kteří na základě zkušeností s distanční výukou redukovali nebo budou redukovat vzdělávací obsah. Maximální redukce byly v obsahu výchovných předmětů, případně některých naukových předmětů (jako např. zeměpis, dějepis, vlastivěda, chemie apod.), méně časté již byly v stěžejních předmětech jako český jazyk, matematika a cizí jazyk. Snížil se také podíl ZŠ, které organizují on-line distanční výuku v rozsahu dle prezenčního rozvrhu (ze 14 % na méně než 10 %).

Ze zjištění ČŠI vyplynulo, že rozvoj digitálních kompetencí učitelů, ale i žáků, je ve většině hodin na dostatečné úrovni pro realizaci on-line distanční výuky. Školy, které se digitálními technologiemi a rozvoji učitelů v práci s nimi před nástupem pandemie v roce 2020 příliš nevěnovaly, v zásadě snížily náskok škol, které již digitální prostředí dříve využívaly. Většině škol se bohužel málo daří respektovat specifika on-line distanční výuky a vedle synchronní on-line výuky nedostatečně využívají další možnosti distančního vzdělávání, což není příliš efektivní. Pro další období tak bude potřeba řešit řadu problémů, které distanční výuka přinesla. Jedním z nich je např. zanedbávání sociálního a psychického rozvoje žáků, a to bez ohledu na jejich věk. Podobně alarmující je i nízký podíl hodin, kdy mají učitel i žáci zapnuté kamery a vidí na sebe nebo kdy je cíleně podporována spolupráce žáků (i když ji technologie již dnes podporují). Druhou oblastí, kde dochází k určitým pozitivním trendům, je oblast hodnocení, protože mnohé metody pro hodnocení žáků využívané v prezenční výuce se v on-line distanční výuce

uplatňují obtížně. V oblasti průběžného hodnocení se v průběhu 1. pololetí školního roku 2020/2021 o více než 20 % zvýšil podíl pedagogů, kteří proměňují metody hodnocení žáků. V oblasti závěrečného hodnocení ředitelé většího podílu škol přistoupili k využívání dalších způsobů závěrečného hodnocení mimo stále nejčastěji využívané klasifikace. I tak je však oblast hodnocení a poskytování průběžné zpětné vazby žákům stále velkou výzvou do budoucna.

Relativně nízký je podíl škol, které se systematicky věnují komunikaci s rodiči žáků o distančním vzdělávání a upravují jej tak, aby většině účastníků vyhovovalo. Současně byl zaznamenán vysoký podíl pedagogů (téměř jedna pětina), kterým se oproti období prezenční výuky snížil rozsah jejich komunikace s kolegy.

2.2.4 Výsledky mezinárodního šetření PISA 2018

Národní zpráva PISA 2018 poskytuje výběr nejdůležitějších zjištění PISA 2018 s důrazem na čtenářskou gramotnost a je rozdělena do celkem 6 hlavních kapitol. Ve zprávě jsou často uváděny informace o průměru OECD, které zahrnují výsledky 36 členských států, často jsou také výsledky českých žáků srovnávány s průměrem EU, který zahrnuje všech 28 členských států. Šetření PISA je zaměřeno na **patnáctileté žáky** základních škol, víceletých gymnázií, čtyřletých gymnázií, středních odborných škol s maturitou, SOŠ bez maturity a speciálních škol, a zjišťování úrovně dovedností, schopností a vědomostí, o nichž se předpokládá, že budou nezbytné pro úspěšné zapojení žáků do reálného konkurenčního prostředí a budou pro ně výhodou v dalším vzdělávání a při uplatnění na trhu práce.

Zjištění PISA 2018 potvrzují některé dlouhodobé statistiky českého vzdělávacího systému: výsledky neukazují žádný výrazný trend, cíl, ke kterému by školy směřovaly, dochází k nabalování úspěchu na úspěšné a prohlubování rozdílů mezi školami, v úspěšných školách učí žáky aktivnější a pozitivněji naladěni učitelé. Česká republika dosáhla ve srovnání se zeměmi OECD lepšího výsledku, než jaký by odpovídal vynaloženým nákladům na vzdělávání. Projevují se také velké rozdíly mezi výsledky žáků škol stejného druhu.

Výsledky žáků ve čtenářské gramotnosti

Dle PISA 2018 je čtenářská gramotnost je schopnost porozumět textu, přemýšlet o něm, posuzovat ho, zabývat se jím a používat ho k dosažení vlastních cílů, k rozvoji vlastních vědomostí a potenciálu a k aktivní účasti ve společnosti.

Výsledku vyššího, než průměr OECD dosáhlo v roce 2018 devatenáct zemí OECD a EU. Nejlépe si vedly Estonsko, Kanada, Finsko a Irsko, jehož výsledek je srovnatelný ještě s výsledkem Koreje a Polska. **Výsledek České republiky odpovídá průměru zemí OECD** a je srovnatelný s výsledkem dalších devíti zemí včetně Německa, Francie, Nizozemska, Rakouska nebo Švýcarska. Další dvě střeoevropské země Slovensko a Maďarsko se umístily pod průměrem zemí OECD a významně níže než Česká republika. **V rámci Evropské unie se Česká republika nachází v pásmu nadprůměru.** Výsledky ČR se mezi léty 2000 a 2018 pohybovaly v rozmezí 478 bodů (2009) po 493 bodů (2012). V roce 2018 činil výsledek 490 bodů.

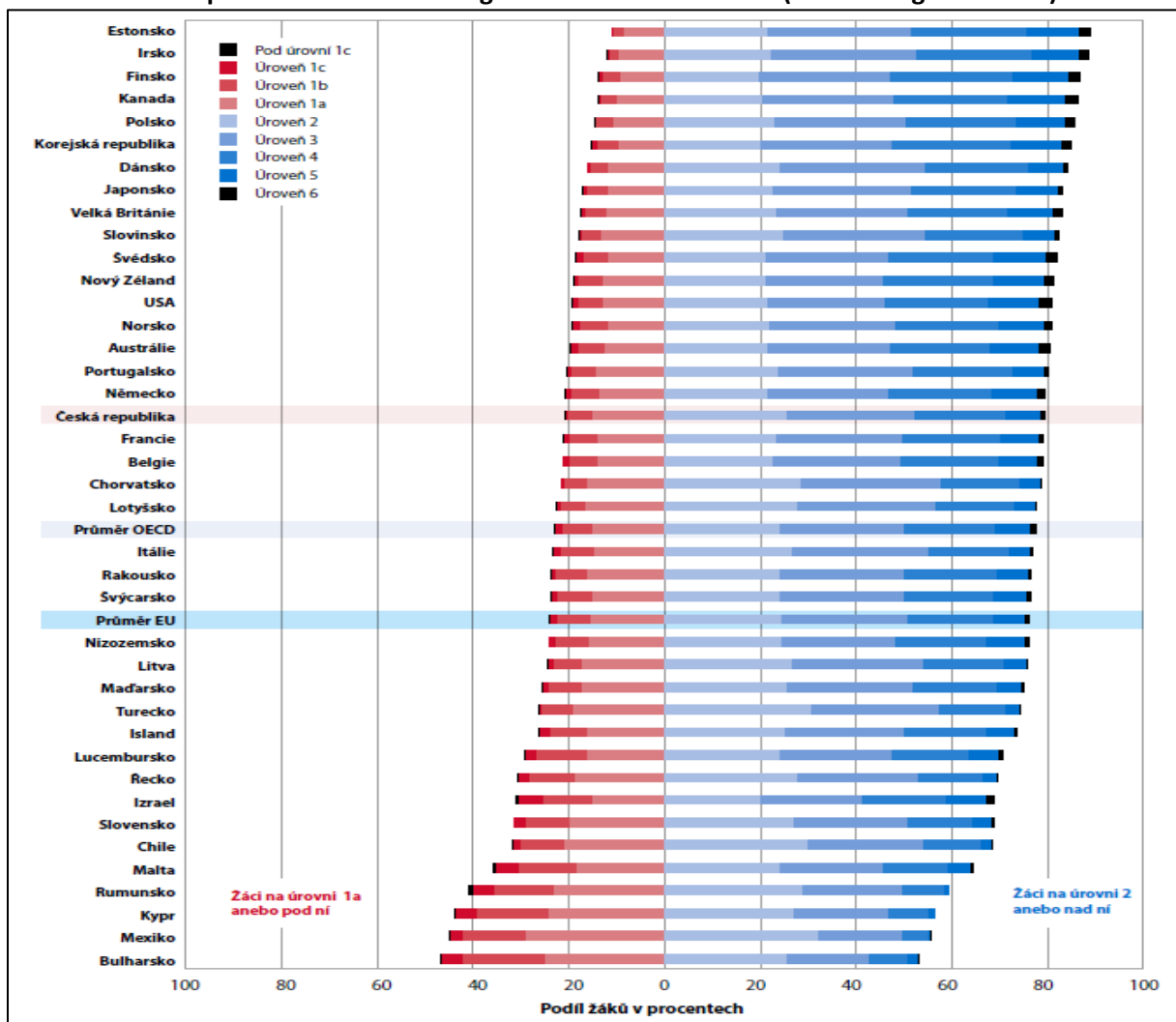
Žáci jsou dle PISA dělení do úrovní dle dosažené úrovně (čtenářské) gramotnosti. Bodový výsledek každého žáka v příslušném testu lze zařadit do jedné ze šesti úrovní gramotnosti. Žáci na úrovni jedna

ovládají pouze nejjednodušší dovednosti a znalosti, šestá úroveň odpovídá nejlépe rozvinutým dovednostem a znalostem. V rámci šetření PISA je za základní úroveň stanovena úroveň druhá (čtenáři na úrovni 2 rozpoznají hlavní myšlenku středně dlouhého textu, rozumí vztahům, provedou porovnání na základě jednoho rysu textu a propojí informace z textu se svými znalostmi, osobními zkušenostmi nebo postoji. Vyberou vhodnou webovou stránku na základě explicitních, byť někdy složitějších vodítek a najdou jednu či více informací splňujících několik podmínek, které je zčásti nutné odvodit. S podporou dovedou posoudit celkový záměr středně dlouhého textu a význam konkrétních textových či grafických prvků. Najdou a zhodnotí explicitní argumenty na podporu určitého tvrzení).

Žáci, kteří této úrovni nedosáhnou, mají natolik omezené dovednosti, že mohou mít potíže v dalším vzdělávání, v práci i v běžném osobním životě.

Obrázek 6 Zastoupení žáků zemí OECD v gramotnostních úrovních (čtenářská gramotnost)

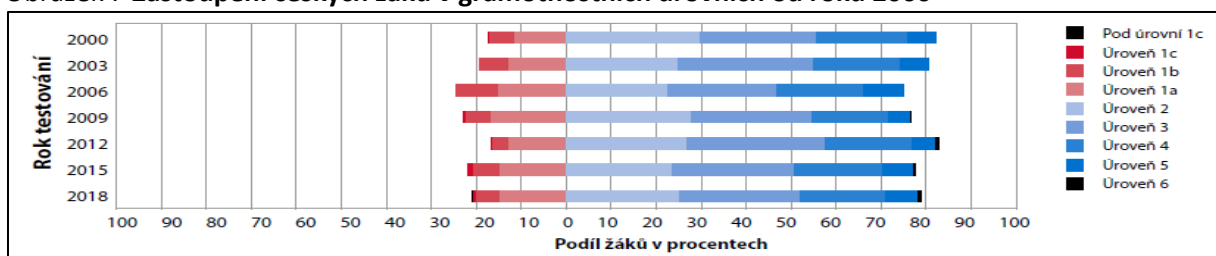

Zdroj: Národní zpráva – Mezinárodní šetření PISA 2018

V České republice se od roku 2000 **zvýšil podíl žáků pod základní druhou úrovní** ze 17 % na 21 %, ačkoliv se průměrný výsledek významně neliší. Toto srovnání naznačuje, že se zvyšuje skupina žáků ohrožených školním neúspěchem. Naopak dovednosti odpovídající dvěma nejvyšším gramotnostním úrovním má v ČR 8 % žáků, což je o 3 % více než v roce 2009.

Obrázek 7 Zastoupení českých žáků v gramotnostních úrovních od roku 2000

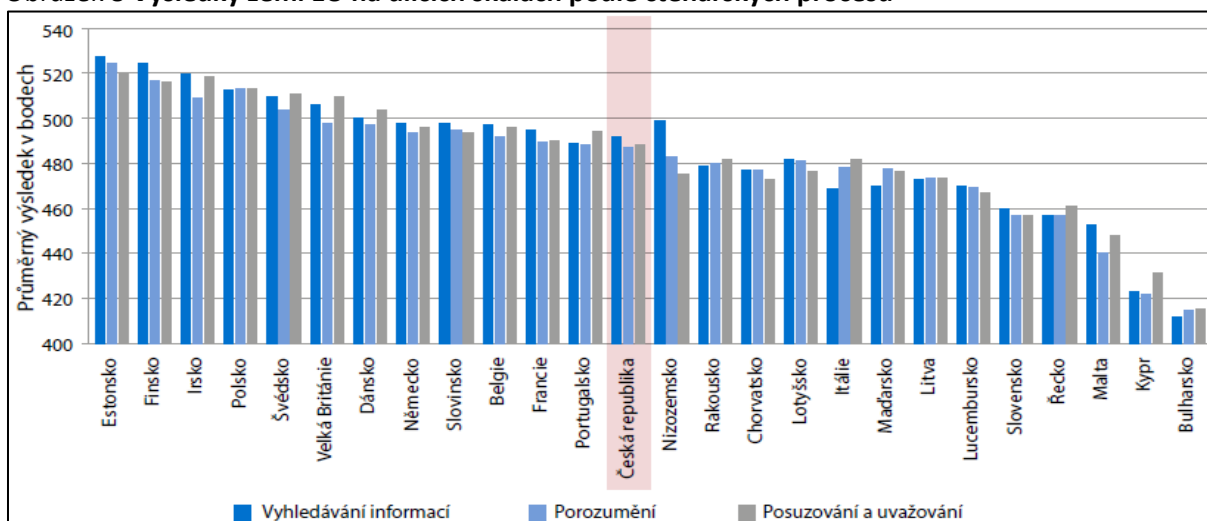

Zdroj: Národní zpráva – Mezinárodní šetření PISA 2018

Vedle celkových výsledků žáků je pro posouzení vzdělávacího systému důležitým ukazatelem rozdíl mezi nejlepšími a nejslabšími žáky. Dobrá vzdělávací politika by měla usilovat o co nejlepší průměrný výsledek v kombinaci s co nejmenšími rozdíly mezi žáky. Velké rozdíly (dle PISA) naznačují, že může docházet k zaostávání slabých žáků, které ztěžuje jejich další rozvoj. Velikost rozdílu mezi nejlepšími a nejslabšími žáky v České republice odpovídá tomu, co bylo naměřeno v roce 2000 (318 bodů), oproti roku 2009 se však významně zvýšila, a to o 17 bodů. Prohloubení rozdílů mezi žáky od roku 2009 lze vysvětlit především zvýšením podílu žáků na páté a šesté gramotnostní úrovni.

Ve čtenářské gramotnosti dosahují ve všech zemích pravidelně **lepších výsledků dívky než chlapci**. Průměrný rozdíl mezi nimi je pak v zemích OECD 30 bodů, v ČR 33 bodů. **Pod základní, druhou úrovní, se v ČR nachází 26 % chlapců a 15 % dívek. Naopak na dvou nejvyšších úrovních je 6 % chlapců a 10 % dívek.**

Obrázek 8 Výsledky zemí EU na dílčích škálách podle čtenářských procesů

Zdroj: Národní zpráva – Mezinárodní šetření PISA 2018

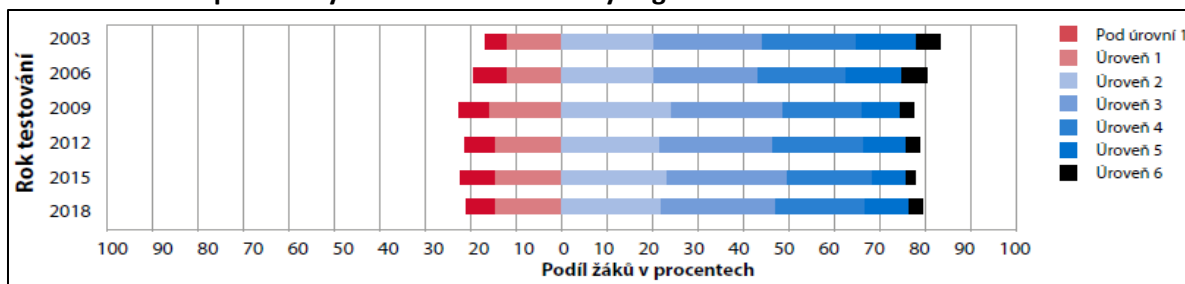

Výsledky žáků v matematické gramotnosti

Dle PISA 2018 je **matematická gramotnost schopnost jedince formulovat, používat a interpretovat matematiku v různých kontextech. Zahrnuje matematické myšlení, používání matematických pojmů, postupů, faktů a nástrojů k popisu, vysvětlování a předpovídání jevů. Pomáhá jedinci si uvědomit, jakou roli matematika hraje ve světě, a díky tomu správně usuzovat a rozhodovat se tak, jak to vyžaduje konstruktivní, angažované a reflektivní občanství.**

Nejlepších výsledků mezi zeměmi OECD a EU dosáhli v oblasti matematické gramotnosti žáci z Japonska, Koreje a Estonska, **ČR patří do skupiny zemí s významně lepšími výsledky, než je průměr zemí OECD.** Nemůžeme ale vycházet jen ze srovnání mezi státy. Úroveň matematické gramotnosti v ČR významně poklesla mezi léty 2003 a 2012, a to o 17 bodů. Mezi roky 2012 a 2015 byl zaznamenán další pokles o 7 bodů, až v následujícím cyklu v roce 2018 se zlepšil o 7 bodů na úroveň 499 bodů. Průměr zemí OECD činí 489 bodů.

Obrázek 9 Zastoupení českých žáků v matematických gramotnostních úrovních od roku 2003

Zdroj: Národní zpráva – Mezinárodní šetření PISA 2018

V matematické gramotnosti **dosahuje nebo překračuje základní druhou gramotnostní úroveň 80 % českých žáků**, což je více než je průměr zemí OECD (76 %). **Dovednosti odpovídající dvěma nejvyšším úrovním má 13 % českých žáků**, v zemích OECD je to v průměru 11 % žáků.

Výsledky žáků v přírodovědné gramotnosti

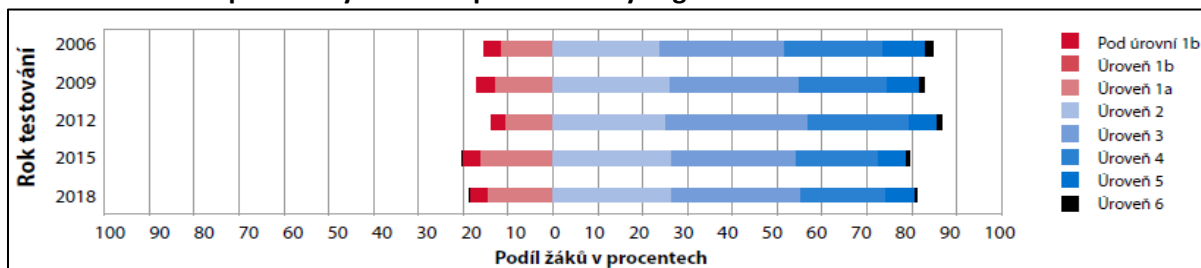
Co je to přírodovědná gramotnost? **Přírodovědná gramotnost je schopnost přemýšlet a jednat ve všech věcech souvisejících s přírodními vědami a jejich principy jako aktivní občan. Přírodovědně gramotný člověk je schopen a ochoten zapojit se do věcné debaty o přírodních vědách a technologiích, k čemuž musí mít následující dovednosti:**

- **Vysvětlovat jevy vědecky** – rozpoznávat, nabízet a hodnotit vysvětlení různorodých přírodních jevů a technologií.
- **Vyhodnocovat a navrhovat přírodovědný výzkum** – popisovat a hodnotit přírodovědná zkoumání a navrhovat vědeckovýzkumné otázky.
- **Vědecky interpretovat data a důkazy** – analyzovat a vyhodnocovat různé podoby dat, tvrzení a důkazů a vyvozovat odpovídající vědecké závěry.

V roce 2018 dosáhli nejlepších výsledků žáci z Estonska, Japonska a navzdory velkému postupnému poklesu o 41 bodů od roku 2006 také Finska. **Mezi další země, které patří do skupiny zemí se statisticky významně lepším výsledkem, než je průměr zemí OECD, patří také Česká republika.** Čeští žáci dosáhli od roku 2006 těchto výsledků: 2006 – 513 bodů, 2009 – 500 bodů, 2012 – 508 bodů, 2015 – 493 bodů, 2018 – 497 bodů. Průměr zemí OECD byl za rok 2018 489 bodů, průměr EU pak 484 bodů.

Obrázek 10 Zastoupení českých žáků v přírodovědných gramotnostních úrovních od roku 2006

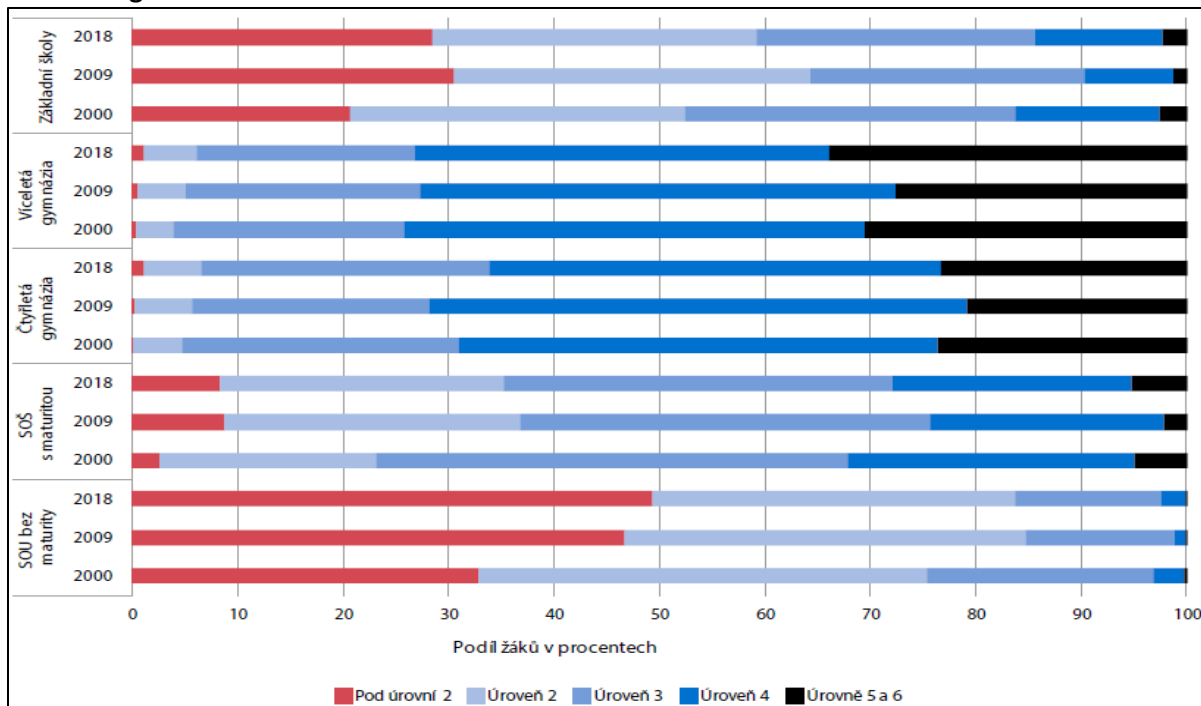
Zdroj: Národní zpráva – Mezinárodní šetření PISA 2018

V přírodovědných gramotnostech dosáhlo základní druhé úrovně 81 % českých žáků (průměr zemí OECD činí 78 %). Podíl českých žáků ve dvou nejvyšších gramotnostních úrovních (8 %) je srovnatelný s průměrem zemí OECD (7 %). Nejúspěšnější evropské země Estonsko a Finsko mají ve dvou nejvyšších gramotnostních úrovních 12 % žáků.

Výsledky žáků podle druhů školy

Šetření PISA 2018 se účastnily základní školy, víceletá gymnázia, čtyřletá gymnázia, střední odborné školy s maturitou, bez maturity a speciální školy (v ČR díky inkluzivním opatřením tvořily tak malou část, že údaje za tyto školy nejsou uváděny).

Obrázek 11 Zastoupení žáků různých škol v gramotnostních úrovních v letech 2000, 2009 a 2018, čtenářská gramotnost

Zdroj: Národní zpráva – Mezinárodní šetření PISA 2018

Z hlediska budoucího uplatnění na trhu práce je důležité sledovat podíl žáků, kteří nedosahují ani druhé, základní úrovně čtenářské gramotnosti. V letech 2009 a 2018 došlo k mírnému snížení podílu

těchto žáků v ZŠ a SOŠ, stále je vyšší než v roce 2000. Tito žáci se navíc začali objevovat také na gymnáziích. Nejvyšší podíl těchto žáků je pak stále na středních odborných školách bez maturity.

Průměrné výsledky žáků jednotlivých škol v cyklech šetření

V roce 2006 došlo ve **čtenářské gramotnosti** k výraznému snížení průměrného výsledku žáků středních odborných škol bez maturity téměř o 50 bodů, avšak v ostatních druzích škol se výsledek naopak zvyšoval nebo neměnil. Výsledky žáků gymnázií se v letech 2000 až 2018 prakticky nemění a mají, podobně jako v dalších gramotnostních oblastech, výrazně vyšší hodnoty. V případě základních škol a středních odborných škol s maturitou je pozitivní, že propad mezi cykly 2000 a 2009, ve kterých byla čtenářská gramotnost hlavní testovanou oblastí, se mezi roky 2009 a 2018 podařilo zmírnit. Nicméně celková tendence od roku 2000 je v obou uvedených druzích škol klesající.

V matematické gramotnosti je od roku 2003 do roku 2015 zaznamenán výraznější pokles hodnot průměrných výsledků ve všech druzích škol, zejména v gymnáziích, kde je pokles nejvýraznější. V cyklu 2015 – 2018 je vidět mírný růst dosahovaných průměrných výsledků.

Také v **přírodovědné gramotnosti** je možné pozorovat **výrazný pokles hodnot průměrných výsledků**. Stojí za pozornost, že **ve čtenářské gramotnosti – na rozdíl od přírodovědné a také matematické – k takovému snižování výsledků nedochází**. Nabízí se vysvětlení, že je to dáno skutečností, že čtenářské dovednosti jsou spíše obecně kognitivního charakteru, zatímco v matematické a přírodovědné gramotnosti žáci prokazují oborové dovednosti a také znalosti získané přímo ve výuce.

Rozdíly ve výsledcích dle druhů škol nebo dle typu zřizovatele

Dle PISA 2018 **žáci všech druhů veřejných škol** (zřizovatel obec, město, kraj, MŠMT) **dosahují lepších výsledků, než žáci škol soukromých a církevních**. Je třeba ale vzít v potaz, že výběr škol zapojených do PISA 2018 byl reprezentativní z hlediska druhů škol, ale nebyl vybírán tak, aby bylo zajištěno reprezentativní zastoupení škol v rámci celku ani v rámci každého druhu.

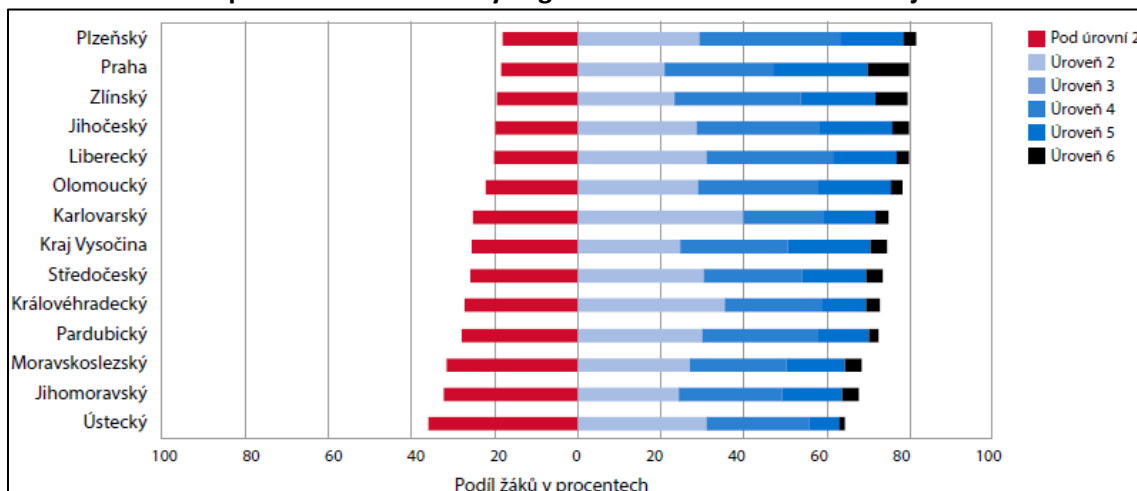
Při srovnání různě velkých škol bylo zjištěno, že v ZŠ a víceletých gymnáziích mají výrazně nižší průměrný výsledek žáci nejmenších škol.

Výsledky dle regionů v České republice

V zastoupení žáků v úrovních ČG v jednotlivých krajích ČR jsou rozdíly. Obrázek níže ukazuje, kolik je v každém kraji procent v jednotlivých úrovních.

Obrázek 12 Zastoupení žáků ve čtenářských gramotnostních úrovních v krajích ČR

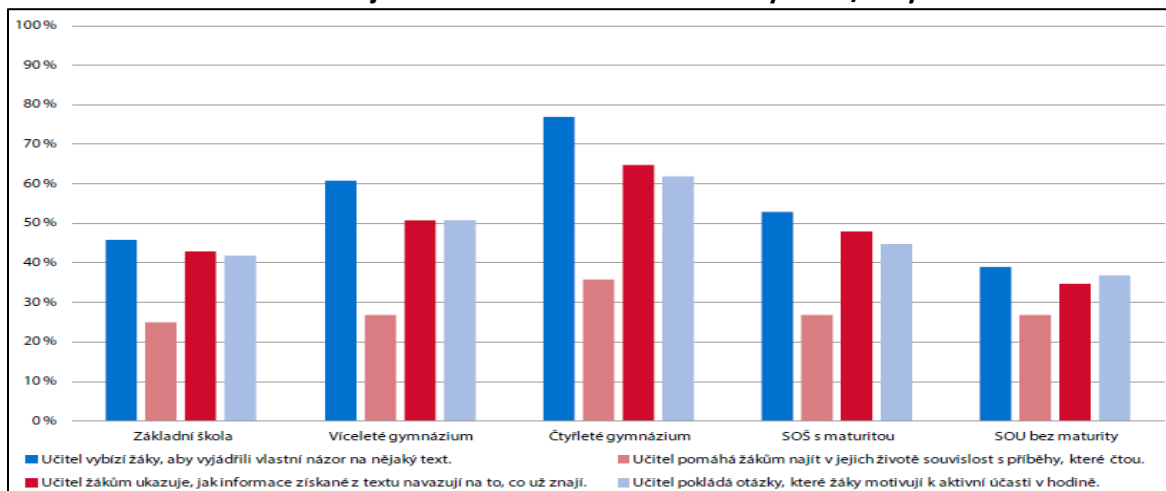
Zdroj: Národní zpráva – Mezinárodní šetření PISA 2018

Nejvíce žáků, kteří nedosáhli základní, druhé úrovně je v krajích Ústeckém, Jihomoravském a Moravskoslezském. Sledována byla také data podle velikosti obce/města, ve kterém se dané školy nacházejí. Sledovány ale byly pouze údaje ze základních škol, protože střední školy a gymnázia v malých obcích nesídlí. **Nejnižší výsledky ve čtenářské gramotnosti byly zaznamenány u žáků základních škol v nejmenších obcích:** obec s méně než 3 000 obyvateli – 439 bodů, město s 3 000 až 15 000 obyvateli – 465 bodů, město s 15 000 až 100 tis. obyvateli – 458 bodů, velká města se 100 tis. až 1 mil. obyvatel – 454 bodů.

Vybraná zjištění ze žákovských dotazníků

Žáci uváděli, jak často učitel v hodinách vybízí žáky, aby vyjádřili vlastní názor na nějaký text, pomáhá žákům najít v jejich životě souvislost s příběhy, které čtou, ukazuje žákům, jak informace získané z textu navazují na to, co už znají, pokládá otázky, které žáky motivují k aktivní účasti v hodině.

Obrázek 13 Podíl žáků setkávajících se v hodinách ČJ a literatury často/vždy s aktivitami

Zdroj: Národní zpráva – Mezinárodní šetření PISA 2018

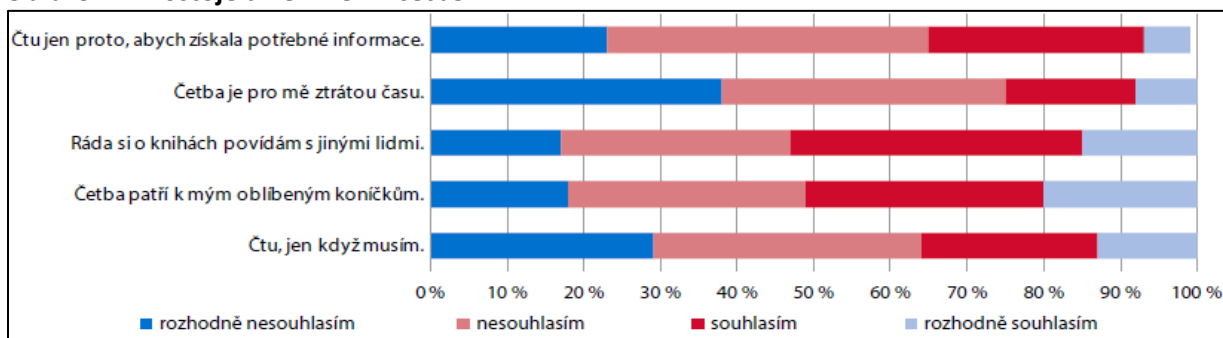

Další otázky se týkaly učitelem projevovaných pozitivních emocí během výuky. **Žáci škol s vyšším průměrným bodovým výsledkem uváděli, že vnímají častěji radost učitelů z výuky, že je zjevné, že je učitel rád učí a že se rád zabývá probíraným učivem.**

Rozdíly ve čtení mezi dívkami a chlapci

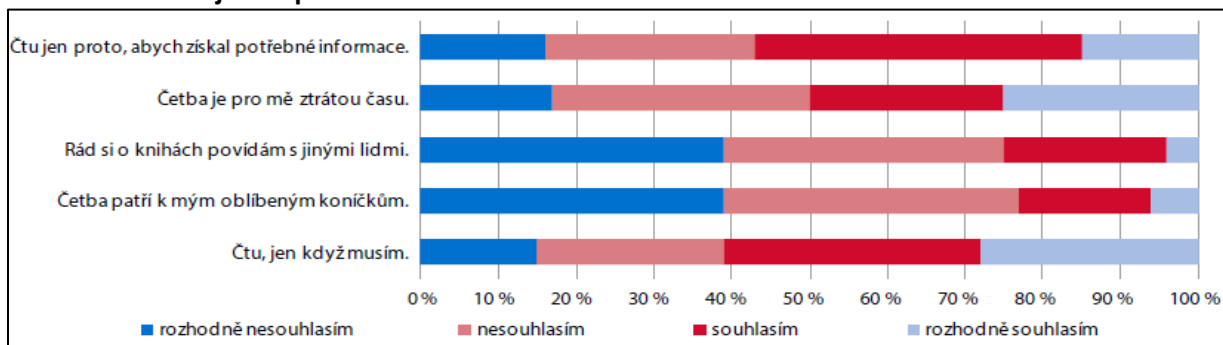
V tomto srovnání **dosahovaly obecně ve většině případů lepší výsledky dívky**. Rozdíly v jejich prospěchu jsou však v rámci druhů škol menší než v rámci celé ČR. Lze to vysvětlit tím, že dívky jsou více zastoupeny v gymnáziích a SOŠ s maturitou, zatímco chlapci naopak převažují v ZŠ a SOŠ bez maturity. **V základních školách dosáhli chlapci v průměru 447 bodů, zatímco dívky 472 bodů**, což naznačuje, že je potřebné podporovat a rozvíjet ČG hlavně u chlapců. Rozdíl je také v druhu čtené literatury, dívky dávají častěji přednost krásné literatuře (romány, vyprávění, příběhy), zatímco chlapci čtou nejčastěji noviny, časopisy a naučnou literaturu. Celkově se tak chlapci méně často setkávají s delšími a souvislejšími texty, což se může promítnout do jejich schopnosti a dovednosti práce s textem. Chlapci často také uváděli, že čtou jen proto, aby získali potřebné informace a ve srovnání s dívkami je pro ně čtení častěji ztrátou času. **Jen pro čtvrtinu chlapců je četba koníčkem**. Chlapci také mají nižší potřebu si o knihách povídat s jinými lidmi.

Obrázek 14 Postoje dívek v ČR k četbě

Zdroj: Národní zpráva – Mezinárodní šetření PISA 2018

Obrázek 15 Postoje chlapců v ČR k četbě

Zdroj: Národní zpráva – Mezinárodní šetření PISA 2018

Vybrané faktory ovlivňující výsledky žáků

Hrubý domácí produkt – indikátor ukazující na velikost finančních zdrojů v jednotlivých zemích, naznačuje investiční možnosti států (ČR – 37 371 USD, průměr OECD 45 000 USD). Ukazuje se, že spolu se zvyšujícími se výdaji na vzdělávání na 1 žáka rostou i průměrné výsledky žáků. Průměrný výdaj na vzdělávání 1 žáka za země OECD činí 89 tis. USD, v ČR je to podprůměrných 69 tis. USD.

Dalším faktorem je kázeň žáků v hodinách. Česká republika patří k zemím s největším rozdílem v kázni v hodinách mezi socioekonomicky zvýhodněnými a znevýhodněnými školami. Zároveň jsou pozorovány rozdíly v kázni mezi velkými a malými školami (větší nekázeň ve větších školách) i mezi soukromými a veřejnými školami (větší nekázeň v soukromých školách).

Možnosti podpory rozvoje čtenářské gramotnosti dle PISA 2018

- poskytovat pedagogům vhodnou metodiku rozvoje funkční ČG, zvýšit nabídku dalšího vzdělávání pedagogů s ohledem na vybrané oblasti (např. metody práce s různými zdroji, metody kritického myšlení, čtení v mezipředmětovém kontextu),
- podpořit vznik nových výukových materiálů s ohledem na společenské změny a měnící se množství, rozmanitost a strukturu psaných materiálů,
- ve školách je třeba podněcovat tvorbu strategie rozvoje čtenářských gramotností ve všech předmětech a kolegiální podporu a vzájemné učení učitelů,
- využívat nové formy výuky a přístupy ke čtení (čtenářské dílny),
- rozvíjet spolupráci s knihovnami, které disponují odborníky na čtení a nabídkou informačních lekcí pro základní školy, které mohou vhodně doplňovat výuku a posilovat zájem žáků o čtení.

V roce 2021 vydala ČŠI sekundární analýzu PISA 2018 – Růstové nastavení mysli žáků a jeho vliv na výsledky vzdělávání. Nejvýznamnější výstupy lze shrnout takto:

- 52 % žáků v ČR nesouhlasí s výrokem „tvoje inteligence je něco, co na sobě nemůžeš příliš změnit“ (průměr OECD 63 %),
- žáci s růstovým myšlením dosáhli lepšího průměrného výsledku ve čtenářských dovednostech než žáci s fixním myšlením, vazba mezi růstovým myšlením a výsledkem ve čtenářských dovednostech byla silnější mezi socioekonomicky znevýhodněnými žáky,
- školy a učitelé by mohli pomoci s posilováním spravedlnosti ve vzdělávání, pokud by našli způsoby, jak přesvědčit všechny žáky, aby věřili, že s dostatkem úsilí mohou rozvíjet své schopnosti a zlepšit své vzdělávací výsledky,
- žáci s růstovým myšlením jsou více motivovaní ke zvládnutí nových úkolů, mají vyšší sebedůvěru, stanovují si ambicióznější vzdělávací cíle a škola má pro ně vyšší hodnotu, čeští žáci obecně disponují nižší motivací, sebedůvěrou a méně ambiciózními vzdělávacími cíli než jejich vrstevníci ze zemí OECD, a také hodnota, kterou připisují škole, je v mezinárodním srovnání podprůměrná,
- statisticky významně vyšší podíl žáků s růstovým myšlením lze pozorovat tam, kde se žáci častěji setkávají s adaptivní výukou (učitel přizpůsobuje výklad potřebám a znalostem třídy, individuálně pomáhá žákům).

Sekundární analýza PISA 2018 poskytuje také doporučení pro školy a učitele: vytvářet příznivou třídní atmosféru a přesvědčit žáky, že pokud vynaloží dostatek úsilí, mohou dosahovat dobrých výsledků, usilovat o využívání formativního hodnocení, nahlížet na žákův výkon jako na proces, nikoliv stav (motivace do budoucna), zvážit využívání tzv. gradovaných úloh a snažit se úlohy a jejich náročnost přizpůsobit, aby žáci zažili úspěch a uvěřili tomu, že se díky vynaloženému úsilí mohou zlepšovat, rozvíjet růstové myšlení u žáků, podporovat další vzdělávání pedagogů. Celá zpráva je dostupná [ZDE](#).

2.2.5 Mezinárodní šetření TALIS 2018

Mezinárodní šetření TALIS přináší informace o výkonnosti české vzdělávací soustavy v mezinárodním srovnání. V České republice se do TALIS 2018 z druhého stupně základní školy a nižšího stupně víceletého gymnázia zapojilo celkem 219 škol a přes 3 400 učitelů. Pokud budou dále uváděny hodnoty vůči průměru EU, jedná se o srovnání s váženým průměrem 23 členských států, které se účastnily šetření TALIS 2018, pokud bude hovořeno o průměru TALIS, tento zahrnuje všech 48 států zapojených do šetření TALIS 2018. V TALIS jsou využity dva druhy dotazníků – pro ředitele školy a pro učitele.

Profesní rozvoj a sebedůvěra učitelů

Subjektivně vnímaná profesní zdatnost českých učitelů je v oblasti motivace a aktivního zapojování žáků do výuky v porovnání s EU velmi podprůměrná a patří k nejnižším v rámci celého šetření TALIS. Zkušenější učitelé s alespoň 5 lety praxe hodnotí lépe svou schopnost v oblasti kázeňského řízení třídy, naopak méně zkušení mladší učitelé naopak hodnotí lépe své schopnosti podpořit vzdělávání žáků pomocí digitálních technologií. Čeští učitelé pozitivně vnímají účast na aktivitách profesního rozvoje, kde k nejčastějším formám patří četba odborné literatury a kurzy/semináře prezenčního charakteru – obě tyto formy se v ČR vyskytují významně častěji oproti průměru EU. Naopak podprůměrný podíl učitelů se účastní vzdělávacích konferencí. Od roku 2013 výrazně stoupl podíl učitelů, kteří se účastní aktivit profesního rozvoje zaměřeného na výuku žáků se SVP (z 24 % na 53 %). Potřebu profesního rozvoje v této oblasti deklaruje 55 % českých učitelů. Čeští učitelé se také mnohem častěji účastní zaškolovacích aktivit, než je průměr EU.

Vnímané překážky výuky

Oproti roku 2013 považuje větší počet ředitelů nedostatek učitelů s kompetencemi učit žáky se SVP za významnou překážku bránící poskytování kvalitní výuky. Toto navýšení souvisí s podporou inkluze v českých školách a z toho vycházející zvýšené poptávce po učitelích s příslušnými kompetencemi. Řediteli je vnímáno jako překážka také nedostatek podpůrného personálu a nedostatek času pro pedagogické vedení.

Proměny výuky

Výrazně podprůměrný ve srovnání s průměrem EU je podíl českých učitelů, kteří se cítili připraveni na výuku průřezových dovedností (28 %). Čeští učitelé ve velké míře využívají strategie podporující jasnost a srozumitelnost výuky, ale málo využívají strategie aktivující u žáků náročnější kognitivní procesy a jen zřídka umožňují žákům samostatnou dlouhodobou práci nebo využití ICT.

Učitelská profese

Učitelská profese byla první kariérní volbou pro 68 % českých učitelů. 90 % českých učitelů je dle svého vyjádření ve svém zaměstnání spokojeno a 58 % učitelů se domnívá, že výhody tohoto povolání

převažují nad nevýhodami. V ČR stejně jako v ostatních evropských zemích smýšlejí učitelé o svém povolání méně pozitivně, než jak to vnímá obecně společnost.

Podmínky začínajících učitelů

Čeští učitelé jsou při výběru své profese motivováni ve velké míře společenskými motivy, cca 90 % uvedlo, že pro ně bylo důležité, že mohou ovlivňovat rozvoj dětí a mládeže a být tak prospěšní pro společnost. Okolo 60 % českých učitelů bralo v úvahu také osobní motivy jako jistota práce, spolehlivý příjem a stabilní kariéra (EU 65 %).

Profesní příprava učitelů a pocit připravenosti na výuku

Formální vzdělávání více než 90 % českých učitelů zahrnovalo obsahovou stránku a didaktiku vyučovaných předmětů a obecnou pedagogiku. Podíl učitelů, kteří se v prvních dvou uvedených oblastech cítili připraveni na výuku, výrazně poklesl od roku 2013 z 99 % na 78 % u obsahové stránky vyučovaných předmětů, z 91 % na 60 % u didaktiky vyučovaných předmětů. Podíl českých učitelů, kteří se v rámci svého formálního vzdělávání setkali s výukou v prostředí s různě nadanými žáky, byl ze všech zemí vůbec nejnižší (34 %, průměr EU 58 %). Podprůměrný je rovněž podíl českých učitelů, kteří uvedli, že součástí jejich formálního vzdělávání byly oblasti chování žáků a vedení třídy (54 %, průměr EU 65 %), sledování pokroku a vědomostí žáků (55 %, průměr EU 63 %) a využívání ICT (informační a komunikační technologie) ve výuce (45 %, průměr EU 53 %). V oblasti výuky průřezových dovedností (kreativita, kritické myšlení, řešení problémů) jen necelá polovina českých učitelů (47 %) měla tuto oblast zahrnutou ve svém formálním vzdělávání (EU 58 %). Pouze 28 % českých učitelů se cítilo připraveno na výuku průřezových dovedností, což představuje překážku při naplňování cílů RVP.

Podpora začínajících učitelů v zaměstnání

Zaškolovací aktivity jsou zde chápány tak, aby podporovaly začleňování nových učitelů do jejich povolání a aby podporovaly zkušené učitele, kteří jsou na škole noví. Mohou probíhat v rámci formálně strukturovaného programu (dohled zkušeného učitele, schůzky s ředitelem, mentoring), nebo mohou být uspořádány neformálně jako samostatné aktivity (spolupráce s jinými novými učiteli). Dle vyjádření ředitelů mají noví učitelé podstatně vyšší přístup k neformálním zaškolovacím aktivitám (82 %, průměr EU 71 %) než k formálně strukturovaným (35 %, průměr EU 55 %). 31 % českých učitelů se účastnilo formálního zaškolovacího programu během svého prvního zaměstnání, 30 % učitelů se účastnilo formálního programu. 43 % učitelů se neúčastnilo žádného zaškolení, průměr EU činí 61 %, trend zaškolování začínajících učitelů je ale stoupající. Nejčastějšími formami zaškolení, které uváděli začínající učitelé, byly naplánované schůzky s ředitelem a/nebo se zkušenými učiteli, dohled ředitele a/nebo zkušených učitelů a spolupráce s jinými novými učiteli (zúčastnilo se 80 % a více učitelů, přičemž více než 90 % učitelů pracuje ve škole, kde jsou dle vyjádření ředitelů tyto aktivity dostupné). Téměř 2/3 ředitelů dále uvedlo, že učitelé nemají přístup k programu mentorování (průměr EU 35 %). Mentora má v ČR přiděleno 26 % začínajících učitelů (délka praxe do 5 let (průměr EU 19 %).

Spokojenost učitelů v zaměstnání a vnímaná prestiž učitelského povolání

Celých 90 % učitelů v ČR je dle svého názoru ve svém zaměstnání celkově spokojeno (odpovídá průměru EU), 7 % učitelů lituje volby svého povolání. Pouze 16 % učitelů se domnívá, že si společnost váží učitelů. Názor, že učitelská profese je společností ceněná zastává 24 % učitelů oproti 13 % učitelek. Všeobecně nízká úroveň prestiže učitelského povolání je důležitý faktor, který ovlivňuje nedostatek nových učitelů na trhu práce. Dle zprávy TALIS 2018 je učitelský obor výrazně podhodnocen oproti

jiným segmentům trhu práce a nedokáže tak konkurovat. Nicméně je nutno také např. mediálně zlepšovat obraz a prestiž této profese.

Náplň hodin

Výsledky indikují relativně dobrou situaci v oblasti kázně v ZŠ a víceletých gymnáziích ve srovnání s EU, čeští učitelé musí méně často klidnit žáky, kteří ruší (často nebo vždy 39 % v ČR, 67 % v EU), nabádat žáky, aby poslouchali (ČR 52 %, EU 74 %). Čeští učitelé také ve velké míře využívají strategie podporující jasnost a srozumitelnost výuky 89 % dotázaných učitelů uvádí, že na začátku výuky nastavují jasné cíle (81 % v EU); 84 % učitelů shrnuje obsah předešlé látky (76 % v EU); 83 % učitelů vysvětluje, co se žáci naučí (91 % v EU), 83 % učitelů často nebo vždy vysvětluje, jak nová látka souvisí s dřívější látkou (85 % v EU), 69 % učitelů se odkazuje na problémy každodenního života nebo práce, aby ukázali, proč jsou nové znalosti užitečné (73 % v EU), a 64 % učitelů nechává žáky řešit obdobné úlohy, dokud si nejsou jistí, že každý žák porozuměl celé látce (70 % v EU).

Čeští učitelé naopak málo využívají strategie aktivující u žáků náročnější kognitivní procesy, tedy např. skupinové práce nebo skupinové řešení úkolů. Konkrétně jde o úlohy vyžadující kritické myšlení (ČR 40 %, EU 60 %), samostatné rozhodnutí o postupu řešení složitější úlohy (ČR 33 %, EU 39 %), rozdělování do menších skupin (ČR 27 %, EU 47 %), zadávání úloh s nejasným řešením (ČR 11 %, EU 34 %). Mezi všemi zeměmi zapojenými do TALIS 2018 má ČR spolu s Rakouskem nejnižší podíl učitelů, kteří zadávají úlohy s nejasným řešením (12 %) nebo dělí žáky do menších skupin, aby měli možnost nalézt společné řešení (28 %). ČR má také druhý nejnižší podíl v případě zadávání úloh vyžadujících kritické myšlení.

Podobně pak za spíše negativní zjištění lze považovat, že čeští učitelé uvádějí jen zřídka využívání takových výukových strategií, které žákům umožňují samostatnou práci po delší časové období nebo využití informačních a komunikačních technologií.

Otevřenost vůči novým nápadům

Z pohledu učitelů je hodnocení otevřenosti vůči inovacím v EU v průměru nižší, než ve všech státech zapojených do TALIS 2018. Obecným rysem nejen v ČR je větší otevřenost inovacím mladších učitelů oproti starším. Proti tomu naopak ředitelé škol uvádějí otevřenost inovacím školy jako celku a vnímají také vysokou míru autonomie škol, která jim v tomto ohledu umožňuje široké spektrum možností.

Vztahy mezi učiteli a žáky

Téměř všichni čeští učitelé hodnotí pozitivně vztahy mezi učiteli a žáky, 98 % učitelů souhlasí s tvrzením, že potřebuje-li žák pomoc, škola mu ji poskytne, 96 % s tvrzením, že většina učitelů věří, že úspěch žáků je důležitý. Podle 87 % dotázaných se učitelé v dané škole na sebe mohou spolehnout.

Bezpečné prostředí ve škole

Podle TALIS 2018 je prostředí českých škol bezpečnější, než prostředí škol v EU. Se zastrašováním nebo šikanou mezi žáky se alespoň jednou týdně potýkají jen 3 % českých ředitelů škol (průměr EU 14 %). S vandalstvím, krádežemi, zastrašováním nebo verbálním útokům na učitele se setkalo jednou nebo vícekrát týdně ne více, než 1,4 % českých ředitelů a není časté ani v zahraničí.

Sebedůvěra učitelů

Ve srovnání s EU je subjektivně vnímaná zdatnost českých učitelů podprůměrná, avšak oproti TALIS 2013 došlo k výraznému zlepšení. Největší rozdíly se v mezinárodním srovnání ukazují v oblasti motivace a aktivního zapojování žáků do výuky.

Vnímané překážky poskytování kvalitní výuky

Ředitelé v ČR nejvíce vnímají nedostatek podpůrného personálu (36 % ředitelů), nedostatek času pro pedagogické vedení (34 %), nedostatek učitelů s kompetencí učit žáky se SVP (30 %). Obdobně jsou tyto aspekty hodnoceny také v EU. Nejméně vnímají čeští ředitelé jako překážku nedostatek nebo nevhodnost učebních materiálů (3 %), nedostatek učitelů schopných vyučovat žáky ze sociálně znevýhodněného prostředí (5 %) a nedostatek učitelů odborné přípravy (5 %).

Výdajové priority podle učitelů

Podle učitelů je velmi důležité navýšení platů (ČR 78 %, EU 50 %)), důležitost přikládána platům je větší ve větších městech oproti menším, následuje snížení administrativní zátěže (ČR 57 %, EU 48 %) a snížení velikosti tříd prostřednictvím najímání dalších pedagogů (ČR 56 %, EU 59 %).

Využití pracovního času učitelů

Průměrná celková reportovaná pracovní doba učitelů v ČR činí 38,5 hodiny (EU 37,5 hodiny). Delší pracovní dobu vykazuje např. Anglie (46,9 hod.), USA (46,2), Japonsko (56). Nejkratší pracovní dobu vykazují naopak v Rakousku (37,2 hod.), Slovensku (36,4 hod.) a Finsku (33,3 hod.).

Přímá výuka zabírá v pracovní době učitelů největší podíl, v ČR je v průměru 19,1 hod. (EU 18,8 hod.). Zajímavostí je, že čeští učitelé s praxí delší než 5 let tráví přípravou výuky delší čas než učitelé s kratší praxí. Téměř o hodinu déle se připravují učitelé gymnázií oproti učitelům srovnatelných ročníků ZŠ (8,1 hod./7,1 hod.).

Efektivní vzdělávání a vnímaný vliv na práci

V České republice se účastnilo za posledních 12 měsíců alespoň jedné vzdělávací aktivity 97 % učitelů. Tento výsledek platí pro začínající i zkušenější pedagogy, mužů i žen, pedagogů z velkých měst i vesnic. Průměr EU činí 92 %. Vzdělávací aktivity se tak staly nedílnou součástí jejich profesního života. Nejčastějšími aktivitami je četba odborné literatury nebo semináře prezenčního charakteru (více než 80 % učitelů). Nadprůměrný vůči EU je také podíl učitelů, kteří se zapojili do sebezpozorování, pozorování kolegů nebo koučingu (průměr ČR 45 %, EU 38 %), následují exkurze v komerčních prostorách, veřejných organizacích nebo nevládních organizacích (průměr ČR 24 %, EU 13 %). Pod průměrem EU je ČR například v účasti na vzdělávacích konferencích, kde prezentují svůj výzkum (průměr ČR 28 %, EU 43 %), dále ve sledování online kurzů/seminářů (ČR 24 %, EU 34 %) a zapojení do skupin učitelů, které vznikly za účelem profesního rozvoje svých členů (ČR 24 %, EU 33 %).

Prezenční kurzy/semináře byly navštěvovány učiteli druhého stupně ZŠ stejně jako kolegy z víceletých gymnázií, rozdíl byl zaznamenán ve vyšší účasti pedagogů gymnázií na online kurzech a exkurzích. 78 % českých učitelů hodnotí, že jejich účast na vzdělávacích aktivitách měla pozitivní vliv na jejich profesní rozvoj, což odpovídá průměru EU. Činnosti profesního rozvoje, které měly nejpozitivnější vliv na výuku učitelů, byly v České republice hodnoceny především z hlediska kvality obsahu. Nejčastěji byly charakterizovány následovně: „vycházely z mých předchozích vědomostí“, „měly srozumitelnou strukturu“, „vhodně se soustředily na obsah potřebný k výuce mých předmětů“.

Z výsledků TALIS 2018 vyplývá, že čeští učitelé se nejvíce účastní vzdělávání zaměřeného na prohlubování faktických znalostí a vědomostí v předmětech, které vyučují, na pedagogické kompetence pro výuku a výuku žáků se SVP (rozdíl oproti roku 2013: v roce 2013 činil průměr ČR 24 %, v roce 2018 54 %). Velká potřeba vzdělávání byla zaznamenána také v oblasti chování žáků a vedení třídy. Učitelé také vykazují velkou potřebu se vzdělávat v IT dovednostech – 13 % učitelů cítí velkou potřebu, 38 % střední potřebu tohoto vzdělávání.

Překážky účasti na profesním rozvoji

Pro přibližně 51 % českých učitelů představuje překážku v účasti na profesním rozvoji kolize s pracovním rozvrhem, přibližně 1/3 učitelů vnímá nedostatek času kvůli rodinným povinnostem, nedostatek motivace a finanční náročnost profesního vzdělávání. Od roku 2013 se nejvíce snížil podíl učitelů, kteří jako překážku označili nedostatečnou podporu zaměstnavatele (z 21 % na 15 %), vysokou cenu školení (z 36 % na 30 %) a nedostatek motivace (z 38 % na 31 %). Vzrostl naopak počet učitelů, kteří se neúčastní aktivit profesního rozvoje z časových důvodů.

V dubnu 2021 vydala ČŠI **sekundární analýzu TALIS 2018: Klima učitelského sboru, problémové třídy a aplikace didaktických metod učitelů**. Shrnutí a doporučení obsažená v této zprávě udávají:

- Spokojenější učitelé častěji uvádí, že vnímají pozitivní dopad zpětné vazby ke své práci, věří ve své kompetence a účastní se profesních a dalších aktivit souvisejících s profesním rozvojem. Ředitelé škol a zřizovatelé by měli podporovat ČŽV a profesní rozvoj pedagogů.
- S celkovou spokojeností učitelů souvisí míra jejich participace na dění školy, možnost aktivně se zapojit do rozhodování o aktivitách a směřování školy. Vhodným opatřením je zapojit pedagogy do rozhodovacích procesů školy nebo jim umožnit rozhodování (alespoň částečně) ovlivňovat.
- Pokud ředitel deklaruje vyšší míru spolupráce všech stran (pedagogové, rodiče, žáci), jsou starší učitelé více nespokojeni s profesí než mladší pedagogové.
- Mladší učitelé vykazují vyšší stres z chování žáků, ale jsou celkově s profesí učitele více spokojeni než jejich starší kolegové.
- Hůře je profese pedagoga vnímána v krajích s vysokým podílem lidí v exekuci (mj. i Moravskoslezský kraj).
- Pro udržení stabilní spokojenosti učitelů s jejich profesí je nutné harmonicky rozvíjet jak vnímaný osobní přínos profese učitele, tak společenský přínos profese učitele a vnímání hodnotového a politického vlivu profese učitele.
- Učitelé participující na úrovni školy a zapojení do rozhodování o aktivitách a směřování školy vnímají pozitivněji společenský přínos pedagogické profese.
- Učitelé s vysokou mírou stresu mají zároveň nižší sebedůvěru.
- Začínající učitelé do 5 let praxe vnímají silněji bariéry profesního rozvoje než zkušenější pedagogové.

3 Zhodnocení technického stavu a stavu vybavenosti ZŠ, rozbor investičních a neinvestičních potřeb ZŠ

3.1 Vyhodnocení investičních potřeb z dotazníkového šetření (2017)

Tabulka 101 Stavby, rekonstrukce MŠ

	Podíl MŠ, které v posledních 5 letech investovaly z EU do příslušné stavby / rekonstrukce školy			Podíl MŠ v rámci ORP plánujících stavět / rekonstruovat		Podíl MŠ v rámci ORP jejichž plán se bude týkat bezbariérovosti
	v rámci ORP	v rámci kraje	v rámci ČR	2016 – 2018	2019– 2020	
1. Nová výstavba nebo přístavba budov	5,5 %	6,5 %	6,9 %	8,8 %	4,4 %	3,3 %
2. Bezbariérové stavební úpravy a rekonstrukce	3,3 %	3,8 %	3,2 %	13,2 %	9,9 %	22,0 %
3. Ostatní rekonstrukce, udržovací práce a modernizace pláště budovy; zateplení budov; (projekty energeticky udržitelné školy apod.)	20,9 %	29,5 %	26,8 %	18,7 %	8,8 %	4,4 %
4. Stavební úpravy a rekonstrukce tříd	9,9 %	10,7 %	10,3 %	22,0 %	11,0 %	9,9 %
5. Stavební úpravy a rekonstrukce knihovny	1,1 %	0,7 %	0,7 %	6,6 %	2,2 %	1,1 %
6. Stavební úpravy a rekonstrukce herny	7,7 %	8,1 %	5,7 %	12,1 %	3,3 %	5,5 %
7. Stavební úpravy a rekonstrukce tělocvičny	1,1 %	1,3 %	1,4 %	4,4 %	1,1 %	0,0 %
8. Stavební úpravy a rekonstrukce prostor na podporu polytechnického vzdělávání (např. keramická dílna)	3,3 %	2,5 %	1,9 %	16,5 %	15,4 %	5,5 %
9. Stavební úpravy a rekonstrukce školní jídelny	3,3 %	5,8 %	6,3 %	9,9 %	2,2 %	2,2 %
10. Stavební úpravy a vybavení na podporu podnětného venkovního prostředí školy např. hřiště, zahrady apod.	15,4 %	23,3 %	20,0 %	38,5 %	23,1 %	11,0 %

Tabulka 102 Vybavení MŠ

	Podíl MŠ, které v posledních 5 letech investovaly z EU do příslušného vybavení školy			Podíl MŠ v rámci ORP plánujících pořízení vybavení	
	v rámci ORP	v rámci kraje	v rámci ČR	2016–2018	2019–2020
1. Vybavení třídy	13,2 %	11,9 %	12,5 %	36,3 %	25,3 %
2. Vybavení prostorů školy pro rozvoj polytechnických dovedností	6,6 %	6,3 %	6,2 %	40,7 %	25,3 %
3. Vybavení knihovny	6,6 %	6,3 %	5,4 %	29,7 %	8,8 %
4. Vybavení herny	8,8 %	8,1 %	9,3 %	31,9 %	19,8 %
5. Vybavení tělocvičny	3,3 %	2,9 %	2,7 %	13,2 %	9,9 %
6. Vybavení školní jídelny	2,2 %	3,6 %	6,1 %	16,5 %	8,8 %
7. Vybavení výpočetní technikou pro potřeby pedagogických pracovníků	6,6 %	7,4 %	8,9 %	47,3 %	8,6 %
8. Software pro ICT techniku	1,1 %	4,5 %	6,7 %	41,8 %	23,1 %
9. Nové didaktické pomůcky	14,3 %	12,3 %	12,4 %	51,6 %	26,4 %
10. Připojení k internetu v hernách, ve škole	2,2 %	2,9 %	5,4 %	16,5 %	7,7 %
11. Interaktivní tabule	3,3 %	6,0 %	5,8 %	45,1 %	24,2 %
12. Audiovizuální technika (televize, projektory apod.)	2,2 %	3,6 %	5,3 %	27,5 %	20,9 %
13. Vybavení bezbariérovým nábytkem pro děti se SVP	0,0 %	0,2 %	0,6 %	16,5 %	13,2 %
14. Didaktické a kompenzační pomůcky pro děti se SVP	4,4 %	3,4 %	3,9 %	38,5 %	25,3 %
15. Vybavení na podporu podnětného vnitřního prostředí školy např. čtenářské koutky, prostor na rozvoj jednotlivých pregramotností, polytechnických dovedností apod.	6,6 %	5,4 %	6,2 %	52,7 %	27,5 %

Tabulka 103 Stavby, rekonstrukce ZŠ

	Podíl ZŠ, které v posledních 5 letech investovaly z EU do příslušné stavby / rekonstrukce školy			Podíl ZŠ v rámci ORP plánujících stavět / rekonstruovat		Podíl ZŠ v rámci ORP jejichž plán se bude týkat bezbariérovosti
	v rámci ORP	v rámci kraje	v rámci ČR	2016 – 2018	2019– 2020	
1. Nová výstavba nebo přístavba budov	5,9 %	6,6 %	5,7 %	14,1 %	11,8 %	8,2 %
2. Bezbariérové stavební úpravy a rekonstrukce	3,5 %	4,7 %	4,0 %	20,0 %	22,4 %	31,8 %
3. Ostatní rekonstrukce, udržovací práce a modernizace pláště budov; zateplení budov (projekty energeticky udržitelné školy apod.)	43,5 %	39,3 %	32,9 %	24,7 %	17,6 %	8,2 %
4. Stavební úpravy a rekonstrukce kmenových tříd	16,5 %	14,8 %	10,4 %	23,5 %	20,0 %	12,9 %
5. Stavební úpravy a rekonstrukce knihovny, informačního centra školy	8,2 %	8,2 %	4,2 %	12,9 %	8,2 %	2,4 %
6. Stavební úpravy a rekonstrukce učebny cizích jazyků	16,5 %	15,0 %	6,1 %	10,6 %	8,2 %	3,5 %
7. Stavební úpravy a rekonstrukce učebny fyziky	25,9 %	18,7 %	6,2 %	10,6 %	10,6 %	4,7 %
8. Stavební úpravy a rekonstrukce učebny chemie	23,5 %	17,3 %	5,8 %	15,3 %	11,8 %	3,5 %
9. Stavební úpravy a rekonstrukce učebny přírodopisu	25,9 %	15,0 %	4,5 %	8,2 %	14,1 %	2,4 %
10. Stavební úpravy a rekonstrukce učebny informatiky	24,7 %	20,4 %	12,8 %	11,8 %	10,6 %	5,9 %
11. Stavební úpravy a rekonstrukce tělocvičny	7,1 %	10,5 %	6,0 %	22,4 %	18,8 %	11,8 %
12. Stavební úpravy a rekonstrukce učebny uměleckých předmětů (např. hudebny apod.)	3,5 %	2,3 %	2,0 %	15,3 %	12,9 %	7,1 %
13. Stavební úpravy a rekonstrukce dílny / cvičné kuchyňky	11,8 %	11,7 %	8,1 %	25,9 %	12,9 %	7,1 %
14. Stavební úpravy a rekonstrukce školní jídelny, družiny, klubu apod.	15,3 %	12,6 %	7,4 %	18,8 %	12,9 %	14,1 %
15. Stavební úpravy a vybavení na podporu podnětného venkovního prostředí školy např. hřiště, školní zahrady, dopravní hřiště, botanické zahrady, rybníky, učebny v přírodě, naučné stezky apod.	21,2 %	21,8 %	14,8 %	47,1 %	29,4 %	12,9 %

MAP ORP Ostrava II
Reg. číslo projektu: CZ.02.3.68/0.0/0.0/17_047/0009132

Tabulka 104 Vybavení ZŠ

	Podíl ZŠ, které v posledních 5 letech investovaly z EU do příslušného vybavení školy			Podíl ZŠ v rámci ORP plánujících pořízení vybavení	
	v rámci ORP	v rámci kraje	v rámci ČR	2016 – 2018	2019–2020
1. Vybavení kmenových tříd	48,2 %	37,9 %	34,2 %	44,7 %	28,2 %
2. Vybavení polytechnických učeben (fyziky, chemie, přírodopisu, dílny, kuchyňky apod.)	52,9 %	45,4 %	29,9 %	44,7 %	27,1 %
3. Vybavení jazykové učebny	30,6 %	28,3 %	17,3 %	30,6 %	20,0 %
4. Vybavení knihovny	35,3 %	36,5 %	32,4 %	31,8 %	16,5 %
5. Vybavení počítačové učebny (stolní počítače)	54,1 %	56,7 %	55,2 %	40,0 %	32,9 %
6. Vybavení mobilní počítačové učebny (např. notebooky, tablety)	52,9 %	47,5 %	41,5 %	45,9 %	30,6 %
7. Vybavení tělocvičny	8,2 %	8,7 %	6,5 %	25,9 %	28,2 %
8. Vybavení umělecké učebny	7,1 %	4,7 %	3,5 %	17,6 %	15,3 %
9. Vybavení dílny / cvičné kuchyňky	34,1 %	28,3 %	22,8 %	31,8 %	21,2 %
10. Vybavení školní jídelny, družiny, klubu apod.	10,6 %	9,6 %	7,2 %	27,1 %	23,5 %
11. Software pro ICT techniku	61,2 %	55,7 %	55,3 %	54,1 %	36,5 %
12. Nové didaktické pomůcky	52,9 %	46,1 %	38,0 %	44,7 %	32,9 %
13. Připojení k internetu ve třídách, na škole a ve školských zařízeních	35,3 %	27,6 %	24,8 %	15,3 %	12,9 %
14. Interaktivní tabule	74,1 %	72,1 %	66,7 %	42,4 %	25,9 %
15. Audiovizuální technika (televize, projektory apod.)	55,3 %	53,6 %	48,4 %	37,6 %	28,2 %
16. Stroje či jiné vybavení nad 40 tis. Kč (vyjma strojů řízených počítačem)	5,9 %	2,3 %	2,0 %	12,9 %	7,1 %
17. Vybavení bezbariérovým nábytkem, přístroji, elektronikou pro žáky se SVP	2,4 %	2,3 %	2,9 %	23,5 %	16,5 %
18. Kompenzační/ speciální pomůcky pro žáky se SVP	17,6 %	11,9 %	12,3 %	47,1 %	24,7 %
19. Vybavení na podporu podnětného vnitřního prostředí školy např. čtenářské koutky, prostor na sdílení zkušeností z výuky, na rozvoj jednotlivých gramotností apod.	16,5 %	13,6 %	13,1 %	42,4 %	31,8 %

3.2 Hlavní problémy ve vzdělávání v ORP Ostrava identifikované pracovními skupinami MAP

Hlavní problémy v oblasti školství a vzdělávání v ORP Ostrava jsou podrobně popsány v analytické části Strategického plánu rozvoje vzdělávání ORP Ostrava do roku 2023, který obsahuje mimo SWOT analýz a výstupů z dotazníkových šetření také statistické údaje o školách a popis jednotlivých dále uvedených hlavních problémů ve vzdělávání.

Hlavní problémy vyplývající z diskusí pracovních skupin projektu MAP ORP Ostrava II, SWOT analýz, výstupů z dotazníků a dalších informací získaných ze škol jsou následující:

- Administrativní zátěž ředitelů škol
- Dopad pandemie Covid-19 na povinné předškolní a základní vzdělávání dětí a žáků
- Nesystémové pojetí některých důležitých pracovních pozic ve školách
- Nákladnost vzdělávacích aktivit pro pedagogy
- Nízký počet kvalitních školních knihoven v ORP Ostrava, žádné nebo nízké úvazky školních knihovníků/pedagogů vykonávajících činnost školního knihovníka
- Nedostatečné vybavení některých škol v ORP Ostrava pro distanční výuku dětí a žáků, zejména mateřských škol, rychlé zastarávání techniky, problémy některých škol s konektivitou
- Nedostatečné vybavení dětí a žáků výpočetní technikou pro distanční/online výuku, např. dětí ze sociálně znevýhodněných rodin a rodin s více dětmi
- Nesystémové pojetí kariérového poradenství v ZŠ – přestože město Ostrava již dva roky finančně podporuje KP v ostravských ZŠ zřizovaných městskými obvody a MS Pakt zaměstnanosti podporuje ZŠ metodicky – cílem je systémové, celostátní zavedení pozic KP ve všech ZŠ, úhrada osobních nákladů ze státního rozpočtu, nikoliv z projektů, zavedení KP do běžné výuky, do více předmětů a provázanost s celým vzděláváním v ZŠ.
- Nesoulad vybavení škol s moderními vzdělávacími trendy, zastaralé vybavení učeben, laboratoří, dílen a dalších prostor škol
- Některé školy stále nejsou bezbariérové
- Absence nebo nedostatečnost pracovních a odpočinkových prostor pro ped. pracovníky škol
- Absence relaxačních prostor pro děti a žáky
- Potřeba navyšování kapacit škol v okrajových částech města Ostravy a okolních obcích a městech v ORP Ostrava s ohledem na populační růst v těchto lokalitách
- Existence vyloučených lokalit v Ostravě, respektive částí města, ve kterých se nachází ubytovny nebo sociálně vyloučené lokality
- Rozdílný přístup rodičů ke vzdělávání jejich dětí, zejména v sociálně vyloučených lokalitách
- Rozdílná podpora oblasti školství u jednotlivých zřizovatelů
- Snižování objemu finančních prostředků určených subjekty veřejné správy na programy podpory škol v důsledku pandemie koronaviru Covid-19 (omezená podpora již realizovaných aktivit, nedostatek financí na realizaci nových aktivit, převis kvalitních projektů škol nad finančními alokacemi na jednotlivé programy)
- Hrozící budoucí nedostatek financí na podporu investičních akcí škol a školských zařízení z rozpočtu veřejných zřizovatelů v důsledku výpadků příjmů veřejných rozpočtů (Covid-19)
- Velká míra závislosti realizace rozvojových priorit škol na nesystémových, resp. grantových zdrojích

- Vyhlášené dotační tituly v mnoha případech nekorespondují s aktuálními potřebami a prioritami škol a ty jsou motivovány neřešit své priority a problémy, ale to, na co je vypsána dotace
- Omezující podmínka poskytovatelů dotací na počet žádostí do některých výzev za jedno IČO nebo město Ostrava
- U některých výzev malá alokace fin. prostředků – jsou vyčerpány už první minuty po otevření výzvy
- Závislost na financování projektů z dotací EU a ostatních externích zdrojů
- Nesystémové, nenavazující financování projektů, které se osvědčily jako pilotní
- Administrativní náročnost správného zaúčtování, vyúčtování a vypořádání dotací
- Pro rozvoj SVČ nutno stále hledat externí zdroje

Pracovní skupina pro financování MAP ORP Ostrava II také definovala základní potřeby, které by výrazně napomohly fungování škol:

- Automatické financování asistentů pedagoga v každé třídě MŠ bez nutnosti doporučení PPP
- Systémové financování pozic nyní financovaných ze Šablon
- Financování právního poradenství pro ředitele škol
- Administrativní pracovník pro vedení celé agendy projektů přímo ve škole
- Zaměstnanci města/městských obvodů, kteří by aktivně vyhledávali dotační příležitosti, informovali školy a byli jim zároveň nápomocni při podávání žádostí, aby byly průchodné

4 Strategický rámec priorit MAP do roku 2023 (Dohoda o prioritách a cílech MAP II)

V rámci projektu MAP ORP Ostrava, realizovaného v letech 2016-2017, byl sestaven strategický rámec priorit vzdělávání ORP Ostrava do roku 2023, který je nyní v rámci navazujícího projektu MAP ORP Ostrava II aktualizován dle současných podmínek a potřeb. Aktualizace vizí jednotlivých oblastí vzdělávání a určení priorit rozvoje vzdělávání v ORP Ostrava je společným cílem realizačního týmu MAP ORP Ostrava II, pracovních skupin projektu a řídicího výboru projektu. Pracovní skupiny vycházely při aktualizaci vizí z dostupných analytických podkladů – analytické části MAP, aktualizované v roce 2020, aktualizovaných SWOT analýz a návrhů priorit rozvoje vzdělávání, které určily na svých jednáních, výstupů z evaluačních zpráv projektu a zjištěních získaných při diskusích v rámci jednání pracovních skupin. Vize byly uvedeny do souladu s vytipovanými prioritami, které jsou nyní zapracovány do dále uvedeného návrhu priorit rozvoje vzdělávání.

4.1 Priority

- **Předškolní vzdělávání a péče (dostupnost – kvalita – inkluze)**
- **Čtenářská gramotnost**
- **Matematická gramotnost**
- **Rovné příležitosti ve vzdělávání, inkluzivní vzdělávání prezenční i distanční formy výuky**
- **Kariérové poradenství**
- **Rozvoj potenciálu každého žáka, vyhledávání a rozvoje nadání a talentu každého žáka (dále zahrnuto ve výše uvedených prioritách)**
- **Financování stěžejních oblastí (všech výše uvedených, zahrnuto ve výše uvedených prioritách)**

4.2 Priorita č. 1 Předškolní vzdělávání a péče (dostupnost – kvalita – inkluze)

Výchovně vzdělávací působení na děti předškolního věku je vzhledem k jedinečnosti tohoto vývojového období významnou a zodpovědnou činností, jejíž náročnost se nemalou měrou zvyšuje díky současným legislativním změnám a z nich vyplývajících požadavků kladených na předškolní zařízení. Velké procento škol, které doposud nedovršily či dokonce nevstoupily do procesu integrativního modelu vzdělávání je dnes vystaveno požadavkům na vzdělávání inkluzivní. Před předškolními pedagogy je tak nesmírně náročné období posunů a změn, které však v žádném případě nesmí mít dopad na naplňování potřeb vzdělávaných dětí. Pro úspěšné zvládnutí tohoto období je nezbytná motivace pedagogů se na těchto změnách podílet, jejich intenzivní práce na profesním růstu a vytvoření materiálně technického zázemí pro realizaci nového modelu vzdělávání.

4.2.1 VIZE pro rok 2023

Předškolní vzdělávání je vysoce profesně ceněnou součástí vzdělávací soustavy. Obsah práce předškolních pedagogů je v souladu s mottem Alberta Einsteina:

„Výchova by měla být taková, aby to, co je nabízeno, bylo přijímáno jako cenný dar, ne jako povinnost“.

V mateřských školách a v zařízeních podílejících se na předškolním vzdělávání pracuje adekvátní počet vysoce profesně erudovaných pracovníků, kteří mají k dispozici všechny materiálně technické podmínky pro kvalitní vykonávání své profese. V těchto předškolních zařízeních je poskytována výchova, vzdělávání a péče všem dětem bez rozdílu jejich vývojové úrovně, zdravotního stavu či sociálních podmínek jejich rodin a umožňuje maximální rozvoj potenciálu každého z nich. Mateřské školy a zařízení podílející se na předškolním vzdělávání jsou prostorem komunitního života a využívají svého vlivu na širokou veřejnost k předkládání hodnot vývojově posunujících společnost.

4.2.2 Stanovení hlavních problémů k řešení pro aktualizaci strategických cílů a priorit

Pracovní skupina pro předškolní vzdělávání a péči MAP ORP Ostrava II určila po provedení revize SWOT analýzy tyto oblasti/hlavní problémy k řešení:

- 1) Podpora infrastruktury a materiálního vybavení mateřských škol a zařízení podílejících se na předškolním vzdělávání
- 2) Podpora kvantity i kvality v oblasti lidských zdrojů
- 3) Podpora spolupráce s rodinou a dalšími subjekty podílejícími se na výchově a vzdělávání

4.2.3 PRIORITNÍ OBLASTI ROZVOJE

Prioritní oblast rozvoje 1

Podpora infrastruktury a materiálního vybavení mateřských škol a zařízení podílejících se na předškolním vzdělávání

Strategický cíl 1.1.

Realizace rekonstrukcí, přestaveb a výstaveb mateřských škol a zařízení podílejících se na předškolním vzdělávání dle jejich individuálně vydefinovaných potřeb bez podmínky navyšování kapacity tak, aby tato zařízení disponovala infrastrukturou nezbytnou pro naplňování vize předškolního vzdělávání.

Priority

Bezbariérovost škol, přehodnocení kapacit mateřských škol a zařízení podílejících se na předškolním vzdělávání, úprava prostor pro potřeby vzdělávání a péče o děti mladší 3 let, prostory nezbytné pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami - prostory pro speciálně pedagogickou intervenci, relaxační, terapeutické prostory, prostory nezbytné pro vzdělávání dětí nadaných – odborné koutky a učebny, prostory nezbytné pro rozvoj gramotností a pregramotností – odborné koutky a učebny, tělocvičny, knihovny, prostory školních jídelen, školní zahrady a hřiště, bezpečnostní systémy v těchto zařízeních, vnitřní i vnější konektivita škol.

Indikátory

1. počet přestavěných či zrekonstruovaných škol a tříd
2. počet nově vybudovaných škol a tříd
3. počet vytvořených odborných koutků a učeben
4. počet zrekonstruovaných či vybudovaných školních jídelen, zahrad a hřišť
5. počet škol s kvalitní konektivitou pro distanční vzdělávání
6. počet dětí, jejichž úroveň vzdělávání je touto změnou ovlivněna
7. počet dětí mladších 3 let, jejichž úroveň vzdělávání je touto změnou ovlivněna
8. počet dětí se speciálními vzdělávacími potřebami
9. počet dětí nadaných, jejichž úroveň vzdělávání je touto změnou ovlivněna
10. počet dětí, jejichž úroveň vzdělávání v rámci rozvoje gramotností a pregramotností je touto změnou ovlivněna
11. počet podpořených dětí se stravovacím omezením

Strategický cíl 1.2.

Vybavení mateřských škol a zařízení podílejících se na předškolním vzdělávání technikou a pomůckami potřebnými pro realizaci školním vzdělávacím programem specifikovaných vzdělávacích cílů a zajišťujících rovný přístup ke vzdělávání všem dětem.

Priority

Pomůcky a vybavení pro vzdělávání a péči o děti mladší 3let, pomůcky a vybavení pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami, pomůcky a vybavení pro rozvoj nadání, pomůcky a potřeby pro realizaci nových metod práce, speciálních programů a postupů, pomůcky pro rozvoj gramotností a pregramotností (matematické, čtenářské, technické, přírodovědné, environmentální, sociální, finanční, zdravotní, ICT), ICT vybavení pro realizaci nejen distančního vzdělávání.

Indikátory

1. počet MŠ s odpovídajícím ICT vybavením pro realizaci nejen distančního vzdělávání
2. počet dětí mladších 3 let, jejichž úroveň vzdělávání je touto změnou ovlivněna
3. počet dětí se speciálními vzdělávacími potřebami
4. počet dětí nadaných, jejichž úroveň vzdělávání je touto změnou ovlivněna
5. počet dětí, jejichž úroveň vzdělávání v rámci rozvoje gramotností a pregramotností je touto změnou ovlivněna
6. počet nově zavedených metod práce, speciálních postupů a programů, které začala škola aplikovat ve vzdělávacím procesu

Strategický cíl 1.3.

Vybudování zázemí v prostorách mateřských škol a zařízení podílejících se na předškolním vzdělávání

Priority

Prostory pro odbornou práci speciálních pedagogů (logopedické kabinety...), prostory pro práci psychologů, sociálních pedagogů, asistentů pedagoga, školních asistentů, koordinátorů nadání, externích odborníků, prostory pro komunikaci a práci se zákonnými zástupci, zázemí pro přípravu na práci a oddych pedagogických i nepedagogických pracovníků.

Indikátory

1. počet vybudovaných prostor
2. počet podpořených pedagogických i nepedagogických pracovníků
3. počet podpořených rodin
4. počet dětí se SVP
5. počet podpořených dětí nadaných

Prioritní oblast rozvoje 2

Podpora kvantity i kvality v oblasti lidských zdrojů

Strategický cíl 2.1.

Personální navýšení pedagogických sborů nezbytné pro zajištění vize o úrovni předškolního vzdělávání, naplnění požadavků na společné vzdělávání s cílem zajištění kvality předškolního vzdělávání. Podpora personálního posílení škol o stabilní pozici administrativního pracovníka školy, asistenta pedagoga (školní asistent) do každé třídy bez nutnosti přiznání podpůrného opatření a stabilní pozici chůvy pro péči o děti mladší 3 let.

Priority

Speciální pedagog, asistent pedagoga (školní asistent), psycholog, chůva, sociální pedagog, koordinátor nadání, osobní asistent, krizový a intervenční pracovník, administrativní pracovník.

Indikátory

1. počet specializovaných pozic navyšujících kapacitu pedagogického sboru
2. počet dětí mladších 3 let, jejichž úroveň vzdělávání je touto změnou ovlivněna
3. počet dětí se SVP
4. počet dětí nadaných, jejichž úroveň vzdělávání je touto změnou ovlivněna
5. počet škol se stálou pozicí administrativního pracovníka

Strategický cíl 2.2.

Zvýšení odbornosti pedagogických i nepedagogických pracovníků.

Priority

DVPP v tématech: speciálně pedagogická problematika, práce s dětmi mladšími 3 let, práce s dětmi nadanými, podpora rozvoje podnikavosti, iniciativy, kreativity a tvořivosti, psychologie, moderní vzdělávací metody a programy, práce ředitele, zvýšení odbornosti v oblasti rozvoje gramotností a pregramotností, podpora rodiny (s dětmi se SVP i dětmi intaktními), akreditované kurzy dietního stravování pro personál školních jídelen, síťování škol, odborné stáže, příklady dobré praxe v rámci obvodu, města Ostravy, ORP, ČR i zahraničí, podpora kulatých stolů, tematicky zaměřených workshopů-i z úrovně zřizovatelů, podpora motivace učitelů, ředitelů, podpora vznikajících metodických kabinetů, propojování a spolupráce s nimi, semináře, interaktivní vzdělávací kurzy, koučink, mentoring, podpora odpovídajícího vzdělání a zajištění dostatečného počtu odborných pozic, atestace (speciálních pedagogů navyšující jejich kompetence), akreditované dlouhodobé vzdělávací kurzy, ICT vzdělávání.

Indikátory

1. počet podpořených pedagogických pracovníků
2. počet podpořených nepedagogických pracovníků
3. počet dětí mladších 3 let, jejichž úroveň vzdělávání je touto změnou ovlivněna
4. počet dětí se SVP
5. počet dětí nadaných, jejichž úroveň vzdělávání je touto změnou ovlivněna
6. počet dětí, jejichž úroveň vzdělávání v rámci rozvoje gramotností a pregramotností je touto změnou ovlivněna

Strategický cíl 2.3.

Podpora osobnostního růstu pedagogů a jejich duševní hygieny.

Priority

Dlouhodobější aktivity zaměřené na osobnostní rozvoj pedagogických pracovníků, psychologická podpora pedagogických pracovníků, programy revitalizující fyzické i psychické síly pedagogických pracovníků a zabraňující syndromu jejich vyhoření, supervize, vytvoření komunitního centra – platformy pro setkávání se, komunikaci a sdílení na všech úrovních (škola – škola, škola – zřizovatel, škola – SPC...) za účelem vzhledu všech zapojených do problematiky a problémů, se kterými se školy potýkají.

Indikátory

1. počet podpořených pedagogických pracovníků
2. počet aktivit směřujících k osobnostnímu růstu pedagogických pracovníků
3. počet aktivit směřujících k podpoře duševní hygieny pedagogických pracovníků
4. počet aktivit v rámci komunitního centra

Prioritní oblast rozvoje 3

Podpora spolupráce s rodinou a dalšími subjekty podílejícími se na výchově a vzdělávání

Strategický cíl 3.1.

Spolupráce školy s rodinou.

Priority

Podpora rodiny a odborná pomoc rodinám s dětmi se SVP, osvěta pro rodiny s intaktními dětmi – působnost nezávislého subjektu, realizace aktivit rozvíjejících rodičovské kompetence, spolupráce školy a rodiny, podpora zapojení rodičů a aktivizace rodičů do zapojení se do života školy.

Indikátory

1. počet aktivit směřujících k podpoře rodiny
2. počet aktivit směřujících k zapojení rodičů do života školy
3. počet podpořených rodin s dětmi se SVP
4. počet podpořených rodin s dětmi intaktními

Strategický cíl 3.2.

Spolupráce škol se zřizovateli.

Priority:

Vytvoření systému spolupráce mezi zřizovateli a mateřskými školami (plán přípravy na povinnou školní docházku, úhrada stravného...), vytvoření pracovní skupiny s organizační a systémovou koncepcí práce (pedagogové, rodiče, politici na místní úrovni – zástupci měst a obcí), zajištění kvalitního školního stravování bez rozdílů stravovacích potřeb dětí a zaměstnanců, zřízení subjektu za účelem vaření a rozvozu jídel primárně se zaměřením na dietní stravování, personální a materiální podpora stávajících školních jídelen v oblasti zajištění dietního stravování.

Indikátory

1. počet vytvořených pracovních skupin
2. počet řešených problémových témat
3. počet mateřských škol poskytujících dietní stravování z vlastní školní jídelny
4. počet mateřských škol poskytujících dietní stravování formou dovozu jídla

Strategický cíl 3.3.

Spolupráce škol se základními školami, relevantními středními a vysokými školami, spolupráce se školskými zařízeními, spolupráce s externími odborníky, s neziskovým sektorem a vzájemná spolupráce škol.

Priority

Podpora zřízení nových a rozšíření stávajících center krizové intervence, SPC, OSPOD, předběžná opatření a intervence, mobiliář kompenzačních pomůcek..., navýšení kapacit SPC a PPP pro adekvátní metodické vedení škol těmito poradenskými zařízeními, zvyšování kompetencí (odborných dovedností) předškolních pedagogů a speciálních pedagogů (pedagog zajišťující odbornou praxi studentů na mateřských školách, navýšení kompetencí diagnostických a pro navrhování podpůrných opatření...).

Podpora vzájemné spolupráce škol, podpora spolupráce MŠ se základními školami (společné aktivity, aktivity usnadňující přechod dětí z MŠ do ZŠ, spolupráce ředitelů a pedagogů MŠ a ZŠ), středními a vysokými školami (propojení teorie a praxe, mentoring, koučing, odborné stáže, praxe), s organizacemi zájmového a neformálního vzdělávání (kluby pro předškolní děti a rodiny, odborně zaměřené kurzy a nabídka zájmových útvarů, akcí, pobytů apod. pro předškolní děti), s rodinnými a mateřskými centry, MENSA ČR, neziskovými organizacemi, sociálními službami, organizacemi v oblasti služeb rané péče aj.

Indikátory

1. počet vytvořených center krizové intervence,
2. počet podpořených škol
3. procenta navýšení kapacity SPC, PPP
4. počet realizovaných společných aktivit mezi školami
5. počet realizovaných společných aktivit mezi školami a dalšími výše jmenovanými subjekty

Strategický cíl 3.4.

Spolupráce se subjekty na centrální úrovni řízení školství, středním článkem a spolupráce s metodickými kabinety projektu SYPO, NPI ČR.

Priority

Kvalitní spolupráce subjektů regionálního školství a zájmového vzdělávání se subjekty na centrální úrovni řízení - připomínkování legislativních návrhů, přenos potřeb škol na centrální úroveň řízení školství, cílení dotačních programů dle aktuálních potřeb škol, zapojení subjektů regionálního školství do rozhodovacích procesů na centrální úrovni a další formy spolupráce. Kvalitní spolupráce s metodickými kabinety projektu SYPO, zapojování ředitelů a pedagogů do těchto kabinetů, zapojování subjektů regionálního školství a zájmového vzdělávání do projektů realizovaných MŠMT, NPI ČR aj.

Indikátory

1. počet ředitelů/pedagogických pracovníků škol, školských zařízení a organizací neformálního vzdělávání z ORP Ostrava zapojených do spolupráce s centrální úrovní řízení školství
2. počet ředitelů/pedagogických pracovníků škol, školských zařízení a organizací neformálního vzdělávání z ORP Ostrava zapojených do metodických kabinetů
3. počet škol zapojených do projektů realizovaných NPI ČR

Vazba klíčových povinných a povinně volitelných témat/opatření na strategické cíle a opatření MAP

		Cíl 1/1.1. 1/1.2. 1/1.3.	Cíl 2/2.1. 2/2.2. 2/2.3.	Cíl 3/3.1. 3/3.2. 3/3.3.
Předškolní vzdělávání a péče: dostupnost – inkluze – kvalita	PO	xxx	xxx	xxx
Aktivitty související se vzděláváním mimo OP VVV a IROP	VO	x	x	xxx
Rozvoj kompetencí dětí a žáků v polytechnickém vzdělávání	DO	xxx	xxx	xxx
Rozvoj kompetencí dětí a žáků pro aktivní používání cizího jazyka	VO	xxx	xxx	xxx
Investice do rozvoje kapacit mateřských škol	VO	xxx	x	x

Vazby jednotlivých opatření: xxx silné propojení xx střední propojení x slabé propojení

Povinné opatření: PO, Doporučené opatření: DO, Volitelné opatření: VO

4.3 Priorita č. 2 Čtenářská gramotnost a rozvoj potenciálu každého žáka

4.3.1 Vize

Podpořit rozvoj čtenářské gramotnosti, výuky cizích jazyků, a to všech skupin žáků tak, aby došlo ke zvýšení jejich motivace ke vzdělávání a lepší uplatnitelnosti na trhu práce. Na čtenářskou gramotnost musí být kladen důraz napříč celým vzděláváním tak, aby žáci porozuměli textu, chápali souvislosti a dokázali toho využít v praxi. Aktivita by měly být zaměřeny také na osobnostní a sociální rozvoj pracovníků v oblasti vzdělávání, zájmových a mimoškolních aktivit, knihovníků atd., měly by nabídnout vzdělávání v tématech, která s rozvojem gramotností souvisejí a umožňují vzájemné učení. Společně s podporou vzdělávání by měla jít ruku v ruce také dostatečná finanční a dostatečná materiální a personální podpora tohoto vzdělávání. Podpořit rozvoj infrastruktury v oblasti čtenářské gramotnosti.

4.3.2 Stanovení hlavních problémů k řešení pro aktualizaci strategických cílů a priorit

Pracovní skupina pro rozvoj čtenářské gramotnosti a k rozvoji potenciálu každého žáka navrhuje zaměřit se na tyto oblasti/hlavní problémy k řešení:

- 1) Materiální zabezpečení, vybavení škol včetně investičních akcí
- 2) Podpora cizích jazyků, personální podpora, rodilí mluvčí, kvalifikace
- 3) Podpora školního knihovníka jako pracovní pozice, podpora školních knihoven, vybavení školních knihoven

4.3.3 PRIORITNÍ OBLASTI ROZVOJE

Prioritní oblast rozvoje 1

Podpora infrastruktury – materiální zabezpečení a vybavení škol, investiční aktivity (stavební úpravy, prostorové úpravy, bezbariérovost aj.)

Strategický cíl 1.1.

Vybudování a podpora infrastruktury

Priority

Rekonstrukce/nové vybudování učeben a rozšíření jejich kapacit, zajištění bezbariérovosti budov a vybudování zázemí pro zaměstnance škol a školských zařízení, vybavení nábytkem. Vybudování specializovaných učeben – školních knihoven, studoven, místností pro volnočasové aktivity, ŠD, multifunkčních sálů (vystoupení žáků, prezentace jejich práce před spolužáky a rodičovskou veřejností, dramatická činnost žáků).

Indikátory

1. počet nově vybudovaných učeben
2. počet zrekonstruovaných učeben
3. počet místností jako zázemí pro zaměstnance

4. počet vybudovaných bezbariérových přístupů
5. počet nových budov, přístaveb
6. počet žáků
7. počet pedagogů (mužů, žen) využívajících tyto stavby
8. počet žáků se SVP
9. počet žáků, pedagogů zdravotně handicapovaných

Strategický cíl 1.2.

Podpora a zajištění vybavení škol, školských zařízení a školních knihoven mj. také v návaznosti na polytechnické vzdělávání

Priority

Vybavení škol a školských zařízení pomůckami, robotickými a jinými technickými stavebnicemi, ICT technikou, licencování a připojení k internetu, zajištění konektivity škol, vybavení školních knihoven nábytkem, pomůckami, materiálem aj.

Indikátory

1. počet žáků využívajících pomůcky, ICT techniku ve výuce
2. počet žáků (chlapců, dívek) využívajících pomůcky, ICT techniku ve výuce
3. počet žáků (chlapců se SVP, dívek se SVP) využívajících pomůcky, ICT techniku ve výuce
4. počet pedagogů (mužů, žen) využívajících pomůcky, ICT techniku ve výuce
5. počet zřízených/lépe vybavených školních knihoven

Strategický cíl 1.3.

Zajištění bezpečnosti škol a školských zařízení v oblasti práce s technologiemi

Priority

Podpora bezpečnosti škol a školských zařízení v oblasti práce s technologiemi, bezpečné připojení škol k internetu, zabezpečení vnitřních sítí, zabezpečení využívání nástrojů a pomůcek, BOZP, bezpečnost žáků, ochranné pomůcky aj.

Indikátory

1. počet žáků (chlapců, dívek) využívajících toto zabezpečení
2. počet pedagogů (mužů, žen) využívajících toto zabezpečení
3. počet žáků (chlapců se SVP, dívek se SVP) využívajících toto zabezpečení
4. pracovníci dohledu-nové pracovní pozice, bezpečnostní pracovníci, recepční

Prioritní oblast rozvoje 2

Podpora oblasti cizích jazyků, čtenářské gramotnosti a specializovaných pozic ve školách a školských zařízeních

Strategický cíl 2.1.

Podpora personálního zajištění škol, školských zařízení a školních knihoven

Priority

Podpora vzniku a navýšení počtu specializovaných pozic – koordinátorů nadání, školních psychologů, speciálních pedagogů, sociálních pedagogů, školních knihovníků, logopedů, asistentů pedagogů, rodilých mluvčích ve školách a školských zařízeních s ohledem na zajištění vyrovnání šancí na maximální rozvoj potenciálu každého žáka školy nebo školského zařízení.

Indikátory

1. počet podpořených žáků (chlapců, dívek)
2. počet podpořených žáků (chlapců se SVP, dívek se SVP)
3. počet podpůrných personálních opatření pro výše uvedené pozice
4. počet zřízených/podpořených podpůrných pedagogických pozic, školních knihovníků

Strategický cíl 2.2.

Podpora rozvoje kompetencí v oblasti cizích jazyků (podpora různých metod výuky cizích jazyků, rodilí mluvčí, výukové materiály, další vzdělávání pedagogických pracovníků s ohledem na rozvoj jejich kompetencí v oblasti výuky cizích jazyků aj.)

Priority

Zlepšení jazykových kompetencí pedagogů a žáků, podpora navýšení počtu rodilých mluvčích a mezinárodních mobilit a stáží pedagogů a žáků na základních školách, školských zařízeních, podpora inovativních metod a forem výuky cizích jazyků (CLIL, tandemová výuka, bilingvní výuka, blended learning aj.) a podpora kulturního povědomí žáků a pedagogů. Dlouhodobé a průběžné vzdělávání na odborných seminářích, workshopech, mezinárodních výměnných stážích, zahraničních pobytech, akcích v rámci mezinárodní spolupráce a dalších aktivitách.

Indikátory

1. počet podpořených žáků (chlapců, dívek)
2. počet podpořených žáků (chlapců se SVP, dívek se SVP)
3. počet podpořených pedagogů (mužů, žen) v DVPP
4. počet aktivit

Strategický cíl 2.3.

Podpora kompetencí v oblasti čtenářské gramotnosti, podpora kompetencí školních knihovníků

Priority

Podpora čtenářských kompetencí žáků využitím inovativních metod a forem výuky, spojením poznatků ve výuce s praxí a v běžném životě včetně podpory kulturního povědomí žáků, využíváním školních i veřejných knihoven, využitím čtenářských dílen ve výuce – získání/zvýšení odborných kompetencí

pedagogů pro jejich realizaci. Podpora pedagogického a odborného vzdělávání knihovníků ve veřejných i školních knihovnách. Vzdělávání pedagogů v oblasti vedení školní knihovny a využívání čtenářských strategií. Sdílení a výměna zkušeností, příklady dobré praxe. Tvorba a sdílení výukových materiálů.

Prioritní oblast rozvoje 3

Podpora spolupráce rodiny a školy, školských zařízení a další faktory ovlivňující vzdělání žáků

Strategický cíl 3.1.

Vytvoření podmínek pro zlepšení postoje rodiny ke vzdělávání

Priority

Předkládat rodičům informace spojené s konkrétními tématy modernizace škol a vzdělávacího systému, informovat je o významu posilování dalšího vzdělávání žáků a o potřebě rozvíjet čtenářskou gramotnost jako předpoklad rozvoje jejich potenciálu a jejich úspěšného profesního uplatnění. Poskytnout rodičům dostatečný prostor k diskusi včetně využití mediálního prostoru a sociálních sítí. Zajistit realizaci odborně zaměřených setkávání rodičů za účasti externího odborníka na konkrétní témata.

Indikátory

1. počet podpořených rodičů nebo jiných osob odpovědných za výchovu dítěte
2. počet realizovaných aktivit (setkání rodičů aj.)

Strategický cíl 3.2.

Podpora vnímání vzdělávání jako priority rodiny

Priority

Podporovat zapojení rodin žáků do života školy, především rodin neprospívajících žáků, a to prostřednictvím společných akcí, organizovaných náslechů ve výuce, dobrovolnictvím, sponzoringem, zapojením v organizovaných skupinách. Spolupráce s OSPOD a sociálními pedagogy. Podpora doučování žáků a letních kempů mj. s ohledem na snižování rozdílů způsobených pandemií COVID-19.

Indikátory

1. počet podpořených rodičů nebo jiných osob odpovědných za výchovu dítěte
2. počet realizovaných aktivit
3. počet podpořených žáků
4. počet podpořených žáků se SVP

Strategický cíl 3.3.

Podpora zapojení rodin do volnočasových a mimoškolních aktivit

Priority

Podpora neformálního a zájmového vzdělávání, spolupráce škol a organizací zájmového vzdělávání, zapojení rodin do aktivit, kluby rodičů – tematicky zaměřené, odborné programy pro rodiče.

MAP ORP Ostrava II
Reg. číslo projektu: CZ.02.3.68/0.0/0.0/17_047/0009132

Indikátory

1. počet podpořených osob
2. počet realizovaných aktivit
3. počet podpořených dětí a žáků
4. počet podpořených dětí a žáků se SVP

Vazba klíčových povinných a povinně volitelných témat/opatření na strategické cíle a opatření MAP

		Cíl 1/1.1. 1/1.2. 1/1.3.	Cíl 2/2.1. 2/2.2. 2/2.3.	Cíl 3/3.1. 3/3.2. 3/3.3.
Čtenářská gramotnost v základním vzdělávání	PO	xxx	xxx	xxx
Rozvoj kompetencí dětí a žáků pro aktivní používání cizího jazyka	VO	xx	xxx	xx
Rozvoj kulturního povědomí a vyjádření dětí a žáků	VO	x	x	xx
Aktivity související se vzděláváním mimo OP VVV a IROP	VO	x	x	xx
Rozvoj digitálních kompetencí dětí a žáků	VO	xxx	xx	xx
Investice do rozvoje kapacit základních škol	VO	xxx	x	x

Vazby jednotlivých opatření: xxx silné propojení, xx střední propojení, x slabé propojení

Povinné opatření: PO, Doporučené opatření: DO, Volitelné opatření: VO

4.4 Priorita č. 3: Matematická gramotnost a rozvoj potenciálu každého žáka

4.4.1 VIZE

Podpořit rozvoj matematické gramotnosti při prezenční i distanční formě výuky, a to všech skupin žáků tak, aby došlo ke zvýšení jejich motivace ke vzdělávání a zvýšení uplatnitelnosti na trhu práce. Podpořit technické a materiální pomůcky pro pedagogy i žáky, včetně rozvoje vzniku a využívání metodik a výukových materiálů především pro distanční a také i prezenční výuku.

4.4.2 Stanovení hlavních problémů k řešení pro aktualizaci strategických cílů a priorit

Pracovní skupina pro rozvoj matematické gramotnosti a k rozvoji potenciálu každého žáka na základě revidované SWOT analýzy a dalších relevantních informací navrhuje více se zaměřit na tyto oblasti/hlavní problémy k řešení:

- 1) Zajištění technických a materiálních pomůcek pro pedagogy a žáky potřebných pro distanční výuku a rozvoj matematické gramotnosti
- 2) Podpora rozvoje vzniku a využívání metodik a výukových materiálů k matematické gramotnosti pro distanční výuku všech žáků včetně žáků se specifickými vzdělávacími potřebami
- 3) Zvýšení a podpora motivace žáků při distanční výuce, především těch ze sociálně znevýhodněného prostředí bez podpory a zájmu rodičů, se speciálními vzdělávacími potřebami, a využití potenciálu spolupráce s asistenty pedagogů při této distanční výuce

4.4.3 PRIORITNÍ OBLASTI ROZVOJE

Prioritní oblast rozvoje 1

Zajištění materiálních podmínek škol a školských zařízení (vybudování polytechnických a vědeckých center, odborných učeben apod., včetně nákupu a tvorby učebních pomůcek, stavebnic, her apod.) pro rozvoj matematické gramotnosti, zajištění technických a materiálních pomůcek pro pedagogy a žáky potřebných pro distanční výuku a rozvoj matematické gramotnosti

Strategický cíl 1.1.

Vybudování a podpora infrastruktury pro rozvoj matematické gramotnosti

Priority

Vybudování a modernizace polytechnických a vědeckých center, odborných a digitálních pracovišť a učeben, odborných „hnízd“ v učebnách, včetně bezpečného připojení k internetu a vybavení nábytkem a infrastrukturou pro distanční vzdělávání.

Indikátory

1. počet podpořených škol a školských zařízení
2. počet nově vybudovaných učeben
3. počet zrekonstruovaných učeben

4. počet dětí/žáků využívajících tyto stavby
5. počet pedagogů (mužů, žen) využívajících tyto stavby

Strategický cíl 1.2.

Nákup odborných pomůcek, učebnic, stavebnic, her apod. podporujících matematickou gramotnost pro školy a školská zařízení

Priority

Vybavení škol a školských zařízení odbornými pomůckami, učebnicemi, stavebnicemi, hrami apod., podporujícími matematickou gramotnost včetně elektronických materiálů a aplikací. Vybavení rovněž ICT technikou, licencování a připojení k internetu a zajištění konektivity škol a školských zařízení.

Indikátory

1. počet podpořených škol a školských a vzdělávacích zařízení
2. počet dětí/žáků využívajících pomůcky, ICT techniku ve výuce
3. počet pedagogů (mužů, žen) využívajících pomůcky, ICT techniku ve výuce

Strategický cíl 1.3.

Podpora tvorby vlastních modulů/programů na podporu matematické gramotnosti

Priority

Podpořit tvorbu, implementaci a sdílení nových modulů/programů na podporu rozvoje matematické gramotnosti (hry, aplikace, didaktické a učební pomůcky atd.).

Indikátory

1. počet podpořených škol a školských zařízení
2. počet vytvořených modulů/programů
3. počet implementovaných modulů/programů

Prioritní oblast rozvoje 2

Podpora profesního rozvoje pedagogů, mentoring, spolupráce, sdílení zkušeností v oblasti matematické gramotnosti. Podpora rozvoje vzniku a využívání metodik a výukových materiálů k matematické gramotnosti pro distanční výuku všech žáků včetně žáků se specifickými vzdělávacími potřebami

Strategický cíl 2.1.

Podpora profesního rozvoje pedagogů, mentoring, spolupráce a sdílení zkušeností pro rozvoj matematické gramotnosti

Priority

Podpora mentoringu ředitelů a pedagogů včetně rozvoje spolupráce, sdílení zkušeností a příkladů dobré praxe v oblasti matematické gramotnosti mezi pedagogy vlastní školy a školského zařízení a pedagogy různých škol a školských zařízení.

Indikátory

1. počet podpořených škol a školských zařízení
2. počet podpořených pedagogů (mužů, žen) v mentoringu, spolupráci a sdílení zkušeností

Strategický cíl 2.2.

Podpora rozvoje vzniku a využívání metodik a výukových materiálů k matematické gramotnosti pro distanční výuku všech žáků včetně žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Priority

Podpora vytváření a využívání metodik a výukových materiálů pro pedagogické pracovníky i rodiče k rozvoji matematické gramotnosti při distanční výuce všech žáků včetně žáků se SVP, podpora sdílení zkušeností s využíváním těchto metodik i sdílení těchto metodik.

Indikátory

1. Počet nově vzniklých metodik, výukových materiálů pro distanční výuku v oblasti mat. gramotnosti
2. Počet podpořených pedagogických pracovníků/rodičů nebo jiných osob odpovědných za výchovu
3. Počet podpořených dětí a žáků

Prioritní oblasti rozvoje 3

Podpora spolupráce rodiny a školy, školských zařízení, zvýšení a podpora motivace všech žáků při prezenční i distanční výuce, především těch ze sociálně znevýhodněného prostředí, bez podpory a zájmu rodičů a se SVP, a využití potenciálu spolupráce s asistenty pedagogů při distanční výuce. Podpora spolupráce a zkvalitňování vztahů dětí, žáků a pedagogů základních a mateřských škol s dalšími organizacemi jako jsou organizace zájmového vzdělávání, vysoké školy, firmy apod. v oblasti rozvoje matematické gramotnosti.

Strategický cíl 3.1.

Zvýšení a podpora motivace všech žáků při prezenční i distanční výuce, především těch ze sociálně znevýhodněného prostředí, bez podpory a zájmů rodičů a se speciálními vzdělávacími potřebami, a využití potenciálu spolupráce s asistenty pedagogů při distanční výuce.

Priority

Podpora aktivit ke zvýšení motivace všech žáků při prezenční i distanční výuce k rozvoji logiky a matematické gramotnosti, především žáků ze sociálně znevýhodněného prostředí, bez podpory a zájmu rodičů a se speciálními vzdělávacími potřebami, podpora doučování a prezenčních i distančních zájmových aktivit k rozvoji logiky a matematické gramotnosti, podpora rozvoje spolupráce s asistenty pedagogů při distanční výuce.

Indikátory

1. Počet podpořených škol, školských zařízení a neziskových organizací
2. Počet realizovaných aktivit
3. Počet podpořených žáků
4. Počet podpořených asistentů pedagoga

Strategický cíl 3.2.

Podpora vnímání vzdělávání jako priority rodiny a vytvoření podmínek pro zlepšení postoje rodiny ke vzdělávání

Priority

Zapojit rodiče žáků do života školy v rámci projektů a akcí podporujících matematickou gramotnost a předkládat jim relevantní informace k rozvoji matematické gramotnosti, informovat je o významu posilování dalšího vzdělávání žáků a poskytnout jim dostatečný prostor k diskusi. Zajistit realizaci odborně zaměřených setkávání rodičů za účasti odborníků na daná témata.

Indikátory

1. počet podpořených škol a školských zařízení
2. počet realizovaných aktivit
3. počet podpořených rodičů nebo osob odpovědných za výchovu nebo veřejnosti

Strategický cíl 3.3.

Spolupráce a zkvalitňování vztahů dětí, žáků a pedagogů základních a mateřských škol s dalšími organizacemi jako jsou organizace zájmového vzdělávání, vysoké školy, firmy apod. v oblasti rozvoje matematické gramotnosti.

Priority

Podpora spolupráce škol a školských zařízení s organizacemi zájmového vzdělávání, firmami, odbornými institucemi, vysokými školami a dalšími zainteresovanými organizacemi v rámci pořádání společných aktivit jako jsou stáže, exkurze, vzdělávací aktivity, tematicky zaměřené výstavy a veletrhy, prezentace regionálních vzdělávacích institucí, zaměstnavatelů, podnikatelských aktivit a partnerů trhu práce, podpora vzájemné spolupráce škol a školských zařízení, zkvalitňování vztahů dětí, žáků a pedagogů ZŠ a MŠ (uvnitř škol a školských zařízení i s výše uvedenými subjekty).

Indikátory

1. počet podpořených škol a školských zařízení
2. počet realizovaných aktivit
3. počet podpořených pedagogů, dětí a žáků

Vazba klíčových povinných a povinně volitelných témat/opatření na strategické cíle a opatření MAP

		Cíl 1/1.1. 1/1.2. 1/1.3.	Cíl 2/2.1. 2/2.2. 2/2.3.	Cíl 3/3.1. 3/3.2. 3/3.3.
Matematická gramotnost v základním vzdělávání	PO	xxx	xxx	xxx
Rozvoj kompetencí dětí a žáků pro aktivní používání cizího jazyka	VO	x	x	x
Rozvoj kulturního povědomí a vyjádření dětí a žáků	VO	x	x	xx
Aktivity související se vzděláváním mimo OP VVV a IROP	VO	x	x	xxx
Rozvoj digitálních kompetencí dětí a žáků	VO	xxx	xxx	xxx
Investice do rozvoje kapacit základních škol	VO	xxx	x	x

Vazby jednotlivých opatření: xxx silné propojení xx střední propojení x slabé propojení

Povinné opatření: PO, Doporučené opatření: DO, Volitelné opatření: VO

4.5 Priorita č. 4: Inkluzivní vzdělávání a podpora dětí a žáků ohrožených školním neúspěchem (rovné příležitosti ve vzdělávání)

4.5.1 VIZE

Podpořit společné vzdělávání dětí a žáků v rámci hlavního vzdělávacího procesu bez ohledu na to, zda se jedná o děti a žáky ze sociálně znevýhodněného a kulturně odlišného prostředí, děti a žáky zdravotně postižené a znevýhodněné, nebo žáky (mimořádně) nadané, s odlišným jazykem mateřským apod. Vytvořit jim materiální i technické podmínky, motivovat je k učení, osobnímu rozvoji a rozvoji klíčových kompetencí. Klást důraz na podporu dovedností v technických a digitálních technologiích, které žáky ovlivňují při distančním vzdělávání. Současně vytvořit technické a materiální podmínky pedagogickým pracovníkům a posílit odborné pozice školního poradenského pracoviště, které jsou pro pedagogy při společném vzdělávání dětí a žáků velkou oporou, posílit spolupráci se speciálními poradnami a centry. Podpořit stabilní financování odborných pozic školních poradenských pracovišť.

4.5.2 Stanovení hlavních problémů k řešení pro aktualizaci strategických cílů a priorit

Pracovní skupina pro rovné příležitosti ve vzdělávání navrhuje soustředit na oblasti/hlavní problémy k řešení, které korespondují se stávajícími prioritními oblastmi rozvoje, tzn.:

- 1) Zajištění materiálních podmínek
- 2) Lidské zdroje
- 3) Vzdělávací proces

4.5.3 PRIORITNÍ OBLASTI ROZVOJE

Prioritní oblast rozvoje 1
Zajištění materiálních podmínek

Strategický cíl 1.1.

Podpora rekonstrukcí a přístavby škol pro vytvoření podmínek pro žáky a zázemí pro zaměstnance školy a zaměstnance školního poradenského pracoviště

Priority

Rekonstrukce, přístavby a přestavby škol s cílem zajištění zázemí pro zaměstnance škol jako jsou kabinety, prostory pro práci s rodiči či osobami odpovědnými za výchovu a vytvoření optimálních podmínek pro žáky vytvořením rehabilitačních, relaxačních a speciálních místností pro výuku žáků, včetně žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, aj. (vhodnost, bezbariérovost, bezpečnost rekonstruovaných/nově vzniklých prostor).

Indikátory

1. počet rekonstrukcí, přístaveb a přestaveb škol,
2. počet nově vzniklých/rekonstruovaných prostor

Strategický cíl 1.2.

Podpora zajištění odborných pomůcek, učebnic, stavebnic, her, IT vybavení a konektivity škol a školských zařízení

Priority

Podpora zajištění dostatečného množství kvalitních odborných pomůcek, učebnic, stavebnic, her a hardwarového i softwarového vybavení pro školy a školská zařízení. Kvalitní konektivita škol a ŠZ, vysokorychlostní internet. Bezpečnost konektivity škol i využívání všech pomůcek.

Indikátory

1. Počet podpořených projektů škol zaměřených na vybavení
2. Počet škol s kvalitní konektivitou, vysokorychlostním internetem

Strategický cíl 1.3.

Podpora rekonstrukcí a přístavby škol pro vybudování odborných učeben, laboratoří a dílen pro výuku žáků a prožitkovou výuku dětí

Priority

Rekonstrukce a přístavby škol pro vybudování odborných učeben, laboratoří a dílen pro výuku žáků a prožitkovou výuku dětí, podpora vzniku a rekonstrukcí stávajících odborných učeben, laboratoří a dílen pro výuku a prožitkovou výuku ve stávajících prostorách škol.

Indikátory

1. počet zrealizovaných rekonstrukcí, přístaveb a díky tomu vybudovaných učeben, laboratoří, dílen
2. počet vzniklých/rekonstruovaných učeben, laboratoří, dílen ve stávajících prostorách škol
3. počet podpořených škol

Prioritní oblast rozvoje 2

Lidské zdroje

Strategický cíl 2.1.

Podpora podpůrných pedagogických pozic a školních asistentů

Priority

Podpora vzniku a udržení podpůrných pedagogických pozic jako jsou asistent pedagoga, speciální pedagog, sociální pedagog, školní psycholog, školní logoped, kariérový poradce a školní asistent.

Indikátory

1. Počet vzniklých podpůrných pedagogických pozic a školních asistentů
2. Počet podpořených škol a školských zařízení

Strategický cíl 2.2.

Vytvoření a rozvoj školních poradenských pracovišť.

Priority

Podpora vzniku, rozvoje a udržení školních poradenských pracovišť, podpora vzniku adekvátního zázemí pro práci se žáky, rodiči a osobami zodpovědnými za výchovu. Vybavení ŠPP metodickými materiály a dalšími pomůckami potřebnými pro zajištění kvalitních podmínek ŠPP.

Indikátory

1. Počet podpořených ŠPP/počet podpořených škol.

Strategický cíl 2.3.

Podpora kvalitního a dostatečného profesního rozvoje pedagogických pracovníků, podpora motivace a vzdělávání pedagogických pracovníků škol, spolupráce a sdílení zkušeností a dobré praxe mezi školami

Priority

Podpora a motivace k dalšímu vzdělávání pedagogických pracovníků škol a školských zařízení vedoucího k jejich kvalitnímu a dostatečnému profesnímu rozvoji, prevence syndromu vyhoření. Podpora spolupráce škol a školských zařízení na stejné úrovni i mezi jednotlivými úrovněmi vzdělávání, podpora sdílení zkušeností a příkladů dobré praxe mezi školami, podpora síťování a společných aktivit včetně výjezdů.

Indikátory

1. Počet podpořených pedagogických pracovníků
2. Počet realizovaných aktivit/podpořených projektů týkajících se vzájemné spolupráce

Prioritní oblast rozvoje 3

Vzdělávací proces

Strategický cíl 3.1.

Podpora motivace žáků k učení, rozvoj zdravého klimatu ve školách a podpora mimoškolních aktivit

Priority

Podpora motivace žáků k učení a rozvoj jejich schopností a dovedností v různých oblastech vzdělávání včetně oblasti sociální, podpora školních klubů, kroužků, družin, podpora zážitkového a badatelského učení, podpora mimoškolních aktivit, zájmového a neformálního vzdělávání, smysluplného trávení volného času v odpoledních hodinách, volných dnech, včetně prázdnin (mj. tábory včetně příměstských). Podpora aktivit vedoucích k rozvoji zdravého klimatu ve školách, podpora preventivních programů a projektů pro žáky a aktivit tříd v oblasti osobnostně sociální a občanské výchovy vedoucím k dobrým vztahům a k vytvoření zdravého klimatu školy, prevence kyberšikany.

Indikátory

1. Počet podpořených tříd ve škole, škol a školských zařízení
2. Počet podpořených/uskutečněných aktivit

Strategický cíl 3.2.

Podpora dětí a žáků jejichž vzdělávání bylo negativně ovlivněno distanční formou vzdělávání

Priority

Podpora doučování, edukativních táborů včetně příměstských, školních družin a klubů, NNO, organizací neformálního a zájmového vzdělávání poskytujících tyto aktivity, podpora aktivit k posílení sociálních kompetencí, a vztahů a zlepšení psychického stavu dětí a žáků.

Indikátory

1. Počet podpořených dětí a žáků
2. Počet realizovaných aktivit
3. Počet podpořených škol, školských zařízení, organizací neformálního a zájmového vzdělávání, NNO

Strategický cíl 3.3.

Podpora spolupráce školy s rodinou, zlepšení postoje rodin k důležitosti vzdělávání ve spolupráci s ŠPP a rozvoj spolupráce s PPP a SPC

Priority

Odborně zaměřená setkání a spolupráce s rodiči žáků škol (primární prevence, předcházení neúspěchu žáka, posilování významu dalšího vzdělávání, společné aktivity, besedy, přednášky a osvětové programy), aktivity na podporu zapojení rodiny do života školy, projektové dny, informovanost rodičů či jiných osob odpovědných za výchovu o aktivitách školy, zapojení ŠPP do těchto aktivit.

Indikátory

1. Počet podpořených škol
2. Počet podpořených tříd
3. Počet podpořených žáků (se SVP)

Strategický cíl 3.4.

Podpora sdílení informací a příkladů dobré praxe v rámci realizovaných projektů školami a školskými zařízeními, výměnné stáže pracovníků ve vzdělávání (domácí, zahraniční)

Priority

Podpora sdílení informací, výstupů a příkladů dobré praxe z realizovaných projektů a aktivit škol a školských zařízení, akce zaměřené na výměnu zkušeností a dobré praxe (workshopy, kulaté stoly aj.). Meziškolní spolupráce, výměnné stáže zaměstnanců škol, návštěvy škol skupinami žáků (vše na úrovni domácích i zahraničních).

Indikátory

1. Počet podpořených škol
2. Počet realizovaných akcí, aktivit, stáží, návštěv

MAP ORP Ostrava II
Reg. číslo projektu: CZ.02.3.68/0.0/0.0/17_047/0009132

Vazba klíčových povinných a povinně volitelných témat/opatření na strategické cíle a opatření MAP

		Cíl 1/1.1. 1/1.2. 1/1.3.	Cíl 2/2.1. 2/2.2. 2/2.3.	Cíl 3/3.1. 3/3.2. 3/3.3.
Inkluzivní vzdělávání a podpora dětí a žáků ohrožených školním neúspěchem	PO	xxx	xxx	xxx
Rozvoj kompetencí dětí a žáků pro aktivní používání cizího jazyka	VO	xx	xx	xx
Rozvoj kulturního povědomí a vyjádření dětí a žáků	VO	x	xx	xx
Aktivity související se vzděláváním mimo OP VVV a IROP	VO	x	x	xx
Rozvoj digitálních kompetencí dětí a žáků	VO	xx	x	xx
Investice do rozvoje kapacit základních škol	VO	xxx	x	x

Vazby jednotlivých opatření: xxx silné propojení xx střední propojení x slabé propojení

Povinné opatření: PO, Doporučené opatření: DO, Volitelné opatření: VO

4.6 Priorita č. 5: Kariérové poradenství

4.6.1 VIZE

„Nelze ani odhadnout tu obrovskou škodu, kterou společnosti působí nesprávná volba povolání, ty milióny neproduktivních a nešťastných, kteří konají práci, jež se jim protiví nebo pro niž nemají vlohy.“

Orison Swett Marden, americký spisovatel 1850 - 1924

Kariérové poradenství je systémově ukotveno v edukačním procesu a patří mezi prvořadě úkoly základních škol. Kariérový poradce má vytvořený potřebný pracovní i časový prostor a prostředí tak, aby mohl tuto činnost vykonávat plnohodnotně, nikoliv okrajově. Pracuje nejen se všemi žáky školy a jejich zákonnými zástupci, a to již od 1. stupně vzdělávání, ale v tomto kontextu odborně vede pedagogický sbor školy, informuje jej a dává podklady pro práci s žáky v oblasti kariérového poradenství a rovněž dostává zpětnou vazbu od pedagogů z první linie, tedy těch, kteří jsou s dětmi v každodenním přímém kontaktu. Jen cílevědomou a systematickou prací pod odborným vedením lze vzdělávat tak, aby absolvent základní školy byl vybaven kompetencemi pro budoucí kariéru s plnohodnotným společenským uplatněním.

4.6.2 Stanovení hlavních problémů k řešení pro aktualizaci strategických cílů a priorit

Pracovní skupina pro kariérové poradenství nyní navrhuje více se zaměřit na tyto oblasti/hlavní problémy k řešení:

- 1) Definování, financování a vzdělávání pozice kariérového poradce (pracovní a materiální podmínky), možnost oddělení pozice kariérového poradce
- 2) Přenos příkladů dobré praxe ze strany škol, kde kariéroví poradci již fungují, zvyšování povědomí o kariérovém poradenství
- 3) Rozvoj spolupráce všech aktérů působících v oblasti kariérového poradenství – pracovní skupina pro kariérové poradenství projektu MAP ORP Ostrava II, Moravskoslezský pakt zaměstnanosti, z.s., statutární město Ostrava, zřizovatelé, školy aj.

4.6.3 PRIORITNÍ OBLASTI ROZVOJE

Prioritní oblast rozvoje 1

Infrastruktura, materiálně technické vybavení škol a školských zařízení, včetně učebních pomůcek

Strategický cíl 1.1.

Budování a modernizace odborných pracovišť a odborných učeben

Priority

Pokračovat v budování a modernizaci odborných pracovišť a odborných učeben, zejména jazykových učeben, odborných učeben (dílů) pro výuku učební oblasti Člověk a svět práce, učeben pro rozvoj kompetencí dětí v oblastech digitální gramotnosti, matematiky, polytechnických a přírodovědných

oborů a relaxačních prostor. Podpora rekonstrukcí škol, přístaveb, přestaveb a půdních vestaveb za tímto účelem.

Indikátory

1. počet podpořených škol, školských a vzdělávacích zařízení.
2. Počet vybudovaných/modernizovaných odborných pracovišť a odborných učeben
3. Počet vybudovaných/modernizovaných relaxačních prostor

Strategický cíl 1.2.

Budování a modernizace infrastruktury

Priority

Pokračovat v budování a modernizaci potřebné infrastruktury, především rekonstrukce a vybudování inženýrských sítí, sociálního zázemí, zajištění kvalitní konektivity škol pro digitální komunikaci a realizaci distančního vzdělávání, rekonstrukce a stavební úpravy stávající infrastruktury ve vazbě na budování bezbariérovosti škol.

Indikátory

1. počet podpořených škol, školských a vzdělávacích zařízení

Strategický cíl 1.3.

Kapacity škol

Priority

Přehodnocení kapacity škol, školských a vzdělávacích zařízení ve vztahu k rozvoji odborného zázemí včetně vybudování, přístavby a rekonstrukce prostor vzdělávacích institucí, vedoucích ke zvýšení jejich kapacit, a to i vybudování a rekonstrukce prostor pro volnočasové aktivity včetně sociálního zázemí a zajištění bezbariérového přístupu.

Indikátory

1. počet podpořených škol a školských a vzdělávacích zařízení

Strategický cíl 1.4.

Učební a kompenzační pomůcky

Priority

Doplňovat, obnovovat a modernizovat vybavení odbornými a učebními pomůckami, polytechnickými stavebnicemi, edukačními hrami, licencemi, IT vybavením, kompenzačními pomůckami aj.

Indikátory:

1. počet podpořených škol a školských a vzdělávacích zařízení
2. počet podpořených žáků

Prioritní oblast rozvoje 2

Definování, financování a vzdělávání pozice kariérového poradce (pracovní a materiální podmínky), možnost oddělení pozice kariérového poradce

Strategický cíl 2.1.

Systémová podpora kariérového poradenství, materiální a pracovní podmínky, vzdělávání kariérových poradců a ostatních pedagogických pracovníků

Priority

Podporovat vytvoření (celostátní) jednotné systémové podpory a pozice kariérového poradce včetně legislativní úpravy a zajištění podmínek, především přesně definovat jeho funkci, oddělit ji od pozice výchovného poradce, vytvořit časové i prostorové podmínky pro jeho činnost a začlenit práci kariérových poradců do celospolečenského systému kariérového poradenství propojeného všemi úrovněmi vzdělávání a trhu práce. Vzdělávání kariérových poradců a pedagogických pracovníků škol a školských zařízení - dále rozvíjet podporu a sjednocení všech druhů a forem vzdělávání pedagogických pracovníků, zejména pro rozvoj kompetencí v oblasti polytechniky, moderních informačních a digitálních technologií, matematiky, podnikání a finanční gramotnosti, jazykové vybavenosti a zlepšení odborné informovanosti o trhu práce.

Indikátory

1. počet intervencí k systémovým změnám a legislativním úpravám
2. počet podpořených škol a školských a vzdělávacích zařízení
3. počet podpořených pedagogických pracovníků

Strategický cíl 2.2.

Definování pozice KP a začlenění pozice kariérového poradce ve struktuře školy (např. KP jako součást týmu školního poradenského pracoviště)

Priority

Podporovat a iniciovat definování pozice KP a podporovat začlenění pozice KP ve struktuře školy, podporovat a aktivně působit v pilotních programech s touto oblastí a podporovat je.

Indikátory

1. Počet škol se pevně začleněným kariérovým poradcem ve struktuře školy

Strategický cíl 2.3.

Podpora nových metod a forem výuky, začlenění kariérové profilace do běžné výuky včetně podpory kariérového poradenství pro žáky se SVP

Priority

Podpora nových metod a forem výuky včetně zahraničních stáží, exkurzí, výměn - žáků, pedagogů a vedoucích pracovníků, zážitkového učení, podpora spolupráce s organizacemi zájmového vzdělávání, podpora začlenění kariérové profilace do běžné výuky včetně podpory KP pro žáky se SVP.

Indikátory

1. Počet podpořených škol, ŠZ a vzdělávacích zařízení
2. Počet aktivit spolupráce, zahraničních stáží, realizovaných exkurzí
3. Počet realizovaných aktivit na podporu kariérového poradenství pro žáky se SVP

Prioritní oblast rozvoje 3

Přenos příkladů dobré praxe, podpora spolupráce škol, vzdělávacích zařízení a partnerů

Strategický cíl 3.1.

Podpora a rozvoj spolupráce všech aktérů působících v oblasti kariérového poradenství – pracovní skupina pro kariérové poradenství MAP, Moravskoslezský pakt zaměstnanosti, z.s., statutární město Ostrava, zřizovatelé, školy aj.

Priority

Podpora a rozvoj spolupráce všech aktérů působících v oblasti kariérového poradenství – pracovní skupina pro kariérové poradenství MAP, Moravskoslezský pakt zaměstnanosti, z.s., statutární město Ostrava, zřizovatelé, základní školy, vysoké školy, zaměstnavatelé a další subjekty, pokračovat a rozvíjet navázanou komunikaci a spolupráci.

Indikátory

1. Počet spolupracujících subjektů, platforem, partnerství

Strategický cíl 3.2.

Přenos příkladů dobré praxe ze strany škol, kde kariéroví poradci již fungují, zvyšování povědomí o kariérovém poradenství a jeho důležitosti

Priority

Přenos příkladů dobré praxe ze strany škol, kde kariéroví poradci již fungují, zvyšování povědomí o kariérovém poradenství a jeho důležitosti, realizace odborných konferencí, workshopů, vytváření metodik s příklady dobré praxe, účast participujících subjektů na regionálních, státních i mezinárodních akcích s tímto tématem.

Indikátory

1. Počet realizovaných akcí (konferencí, workshopů) a vzniklých metodik
2. Počet účastníků těchto akcí

Strategický cíl 3.3.

Rozvoj platformy pro kariérové poradenství – zajištění dlouhodobé podpory primárně ze strany zřizovatele pro rozvoj pozice KP (pořádá vzdělávací programy, zajišťuje možné platformy neformálního/dobrovolného setkávání KP pro přenos zkušeností, zřídit pozici koordinátora KP pro iniciaci a podporu přenosu zkušeností), zapojit do procesu KP také rodiče a motivovat je v zájmu o budoucnost svých dětí (iniciační role zřizovatele)

Priority

Rozvoj platformy pro kariérové poradenství v ORP Ostrava a MSK, zajištění dlouhodobého financování platformy, zřízení pozice koordinátora KP v ORP Ostrava a MSK, realizace aktivit pro širší zapojení rodičů do života školy, do profesní orientace jejich dětí, podpora zajištění a distribuce fyzických i elektronických materiálů sloužících rodičům pro profesní orientaci jejich dětí.

Indikátory

1. Fungující platforma pro kariérové poradenství v ORP Ostrava
2. Zřízená pozice krajského koordinátora KP v ORP Ostrava
3. Počet uskutečněných akcí pro širší zapojení rodičů do života škol a profesní orientace jejich dětí

Vazba klíčových povinných a povinně volitelných témat/opatření na strategické cíle a opatření MAP

		Cíl 1/1.1. 1/1.2. 1/1.3.	Cíl 2/2.1. 2/2.2. 2/2.3.	Cíl 3/3.1. 3/3.2. 3/3.3.
Čtenářská a matematická gramotnost v základním vzdělávání	PO	xxx	xx	x
Rozvoj kompetencí dětí a žáků pro aktivní používání cizího jazyka	VO	xx	xx	xx
Rozvoj kulturního povědomí a vyjádření dětí a žáků	VO	xx	xx	xx
Aktivity související se vzděláváním mimo OP VVV a IROP	VO	x	x	X
Rozvoj digitálních kompetencí dětí a žáků	VO	xxx	xxx	xx
Investice do rozvoje kapacit základních škol	VO	xxx	x	x

Názvy jednotlivých opatření: xxx silné propojení xx střední propojení x slabé propojení

Povinné opatření: PO, Doporučené opatření: DO, Volitelné opatření: VO

5 Předpoklad a složení investičních potřeb ORP Ostrava

Zařazení investičních záměrů škol, školských zařízení, organizací zájmového a neformálního vzdělávání a dalších subjektů ve vzdělávání do strategického rámce investičních priorit je nutnou podmínkou pro možnost jejich externího financování, tzn. pro možnost podat žádost o dotaci např. v IROP, ITI aj. S ohledem na konec programového období EU 2014-2020 a začátek nového programového období 2021-2027 byly v červnu 2021 osloveny školy, školská zařízení, organizace zájmového vzdělávání a jejich zřizovatelé k zaslání investičních záměrů pro jejich převod-zařazení do nové tabulky pro rozpis investičních záměrů v období 2021-2027. Strategický rámec investičních priorit ORP Ostrava tak získal novou podobu. Protože ale současně nezareagovaly všechny subjekty nebo jejich zřizovatelé, zůstala i nadále evidence neaktualizovaných investičních záměrů v původní, „staré tabulce“. V dalším textu bude pro přehlednost hovořeno pouze o investičních záměrech pro období 2021-2027 (IZ 2021-2027) a investičních záměrech 2014-2020 (IZ 2014-2020). Obě tabulky jsou přílohami tohoto dokumentu.

Tabulka 105 Druh subjektů s novými/aktualizovanými investičními záměry (IZ 2021-2027)

	město Ostrava	obce mimo město Ostrava
mateřská škola	31	3
z toho soukromé MŠ	0	-
z toho ZŠ a MŠ	6	5
z toho soukromá ZŠ a MŠ	0	-
základní škola	62	6
z toho soukromé ZŠ	3	0
SVČ + DDM	1	-
základní umělecká škola	1	1
z toho soukromé ZUŠ	1	-

Strategický rámec (nová tabulka, IZ 2021-2027) obsahuje celkem **272 projektů** (66 MŠ, 202 ZŠ, 2 ZUŠ, 2 SVČ) **v celkové výši 1 823 768 032 Kč** (více než 1,8 mld. Kč).

Tabulka 106 Struktura subjektů s novými/aktualizovanými investičními záměry a výše očekávaných investic (IZ 2021-2027)

	město Ostrava		obce mimo město Ostrava	
	počet projektů	očekávané investice	počet projektů	očekávané investice
mateřská škola	48	216 203 000 Kč	6	10 550 000 Kč
soukromá mateřská škola	-	-	-	-
MŠ ředitelstvím pod ZŠ	9	39 800 000 Kč	3	1 600 000 Kč
základní škola	178	1 024 865 032 Kč	17	247 800 000 Kč
soukromá základní škola	7	161 100 000 Kč	-	-
středisko volného času			2	110 000 000 Kč
DDM	-	-	-	-
základní umělecká škola	-	-	1	5 850 000 Kč
soukromá ZUŠ	1	6 000 000 Kč		
celkem	243	1 447 968 032 Kč	29	375 800 000 Kč

V následující tabulce jsou uvedeny projekty, dle jejich zaměření na oblasti dané novými tabulkami – podporované v IROP a ITI, tj. navýšení kapacity MŠ/novostavba MŠ, zajištění hygienických požadavků u MŠ, kde jsou nedostatky identifikovány krajskou hygienickou stanicí, u ZŠ výuku cizích jazyků, přírodních věd, polytechnického vzdělávání, práci s digitálními technologiemi, rekonstrukce učeben neúplných škol v CLLD, zázemí pro školní poradenské pracoviště, vnitřní/venkovní zázemí pro komunitní aktivity vedoucí k sociální inkluzi, budování zázemí družin a školních klubů a konektivitu.

Tabulka 107 Počty nových/aktualizovaných IZ 2021-2027 MŠ dle typu projektu

		navýšení kapacity MŠ / novostavba MŠ	zajištění hygienických požadavků u MŠ, kde jsou nedostatky identifikovány KHS
Ostrava	mateřská škola	3	4
	z toho MŠ ředitelstvím pod ZŠ	1	1
mimo Ostravu	mateřská škola	-	-
	z toho MŠ ředitelstvím pod ZŠ	-	-
Celkem		3	4

Z celkového počtu 202 projektů základních škol, středisek volného času a ZUŠ zaměřených na oblasti podporované z IROP nebo ITI je nejvíce projektů orientováno na práce s digitálními technologiemi a přírodní vědy (117, resp. 115), vyšší počet projektů pak vykazují ještě oblasti polytechnického vzdělávání a cizích jazyků.

Tabulka 108 Počet projektů podle podporovaných oblastí dle IROP a ITI (IZ 2021-2027)

		cizí jazyk	přír. vědy	polyt. vzděl.	práce s digit. tech.	rekons. učeben neúpl- ných škol v CLLD	zázemí pro ŠPP	zázemí pro komun. aktivity	zázemí ŠD/ŠK	konekti- vita
Ostrava	projekty ZŠ celkem	79	101	89	106	4	18	58	50	60
	z toho soukr. ZŠ	5	4	4	4	3	4	3	6	4
	z toho kraj. ZŠ	-	3	5	1	-	1	-	-	2
	soukr. ZUŠ	1	1	1	1	-	-	-	-	-
mimo Ostravu	projekty ZŠ celk.	7	11	5	8	-	3	12	10	4
	SVČ	2	2	2	2	-	-	-	-	-
	ZUŠ	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Celkem		89	115	97	117	4	21	70	60	64

Pozn. všechny ZŠ v širším území ORP Ostrava se sídlem mimo území města Ostravy jsou obecní

Ve strategickém rámci MAP ORP Ostrava II je nadále vedeno také **79 investičních záměrů z programového období 2014-2020 v celkové hodnotě (očekávané výši investic) 536 816 100 Kč** (jedná se o investiční záměry dosud nerealizované, nevyřazené nebo nenahrazené novým projektem, tzn. stále aktuální investiční záměry). Přestože byly subjekty v území informovány o nutnosti aktualizovat své investiční záměry a zařadit je do nové tabulky pro období 2021-2027, některé subjekty na toto nereflektovaly a uvedly, že své IZ aktualizují až při příští aktualizaci SR MAP v roce 2022. Reálnější obraz investičních potřeb v předškolním, základním, základním uměleckém, zájmovém a neformálním vzdělávání v území ORP Ostrava tak bude znám až po další aktualizaci SR MAP.

Tabulka 109 Druh subjektů s novými/aktualizovanými investičními záměry (IZ 2021-2027)

	město Ostrava	obce mimo město Ostrava
mateřská škola	11	1
z toho soukromé MŠ	1	-
základní škola	16	2
z toho soukromé ZŠ	1	-
základní a mateřská škola	9	-
z toho soukromé ZŠ a MŠ	2	-
SVČ + DDM	3	1
základní umělecká škola	1	-
z toho soukromé ZUŠ	1	-
obec/město	3	-
ostatní	4	-

Nejvyšší investiční potřeby vykazují základní školy, a to až už samostatné ZŠ nebo ZŠ zahrnující pod ředitelstvím i MŠ. Investiční záměry základních škol tvoří 60 % všech investičních potřeb v území uvedených v tabulce investičních záměrů 2014-2020.

Tabulka 110 Struktura subjektů s novými/aktualizovanými investičními záměry a výše očekávaných investic (IZ 2021-2027)

	město Ostrava		obce mimo město Ostrava	
	počet projektů	očekávané investice	počet projektů	očekávané investice
mateřská škola	14	52 750 000 Kč	1	7 000 000 Kč
základní škola	21	169 530 000 Kč	2	9 000 000 Kč
základní a mateřská škola	26	145 530 000 Kč	-	-
SVČ/DDM	3	5 941 000 Kč	1	10 000 000 Kč
základní umělecká škola	1	7 000 000 Kč	-	-
obec/město	6	89 215 100 Kč	-	-
ostatní	4	40 850 000 Kč	-	-
celkem	75	510 816 100 Kč	4	26 000 000 Kč

Struktura projektů dle jejich zaměření je následující:

- bezbariérovost – 32 investičních záměrů,
- práce s digitálními technologiemi – 26 investičních záměrů,
- přírodní vědy – 25 investičních záměrů,
- technické a řemeslné obory – 23 investičních záměrů,
- cizí jazyky – 19 investičních záměrů,
- rozšiřování kapacit kmenových učeben – 12 investičních záměrů.

6 Představa ideálního vybavení školy (výstup pracovních skupin MAP ORP Ostrava II, 2021)

6.1 Základní školy

Současná moderní základní škola by měla být bezbariérová, tedy přístupná všem dětem. Všechny prostory (viz níže) by měly být vybaveny vhodným nábytkem, pomůckami včetně literatury a potřebnou technikou.

Tabulka 111 Minimální a optimální požadavky na prostorové vybavení budov základních škol

Minimální požadavky	Optimální požadavky
1 třída = 1 kmenová učebna	1 třída = 1 kmenová učebna s koutkem vybaveným PC (společné vzdělávání), interaktivní dataprojektor nebo tabule
	Třída s tablety („tabletárna“) využitelná pro výuku všech předmětů (včetně internetového připojení a nabíjecích boxů)
Matematika • Odborná učebna (laboratoř) matematiky s pomůckami • učebny pro dělenou výuku v menších skupinách • sklad na pomůcky a učebnice • kabinet pro učitele	Matematika • Odborná učebna (laboratoř) matematiky s pomůckami • učebny pro dělenou výuku v menších skupinách • sklad na pomůcky a učebnice • kabinet pro učitele
Jazyky • jazykové učebny pro první CJ (alespoň dvě) • 1 jazyková učebna pro druhý cizí jazyk	Jazyky • jazyková učebna pro první CJ (poskytující možnost dělení tříd) • 1 jazyková učebna pro druhý CJ • jazyková učebna pro I. stupeň
Přírodní vědy • učebna přírodních věd (Fy, Ch, Př, Ze) + kabinet (II. stupeň) • laboratoř pro přírodní vědy	Přírodní vědy • učebna Fy+Ch+kabinet, skladovací prostor • laboratoř Fy – Ch s vybavením (pomůcky, modely, chemické sklo, chemikálie)

víceúčelová učebna pro bádání pro I. stupeň	- speciální vybavení pro laboratoř Ch (odsávání, likvidace chemických odpadů apod.) - učebna PŘ – Ze + kabinet, skladovací prostor - víceúčelová učebna pro bádání pro I. stupeň - zařízení pro virtuální realitu - videooperátor nebo jiná obdobná technologie pro lepší distanční výuku
IVT učebny IVT (dvě – poloviny tříd → 1 žák = 1 PC)	IVT - učebny IVT (dvě – poloviny tříd → 1 žák = 1 PC, dle počtu žáků a potřeb školy) + sklad IT techniky - vybavení, pomůcky pro virtuální realitu, robotiku a naplnění změny RVP ZV v oblasti IVT 3D tiskárna - variabilita prostoru (možnost rychlého rozmístění třídy apod.) - plná konektivita školy (všechny třídy)
Pracovní činnosti - dílny včetně skladu - přípravná místnost - cvičná kuchyňka - školní pozemek pro pěstitelské práce	Pracovní činnosti - dílny (s vybavením – stroje, nářadí, dílenský nábytek, materiál atd.): - stolařská - zámečnická - elektro - skladové prostory - přípravná místnost - cvičná kuchyňka - školní pozemek pro pěstitelské práce - skleník
Člověk a umění - učebna HV - učebna VV (kreslárna) + kabinet	Člověk a umění - učebna HV + kabinet, - prostory pro školní kapelu, pěvecký sbor - učebna VV (kreslárna) + kabinet a skladové prostory - keramická dílna + přípravná - divadelní sál (aula)-sál pro vystoupení žáků - výtvarný ateliér (prostor pro výtvarné činnosti) s možností i jiného využití
Tělesná výchova - velká tělocvična + nářadovna - malá tělocvična (gymnastický, taneční sál) - víceúčelové venkovní hřiště (míčové hry) - atletický ovál	Tělesná výchova - velká tělocvična - malá tělocvična (gymnastický, taneční sál) - víceúčelové venkovní hřiště - lezecká stěna

• fotbalové hřiště • hygienické zázemí – šatny, sprchy • nářadovna	• workoutové hřiště jako součást sportovního vybavení • specifické sportovní zázemí pro sportovní školy • hygienické zázemí – šatny, sprchy • dětské hřiště s průlezkami – volnočasové prvky (i pro ŠD) • pískoviště (i pro ŠD) • atletický ovál • fotbalové hřiště • prvky pro využití žáky školní družiny
Čtenářská gramotnost • knihovna se studovnou • sklad knižního fondu • učebna českého jazyka • kabinet pro učitele	Čtenářská gramotnost • knihovna s čítárnou a hudebnou • sklad knižního fondu • učebna českého jazyka • učebna literatury • učebna dramatické výchovy • kabinet pro učitele • knihovna cizích jazyků • prostor pro čtenářské dílny • třídní knihovničky • multifunkční koutky ve společných prostorech pro rozvoj čtenářské gramotnosti a společné setkávání
Společné vzdělávání • kabinety dle PK nebo dle ročníků • místnosti pro relaxaci • místnost pro poskytování podpůrných opatření • samostatné kanceláře pro poradenský tým (VP, metodik prevence, koordinátor inkluze,...) • kabinety pro AP, speciální pedagogy, školního psychologa.... • speciálně vybavená místnost pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami (poruchy chování ...)	Společné vzdělávání • kabinety dle PK nebo dle ročníků • místnosti pro relaxaci vč. vybavení • relaxační koutky na chodbách (stůl, židle, křesla, knihovnička, lavička, skříňka, koberec, deskové hry, stolní fotbal, ping-pong ...) • místnosti pro poskytování podpůrných opatření (podle počtu žáků) • samostatné kanceláře pro poradenský tým (VP, metodik prevence, koordinátor inkluze,...) • kabinety pro AP, speciální pedagogy, školního psychologa.... • prostor pro jednání se žáky a rodiči (jednací místnost) • speciálně vybavená místnost pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami (poruchy chování ...)

- hygienická místnost se sprchou - sociální zázemí včetně zázemí pro hendikepované	- zařízení pro online sdílení dobré praxe a realizaci praxí studentů s možností využití i pro realizaci hybridní výuky - hygienická místnost se sprchou - zdravotní místnost – izolace - sociální zázemí včetně zázemí pro hendikepované
Venkovní prostory zelená (venkovní) učebna	Venkovní prostory - zelená (venkovní) učebna - prostory pro relaxaci
Školní družina a školní klub samostatné prostory pro ŠD	Školní družina a školní klub - samostatné prostory pro ŠD - prostory pro školní klub pro žáky II. stupně - prostory pro zájmové vzdělávání
Vybavení pro pedagogy - kanceláře pro vedení školy - kabinety pro učitele - sborovna	Vybavení pro pedagogy - kanceláře pro vedení školy - kabinety pro učitele - sborovna
Ostatní zaměstnanci - kanceláře pro THP pracovníky - kabinet pro správní zaměstnance - šatny pro nepedagogický personál (uklízečky, kuchařky, sekretářka, ekonom aj.) - technická místnost pro školníka - skladovací prostory (učebnice, písemnosti, archiv, server, atp.) - úklidové místnosti - šatny pro žáky	Ostatní zaměstnanci - kanceláře pro THP pracovníky – zvláště sekretářka a zvláště ekonomický úsek - kabinet pro správní zaměstnance - šatny pro nepedagogický personál (uklízečky, kuchařky, sekretářka, ekonom aj.) - technická místnost pro školníka - dílna pro údržbáře - skladovací prostory (učebnice, písemnosti, archiv, server, atp.) - úklidové místnosti - šatny pro žáky
Vrátnice	Vrátnice s recepcí
Školní jídelna + výdejna	Kuchyně a školní jídelna
- Ochrana měkkých cílů (útočník ve škole, agresivní rodič, žák aj.) - Kybernetická a digitální bezpečnost - Hygienická bezpečnost (zdravotně-epidemická)	- Ochrana měkkých cílů (útočník ve škole, agresivní rodič, žák aj.) - Kybernetická a digitální bezpečnost - Hygienická bezpečnost (zdravotně-epidemická)
Všechny bezpečnostní oblasti obsahují: osvětu a vzdělávání zaměstnanců, materiálně-technické zabezpečení, softwarové zabezpečení.	

6.2 Mateřské školy

Předškolní věk je zásadním obdobím pro rozvoj všech psychických funkcí člověka, pro rozvoj jeho osobnosti i základních dovedností. Proto je důležité nepromarnit toto stěžejní životní období a podpořit maximálně možný rozvoj každého z dětí. K tomu je nezbytné zajistit předškolním pedagogům prostorové zázemí umožňující naplnit všechny tyto záměry.

Tabulka 112 Optimální a nadstandardní požadavky na prostorové vybavení budov mateřských škol

Optimální požadavky	Nadstandardní požadavky
1 třída = 1 kmenová učebna - s koutkem vybaveným multimediální tabulí (výuka matematické, čtenářské, jazykové pregramotnosti) - vybavení a prostor pro distanční vzdělávání	
Přírodní vědy - laboratoř (koutek) - prostor s mobiliářem pro tematické aktivity - venkovní prostory uzpůsobené pro environmentální vzdělávání (pařeniště, skleník...)	Přírodní vědy laboratoř (samostatná místnost)
Pracovní činnosti - venkovní prostory pro technické vzdělávání - technická dílna – koutek - cvičná kuchyňka – koutek	Pracovní činnosti - technická dílna (samostatná místnost) - cvičná kuchyňka – samostatná místnost
	Člověk a umění keramická dílna, atelier
Tělesná výchova - prostor pro tělesný rozvoj dětí - venkovní sportovní prvky	Tělesná výchova - tělocvična - venkovní sportoviště - sauna, brouzdaliště, mlhoviště, solné jeskyně
Společné vzdělávání - prostor pro odpočinek v průběhu dne (nejen 2leté děti) či stabilní ložnice - relaxační prostor - místnost pro speciálně pedagogickou intervenci - prostor pro jednání se žáky a rodiči (jednací místnost) - hygienická místnost se sprchou pro děti - šatny pro děti - zdravotní místnost – izolace	Společné vzdělávání - relaxační prostor – snoezelen - prostor pro společné aktivity rodičů s dětmi – dětský klub - rehabilitační místnost (pro děti se SVP)

Venkovní prostory • zahrada - vzrostlé stromy, dostatek zeleně, odizolování zahrady od okolního ruchu a dopravního provozu • dětské hřiště s průlezkami – volnočasové prvky • pískoviště	Venkovní prostory • dopravní hřiště • venkovní ložnice pro odpočinek mimo budovu v teplých měsících • prostory pro relaxaci • bazén-brouzdaliště, mlhoviště
Vybavení pro pedagogy • kanceláře pro vedení školy • odborné kabinety (skladovací prostory pro pomůcky) • hygienické zázemí pro pedagogy – šatna, sprcha, WC • učitelská knihovna • prostor pro jednání s dětmi a rodiči, s odborníky, sdílení v rámci síťování škol (jednací místnost) • zázemí pro pedagogy (sborovna) – nepřímá pedagogická práce	Vybavení pro pedagogy • multifunkční prostor – s projektořem – odborné vzdělávání učitelů, přednášky pro rodiče, akce školy • relaxační prostor pro pedagogy
Ostatní zaměstnanci • prostor pro THP pracovníky • šatny pro nepedagogický personál (uklízečky, kuchařky, sekretářka, ekonom aj.) • skladovací prostory (učebnice, písemnosti, archiv, server atp.) • úklidové místnosti	Ostatní zaměstnanci • kanceláře pro THP pracovníky • technická místnost pro školníka • dílna pro údržbáře
	Vrátnice s recepcí
Školní jídelna + výdejna	Kuchyň a školní jídelna
• Ochrana měkkých cílů (útočník ve škole, agresivní rodič, žák aj.)	• Ochrana měkkých cílů (útočník ve škole, agresivní rodič, žák aj.)
• Kybernetická a digitální bezpečnost	• Kybernetická a digitální bezpečnost
• Hygienická bezpečnost (zdravotně-epidemická)	• Hygienická bezpečnost (zdravotně-epidemická)
Všechny bezpečnostní oblasti obsahují: osvětu a vzdělávání zaměstnanců, materiálně-technické zabezpečení, softwarové zabezpečení.	

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MAP ORP Ostrava II
Reg. číslo projektu: CZ.02.3.68/0.0/0.0/17_047/0009132

7 Přílohy

- Příloha č. 1 Podrobnější informace o strategických dokumentech týkajících se školství a vzdělávání
- Příloha č. 2 Místní plán inkluze
- Příloha č. 3 Demografická studie mapující demografický vývoj a jeho dopady na naplněnost škol na území statutárního města Ostravy a obce s rozšířenou působností Ostrava do roku 2032
- Příloha č. 4 Přehled investičních potřeb - Strategický rámec MAP ORP Ostrava

8 Seznam zkratk

CJ	cizí jazyk
ČG	čtenářská gramotnost
ČŠI	Česká školní inspekce
DDM	dům dětí a mládeže
DPČ	dohoda o pracovní činnosti
DPP	dohoda o provedení práce
DVPP	další vzdělávání pedagogických pracovníků
ESF	Evropský sociální fond
ICT	informační a komunikační technologie
IROP	integrovaný regionální operační program
ITI	integrovaná teritoriální investice
KHS	krajská hygienická stanice
KP	kariérový poradce
MAP	místní akční plán (místní akční plánování)
MAP ORP Ostrava II	projekt Místní akční plán rozvoje vzdělávání ORP Ostrava II
MF	Ministerstvo financí ČR
MG	matematická gramotnost
MMR	Ministerstvo pro místní rozvoj ČR
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR
MSK	Moravskoslezský kraj
MŠ	mateřská škola
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR
MV	Ministerstvo vnitra ČR
NB	notebook, přenosný počítač
NIDV	Národní institut dalšího vzdělávání
NNO	nestátní nezisková organizace
NÚV	Národní ústav pro vzdělávání
OKAP	projekt Odborné, kariérové a polytechnické vzdělávání
ONIV	ostatní neinvestiční výdaje
OP VVV	Operační program výzkum, vývoj, vzdělávání
OSPOD	orgán sociálně právní ochrany dětí
OŠ	odborná škola
ORP	obec s rozšířenou působností
OU	Ostravská univerzita v Ostravě
PC	osobní počítač (nepřenosný)
PPP	pedagogicko-psychologická poradna
PS	pracovní skupina
PŠD	povinná školní docházka
RgŠ	regionální školství
RVP	rámcový vzdělávací program

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MAP ORP Ostrava II

Reg. číslo projektu: CZ.02.3.68/0.0/0.0/17_047/0009132

RVP PV (ZV, ZUV)	rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání (základní vzdělávání, základní umělecké vzdělávání)
ŘŠ	ředitel školy
SFŽP	Státní fond životního prostředí
SMO	statutární město Ostrava
SPC	speciálně pedagogické centrum
SŠ	střední škola
SVČ	středisko volného času
SVL	sociálně vyloučená lokalita
SVP	speciální vzdělávací potřeby
SW	software
ŠD	školní družina
ŠPZ	školské poradenské zařízení
ŠVP	školní vzdělávací program
ÚP	Úřad práce
VO	volitelný okruh
VŠ	vysoká škola
ZŠ	základní škola